

BERGERAK MAJU MENUJU

*Masa depan yang
lebih cemerlang*

LAPORAN TAHUNAN 2022

Mengenai Laporan Ini

Laporan ini merangkumi aktiviti-aktiviti Bank Islam Brunei Darussalam (BIBD) dari 1 Januari 2022 hingga 31 Disember 2022 dan memberikan gambaran menyeluruh mengenai pencapaian, bidang fokus, aktiviti dan rancangan masa depan organisasi kami.

Kami sukacita mengongsikan bahawa, seperti tahun-tahun sebelumnya, laporan ini disediakan secara digital dalam usaha BIBD untuk mengurangkan jejak karbon dan kesan terhadap alam sekitar. BIBD komited terhadap kemampanan dan mengurangkan kesan alam sekitar kita, dan format digital tahun ini mencerminkan usaha berterusan kami untuk mencapai matlamat tersebut.

Kami menjemput awda untuk membaca laporan tahunan ini dan mengetahui lebih lanjut mengenai kerja, pencapaian dan impak kami kepada masyarakat setempat. Terima kasih atas sokongan berterusan awda.

Isi Kandungan

Bab 1: Pengenalan	6	Bab 5: Menyokong Industri	107	Bab 9: Ulasan Perniagaan	155
1.1 Profil Korporat	8	5.1 Siri SME360	109	9.1 Kumpulan Perbankan Runcit	157
1.2 Pernyataan dari Pengerusi BIBD	13	5.2 Mempromosi Pelaburan Mampan	110	9.2 Kumpulan Perbankan Korporat	162
1.3 Pernyataan dari Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif	19	5.3 Memudahkan Pembayaran Digital	112	9.3 Bahagian Perbedeharaan dan Pasaran Global	168
1.4 Warga Kami	25	5.4 Menyokong Perusahaan Tempatan	114	9.4 BIBD Securities	172
		5.5 Memperluaskan Jangkauan Global Kami	116		
Bab 2: Tadbir Urus Korporat	41	Bab 6: Menyokong Pelanggan Kami	118	Bab 10: Sokongan Perniagaan	178
2.1 Laporan Tadbir Urus Korporat	43	6.1 <i>Go Digital</i>	120	10.1 Pejabat Ketua Pegawai Operasi	181
2.2 Badan Penasihat Syariah	78	6.2 Memberi Ganjaran kepada Pelanggan Kami	121	10.2 Kumpulan Kewangan dan Strategi	189
		6.3 Ke Arah Masyarakat yang Selamat dan Berdaya Tahan	124	10.3 Bahagian Sumber Manusia dan Modal Insan	188
Bab 3: Ulasan Tahun 2022	84	6.4 Mempromosi Celik Kewangan	125	10.4 Bahagian Informasi Teknologi	198
3.1 Ringkasan	86			10.5 Pejabat Ketua Pegawai Pemasaran	199
3.2 Sorotan Kewangan Kumpulan	87	Bab 7: Menyumbang kepada Masyarakat	127	10.6 Bahagian Syariah	206
3.3 Penganugerahan dan Pengiktirafan	88	7.1 Melabur dalam Pendidikan	129	10.7 Bahagian Pematuhan	208
		7.2 Memupuk Keusahawanan	132	10.8 Bahagian Pengurusan Risiko	210
Bab 4: Berkhidmat Untuk Negara	91	7.3 Menjaga Masyarakat	136	10.9 Bahagian Audit Dalaman	217
4.1 Bekerjasama ke arah Tindakan Iklim	93	7.4 Mempromosi Kesihatan	138	10.10 Bahagian Undang-Undang dan Setiausaha Korporat	218
4.2 Kempen Negara Mampan	95	7.5 Berkongsi Rezeki	141	10.11 Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas	220
4.3 Penjajaran SDG	96	7.6 Memperkasa Golongan Belia	145		
4.4 Projek Tunas	97				
4.5 Memudahkan Pelaburan Langsung Asing	98	Bab 8: Menyokong Kakitangan Kami	148		
4.6 Ke Arah Gaya Hidup Sihat	99	8.1 Meraikan Kakitangan Kami	150		
4.7 Bersama Menjayakan Wawasan Negara	100	8.2 Keluarga BIBD	152		
4.8 Persidangan Pertengahan Tahun Brunei (MYCE) 2022	101				
4.9 Menyokong Kemampanan	105				

Mengenai Kami

BIBD, bank terbesar dan institusi kewangan Islam ulung di Negara Brunei Darussalam telah ditubuhkan pada tahun 2005 melalui penggabungan Bank Islam Brunei (IBB) dan Bank Pembangunan Islam Brunei (IDBB). Sebagai sebuah institusi kewangan yang diiktiraf di peringkat antarabangsa, BIBD ditadbir mengikut amalan terbaik global di bawah bimbingan Lembaga Pengarah. BIBD komited untuk memenuhi keperluan pelanggan kami dari segenap lapisan masyarakat melalui inovasi perkhidmatan, produk dan teknologi yang berterusan.

BIBD ialah sebuah Bank untuk rakyat Brunei yang dibina oleh rakyat Brunei. Etos kami mengungkap dengan sempurna keseluruhan intipati perbankan Islam. Kami menyediakan perkhidmatan dan penyelesaian kewangan yang bijak, selamat dan praktikal kepada pelanggan kami tanpa mengira kaum atau anutan agama, yang pada dasarnya mendukung cita-cita masyarakat Brunei. Pengalaman beroperasi sebagai sebuah Bank yang memahami aspirasi dan budaya Negara Brunei Darussalam secara tulus telah membolehkan kami untuk terus berinovasi dalam menawarkan penyelesaian yang paling sesuai dengan keperluan semua pelanggan kami.

Visi, Misi dan Nilai-Nilai

VISI

Berkhidmat kepada Negara Brunei Darussalam sebagai institusi kewangan utamanya melalui solusi Islam

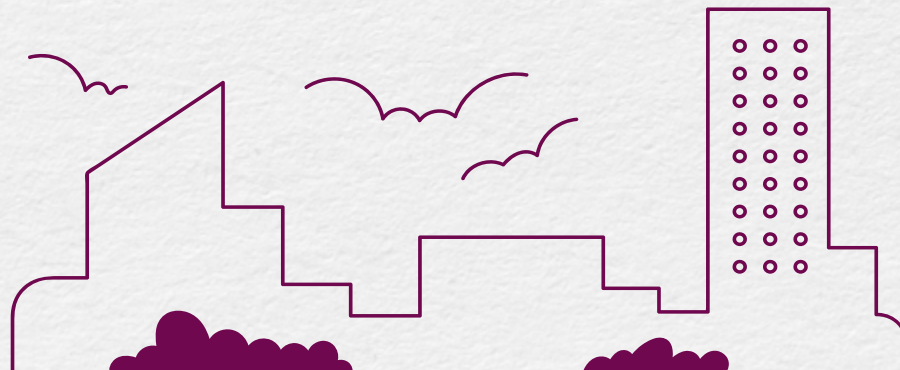
(Institusi Tanda Aras dan Titik Rujukan Bertanggungjawab bagi penyatuan nilai-nilai Islam, Ekonomi Sebenar dan Kewangan)

MISI

Menjadi Bank Islam Terbaik di Asia-Pasifik

NILAI-NILAI

- Integriti
- Tumpuan kepada Pelanggan
- Halatuju Bersepadu
- Kecemerlangan

1.

Pengenalan

**BIBD ialah sebuah
Bank untuk rakyat
Brunei yang dibina
oleh rakyat Brunei.**

1.1 Profil Korporat

BIBD, bank terbesar dan institusi kewangan Islam ulung di Negara Brunei Darussalam telah ditubuhkan pada tahun 2005 melalui penggabungan Bank Islam Brunei (IBB) dan Bank Pembangunan Islam Brunei (IDBB). Sebagai sebuah institusi kewangan yang diiktiraf di peringkat antarabangsa, BIBD ditadbir mengikut amalan terbaik global di bawah bimbingan Lembaga Pengarah. BIBD komited untuk memenuhi keperluan pelanggan kami dari segenap lapisan masyarakat melalui inovasi perkhidmatan, produk dan teknologi yang berterusan.

Sebagai bank Islam ulung dan penyedia perkhidmatan kewangan terbesar di Negara Brunei Darussalam, dengan lebih 1000 warga kerja dan aset bernilai B\$11.5 bilion, kami berbangga dapat menawarkan perkhidmatan kepada lebih 345,000 pelanggan, yang terdiri daripada pelanggan runcit, korporat dan antarabangsa.

Beribu pejabat di Bandar Seri Begawan, BIBD mempunyai lapan belas cawangan di lokasi strategik di empat daerah di Negara Brunei Darussalam serta rangkaian ATM terbesar di negara ini, dan menyediakan perkhidmatan kepada lebih daripada satu perempat penduduk Negara Brunei Darussalam. Lokasi BIBD yang terdapat di seluruh negara membolehkan kami memiliki pusat perhubungan terbesar di negara yang juga menyediakan kemudahan perbualan mudah-alih digital (*digital mobile chat*), dan menawarkan kemudahan penyelesaian seperti perbankan internet dan mudah alih kepada pelanggan kami.

BIBD adalah satu-satunya bank di negara ini yang menawarkan perkhidmatan kepada semua segmen pasaran di perbankan pelanggan. Dengan tumpuan utama kepada inovasi dan kecemerlangan, BIBD telah diiktiraf bagi keunggulan perkhidmatan pelanggannya dan keupayaan untuk menyampaikan nilai terbaik kepada semua pihak berkepentingan secara konsisten. Hasil kerja keras, usaha dan komitmen yang berterusan daripada warga kerja BIBD telah membolehkan kami memberikan perkhidmatan yang lancar dan berinovatif kepada pelanggan, serta memastikan bahawa pengalaman perbankan mereka bersama kami adalah unik dan terbaik dalam kelasnya.

Sejak bermulanya perjalanan transformasi kami, BIBD telah mencapai beberapa kemajuan besar dari segi kebolehan. Ini termasuk peningkatan dalam keseluruhan penyampaian perkhidmatan dan reka bentuk cawangan yang menggambarkan kanvas visual Islam Brunei Darussalam. Identiti ini telah membezakan BIBD daripada institusi kewangan lain di Brunei Darussalam, serta menetapkan penanda aras perkhidmatan **“Berjiwa Brunei”** secara tulen. Gabungan kesemua usaha ini meletakkan BIBD di kedudukan yang lebih kukuh untuk merealisasikan aspirasinya dan terus maju di arena tempatan dan antarabangsa.

Kami Berjiwa Brunei

Etos kami mengungkap dengan sempurna keseluruhan intipati perbankan Islam, dengan berasas kepada Maqasid Shariah. Kami menyediakan perkhidmatan dan penyelesaian kewangan yang bijak, selamat dan praktikal kepada pelanggan kami tanpa mengira kaum atau anutan agama, yang pada dasarnya mendukung cita-cita masyarakat Brunei. Pengalaman beroperasi sebagai sebuah Bank yang memahami aspirasi dan budaya Negara Brunei Darussalam secara tulus telah memberikan inspirasi dan membolehkan kami untuk terus berinovasi dalam menawarkan penyelesaian yang paling sesuai dengan keperluan semua pelanggan kami.

KOMITMEN KAMI TERHADAP KEMAMPAHAN

Pencapaian kami selama ini adalah hasil usaha tenaga kerja kami yang rajin dan berdedikasi yang merangkumi nilai-nilai Integriti, Fokus Pelanggan, Halatuju Bersepadu dan Kecemerlangan. Kakitangan kami adalah aset terbesar kami, dan BIBD sentiasa komited untuk melengkapi mereka dengan apa jua pensijilan, kepakaran dan kemahiran yang dirujuk kepada piawaian di peringkat antarabangsa, bagi membolehkan mereka untuk menyampaikan perkhidmatan yang terbaik kepada pelanggan kami.

Pada tahun 2021, BIBD telah memulakan perjalanan yang akan, In Shaa Allah, membolehkan kami mengukuhkan prinsip-prinsip Maqasid Shariah, melalui Rangka Kerja Kemampuhan BIBD.

Dengan kesedaran yang semakin meningkat mengenai betapa pentingnya untuk beralih kepada ekonomi yang mampan, BIBD berusaha untuk menjadi pemangkin perubahan bagi negara, dengan menjadi perniagaan yang bertanggungjawab dan giat berusaha untuk mewujudkan dunia yang lebih hijau.

Rangka Kerja Kemampuhan BIBD adalah sejajar dengan Maqasid Syariah – prinsip dan nilai asas kami sebagai sebuah institusi kewangan Islam – dan prinsip kemampuhan yang lebih luas; 17 Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UN SDG). Menyokong prinsip-prinsip ini juga berkait rapat dengan nilai 'Berjiwa Brunei' yang bertujuan untuk memelihara kesejahteraan rakyat dan masyarakat kita.

Rangka kerja ini jelas menandakan fokus dan keputusan strategik pihak Bank untuk menyokong komitmen yang lebih luas terhadap kemampuhan yang akan diserapkan ke dalam strategi perniagaan BIBD secara keseluruhan melalui 3 tonggak, iaitu Perlindungan Alam Sekitar, Keusahawanan Bertanggungjawab dan Impak Sosial Inklusif.

BIBD sentiasa bersedia untuk menyokong usaha Kerajaan mencapai Wawasan Brunei 2035 melalui aktiviti perniagaan dan inisiatif Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR). Inisiatif ini termasuk sumbangan dan penyertaan dalam program pembangunan belia, biasiswa pendidikan untuk kanak-kanak kurang bernasib baik, program pemerksaan keusahawanan dan sokongan kepada perusahaan mikro tempatan.

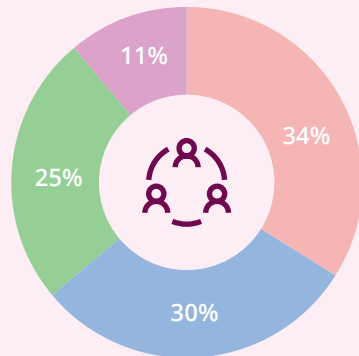
Perlindungan Alam Sekitar Keusahawanan Bertanggungjawab dan Impak Sosial Inklusif.

Tadbir Urus

BIBD komited kepada tadbir urus korporat yang kukuh dan dikawal sepenuhnya oleh prinsip dan peraturan yang ditetapkan oleh Brunei Darussalam Central Bank (BDCB), Lembaga Penyeliaan Kewangan Syariah Negara (LPKS) dan Akta Syarikat Penggal 39. Bank ini mempunyai kawalan dalaman dan pengurusan risiko yang kukuh mengikut piawaian antarabangsa, terutamanya dalam amalan-amalan kewangan, syariah dan risiko.

Pemegang Saham

- Khazanah Satu Sdn Bhd
- Salam Investments Limited
- Yayasan Sultan Haji Hassanal Bolkiah
- Approximately 6,000 individual Bruneian investors

Anak-Anak Syarikat dan Syarikat Bersekutu Yang Aktif

BIBD At-Tamwil Bhd

Sebuah anak syarikat milik penuh, terutamanya mengendalikan peruntukan kemudahan sewa-beli Islam.

BIBD Securities Sdn Bhd

Sebuah anak syarikat milik penuh yang menawarkan produk pengurusan kewangan Islam dan perkhidmatan broker bagi saham BIBD tempatan dan sekuriti asing yang tersenarai di pasaran saham Kuala Lumpur dan Singapura.

Syarikat Takaful Brunei Darussalam (Syarikat Bersekutu)

Menyediakan perkhidmatan Takaful Am dan Keluarga melalui anak-anak syarikatnya: Takaful Brunei Am dan Takaful Brunei Keluarga.

BIBD (Timur Tengah) Terhad

Anak syarikat hak milik penuh BIBD dan entiti yang dikawal selia oleh Dubai Financial Services Authority (DFSA) untuk menyediakan perkhidmatan kewangan Islam termasuk pengaturan pelaburan; menyediakan khidmat nasihat mengenai produk-produk kewangan; pengaturan kredit dan menyediakan khidmat nasihat mengenai kredit.

“

***Sepanjang tahun yang lalu,
kumpulan BIBD telah mencapai
pelbagai pencapaian melalui
pelaksanaan strategi yang sejajar
dengan seluruh Kumpulan BIBD yang
dipandu oleh Lembaga BIBD dan
Badan Penasihat Syariah.***

”

Yang Berhormat Dato Seri Setia
Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah
Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri
Kewangan dan Ekonomi II,
Pengerusi Lembaga Pengarah
Bank Islam Brunei Darussalam

1.2 Pernyataan dari Pengerusi BIBD

Di bawah kepimpinan bijaksana Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, negara telah berjaya menangani impak pandemik sejak 3 tahun lalu di samping memulakan usaha pemulihan ekonomi yang telah menyokong prestasi keseluruhan Kumpulan yang memberikan kesan timbal balik terhadap ekonomi negara.

Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh.

Alhamdulillah, sukacita saya ingin melaporkan satu lagi tahun yang menggalakkan dan berjaya untuk Kumpulan Bank Islam Brunei Darussalam (BIBD) walaupun dalam persekitaran ekonomi yang mencabar ketika pandemik COVID-19.

Sepanjang tahun yang lalu, kumpulan BIBD telah mencapai pelbagai pencapaian melalui pelaksanaan strategi yang sejajar dengan seluruh Kumpulan BIBD yang dipandu oleh Lembaga BIBD dan Badan Penasihat Syariah.

Ekonomi yang berdaya tahan di sebalik tahun yang mencabar

Tahun lepas merupakan pergolakkan ekonomi global kerana konflik, inflasi dan krisis bekalan makanan serta kesan ekor COVID-19 terus melanda ekonomi sepanjang tahun 2022.

Alhamdulillah, Brunei dapat terus bergerak melalui kesan ekonomi COVID-19, kerana negara terus menyesuaikan diri dan memulakan usaha untuk mewujudkan aliran ekonomi tambahan.

Walaupun persekitaran yang mencabar, kedudukan modal yang kukuh bagi industri perbankan telah membolehkan institusi kewangan dan bank untuk terus menyediakan perkhidmatan mereka dan menyokong permintaan ekonomi tempatan untuk kredit.

Sektor perbankan di Brunei tetap teguh dengan pihak bank yang dapat memberikan aliran kredit kepada ekonomi sementara kualiti aset juga bertambah baik dengan nisbah Pembiayaan yang Tidak Berbayar secara Kasar (*Gross Non-Performing Financing ratio*) yang dicatatkan pada kadar 3.3% pada tahun 2022 berbanding 3.6% pada tahun sebelumnya.

Ini juga dapat dilihat dalam prestasi Kumpulan melalui perniagaan utamanya sebagai keuntungan dan jumlah aset yang meningkat pada semakan tahun fiskal.

Pada Tahun Kewangan 2022, BIBD terus menunjukkan keupayaannya untuk menjana pendapatan dan hasil yang kukuh dan, Alhamdulillah, mencatatkan pendapatan kasar sebanyak B\$387 juta dengan keuntungan bersih B\$175 juta.

Jumlah aset Kumpulan pada tahun 2022 meningkat kepada B\$11.6 bilion dengan bahagian pasaran yang sangat besar di dalam segmen pasaran runcit dan juga korporat.

Kumpulan juga mendapat Pulangan ke atas Ekuiti (ROE) sebanyak 13.5%, seterusnya meningkatkan pulangan dan nilai kepada para pemegang saham kami.

Kumpulan juga mampu mengekalkan jumlah nisbah kecukupan modal (CAR) pada 18.6% pada tahun 2022, jauh melebihi kawal selia minima yang diperlukan. Ini telah membolehkan kami mengekalkan kedudukan modal yang teguh dalam melaksanakan strategi kami.

Di bawah kepimpinan bijaksana Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, negara telah berjaya menangani impak pandemik sejak 3 tahun lalu di samping dalam memulakan usaha pemulihan ekonomi yang telah menyokong prestasi keseluruhan Kumpulan yang memberikan kesan timbal balik terhadap ekonomi negara.

Dibina di atas asas Maqasid Syariah dan prinsip Melayu Islam Beraja, BIBD terus dibimbing untuk berhemah dan mampu mengharungi cabaran ekonomi yang mencabar untuk tampil lebih kukuh. Ini memastikan BIBD meneruskan rekod prestasinya dalam menyediakan pulangan pelaburan yang baik kepada para pemegang saham kami.

Kajian dan Tinjauan Ekonomi: Ekonomi Brunei dijangka berkembang pada tahun 2023, Negara dijangka meningkatkan pertumbuhan industri AS\$5.9 trilion menjelang tahun 2026

Ekonomi Brunei diramalkan mencatat pertumbuhan sebanyak 2.6% pada tahun 2023 menurut Pusat Kajian

Strategik dan Dasar "Tinjauan Ekonomi Brunei 2023".

Brunei Darussalam Central Bank (BDCB) dalam Penyata Dasar 2/2022 bertarikh 13 Disember 2022, melaporkan bahawa sektor kewangan Brunei, yang terdiri daripada institusi kewangan Islam dan konvensional, meningkat 5.9% dari tahun ke setahun dengan jumlah nilai aset sebanyak B\$24.8 bilion pada suku ke-tiga 2022, yang mana lebih separuh daripadanya terdiri daripada aset dalam sektor kewangan Islam.

Ciri yang menonjol dalam sektor kewangan Brunei ialah keunggulan perkhidmatan kewangan Islam, yang merangkumi kira-kira separuh daripada jumlah pasaran kewangan. Ini menunjukkan kemampuan dan daya tahan perkhidmatan kewangan Islam secara keseluruhan.

Menurut Laporan Pembangunan Kewangan Islam Thomson Reuters 2022, industri kewangan Islam global dijangka berkembang kepada AS\$5.9 trilion menjelang 2026 dengan Brunei dijangka menyumbang melalui beberapa projek dan pelan hala tuju negara berskala besar.

Ini memberikan peluang kepada pemain industri kewangan tempatan untuk mengambil bahagian dan menyumbang kepada pertumbuhan, yang mana Kumpulan berminat untuk menjadi sebahagian daripadanya.

BIBD juga berhasrat untuk meluaskan jangkauan perkhidmatannya di rantau ini untuk memanfaatkan permintaan antarabangsa yang semakin meningkat bagi tawaran Syariah yang dibina dengan baik daripada mereka yang mencari bukan sahaja pengurusan kewangan yang beretika tetapi juga pilihan kepelbagaian untuk mengurangkan kesan ketidakpastian dalam kelas aset lain.

BIBD tetap komited untuk menyokong matlamat Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam untuk beralih daripada terlalu bergantung kepada minyak dan gas serta mempelbagaikan ekonomi negara.

Menyokong matlamat negara untuk mewujudkan ekonomi digital dan mampan

BIBD terus komited untuk menyokong sepenuhnya matlamat Pelan Tindakan Sektor Kewangan BDCB dan Wawasan Brunei 2035 untuk mengubah negara menjadi ekonomi dinamik yang mampan, pelbagai dan berteknologi tinggi.

Melalui platform BIBD NEXGEN, BIBD telah berjaya mewujudkan ekosistem digital yang komprehensif yang menggalakkan rangkuman kewangan dan ekonomi E-bayar.

Salah satu contoh inisiatif sedemikian pada tahun 2022 ditunjukkan melalui kerjasama BIBD dengan firma fintech tempatan untuk mempromosikan transaksi tanpa tunai di pasar raya dan kedai makanan segera melalui kiosk layan diri.

Pelancaran kiosk layan diri itu menandakan permulaan perjalanan bagi BIBD untuk melancarkan lebih banyak unit kiosk layan diri di kedai dan cawangan di seluruh negara.

Ini adalah penambahan yang hebat kepada rangkaian tawaran dan penyelesaian perbankan digital komprehensif kami yang dikuasakan oleh BIBD NEXGEN seperti BIBD QuickPay, BIBD Online dan BIBD Biznet.

BIBD juga akan terus melatih kumpulan yang berbakat untuk menyokong pembangunan tenaga kerja sektor kewangan yang akan menyumbang kepada penciptaan ekosistem yang menyokong sektor tersebut, secara konsisten menyelaraskan peranan kami ke arah menyokong Wawasan 2035 untuk mengukuhkan bakat dan kemahiran aset tenaga manusia kita.

Alhamdulillah, kami telah melihat peningkatan yang stabil dalam penggunaan pembayaran secara digital sejak kebelakangan ini dan In Shaa Allah, BIBD akan berusaha untuk sentiasa menambah baik cadangan digitalnya untuk mengukuhkan keyakinan pasaran ke arah penerimaan meluas pembayaran tanpa tunai di negara ini yang akhirnya akan merealisasikan usaha negara untuk menjadi 'Negara Pintar.'

Mengukuhkan komitmen kemampanan melalui Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Pada tahun 2021, BIBD dan anak-anak syarikatnya melancarkan Rangka Kerja Kemampanan yang sejajar dengan Maqasid Syariah dan satu set prinsip mampan yang lebih luas; 17 Matlamat Pembangunan Kemampanan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UN SDG).

Sebagai sebahagian daripada rangka kerja itu, BIBD mengumumkan komitmen sasaran sebanyak B\$2 bilion ke arah pembiayaan kemampanan menjelang 2030 yang akan menyaksikan BIBD menerajui amalan dan aktiviti perniagaan dalam pasaran domestik dengan mempromosikan isu kemampanan melalui pendigitalan, pembiayaan kemampanan, pendidikan komuniti dan penyertaan sosial.

Sepanjang 2022, BIBD mengikutinya melalui tindakan yang relevan dan penting yang mencerminkan komitmen kemampanan.

Pada suku pertama 2023, BIBD memulakan kempen penanaman pokok di seluruh negara dengan matlamat untuk menanam 2,000 pokok menjelang akhir tahun.

Melalui kempen Siri SME360, BIBD juga melancarkan kempen Negara Mampan, inisiatif seluruh negara yang bertujuan bagi menggalakkan tindakan kecil akan tetapi memberi kesan untuk memerangi krisis perubahan iklim dan bergerak ke arah ekonomi kitaran khusus untuk perniagaan kecil dan orang ramai secara amnya.

Sorotan penting pada tahun 2022 ialah penandatanganan Memorandum Persefahaman (*MoU*) antara BIBD dengan Majlis Kebangsaan Perubahan Iklim Brunei Darussalam (*BNCCC*) untuk bekerjasama dalam penyelesaian tindakan iklim.

MoU tersebut menetapkan bahawa pihak-pihak kepada *MoU* tersebut akan meneroka kerjasama dalam bidang kepentingan bersama seperti Protokol Hijau, aktiviti penanaman pokok, tenaga boleh diperbaharui, kempen kesedaran dan pendidikan, kewangan mampan, dan pelaburan dalam pemuliharaan tenaga, dan banyak lagi.

In Shaa Allah, *MoU* itu akan memberikan inspirasi dan dorongan kepada Kumpulan untuk mempergiat tindakan dalam mengukuhkan komitmennya ke arah menyokong matlamat negara untuk mengwujudkan ekosistem yang mampan dan bernilai yang bukan sahaja akan memberi manfaat kepada ekonomi tetapi juga kepada masyarakat dan alam sekitar untuk generasi akan datang.

Kesemua inisiatif ini menyerlahkan komitmen pihak bank untuk menjadi Rakan Kongsi dalam Kemajuan ketika negara berusaha ke arah mencapai Wawasan Brunei 2035 serta menunjukkan peranan BIBD dalam agenda kemampanan sebagai Institusi Kewangan Islam terbesar yang berdiri di atas akar dan asas Maqasid Syariah yang

kukuh yang mana sejajar dengan UN SDG.

Memperkasakan perniagaan tempatan

Perusahaan mikro, kecil dan sederhana (*MSME*) memainkan peranan penting dalam mengembangkan kebanyakan ekonomi, terutamanya negara-negara membangun. *MSME* menghadapi pelbagai cabaran termasuk menguasai bahagian pasaran, kekurangan kapasiti dan pengurusan kualiti di antara lainnya.

Menyedari kepentingan mereka untuk memacu pertumbuhan dan pembangunan ekonomi, BIBD terus kekal komited untuk menyokong *MSME* dan memudahkan keperluan mereka dengan menawarkan produk dan perkhidmatan kewangan yang bersesuaian.

Kami menubuhkan BIBD SME360 sebagai sebahagian daripada komitmennya untuk menangani cabaran yang biasa dihadapi oleh *MSME* dengan memberi tumpuan kepada penyediaan bantuan kewangan dan bukan kewangan yang holistik dan komprehensif.

Pada akhir Disember 2021, SME360 telah diperbaharui sebagai sebahagian daripada usaha untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik kepada komuniti perniagaan tempatan berikutan penularan wabak COVID-19.

Melalui siri SME360 yang bermula pada Januari 2022 dan berakhir pada Julai 2022, BIBD menyasarkan untuk menggalakkan perbincangan yang interaktif tentang pengajaran terbesar sepanjang siri forum dan strategi bagi perusahaan kecil dan sederhana (*SME*) untuk bersedia menghadapi persekitaran perniagaan yang baru dalam dunia pasca-pandemik.

Selain itu, sebagai sebahagian daripada Ekspo Produk Tempatan, BIBD juga mengadakan Sesi Perkongsian SME yang menekankan kepentingan perniagaan untuk menjadi proaktif dan inovatif dan menggunakan pendigitalan untuk memastikan kebolehcapaian dan pertumbuhan perniagaan mereka.

Kami berharap Siri SME360 dan acara berkaitan dengannya telah membantu mempromosikan hubungan antara semua saiz perniagaan, membawa mereka untuk kemanfaatan bersama dan peluang rangkaian untuk mencipta impak positif.

Kesemua forum ini turut memberi peluang kepada MSME untuk menubuhkan kedai pop-up atau *'flash retailing'* selama beberapa hari direka bentuk untuk memberi pendedahan kepada perusahaan mikro, kecil dan sederhana dan memberi mereka peluang padanan perniagaan yang akan menggalakkan mereka untuk mencari penyelesaian kepada cabaran mereka dan meningkatkan perniagaan mereka.

BIBD terus komited untuk meneroka strategi yang akan memperkasa dan meningkatkan lagi komuniti perniagaan kami untuk pulih dan berkembang secara mampan bagi menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi Brunei.

Sebuah Bank untuk masyarakat Brunei

Memberi kembali kepada masyarakat adalah komponen penting yang menjadikan kita 'Berjiwa Brunei'. Berpandukan prinsip Maqasid Syariah yang menggalakkan pemeliharaan kebaikan awam, kami komited sepenuhnya untuk memperkaya dan menyokong masyarakat.

BIBD terus memulakan dan mengekalkan pelbagai inisiatif Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) pada tahun 2022 melalui program seperti Sirah Amal, sumbangan

kepada keluarga kurang bernasib baik di seluruh negara, program BIBD *Advocating Life-Long Learning for Aspiring Future* (ALAF), Skim Pemerkasaan & Pembangunan Khas Keusahawanan (BIBD SEED) dan *Community for Brunei* (CFB).

Program BIBD ALAF kini membantu 277 pelajar manakala 41 usahawan wanita telah menyertai program BIBDSEED setakat ini yang mana pada masa ini dalam kohort kelima.

BIBD juga telah menandatangani perjanjian dengan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan (KKBS) untuk memperluaskan program penajaan kementerian yang telah menyaksikan dua pelajar terpilih memenuhi kriteria dan dimasukkan ke dalam program BIBD ALAF.

BIBD percaya akan kepentingan inklusif untuk pendidikan dan pembelajaran bagi semua segmen, sebagai teras asas bagi setiap pembangunan individu dan negara.

In Shaa Allah, BIBD terus komited untuk menjadi warga korporat yang bertanggungjawab yang menyokong pembangunan dan pemerkasaan pelbagai segmen masyarakat dan kami akan sentiasa mencari jalan untuk menggandakan usaha kami bagi menyumbang kepada masyarakat, membantu Brunei dalam membangunkan ekonominya ke hadapan dan mencapai objektif di bawah Matlamat Pembangunan Kemampanan.

Rakan Kongsi dalam Kemajuan dan seterusnya: Inisiatif utama PPP

Mencapai matlamat organisasi dan negara melalui pakatan strategik dan perkongsian sentiasa menjadi strategi utama bagi BIBD kerana kejayaan semua inisiatif kami tidak akan dapat dicapai tanpa sokongan dan kerjasama daripada rakan kongsi kami dari kedua-dua sektor awam dan swasta.

Untuk tujuan ini, BIBD telah bekerjasama dengan pelbagai agensi termasuk Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri (KHEDN), Pusat Dakwah Islamiah (PDI) dan Yayasan Sultan Haji Hassanal Bolkiah melalui Projek Tunas.

Projek Tunas ialah kerjasama antara BIBD dan KHEDN untuk menyediakan pasaran bagi mempromosikan 1K1P dan produk lain untuk segmen kurang bernasib baik bagi mencari rezeki serta peluang perusahaan mikro dan kecil untuk belajar dan melatih kemahiran utama yang diperlukan bagi menjadikan mereka usahawan yang berjaya dan mendapat akses kepada pasaran.

Sebagai salah satu rakan kongsi utama Persidangan dan Pameran Pertengahan Tahun Brunei (MYCE) 2022, anjuran Kementerian Sumber Utama dan Pelancongan melalui Jabatan Kemajuan Pelancongan, BIBD telah banyak terlibat dalam menyokong acara 5 minggu yang menampilkan tema pameran, persidangan dan lebih 100 penceramah untuk mempromosikan perkongsian pengetahuan dan aktiviti perniagaan dalam pelbagai sektor melalui penutupan Forum SME 360.

Pada Ogos 2022, BIBD, telah menubuhkan 'Platun Korporat' yang bertindak sebagai kumpulan sokongan kepada Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei Darussalam (BRC) dan akan terlibat dalam menawarkan bantuan kemanusiaan dan aktiviti kesukarelawanan kepada negara.

BIBD juga giat meneruskan pembiayaan sindikasi korporat dengan meluaskan peluang pembiayaan kepada institusi kewangan tempatan yang lain untuk menyertai program sindikasi. Satu contoh perjanjian sedemikian pada 2022 ialah pembiayaan sindikasi korporat bernilai AS\$263 juta yang mencerminkan komitmen berterusan BIBD untuk menyokong Pelaburan Langsung Asing (FDI) di Brunei Darussalam.

BIBD amat menghargai sokongan dan kepercayaan daripada rakan strategik kami dalam menjayakan projek yang sejajar dengan nilai dan matlamat negara yang akan menyumbang kepada kejayaan keseluruhan ekonomi dan kemakmuran Brunei.

Penghargaan dan Anugerah Utama

BIBD telah meraih beberapa pengiktirafan dan anugerah yang mengukuhkan kedudukan kami sebagai peneraju pasaran di Brunei dan terus meningkatkan tahap prestasi bagi industri.

S&P Global mengesahkan penilaian A- pada BIBD sekali lagi pada tahun 2022, yang kami kekalkan semenjak tahun 2015 yang mana mencerminkan kedudukan BIBD dengan bahagian pasaran yang kukuh, perniagaan yang pelbagai dan rekod prestasi yang mantap, di samping mengiktiraf permodalan bank yang teguh.

BIBD sekali lagi dinamakan oleh The Asian Banker sebagai Bank Runcit Terbaik di Brunei, mengekalkan gelaran itu selama 10 tahun berturut-turut, serta Bank Terkuat mengikut Kunci Kira-kira, manakala Majalah Global Finance juga menamakan BIBD sebagai Bank Paling Selamat di Brunei.

Sementara itu, BIBD Securities Sdn Bhd (BIBDS) dan BIBD Asset Management (beroperasi di bawah lesen BIBDS) sekali lagi telah diberi penghormatan dengan beberapa anugerah oleh Asia Asset Management, sebuah media serantau terkemuka bagi pengurusan aset.

BIBDS memenangi 'Rumah Dana Islamik Terbaik' Brunei dua tahun berturut-turut dan juga dianugerahkan dengan 'Pengurus Sukuk Terbaik' dan 'Dana Islam Terbaik' Brunei, yang diuruskan dengan kerjasama Arabesque Asset Management.

Kami berbangga kerana diiktiraf melalui pengiktirafan ini yang mencerminkan komitmen kami untuk mematuhi amalan perniagaan yang kukuh dan gaya pengurusan yang berhemat sambil meneruskan langkah kami ke arah misi kami untuk menjadi Bank Islam Terbaik di Asia Pasifik.

Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk menyampaikan terima kasih kepada kesemua tenaga kerja Kumpulan atas kerja keras dan dedikasi berterusan mereka yang membolehkan kami mencapai pengiktirafan ini.

Penghargaan

Saya sangat berbesar hati dan merasa rendah diri menjadi Pengerusi institusi yang sangat progresif yang berkemampuan tinggi untuk menghasilkan persembahan cemerlang dan kekal berdaya saing di peringkat tempatan dan global.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih saya tujukan kepada kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, Kementerian Kewangan dan Ekonomi, dan pengawal selia kami atas sokongan dan bimbingan berterusan mereka.

Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada ahli Lembaga Pengarah BIBD dan Badan Penasihat Syariah BIBD sekarang dan yang terdahulu atas segala bimbingan, sokongan dan sumbangan mereka dalam mencapai kejayaan mampan jangka panjang untuk institusi kewangan utama Negara Brunei Darussalam.

Bagi pihak Lembaga Pengarah, penghargaan ikhlas kami juga ditujukan kepada semua kakitangan atas dedikasi mereka dan atas komitmen dan keinginan yang konsisten untuk berusaha mencapai kecemerlangan yang telah membantu membina BIBD menjadi sebuah institusi kewangan yang berprestij.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada semua pihak bekepentingan kami yang terus bekerjasama dan menyokong BIBD dalam semua usaha kami termasuk inisiatif CSR kami. Penghargaan khas juga ditujukan kepada para pemegang saham dan pelanggan kami atas sokongan dan kesetiaan berterusan mereka kerana kami menyedari bahawa kejayaan kami dibina atas keyakinan mereka terhadap produk dan perkhidmatan kami, serta kepercayaan terhadap warga BIBD.

Seiring kami bergerak ke hadapan, kami berpegang teguh kepada visi BIBD ke arah kecemerlangan, sebagai pilihan utama pelanggan kami, dan dengan rahmat Allah SWT, kami akan terus menyumbang kepada pelanggan kami, pemegang saham kami, masyarakat kami, dan negara kami, In Shaa Allah.

*Wabillahi Taufik Walhidayah Wassalamu 'Alaikum
Warahmatullah Hi Wabarakatuh*

Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah
Menteri di Jabatan Perdana Menteri
dan Menteri Kewangan dan Ekonomi II,
Pengerusi Lembaga Pengarah
Bank Islam Brunei Darussalam

“

Ketika kami terus maju ke hadapan dengan pemacu kemapanan kami, Kumpulan BIBD akan meningkatkan kerjasama dengan rakan kongsi strategik, melibatkan lebih banyak komuniti dan memberikan perkhidmatan yang berkualiti dan luar biasa kepada pelanggan kami untuk mencapai pendapatan bernilai tinggi dan mampan yang akhirnya akan memberi manfaat kepada ekonomi dan juga industri di Brunei.

”

Awang Junaidi bin Haji Masri
Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif
Bank Islam Brunei Darussalam

1.3 Pernyataan dari Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif

Alhamdulillah, saya gembira melaporkan bahawa Kumpulan BIBD menunjukkan prestasi yang melihatkan lagi daya tahanannya apabila keuntungan meningkat sebanyak 17% daripada B\$149 juta yang dicatatkan pada tahun sebelumnya kepada B\$175 juta pada tahun 2022.

Pemegang Saham yang dihormati,

Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih saya kepada Lembaga Pengarah Kumpulan BIBD dan Badan Penasihat Syariah BIBD atas bimbingan dan kepimpinan mereka yang telah membolehkan kami bukan sahaja mengekalkan pencapaian dan prestasi kami pada tahun sebelumnya, tetapi juga membina kekuatan kami secara progresif dalam perjalanan kami ke arah kejayaan.

Setinggi-tinggi penghargaan saya kepada pasukan pengurusan kanan BIBD dan keluarga BIBD atas komitmen dan dedikasi mereka kepada pihak Bank.

Penilaian prestasi

Ketika kita keluar dari pandemik COVID-19, negara ini tidak terkecuali di dalam menghadapi cabaran ekonomi dari peningkatan inflasi, gangguan rantai bekalan dan konflik global. Faktor-faktor ini menyebabkan ketidakpastian ekonomi dalam jangka pendek dan sederhana.

Mahupun demikian, Alhamdulillah, saya gembira melaporkan bahawa Kumpulan BIBD menunjukkan prestasi yang melihatkan lagi daya tahanannya apabila keuntungan meningkat sebanyak 17% daripada B\$149 juta yang dicatatkan pada tahun sebelumnya kepada B\$175 juta pada tahun 2022.

Fokus utama strategi BIBD adalah untuk menekankan kepada penggalakkan pertumbuhan dalam aktiviti perniagaan kami pada tahun 2022 di mana Kumpulan telah mencatatkan deposit sejumlah B\$9.7 bilion.

Peningkatan deposit ini juga meningkatkan jumlah aset Kumpulan kami, yang mencapai angka kuat iaitu B\$11.6 bilion, peningkatan sebanyak 9.4% terhadap hasil yang direkodkan sebelumnya iaitu \$10.6 bilion pada tahun 2021.

Pulangan aset Kumpulan kekal kukuh dengan 1.6% pada tahun 2022, yang melihatkan asas-asas strategik yang diletakkan di atas prestasi kami dalam mendapatkan sasaran hasil setiap tahun.

Selain itu, nisbah kecukupan modal untuk Kumpulan adalah pada 18.6% pada tahun 2022, yang mencerminkan kepercayaan kami untuk mengekalkan kedudukan modal yang mantap bagi melaksanakan amalan terbaik kami. BIBD telah mempamerkan konsistensi dalam portfolionya untuk mengekalkan jumlah ini melebihi keperluan pengawalseliaan minimum yang ditetapkan oleh Brunei Darussalam Central Bank (BDCB).

Keputusan ini dimungkinkan melalui amalan pengurusan risiko yang kukuh dan tadbir urus korporat serta pendekatan perniagaan kami yang berhemat semasa waktu yang mencabar, yang membolehkan kami mengekalkan keuntungan.

Ketika kami terus maju ke hadapan dengan pemacu kemapanan kami, BIBD akan meningkatkan kerjasama dengan rakan kongsi strategik, melibatkan lebih banyak komuniti dan memberikan perkhidmatan yang berkualiti dan luar biasa kepada pelanggan kami untuk mencapai pendapatan bernilai tinggi dan mampan yang akhirnya akan memberi manfaat kepada ekonomi dan juga industri di Brunei.

Kembali kepada keadaan sebelumnya selepas COVID-19

Sehingga separuh kedua tahun 2022, kes harian COVID-19 mula jatuh dengan ketara, dan ekonomi mula pulih dengan lebih banyak perniagaan membuka semula pintu dan kedai fizikal mereka. Alhamdulillah, BIBD sebagai tempat siap siaga COVID-19, juga mula melihat lebih banyak kakitangannya yang kembali bekerja ke pejabat masing-masing.

Sehingga 1 Jun, tapak Pelan Kesenambungan Perniagaan (BCP) di Mentiri telah dinyahaktifkan dan semua pekerja yang bekerja di BCP kembali ke lokasi kerja biasa mereka.

Alhamdulillah, sepanjang gelombang COVID-19, kami telah membuktikan keupayaan dan kecekapan kami untuk menguruskan pandemik dan kami ingin mengucapkan terima kasih kepada semua kakitangan BIBD atas sokongan dan kerjasama di dalam menyesuaikan diri dengan norma yang baru.

Inisiatif kemapanan utama

Berikutan pelancaran Rangka Kerja Kemapanan BIBD (SF) pada tahun 2021, kami telah meningkatkan usaha ke arah mencapai matlamat di bawah rangka kerja tersebut yang meliputi kemapanan terutamanya di dalam tindakan iklim.

Satu peristiwa penting pada tahun 2022 adalah penandatanganan Memorandum Persefahaman (MOU) dengan Jawatankuasa Perubahan Iklim Kebangsaan Brunei Darussalam (BNCCC) untuk bekerjasama dalam penyelesaian tindakan iklim, dan menjadikan kami rakan kongsi rasmi untuk inisiatif ' *Race to Zero* ' sejajar dengan aspirasi dan matlamat kerajaan ke arah UN SDG 2030 dan Sifar Bersih Brunei (*Brunei Net Zero*) 2050.

MOU ini bertujuan untuk mewujudkan, mempromosikan dan membangun kerjasama di antara kedua-dua pihak dalam memajukan penyelesaian tindakan iklim untuk membuka jalan bagi pelepasan karbon yang rendah untuk Brunei Darussalam dan menubuhkan laluan iklim yang berdaya tahan untuk negara yang mampan.

Rangka Kerja Kemapanan BIBD mempunyai 13 bidang kerjasama yang digariskan dalam MOU tersebut, walaupun tidak terhad kepada ini, kerana Kumpulan menjanjikan komitmen sasaran sebanyak B\$2 bilion ke arah pembiayaan kemapanan sebelum tahun 2030 yang meliputi semua bidang perniagaan, kemapanan korporat, dan inisiatif tanggungjawab sosial korporat.

Sekretariat Perubahan Iklim Brunei (BCCS) juga menganjurkan Eco-Festival sebagai sebahagian daripada aktiviti di bawah 'Minggu Tindakan Iklim' di Brunei MYCE 2022 dimana BIBD adalah rakan kongsi untuk menunjukkan lagi perkongsian dan komitmen kami yang serius bagi melanjutkan agenda kemapanan kami .

Salah satu aktiviti festival ini ialah aktiviti penanaman pokok yang dianjurkan oleh BIBD yang mana sejumlah 520 pokok telah ditanam oleh kakitangan dan sukarelawan di pelbagai lokasi di 4 daerah dengan matlamat untuk menanam 2,000 lagi pokok menjelang akhir tahun yang menunjukkan komitmen tindakan iklim kami.

Kami juga telah melancarkan kempen Kemapanan BIBD SME360 iaitu satu kempen yang bertujuan menggalakkan tindakan kecil yang memberi kesan untuk melawan krisis perubahan iklim dan bergerak ke arah ekonomi pekeliling.

Selaras dengan sokongan kami untuk aspirasi matlamat pembangunan yang mampan ini, pihak Bank juga telah menyumbangkan peralatan IT kepada institusi pengajian tinggi tempatan sebagai sebahagian daripada inisiatif pengurusan kitaran hayat bahagian IT.

Sejumlah 122 peralatan IT disumbangkan secara berfasa dari Disember 2021 hingga Februari 2022. Ini juga merupakan sebahagian daripada komitmen kami kepada UN SDG khususnya SDG 12 - untuk mengurangkan penjejakan sisa secara substansial melalui penggunaan semula, kitar semula, dan menukarkan semula.

Kami terus meningkatkan kesedaran di kalangan orang ramai mengenai isu-isu kemapanan melalui media sosial, pelbagai forum maya dan juga melalui suratkhbar. Dengan kerjasama pelbagai agensi kerajaan, organisasi belia dan NGO, pihak Bank telah menerbitkan beberapa artikel dan wawancara mengenai kemapanan, perubahan iklim dan menonjolkan pemain kemapanan tempatan utama yang telah menghasilkan impak.

Semua aktiviti ini mencerminkan komitmen kami untuk memimpin jalan ke arah pembangunan masa depan yang mampan melalui amalan dan inisiatif perbankan yang bertanggungjawab.

Perniagaan yang berterusan pada tahun 2022

BIBD sentiasa mengekalkan kepercayaannya bahawa kejayaan dan pencapaian kami tidak mungkin dilakukan tanpa sokongan dan kesetiaan pelanggan dan rakan kongsi kami. Pada tahun 2022, dengan memahami dan mengantisipasi keperluan pelanggan, kami dapat membawa nilai yang berterusan kepada pelanggan kami dan pada masa yang sama, memberi ganjaran kepada pelanggan setia kami melalui pelbagai promosi dan kempen.

Di bahagian runcit, kami terus secara aktif memperkenalkan beberapa promosi dan kempen untuk pelanggan kami dan bekerjasama dengan rakan kongsi korporat kami untuk menjayakan pelbagai acara.

Ini adalah usaha untuk menggalakkan dan mengekalkan urusniaga secara digital di bawah kempen *GO! Digital* dan *Go! Cashless* sebagai sebahagian daripada langkah-langkah untuk meminimumkan kesan COVID-19 terhadap ekonomi tempatan.

Sementara itu, kempen BIBD Aspirasi 3 memuncak pada Januari 2022 dengan seorang lagi pemenang bertuah berjaya membawa pulang B\$250,000 sebagai hadiah utama kempen tersebut. Lebih ramai pelanggan terus mengikuti BIBD Aspirasi 4 yang dilancarkan pada Disember 2021 dan telah terbukti sebagai platform penjimatan yang menarik bagi pelanggan kami.

BIBD Impian, yang dilancarkan pada Januari 2021 juga berakhir pada Suku 1 2022, dengan pemenang bertuah yang berjaya membawa pulang sebuah rumah serba baru dan moden.

Dalam bidang perbankan korporat, BIBD bersama dua lagi institusi kewangan tempatan telah menandatangani

Perjanjian Pembiayaan Bertempoh Bersindiket Islam yang berjumlah AS\$263 juta dengan Hengyi Industries.

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, kami bersyukur kerana telah dapat menjalinkan hubungan kerja jangka panjang dan sihat dengan Hengyi Industries, dan akan terus mengukuhkan hubungan ini kerana kami berkongsi falsafah yang sama di dalam pembangunan modal insan di Brunei dengan rasa bertanggungjawab dalam projek negara yang berskala dan bersifat begini.

Penandatanganan itu menunjukkan komitmen bersama dan sokongan berterusan kami kepada syarikat *FDI* sebagai pamacu ekonomi dan penyumbang kepada pertumbuhan ekonomi keseluruhan negara dan In Shaa Allah ini akan menjadi pendorong kepada kami untuk menyokong lebih banyak industri dan pelaburan langsung asing yang akan menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi Brunei.

Meningkatkan pakatan strategik dengan Kerajaan dan juga pihak berkepentingan

Memperkuh perkongsian strategik dan pakatan tetap menjadi salah satu strategi penting kami di dalam pelaksanaan projek dan inisiatif yang bertujuan membantu Brunei mencapai matlamat dan objektif Wawasan Brunei 2035.

Sehubungan itu, kami memulakan Projek Tunas yang merupakan kerjasama dengan pelbagai agensi termasuk Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, Pusat Dakwah Islamiah dan Yayasan Sultan Haji Hassanal Bolkiah melalui Projek Tunas.

Kami amat berbesar hati kerana dapat mempamerkan inisiatif ini dihadapan majlis Kebawah, Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar

'Ali Saifuddin Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam semasa majlis ramah mesra sempena sambutan ulang tahun keputeraan baginda yang ke-76.

Projek Tunas ialah pasaran untuk individu yang kurang bernasib baik untuk mencari rezeki sambil menyediakan ruang kepada perusahaan mikro dan kecil untuk mempelajari kemahiran keusahawanan dan memperoleh pengalaman sebenar dalam keusahawanan serta kemahiran penting lain seperti pemasaran, penjenamaan dan juga pengurusan.

Projek ini menyediakan pasaran untuk 31 penjual daripada Program *BIBD SEED*; Usahawan Bakariah Yayasan (Program Bantuan Keusahawanan Yayasan); Konsortium Muallafpreneurs dari Pusat Dakwah Islamiah; dan program Satu Kampung Satu Produk (*1K1P*).

BIBD turut menyertai Brunei Run bagi menunjukkan sokongan terhadap acara tersebut yang diadakan sempena sambutan Hari Jantung Sedunia.

Acara itu adalah sebahagian daripada kempen *BN on the Move* yang dimulakan oleh Kementerian Kesihatan, yang bertujuan untuk melihat rakyat negara secara kolektif mencapai 20 Billion langkah menjelang akhir tahun ke arah menggalakkan gaya hidup kesihatan dan kesejahteraan yang baik.

Sokongan BIBD di acara tersebut menunjukkan komitmennya untuk menyokong Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam sebagai Rakan Kongsi dalam Kemajuan dan sebagai sebahagian daripada Rangka Kerja Kemampanan BIBD, di dalam menyokong UN SDG, khususnya Matlamat No.3 – untuk memastikan kehidupan yang sihat dan mempromosikan kesejahteraan dari ke semua peringkat umur.

BIBD juga menandatangani Perjanjian *Intelligent Partnership* (IPA) dengan Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei (BRC) yang akan menyaksikan pihak Bank bekerjasama dengan BRC di dalam bidang kepentingan bersama seperti latihan, bantuan dan tenaga manusia serta kesihatan, keselamatan dan inisiatif kesihatan.

Perjanjian itu mencerminkan sokongan dan kerjasama yang telah lama terjalin di antara BIBD dan BRC, sebagai salah satu persatuan NGO yang menyokong Kementerian Kesihatan.

Sebagai tindakan susulan IPA tersebut, BIBD juga telah menubuhkan 'Platun Korporat' yang bertindak sebagai ejen bantuan atau sokongan kepada BRC dalam melaksanakan misi atau tugas Asas Pertolongan Cemas dan Menyelamatkan Nyawa. Platun itu, yang terdiri daripada 30 anggota dan pembantu cemas yang bertauliah terdiri daripada kakitangan bank dari semua peringkat, bertujuan untuk mengambil bahagian secara profesional di dalam kerja-kerja kemanusiaan dan sukarelawan di peringkat nasional dan antarabangsa.

Tambahan pula, dalam usaha untuk memperkasakan lagi penciptaan masyarakat digital yang mampan dan merealisasikan sepenuhnya agenda Negara Pintar, BIBD juga telah memulakan kerjasama pertama seumpamanya dengan firma fintech tempatan iaitu ThreeG Media dan Kumpulan Milimewah untuk mempromosikan transaksi tanpa tunai di pasar raya dan kedai makanan segera melalui penggunaan kiosk layan diri.

Pengenalan penyelesaian ini adalah salah satu inisiatif BIBD untuk bekerjasama dan menyokong firma fintech tempatan, sambil sentiasa berada di barisan hadapan inovasi digital terkini dan menggalakkan pelanggan kami untuk *Go Digital*.

Melalui Pendekatan *Whole of Nation*, BIBD akan terus bekerjasama dengan rakan strategik dalam menyokong inisiatif negara ke arah menjadi Negara Pintar, iaitu masyarakat digital dan bersedia masa depan, ekonomi cergas dan mampan, serta ekosistem digital yang kondusif, yang akan membawa kita lebih dekat ke arah mencapai Wawasan Brunei 2035.

Memberi sumbangan kepada masyarakat

Di BIBD, kami berbangga dengan kedudukan kami sebagai rakan kongsi masyarakat dalam menyumbang kembali kepada masyarakat dan memainkan peranan penting dalam meningkatkan kualiti kehidupan mereka.

Menekankan kepercayaan kami bahawa semua orang dari semua lapisan masyarakat berhak mendapat akses kepada pendidikan, kami terus mengorak langkah melalui inisiatif BIBD ALAF yang kini menyokong kira-kira 277 pelajar kurang bernasib baik.

Seramai 84 pelajar BIBD ALAF menerima anugerah pencapaian kecemerlangan akademik pada tahun akademik 2021. BIBD ALAF mengekalkan kadar kelulusan 100 peratus, dengan pelajar yang menduduki pemeriksaan BC GCE 'A' Level dan memperoleh '3' and '4' A Levels. Sementara itu, dalam peperiksaan GCE 'O' Level dan peperiksaan SPUB, pelajar BIBD ALAF juga terus mengekalkan keputusan yang cemerlang.

Seramai 20 pelajar BIBD ALAF turut menyertai Konvensyen tahunan BIBD ALAF bertemakan 'Teladani Rasulullah S.A.W.'. Konvensyen itu merupakan sebahagian daripada aktiviti kokurikulum anjuran program BIBD ALAF untuk pelajarannya menjadi lebih inovatif dan kreatif dalam sumbangan mereka untuk menerajui perubahan.

Selaras dengan kepercayaan kami bahawa pemerksaan belia adalah kunci untuk memastikan masa depan yang mampan, pihak Bank juga mengadakan dialog dengan Majlis Belia Brunei dan lebih 90 wakil NGO yang memfokuskan belia. In Shaa Allah, kami berharap dialog itu boleh menjadi titik permulaan kepada kerjasama yang bermakna dan bermanfaat yang akhirnya akan membawa pertumbuhan dan pembangunan untuk belia kita ketika kita bergerak ke arah Wawasan Brunei 2035. Semasa sesi dialog tersebut, para belia juga telah diberi pengetahuan tentang produk dan perkhidmatan perbankan yang mereka perlukan sebagai individu, perniagaan atau NGO. Penglibatan ini adalah penting untuk memastikan BIBD kekal sebagai Bank Pilihan untuk semua segmen masyarakat.

Kami turut meraikan lima orang usahawan wanita daripada kohort ke-empat BIBD SEED yang berjaya menamatkan program tersebut. Pada masa yang sama, kami juga mendaftarkan 14 usahawan wanita ke kohort ke-lima program ini.

Setakat ini, seramai 41 usahawan wanita telah menyertai program tersebut, di mana 27 peserta telah layak mendapat pembiayaan Dana Zakat. Usahawan wanita ini terdiri daripada golongan kurang berkemampuan di bawah Pusat Dakwah Islamiah, Kementerian Hal Ehwal Ugama; Majlis Ugama Islam Brunei; Jabatan Pembangunan Masyarakat di bawah Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan serta Persatuan Ibu Tunggal.

Sementara itu, seramai 221 wanita yang telah melalui kem BIBD SEED yang memfokuskan kepada asas keusahawanan. Sejak penubuhan program BIBD SEED, pembiayaan bernilai B\$118,740 di bawah Dana Zakat telah diagihkan dan diharap dapat menjadi pemangkin ke arah kejayaan dalam bidang pilihan mereka.

BIBD sentiasa percaya dalam pemeraksanaan melalui keusahawanan dan program BIBD SEED adalah manifestasi kepercayaan ini dan komitmen kami sebagai rakan kongsi kemajuan. Kami berusaha untuk meningkatkan kemahiran wanita ini untuk menjadi pemilik perniagaan yang berjaya dan mampan yang boleh memberi impak dalam kehidupan peribadi dan menyumbang kembali kepada negara.

Melalui perkongsian berterusan kami dengan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan (MCYS), kami meneruskan inisiatif tahunan bantuan kepada masyarakat kurang bernasib baik semasa bulan Ramadhan yang mulia. Kami mendermakan sejumlah B\$199,950 kepada kira-kira 4,000 anak yatim di seluruh negara sebagai sebahagian daripada dedikasi kami sebagai warga korporat yang bertanggungjawab untuk membantu mereka membuat persiapan menyambut Hari Raya dan mengingatkan mereka bahawa mereka sentiasa dipelihara.

Inisiatif ini juga mencerminkan komitmen kami dibawah Rangka Kerja Mampan BIBD dan menunjukkan sokongan kami terhadap matlamat UN SDG untuk menamatkan keburluan dan kemiskinan, memastikan masyarakat yang sihat dan menggalakkan kesejahteraan rakyat semua peringkat umur dan mengurangkan ketidaksamaan di dalam komuniti kami.

Alhamdulillah, kami juga berjaya melaksanakan aktiviti tahunan Sirah Amal kami. Kakitangan dari pelbagai bahagian telah melawat 100 buah rumah terdiri daripada keluarga BIBD ALAF dan isi rumah muallaf yang berdaftar di bawah Pusat Dakwah Islamiah, bagi menyumbang barangan bantuan berbentuk baucar membeli-belah dan sumbangan seperti keperluan makanan bagi menyokong persiapan di bulan Ramadhan dan Syawal. Ini dilakukan dengan mematuhi Prosedur Operasi Standard (SOP)

memandangkan situasi COVID-19 yang berterusan pada masa itu.

Kesemua inisiatif ini melambangkan komitmen kami ke arah memartabatkan masyarakat dalam merealisasikan Wawasan Brunei 2035 berdasarkan pendekatan CSR tiga teras kami: Pendidikan, Keusahawanan dan Komuniti.

Matlamat dan Fokus untuk 2023

Di BIBD, kami terus kekal kepada nilai amalan perniagaan yang bertanggungjawab, berinovasi secara berterusan dan sosio-perkembangan ekonomi. Selaras dengan nilai ini, kami berbesar hati untuk berkongsi beberapa bidang tumpuan utama kami untuk tahun yang akan datang.

Ketika terus berkembang, kami menyedari bahawa aset kami yang paling berharga ialah kakitangan kami. Kami kekal komited untuk membangunkan sumber tenaga manusia kami melalui pelbagai program pembelajaran dan pembangunan, termasuk rangka kerja perancangan penggantian untuk memastikan kesinambungan kepimpinan dan bakat dalam organisasi. Kami juga akan melabur dalam pembelajaran dan pembangunan pekerja kami dengan menyediakan peluang untuk latihan, peningkatan kemahiran dan kemajuan kerjaya.

Program BIBD SME360 kami telah memainkan peranan penting di dalam menyediakan perusahaan Medium, Kecil dan Sederhana (PMKS) dengan alat dan sumber yang diperlukan untuk berjaya. Pada tahun 2023, kami menyasarkan untuk mengoptimumkan lagi program ini bagi memastikan PMKS boleh mendapat manfaat daripada rangkaian komprehensif perkhidmatan dan sokongan kewangan dan bukan kewangan.

Salah satu objektif utama kami tahun ini adalah untuk mempertingkatkan lagi inisiatif CSR kami seperti BIBD ALAF dan mengembangkan lagi program kepada kumpulan yang lebih besar dalam mempromosikan program tersebut. Kami percaya bahawa pendidikan adalah hak asasi manusia yang sepatutnya boleh diakses oleh semua. Kami akan terus berusaha ke arah matlamat ini dengan bekerjasama dengan institusi dan organisasi pendidikan untuk memberikan sokongan kepada pelajar dari pelbagai latar belakang. Kami juga akan mengusahakan inisiatif yang menggalakkan pembelajaran sepanjang hayat dan pembangunan kemahiran untuk semua ahli komuniti kami.

Selain itu, kami akan terus menyokong dan menggalakkan penyertaan ahli BIBD SEED kami di dalam pelbagai acara dan inisiatif di seluruh negara kerana kami percaya dengan memberi mereka peluang untuk menyertai acara komuniti, mereka boleh membina kemahiran kepimpinan dan rangkaian mereka sambil menyumbang kepada masyarakat.

Akhir sekali, kemampanan adalah keutamaan kami di BIBD. Sebagai warga korporat yang bertanggungjawab, kami komited untuk mengurangkan jejak karbon kami dan mempromosikan amalan mampan dalam operasi kami. Pada tahun 2023, kami akan terus melihat peluang untuk melabur dalam teknologi yang mampan dan berusaha ke arah penggunaan tenaga dan penjanaan sisa kami.

Kami percaya bahawa melalui inisiatif CSR kami, program berfokuskan pendidikan, pembangunan sumber manusia, sokongan PMKS dan pemacu kemampanan, kami boleh memberi impak yang bermakna dan menyumbang ke arah kesaksamaan sosial.

Sebagai Penutup

Semua pencapaian kami pada tahun 2022 dihasilkan oleh keluarga BIBD yang menyumbang ke arah aspirasi Bank untuk mencapai misinya.

Saya amat berbesar hati dapat bertugas dan berkerjasama dengan pegawai-pegawai pengurusan kanan di bawah bimbingan Pengerusi Lembaga Pengarah BIBD, Pengerusi Lembaga Penasihat Syariah dan oleh ahli-ahli Lembaga Pengarah dan Lembaga Penasihat Syariah yang dihormati dan menyampaikan nasihat, tunjuk ajar dan sentiasa dan dorongan mereka. Setinggi-tinggi penghargaan ikhlas saya tujukan kepada Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Brunei Darussalam, Kementerian Kewangan dan Ekonomi dan kepada pengawal selia kami di atas kepercayaan dan keyakinan yang berterusan terhadap kami.

Tahun 2022 sememangnya merupakan tahun kewangan yang sangat progresif dan kami amat digalakkan dengan pencapaian kami. Pihak BIBD akan meneruskan komitmen dan dedikasi padu kami ke arah menyokong misi untuk menjadi Bank Islam Terbaik di Asia Pasifik dan menyumbang ke arah mencapai matlamat Wawasan Brunei 2035, untuk memastikan setiap ahli masyarakat mendapat manfaat daripada kewujudan sebuah ekonomi yang hijau, mampan dan inklusif.

In Shaa Allah, dengan kerja berpasukan dan dedikasi, bersama-sama kita akan menyasarkan lebih banyak kejayaan yang akan memacu pertumbuhan kita untuk terus memainkan peranan utama dalam kemajuan masyarakat dan negara, sambil mengorak langkah konsisten ke arah matlamat kita.

Disini BIBD mengesahkan komitmen kami untuk berkhidmat kepada pelanggan yang dihargai dan menambah nilai bagi pemegang saham kami. Bagi pihak BIBD, saya ingin merakamkan ucapan terima kasih dan penghargaan atas kesetiaan, sokongan dan kepercayaan yang berterusan biskita.

*Wabillahi Taufik Walhidayah Wassalamu 'Alaikum
Warahmatullah Hi Wabarakatuh*

Junaidi bin Haji Masri

Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif
Bank Islam Brunei Darussalam

1.4 WARGA KAMI

LEMBAGA PENGARAH

**Yang Berhormat Dato Seri Setia
Dr. Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah
Pengerusi Lembaga / Pengarah Bebas**

Tarikh Pelantikan: 30 Januari 2018

Tempoh Jawatan sebagai Pengarah: 5 tahun

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di Bank: 2 saham

Keahlian dalam Jawatankuasa Lembaga Pengarah:

* Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko

* Jawatankuasa Eksekutif

Kelayakan

- Ahli Penganalisis Kewangan Bertauliah (CFA), Singapura
- PhD dalam Kewangan Korporat, Kolej Imperial, Universiti London
- Ijazah Sarjana dalam Pengurusan, Kolej Imperial, Universiti London
- Sarjana Muda (Kelas Pertama) dalam Sains Komputer dan Statistik, Kolej Queen Mary, Universiti London

Pengalaman Relevan

Dato Dr Amin dilantik sebagai Menteri di Pejabat Perdana Menteri dan Menteri Kewangan dan Ekonomi II pada 27 September 2018, dan sebelum itu, beliau memegang jawatan Menteri Kewangan II dari 30 Januari 2018. Sebelum menerima pelantikan tersebut, beliau merupakan Timbalan Menteri Kewangan (Pelaburan) sementara menyandang jawatan Ketua Pegawai Eksekutif Darussalam Assets Sdn Bhd ("DA"), sebuah syarikat pegangan pelaburan yang dimiliki oleh Menteri untuk Koperasi Kewangan, Brunei Darussalam.

Sebelum menyertai DA, beliau memegang beberapa jawatan penting dengan kerajaan Brunei, termasuk dilantik sebagai Setiausaha Tetap Kementerian Kewangan, Setiausaha Tetap Kementerian Industri dan Sumber-sumber Utama dan Pengarah Urusan Agensi Pelaburan Brunei.

Sebelum memegang jawatan dengan kerajaan Brunei, beliau bekerja sebagai seorang usahawan minyak mentah dengan Brunei Shell Petroleum Co Sdn Bhd dalam pertengahan tahun 90an selepas pulang dari United Kingdom di mana beliau bekerja untuk ICI Finance PLC sebagai penganalisis penyelidikan pada akhir tahun 80an/awal 90an.

Keterangan lanjut mengenai Ahi Lembaga Pengarah dan pendedahan lain digariskan dalam Laporan Tadbir Urus Korporat.

**Awang Junaidi bin Haji Masri
Pengarah Eksekutif / Pengarah Urusan dan Ketua
Pegawai Eksekutif**

Tarikh Pelantikan: 1 Februari 2010

Tempoh Jawatan sebagai Pengarah: 13 tahun

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di Bank: 2 saham

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di BIBD At-Tamwil Berhad: 1 saham

Keahlian dalam Jawatankuasa Lembaga Pengarah:

- Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko
- Jawatankuasa Imbuan dan Pencalonan Sumber Manusia
- Jawatankuasa Eksekutif

Kelayakan:

- Ijazah Sarjana Muda Sains Komputer dan Pengurusan, Keele University, United Kingdom

Pengalaman Relevan

Dengan lebih 30 tahun pengalaman bekerja, beliau telah memegang pelbagai jawatan di Agensi Pelaburan Brunei (BIA) dan Kementerian Kewangan dan Ekonomi (MOFE). Di BIA, beliau menguruskan pelaburan di peringkat global sebagai Pengarah Modal Teroka dan Pelaburan Strategik. Pada tahun 2014, beliau dilantik sebagai Pemangku Pengarah Urusan BIA sehingga ditetapkan sebagai Pengarah Urusan pada tahun 2017. Seterusnya, pada bulan Ogos 2018, Junaidi dilantik sebagai Pengarah Urusan Dana Modal Pembangunan Strategik MOFE dan bertanggungjawab menguruskan portfolio Pelaburan Langsung Asing. Dalam tempoh ini, beliau telah dilantik sebagai ahli Lembaga Pengarah dalam Syarikat-Syarikat Berkaitan Kerajaan di bawah MOFE.

Keterangan lanjut mengenai Ahli Lembaga Pengarah dan pendedahan lain digariskan dalam Laporan Tadbir Urus Korporat.

Haji Sofian bin Mohammad Jani Pengarah Bebas

Tarikh Perlantikan: 19 Mac 2020

Tempoh Jawatan sebagai Pengarah: 3 tahun

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di Bank: 2 saham

Keahlian dalam Jawatankuasa Lembaga Pengarah:

- Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko
- Jawatankuasa Imbuhan dan Pencalonan Sumber Manusia
- Jawatankuasa Eksekutif

Kelayakan

- Ijazah Sarjana Muda Ekonomi dan Pengajian Sosial dalam Perakaunan dan Kewangan, Victoria University of Manchester, United Kingdom
- Penganalisis Kewangan Bertauliah (CFA)

Pengalaman Releven

Hj Sofian bin Mohammad Jani, CFA berpengalaman lebih dari 24 tahun dalam bidang pengurusan pelaburan. Beliau memegang jawatan Pemangku Pengarah Urusan Agensi Pelaburan Brunei (BIA) sejak Julai 2018.

Beliau memulakan kerjayanya di Jabatan Pengurusan Portfolio Aset dan kemudian berpindah ke Penyelidikan dan Pembangunan Perniagaan pada tahun 2001. Pada tahun 2005, beliau telah dinaikkan pangkat sebagai Penolong Pengurus Besar dan seterusnya berpindah ke Pengurusan Dana Dalam. Dia kemudian menjadi Ketua Pasaran Tersenarai pada tahun 2012 sebelum mengetuai Jabatan Pelaburan pada tahun 2014. Pada tahun 2018, beliau ditetapkan jawatan sebagai Penolong Pengarah Urusan Kanan.

Haji Sofian adalah pemegang CFA.

Keterangan lanjut mengenai Ali Lembaga Pengarah dan pendedahan lain digariskan dalam Laporan Tadbir Urus Korporat.

Dr. Jan Hendrik (Hennie) van Greuning Pengarah Bebas

Tarikh Pelantikan: 31 Disember 2010

Tempoh Jawatan sebagai Pengarah: 12 tahun

Keahlian dalam Jawatankuasa Lembaga Pengarah:

- Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko

Kelayakan

- Penganalisis Kewangan Bertauliah (CFA)
- Akauntan Bertauliah, Afrika Selatan dan Kanada
- Ijazah Kedoktoran dalam Sains Perakaunan dan Ekonomi Monetari

Pengalaman Releven

Dr Hennie sebelum ini merupakan Penasihat Kanan dalam Perbendaharaan Bank Dunia, menumpu pada Pengurusan Risiko Operasi dalam bidang Perbendaharaan, serta isu berkaitan Perbankan Islam. Beliau adalah ahli Lembaga FirstRand Limited (sebuah syarikat pegangan Bank yang tersenarai di Afrika Selatan), selama sembilan tahun, sehingga November 2017. Dr Hennie mengajar kelas Sarjana dalam Kewangan di Universiti George Washington selama beberapa tahun dan telah menulis enam edisi penerbitan Bank Dunia mengenai Standard Laporan Kewangan Antarabangsa: Satu Panduan Praktikal. Beliau juga menulis bersama buku tentang risiko perbankan konvensional dan Islam. Hasil penerbitan beliau telah diterjemahkan ke dalam lebih 15 bahasa.

Keterangan lanjut mengenai Ali Lembaga Pengarah dan pendedahan lain digariskan dalam Laporan Tadbir Urus Korporat.

Hajah Noraini binti Haji Sulaiman Timbalan Pengarah Urusan / Pengarah Eksekutif / Pemangku Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif (1 Disember 2021 hingga 12 Ogos 2022)

Tarikh Perlantikan: 1 Disember 2021

Tempoh Jawatan sebagai Pengarah: 8 Bulan

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di Bank: 1 saham

Saham yang dipegang sebagai Penama BIBD di BIBD At-Tamwil Berhad: 1 saham

Kelayakan

- Ahli Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)

Pengalaman Releven

Hajah Noraini sebelum ini memegang jawatan Pemangku Pengarah Urusan Syarikat Takaful Brunei Darussalam, diperbantukan daripada BIBD. Beliau pernah menjadi Ketua Pegawai Kewangan Bank Islam Brunei Darussalam, dan telah memegang beberapa jawatan perakaunan dan kewangan dalam pelbagai syarikat-syarikat Brunei seperti Brunei Shell Petroleum Sdn Bhd. Pada masa ini, beliau adalah pengarah BIBD At-Tamwil Berhad, BIBD Securities, BIBD Management Services, Pusat Pakar Pantai Jerudong dan Pusat Perubatan Jerudong Park. Beliau juga merupakan pengarah di Tabung Amanah Pekerja (TAP) dan Pengerusi Jawatankuasa Audit TAP. Beliau adalah ahli Majlis Piawaian Perakaunan Brunei Darussalam.

Keterangan lanjut mengenai Ali Lembaga Pengarah dan pendedahan lain digariskan dalam Laporan Tadbir Urus Korporat.

BADAN PENASIHAT SYARIAH

BIBD

**Yang Mulia Dato Seri Setia Dr Awang
Haji Mazanan bin Haji Yusof
Pengerusi**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 11 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia;
- Ijazah Sarjana dalam Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia;
- Ijazah Sarjana Muda dalam Usuluddin, Universiti Al-Azhar;
- Sijil Kehakiman Syar'i, Universiti Islam Antarabangsa Islamabad, Pakistan.

Pengalaman Relevan

Dato Dr Haji Mazanan adalah Penolong Mufti (Buhuth), Jabatan Mufti Kerajaan, Negara Brunei Darussalam. Beliau mempunyai lebih dari 10 tahun pengalaman dalam bidang kewangan Islam, menjadi ahli di kedua-dua peringkat Penasihat Syariah iaitu Badan Pensihat Syariah, BIBD dan Syarikat Takaful Brunei Darussalam serta Lembaga Penyeliaan Kewangan Syariah (LPKS), Kementerian Kewangan. Beliau juga banyak membuat pembentangan kertas kerja dalam berbagai persidangan dan seminar serta aktif memberikan ceramah-ceramah dan forum agama, dalam dan luar negara. Dalam bidang kepakaran Syariah, Dato Dr Haji Mazanan berpengetahuan mendalam dan terlatih untuk mengeluarkan fatwa, di mana beliau telah menerima latihan daripada Darul Ifta, Mesir pada tahun 2003.

**Yang Mulia Dr Abdul Nasir
bin Haji Abdul Rani
Timbalan Pengerusi**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 9 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Ekonomi dan Pentadbiran Muamalat, Universiti Sains Islam Malaysia
- Ijazah Sarjana dalam Ekonomi dan Perbankan Islam, Universiti Yarmouk, Kerajaan Hasyimiah Jordan
- Ijazah Sarjana Muda dalam Pengajian Islam (Syariah), Universiti Brunei Darussalam

Pengalaman Relevan

Dr Abdul Nasir adalah Dekan Fakulti Ekonomi dan Kewangan Islam di Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA). Beliau banyak terlibat dan berperanan dalam berbagai aspek di industri kewangan Islam seperti Penasihat Syariah, ahli akademik, pensyarah dan jurulatih. Beliau menjadi Ali Badan Penasihat Syariah BIBD semenjak tahun 2014. Beliau telah menerbitkan banyak buku, kertas penyelidikan dan artikel dalam pelbagai jurnal akademik dan penerbitan. Beliau juga aktif membuat pembentangan kertas kerja di dalam dan luar negara serta mengendalikan latihan-latihan kewangan Islam di dalam negara.

**Yang Mulia Dayang Hajah Noraini
binti Haji Buntar
Ahli**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 4 tahun

Kelayakan

- Ijazah Sarjana dalam Ilmu Wahyu dan Tamadun Islam (Figh dan Usul al-Figh), Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM);
- Ijazah Sarjana Muda dalam Syariah Islamiah, Universiti Al-Azhar Mesir;
- Pemegang Sijil Program Profesional Figh Muamalat (FMPP), Pusat Perbankan Islam, Kewangan dan Pengurusan (CIBFM) Brunei Darussalam.

Pengalaman Relevan

Dayang Hajah Noraini adalah Pegawai Istinbat Kanan di Jabatan Ifta, Jabatan Mufti Kerajaan dan dilantik sebagai ahli Badan Penasihat Syariah sejak 2018. Beliau juga banyak membuat pembentangan kertas kerja dalam berbagai persidangan dan menjadi panel dalam banyak forum agama dalam dan luar negara.

**Yang Mulia Dr Haji Mohd Aidil Yusrie
bin Haji Shari
Ahli**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 3 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Syariah, Universiti Sultan Sharif Ali (UNISSA);
Ijazah Sarjana Syariah, Universiti Sultan Sharif Ali (UNISSA);
- Ijazah Sarjana Muda Syariah, Universiti Brunei Darussalam (UBD);
- Pemegang Sijil Asas Pelaburan, Institut Penganalisa Kewangan Berkanun (CFA).

Pengalaman Relevan

Dr Hj Aidil adalah Timbalan Ketua di Jabatan Pembiayaan, Kementerian Kewangan dan Ekonomi, Brunei Darussalam. Beliau mempunyai lebih dari 10 tahun pengalaman dalam bidang kewangan Islam termasuk dalam industri mahupun pengawalselia. Sebelum ini, beliau adalah Penolong Professor (Kewangan Islam) di UNISSA dan sebagai Pakar Kewangan Islam di Kumpulan Bank Pembangunan Islam, Jeddah. Beliau juga pernah menjadi Pengurus di Jabatan Pengawasan Pasaran Modal, Autoriti Monetari Brunei Darussalam (AMBD) dan dalam masa yang sama dalam penempatan kerja di Kumpulan Perniagaan Pasaran Modal Islam, Securities Commission Malaysia (SC). Sebelum menyertai AMBD, beliau juga pernah menjadi Timbalan Pengurus di Jabatan Syariah BIBD.

**Yang Mulia Dr Hajah Mas Nooraini
binti Haji Mohiddin
Ahli**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 4 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Perbankan Islam, Universiti Durham, UK;
- Ijazah Sarjana dalam Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM);
- Ijazah Sarjana Muda dalam Syariah, Universiti Al-Azhar, Mesir

Pengalaman Relevan

Dr Hajah Mas Nooraini adalah Dekan Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sultan Sharif Ali (UNISSA). Beliau menjadi Ahli BPS Badan Penasihat Syariah BIBD sejak bulan February 2020. Beliau juga telah menerbitkan banyak kertas kajian dan artikel dalam pelbagai jurnal akademik. Beliau juga aktif membuat pembentangan kertas dalam dan luar negara.

BIBD Securities

Yang Mulia Dr Haji Mohd Aidil Yusrie bin Haji Shari Pengerusi

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 2 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Syariah, Universiti Sultan Sharif Ali (UNISSA); Ijazah Sarjana Syariah, Universiti Sultan Sharif Ali (UNISSA);
- Ijazah Sarjana Muda Syariah, Universiti Brunei Darussalam (UBD);
- Pemegang Sijil Asas Pelaburan, Institut Penganalisa Kewangan Berkanun (CFA).

Pengalaman Relevan

Dr Hj Aidil adalah Timbalan Ketua di Jabatan Pembiayaan, Kementerian Kewangan dan Ekonomi, Brunei Darussalam. Beliau mempunyai lebih dari 10 tahun pengalaman dalam bidang kewangan Islam termasuk dalam industri mahupun pengawalselia. Sebelum ini, beliau adalah Penolong Professor (Kewangan Islam) di UNISSA dan sebagai Pakar Kewangan Islam di Kumpulan Bank Pembangunan Islam, Jeddah. Beliau juga pernah menjadi Pengurus di Jabatan Pengawasan Pasaran Modal, Autoriti Monetari Brunei Darussalam (AMBD) dan dalam masa yang sama dalam penempatan kerja di Kumpulan Perniagaan Pasaran Modal Islam, Securities Commission Malaysia (SC). Sebelum menyertai AMBD, beliau juga pernah menjadi Timbalan Pengurus di Jabatan Syariah BIBD.

Yang Mulia Dr Ahmad Lutfi bin Abdul Razak Ahli

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 2 tahun

Kelayakan

- Ijazah Doktor Falsafah dalam Kewangan Islam, International Centre for Education in Islamic Finance;
- Diploma CIMA dalam Kewangan Islam;
- Diploma Lulusan Ijazah dalam Ekonomi Lanjutan, Universiti Warwick, United Kingdom;
- Ijazah Sarjana Sains dalam Ekonomi, Universiti Warwick, UK;
- Ijazah Sarjana Muda dalam Ekonomi, Universiti Warwick, UK.

Pengalaman Relevan

Dr Lutfi menerima Ijazah Doktor Falsafah dalam Kewangan Islam dari International Centre for Education in Islamic Finance (INCEIF) pada Disember 2019 dengan tesis bertajuk "Kesan Prestasi Sosial Korporat Terhadap Risiko Kredit". Beliau juga menerima Anugerah Presiden INCEIF bagi Pencapaian Prestasi Akademik Terbaik dalam Kelas Graduan 2019 untuk Ijazah Doktor Falsafah dalam Kewangan Islam.

Sebelum mendapatkan Ijazah Doktor Falsafah beliau dari INCEIF, Dr Lutfi memegang jawatan sebagai Pensyarah di Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA), Brunei Darussalam. Beliau juga pernah bekerja di Centre for Strategic and Policy Studies (CSPS), Brunei Darussalam di mana beliau melaksanakan sejumlah projek nasional seperti Pengoptimuman Tanah, Produktiviti Nasional, Literasi Kewangan dan Kemudahan Melakukan Perniagaan.

Yang Mulia Dr Amnisuhailah binti Abarahan Ahli

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 2 tahun

Kelayakan

- Ijazah Doktor Falsafah dalam Kewangan Islam, International Centre for Education in Islamic Finance (INCEIF)
- Ijazah Sarjana dalam Pengetahuan Pendedahan Islam dan Warisan, Fiqh dan Usul Al-Fiqh, pengkhususan dalam Perbankan Islam (Fiqh Muamalat), Universiti Islam Antarabangsa Malaysia;
- Ijazah Sarjana Muda dalam Pengetahuan Pendedahan Islam dan Warisan, Fiqh dan Usul Al-Fiqh, pengkhususan dalam Comparative Religion, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia.

Pengalaman Relevan

Dr Amnisuhailah ialah Pensyarah di Fakulti Ekonomi dan Kewangan Islam, UNISSA. Beliau ialah seorang *Associate Member of Associations of Shariah Advisers in Islamic Finance (ASAS)*, Malaysia dan the *Chartered Institute of Islamic Finance Professionals (CIIFP)*, Malaysia.

BIBD At-Tamwil

**Yang Mulia Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani
Pengerusi**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 8 tahun

Kelayakan

- Doktor Falsafah dalam Ekonomi dan Pentadbiran Muamalat, Universiti Sains Islam Malaysia
- Ijazah Sarjana dalam Ekonomi dan Perbankan Islam, Universiti Yarmouk, Kerajaan Hasyimiah Jordan
- Ijazah Sarjana Muda dalam Pengajian Islam (Syariah), Universiti Brunei Darussalam

Pengalaman Relevan

Dr Abdul Nasir adalah Dekan Fakulti Ekonomi dan Kewangan Islam di Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA). Beliau banyak terlibat dan berperanan dalam berbagai aspek di industri kewangan Islam seperti Penasihat Syariah, ahli akademik, pensyarah dan jurulatih. Beliau menjadi Ali Badan Penasihat Syariah BIBD semenjak tahun 2014. Beliau telah menerbitkan banyak buku, kertas penyelidikan dan artikel dalam pelbagai jurnal akademik dan penerbitan. Beliau juga aktif membuat pembentangan kertas kerja di dalam dan luar negara serta mengendalikan latihan-latihan kewangan Islam di dalam negara.

**Yang Mulia Haji Md Syahiran bin Haji Md Sofian
Ahli**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 2 tahun

Kelayakan

- Ijazah Sarjana dalam Syariah, Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA)
- Ijazah Sarjana Muda dalam Syariah, Universiti Al-Azhar, Mesir

Pengalaman Relevan

Hj Md. Syahiran ialah Penolong Pensyarah di Kolej Universiti Pengajian Ugama Seri Begawan. Beliau mempunyai latar belakang Syariah yang kuat dengan pengetahuan perbankan dan kewangan yang relevan. Pengalaman beliau dalam pengajaran bermula pada tahun 2007 dan sehingga kini telah menjalankan pelbagai kursus Syariah dan Kewangan seperti Principles of Fiqh (Usul Fiqh), Islamic Legal Maxims (Qawa'id Fiqhiyyah), Fiqh Muamalat & isu semasa dan Fatwas of jurisprudential rulings (Fatawa AlAhkam Al-Fiqhiyyah).

**Yang Mulia Pg Dr Md Hasnol Alwee Pg Haji Md Salleh
Ahli**

Tempoh Jawatan sebagai Ahli: 2 tahun

Kelayakan

- Ijazah Doktor Falsafah dalam Kewangan Islam dari University Durham, United Kingdom
- Ijazah Sarjana Sains dalam Kewangan, Universiti Lancaster, United Kingdom
- Ijazah Sarjana Muda dalam Pentadbiran Perniagaan, Universiti Brunei Darussalam

Pengalaman Relevan

Pg Dr. Md Hasnol Alwee ialah pensyarah di Fakulti Perniagaan dan Ekonomi, Universiti Brunei Darussalam dari tahun 2009. Beliau telah mengajar beberapa modul berkaitan dengan Perbankan dan Kewangan Islam seperti Pengenalan Perbankan dan Kewangan Islam, Etika Perniagaan Islam, Pelaburan dalam Kewangan Islam dan Pembiayaan Mikro Islam. Kepakaran dan minat beliau adalah dalam bidang penyelidikan yang berkaitan dengan literasi kewangan Islam, Literasi Kewangan, Awqaf, dan Kewangan Sosial. Beliau telah menulis banyak artikel jurnal, bab dalam buku, dan kertas penyelidikan dalam pelbagai jurnal akademik dan penerbitan.

FORUM KEPIMPINAN

Pengurusan

Awang Junaidi bin Haji Masri
Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif

Junaidi bin Haji Masri merupakan Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif Bank Islam Brunei Darussalam Berhad (BIBD) sejak Julai 2022. Beliau telah menjadi ahli Lembaga Pengarah BIBD sejak tahun 2010 dan juga merupakan Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Imbuhan dan Pencalonan.

Dengan lebih 30 tahun pengalaman bekerja, beliau telah memegang pelbagai jawatan di Agensi Pelaburan Brunei (BIA) dan Kementerian Kewangan dan Ekonomi (MOFE). Di BIA, beliau menguruskan pelaburan di peringkat global sebagai Pengarah Modal Teroka dan Pelaburan Strategik. Pada tahun 2014, beliau dilantik sebagai Pemangku Pengarah Urusan BIA sehingga ditetapkan sebagai Pengarah Urusan pada tahun 2017. Seterusnya, pada bulan Ogos 2018, Junaidi dilantik sebagai Pengarah Urusan Dana Modal Pembangunan Strategik MOFE dan bertanggungjawab menguruskan portfolio Pelaburan Langsung Asing. Dalam tempoh ini, beliau telah dilantik sebagai ahli Lembaga Pengarah Syarikat Berkaitan Kerajaan di bawah MOFE.

Beliau merupakan Pengerusi Persatuan Bank-Bank Brunei (BAB) dan ahli Lembaga Pengarah, Takaful Brunei, Darussalam Enterprise (DARE) dan Brunei Energy Services & Trading Sdn Bhd (BEST). Junaidi memegang ijazah sarjana muda dalam Sains Komputer dan Pengurusan dari University of Keele, United Kingdom.

Yang Mulia Hajah Noraini binti Haji Sulaiman
Timbalan Pengarah Urusan I

Hajah Noraini sebelum ini memegang jawatan Pemangku Pengarah Urusan Syarikat Takaful Brunei Darussalam, diperbantukan daripada BIBD. Beliau pernah menjadi Ketua Pegawai Kewangan Bank Islam Brunei Darussalam, dan telah memegang beberapa jawatan perakaunan dan kewangan dalam pelbagai syarikat-syarikat Brunei seperti Brunei Shell Petroleum Sdn Bhd. Pada masa ini, beliau adalah pengarah BIBD At-Tamwil Berhad, BIBD Securities, BIBD Management Services, Pusat Pakar Pantai Jerudong dan Pusat Perubatan Jerudong Park. Beliau juga merupakan pengarah di Tabung Amanah Pekerja (TAP) dan Pengerusi Jawatankuasa Audit TAP. Beliau adalah ahli Majlis Piawaian Perakaunan Brunei Darussalam.

Yang Mulia Irwan bin Haji Lamit
Timbalan Pengarah Urusan II & Ketua Perbankan Runcit

Irwan mempunyai lebih lima belas tahun pengalaman dalam industri Kewangan, di mana, beliau telah memegang jawatan sebagai Pengarah Urusan dan seorang ahli Lembaga Pengarah BIBD At-Tamwil Berhad sejak 2011. BIBD At-Tamwil menjadi salah sebuah syarikat kewangan paling menguntungkan dalam negara, dan telah mencatat peningkatan keuntungan yang berterusan dan tidak terganggu dari 2006 hingga 2017 dibawah kepimpinan Irwan. Beliau ialah seorang Akauntan Bertauliah dan ahli Institut Akauntan Berkanun (ACCA). Sebelum menyertai kumpulan BIBD, Irwan bekerja dengan Brunei Shell Marketing Company Sdn Bhd. Irwan memegang ijazah Sarjana Muda Sains (Kepujian) dalam Perakaunan Gunaan dari Universiti Oxford Brookes, UK dan baru-baru ini menerima EMBA dari Universiti Oxford, UK.

Yang Mulia Haji Minorhadi bin Haji Mirhassan
Ketua Pegawai Operasi

Haji Minorhadi berpengalaman 30 tahun dalam industri perbankan dan kewangan. Kerjaya awal perbankan beliau bermula dengan Kumpulan HSBC sejak tahun 1989, kemudian ke Bank Pembangunan Islam Brunei (IDBB) pada tahun 2005, yang kemudiannya bergabung dengan Bank Islam Brunei (IBB) untuk menjadi Bank Islam Brunei Darussalam (BIBD). Haji Minorhadi merupakan Ketua Pegawai Operasi (COO) BIBD.

Sepanjang kerjayanya, beliau telah memegang peranan kepimpinan dalam Perbankan Korporat, Perbankan Runcit, perniagaan Perbankan Institusi termasuk Pemasaran & Hal Ehwal Awam, serta pelbagai projek mercu tanda dan tugas pembiayaan. Beliau bertanggungjawab menubuhkan pejabat HSBC Amanah Finance di Negara Brunei Darussalam dan telah diamanahkan dengan tanggungjawab pengarah anak syarikat tambahan di HSBC Finance Sdn Bhd dan BIBD Securities Sdn Bhd. Beliau mempunyai pengalaman bekerja di luar negara di Kuala Lumpur, Dubai dan Hong Kong. Sebelum ini, beliau juga dilantik menganggotai pelbagai jawatankuasa kerja berkaitan Kerajaan seperti jawatankuasa kerja Wawasan Negara 2035, jawatankuasa penasihat Biro Kawalan Narkotik (NCB) Pusat Al Islah, jawatankuasa Pelan Pembangunan Negara (NDP) dan majlis Universiti Brunei Darussalam (UBD). Beliau juga merupakan Pengerusi pengasas bagi Persatuan Pasaran Modal Brunei Darussalam (BCMA).

Haji Minorhadi memperolehi Diploma Tinggi Kebangsaan BTEC dalam Perniagaan dan Kewangan dari Institut Teknologi Brunei (ITB) pada tahun 1989, yang kini dikenali sebagai Universiti Teknologi Brunei (UTB), mencapai pelajar terbaik dan memenangi anugerah HSBC Excellence in Business. Beliau menamatkan Sarjana Eksekutif Pentadbiran Perniagaan (MBA) dari Universiti Pengurusan Singapura (SMU) pada tahun 2013. Selain itu, beliau juga memiliki Sijil Perancangan Kewangan Islam (IFPC) daripada Perancang Kewangan Hijrah, Kelayakan Kewangan Islam (IFQ) daripada Chartered Institute for Securities and Investments (CISI), Sijil Foundation in Design Thinking daripada IDEO dan sijil Fintech: Inovasi dan Transformasi dalam Perkhidmatan Kewangan dari Sekolah Perniagaan Universiti Nasional Singapura (NUS).

Yang Mulia Tan Pheng Leong
Ketua Pegawai Kewangan

Pheng Leong memegang lebih daripada 19 tahun pengalaman bekerja dalam industri perkhidmatan kewangan sebagai Ketua Pegawai Kewangan (CFO) dan juruaudit di pelbagai institusi kewangan. Beliau menyertai BIBD sebagai CFO pada tahun 2017, mengetuai Bahagian Kewangan dan bertanggungjawab untuk urusan kewangan kumpulan. Sebelum menyertai BIBD, Pheng Leong bekerja untuk firma audit antarabangsa di Singapura, United Kingdom, Taiwan dan Brunei dan merupakan rakan kongsi di Brunei dan Singapura yang menjaga pelanggan dalam pelbagai industri dari perbankan, insurans, pengurusan dana, minyak dan gas dan telekomunikasi. Beliau menasihati pelanggan dalam penukaran Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa (IFRS) dan diaudit penyata kewangan beberapa bank dan syarikat insurans di bawah IFRS. Pheng Leong mempunyai penghargaan yang kuat terhadap amalan kerja global, penukaran IFRS dan IFRS, yang telah bekerja dengan BIBD di pejabat Brunei dan di pelbagai negara. Pheng Leong memperoleh Ijazah Sarjana Muda Perakaunan (Kepujian Kelas Pertama) dari Universiti Teknologi Nanyang dan merupakan Akauntan Bertauliah Institut Akauntan Bertauliah Singapura, Institut Akauntan Bertauliah di England dan Wales serta Akauntan Awam Bertauliah Negara Brunei Darussalam Institut Akauntan Awam Bertauliah. Beliau juga merupakan Penganalisis Kewangan Bertauliah Institut CFA.

Yang Mulia Effendy bin Othman
Kaunsel Am & Setiausaha Syarikat

Sebelum menyertai BIBD, Effendy berkecimpung dalam bidang undang-undang swasta di Kuala Lumpur selama 24 tahun, yang mana 10 tahun adalah rakan kongsi kanan dengan firma undang-undang serantau terbesar di Malaysia dengan kehadiran di seluruh negara Asean. Pelanggan Effendy terdiri daripada institusi kewangan tempatan dan antarabangsa, multinasional, awam dan syarikat awam yang tersenarai. Effendy adalah setiausaha syarikat bertauliah dengan Persatuan Setiausaha Syarikat Malaysia.

Beliau juga merupakan pengarang bersama beberapa penerbitan termasuk Malaysian Company Law: Principles and Practice (Edisi ke-2 2018 - Wolters Kluwer), pengarang Malaysian chapter on Asian Conflict of Laws - East and Southeast Asia (2017 - Wolters Kluwer), dan penyumbang Malaysia for the Global Perspectives on the Hague principles chapter of the Choice of Law in International Commercial Contracts (2021 - Oxford University Press).

Effendy lulus dengan kepujian kelas Pertama dalam bidang undang-undang dari Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia. Dia juga memiliki Ijazah Sarjana Undang-Undang dari University of Cambridge dan London School of Economics and Political Science.

Yang Mulia Edmundo Horacio Uribe Bobadilla
Ketua Pegawai Risiko

Edmundo mempunyai tiga puluh tahun pengalaman dalam perbankan, dua puluh empat tahun dalam Pengurusan Risiko dan enam dalam Perbankan Korporat dan Pelaburan. Beliau telah bekerja selama dua puluh dua tahun di Bank of America, Chase Manhattan Bank dan baru-baru ini untuk Citibank. Dalam lapan tahun kebelakangan, beliau telah bekerja di Timur Tengah, pada dasarnya dalam perbankan Islam untuk Bank Aljazira di Arab Saudi, Al Khaliiji Perancis di Qatar dan Emirates Islamic di Dubai. Di mana, beliau telah dijemput untuk menaik taraf fungsi Risiko dan melaksanakan amalan terbaik antarabangsa, termasuk pelbagai latihan berkaitan Risiko merentasi pelbagai bidang. Dalam tugas beliau sebelumnya, sebagai Ketua Kredit dan Risiko di Emirates Islamic, beliau telah mengubah sepenuhnya struktur Risiko, termasuk proses, sistem dan orang yang berkaitan. Edmundo memegang Ijazah Sarjana Muda dalam Pentadbiran Perniagaan dari Universidad Iberoamericana dan Sarjana Kewangan dari University of Exeter.

Yang Mulia Hajah Nurul Akmar binti Haji Mohd Jaafar
Ketua Pegawai Pemasaran

Hajah Nurul Akmar telah berkhidmat dengan BIBD selama lebih daripada dua puluh lima tahun dengan kepakaran dalam bidang kewangan, pelaburan dan perbankan runcit. Beliau terlibat dalam usaha transformasi strategik BIBD melalui penjenamaan semula, inovasi produk, kecemerlangan perkhidmatan pelanggan, dan mengukuhkan ekuiti jenama, dan meningkatkan pemerolehan pelanggan.

Beliau mempelopori pembangunan program CSR BIBD sejak tahun 2008 yang menekankan nilai-nilai 'Berjiwa Brunei', dengan inisiatif utama termasuk BIBD ALAF. Kini beliau ditugaskan sebagai Ketua Pegawai Pemasaran untuk menerajui peranan pemasaran strategik bagi Kumpulan syarikat dan meningkatkan lagi ekuiti dan kedudukan jenama BIBD, supaya setanding dengan yang terbaik dalam industri serantau dan global. Baru-baru ini beliau dilantik sebagai ketua Kumpulan Transformasi Mampan organisasi, yang telah menubuhkan Rangka Kerja Kemampanan Bank dan pelan hala tuju kumpulan syarikat semasa Sidang Kemuncak Pelaburan Perniagaan ASEAN.

Hajah Nurul memegang BA dalam Perakaunan dan Kewangan dari United Kingdom dan merupakan Islamic Bank of Brunei Scholar sebelum menyertai BIBD pada tahun 1995.

Yang Mulia Koh Swam Sing
Ketua Perbankan Korporat

Swam Sing mempunyai pengetahuan dan pengalaman luas dalam bidang Perbankan Korporat, Operasi dan Risiko Kredit. Kerjaya beliau bermula dengan The Island Development Bank Bhd pada tahun 1983, dimana beliau telah memegang pelbagai jawatan di operasi cawangan, pentadbiran dan pengurusan kredit. Sebagai salah seorang perintis BIBD, beliau memainkan peranan penting dalam transformasi Bank ke perbankan dan perkhidmatan kewangan Islam, dan berperanan dalam memperkenalkan beberapa kemudahan teras Bank. Beliau kini adalah Ketua Bahagian Perbankan Korporat, yang bertanggungjawab untuk membina portfolio Perbankan Korporat, dan menyokong perniagaan tempatan bagi dapat menyumbang ke arah pertumbuhan infrastruktur Brunei Darussalam.

Yang Mulia Hazimah Izzati binti Pehin Orang Kaya Johan Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Adanan
Ketua Perbendaharaan dan Pasaran Global

Hazimah baru-baru ini dilantik sebagai Pemangku Ketua Bahagian Perbendaharaan & Pasaran Global pada April 2021. Dengan pengalaman lebih daripada sepuluh tahun, Hazimah memegang beberapa peranan seperti Peniaga Pasaran Wang, Ketua Peniaga, Ketua Pertukaran Asing dan Pasaran Wang dan Timbalan Ketua TGM sebelum peranannya sekarang. Tanggungjawab utamanya termasuk kawalan dan pengurusan modal dan kecairan Bank, dengan saiz aset kira-kira US\$3 bilion. Hazimah memegang Ijazah Sarjana Muda Sastera dalam Pengajian Ekonomi dan Sosial (Kewangan) dari University of Manchester. Beliau juga seorang Penganalisis Kewangan Bertauliah.

Jason Wong
Pemangku Pengarah Urusan,
BIBD Securities Sdn Bhd

Jason telah berkhidmat dengan BIBD sejak tahun 2012 dan telah bekerja di seluruh spektrum pengurusan aset Syariah dengan lebih daripada 10 tahun pengalaman pengurusan pelaburan.

Sebelum BIBD Securities, Jason mengetuai pasukan pelaburan proprietari BIBD Bank dan bertanggungjawab untuk menguruskan pelaburan pasaran global bernilai lebih B\$1 bilion, termasuk Sukuk (bon Islam), nota berkaitan kredit Islam (I-CLN) dan pelaburan jangka sederhana lain. Selain itu, Jason pernah bekerja di pejabat perwakilan BIBD di Singapura, pasukan Pasaran Modal Hutang (DCM) BIBD dan Citi London.

Beliau berkelulusan Ijazah Sarjana (MSc) dalam bidang Kewangan dan Ijazah Sarjana (MEng) dalam Kejuruteraan Kimia, kedua-duanya dari Imperial College London dan merupakan pemegang piagam CFA.

Yang Mulia Haji Mohd Said Haji Zania
Pengarah Urusan BIBD At-Tamwil Berhad

Haji Mohd Said mempunyai pengalaman selama 20 tahun dalam industri perbankan dan kewangan Brunei. Beliau menyertai BIBD At-Tamwil Berhad pada tahun 2000 dan tokoh yang sering berperanan penting dalam kejayaan berterusan BIBD At-Tamwil Berhad. Dalam peranan sebelumnya sebagai Ketua Operasi, beliau menunjukkan kualiti kepimpinan mantap dan keupayaan untuk menguruskan hal ehwal strategik dan operasi yang membawa kepada penambahbaikan signifikan dalam operasi BIBD At-Tamwil Berhad.

Yang Mulia Hajah Hanifah Haji Jenan
Ketua Syariah

Hajah Hanifah adalah Ketua Syariah BIBD yang mempunyai lebih dari sepuluh tahun pengalaman yang luas meliputi Perbankan Cawangan, Jabatan Pemuliharaan dan Penasihat Perundangan sebelum mengetuai Jabatan Syariah pada masa ini. Beliau juga berpengalaman di bidang Takaful apabila beliau diperbantukan ke Takaful BIBD di mana beliau mengendalikan perkara perundangan dan tuntutan. Beliau berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Syariah (Kepujian) dari Universiti Malaya, Malaysia dan Diploma Undang-Undang dan Pentadbiran Kehakiman Islam dari Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM). Beliau juga adalah Perancang Kewangan Islam bertauliah dari Al-Hijrah Consultancy dan pemegang Sijil Program Profesional Fiqh Muamalat (FMPP) dari CIBFM Brunei.

Yang Mulia Susanna Maria Goh Ghim Hong
Ketua Pematuhan

Susanna mempunyai pengalaman lebih tiga belas tahun dalam industri perbankan khususnya lebih tujuh tahun dalam bidang perundangan dan pematuhan, setelah menjadi Ketua Pematuhan untuk HSBC Brunei. Sebelum ini, beliau juga pernah menyandang jawatan Pengarah untuk HSBC Finance (Brunei) Berhad. Beliau menyertai BIBD sebagai Ketua pematuhan pada Julai 2018 dan mengendalikan Divisyen Pematuhan untuk BIBD dan menyelia penglibatan bersama pengawal selia perbankan dan semua aspek pematuhan jenayah kewangan. Beliau memiliki Ijazah Sarjana Undang-Undang LLB dari Universiti Nottingham dan seorang Barrister-at-Law yang berkecayaan.

Yang Mulia Haji Mohd Yusri Haji Wahsalfelah
Ketua Perhubungan Kerajaan dan Projek-Projek Khas

Haji Mohammad Yusri memulakan kerjaya beliau pada sebagai seorang ahli ekonomi di bawah Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi di Jabatan Perdana Menteri dan bertanggungjawab dalam mengawasi perumusan dasar dan perancangan ekonomi dalam bidang Penswastaan, Public Private Partnership (PPP), Dasar Persaingan, Amalan Perdagangan Adil, dan Perlindungan Pengguna. Beliau menyertai BIBD sebagai Pengurus Perhubungan Kanan pada tahun 2012, menyelia hubungan keseluruhan Bank dengan Kementerian Kewangan, Syarikat Berkaitan Kerajaan (GLC), serta pihak berkepentingan strategik yang lain di dalam Kerajaan dan agensi korporat. Pada masa ini, Haji Mohammad Yusri mengetuai Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas, tumpuan utama bank untuk penyelarasan dengan pihak-pihak berkepentingan utama dalam sektor kerajaan. Beliau memegang ijazah Sarjana Muda Ekonomi dari University of Leicester, United Kingdom, dan Ijazah Sarjana Muda dalam Ekonomi dan Perancangan Kewangan, dari Curtin University of Technology, Australia Barat.

Yang Mulia Lyndsay Spray
Penolong Ketua Pegawai Operasi

Lyndsay Spray menyertai BIBD pada Julai 2020 dan mempunyai 30 tahun pengalaman dalam industri perbankan, dengan BIBD dan Kumpulan HSBC. Pengalaman profesional beliau terdiri daripada pemasaran, sumber manusia dan latihan dan perbankan runcit, dengan kepakaran beliau adalah operasi. Beliau berkhidmat selama 28 tahun dengan HSBC Brunei, di mana beliau juga diperbantukan ke Singapura, Vietnam dan New Zealand. Selepas peranannya sebagai Ketua Perbankan Runcit dan Ketua Pegawai Operasi HSBC Brunei dan sebelum menyertai BIBD, beliau adalah Ketua Pegawai Operasi di HSBC New Zealand. Dalam peranannya sekarang, Lyndsay menyelia operasi rangkaian cawangan, serta jabatan operasi dan perkhidmatan pelanggan dan memberi sokongan kepada jabatan lain di bawah kepimpinan Ketua Pegawai Operasi BIBD.

Lyndsay memegang BSc dalam Perkhidmatan Kewangan dari United Kingdom dan Ahli Bersekutu *Chartered Institute of Bankers*, UK.

EMERGING LEADERSHIP FORUM

2.

Tadbir Urus Korporat

Di BIBD, kami mendukung standard tertinggi tadbir urus korporat dan mematuhi prinsip-prinsip dan peraturan-peraturan yang digariskan oleh Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam.

2.1 Laporan Tadbir Urus Korporat

Pengenalan

Pelaksanaan Inisiatif Tadbir Urus Korporat Utama sebagai seni bina bagi pertumbuhan Bank yang dinamik dan bertanggungjawab.

Sebagai sambungan usaha Lembaga Pengarah BIBD pada 2021 untuk mengukuhkan tadbir urus korporat Kumpulan BIBD, tahun 2022 menyaksikan pelaksanaan beberapa inisiatif tadbir urus utama, yang meletakkan BIBD setanding dengan rakan serantaunya, dan yang penting lagi, adalah diharapkan inisiatif ini dapat membina pertumbuhan Kumpulan BIBD yang dinamik dan bertanggungjawab pada tahun-tahun akan datang. Inisiatif tadbir urus utama ini termasuk:

- **Rangka Kerja Tadbir Urus Korporat** yang menyenaraikan struktur kepimpinan dan pihak berkepentingan organisasi BIBD, penyeliaan, akauntabiliti dan sistem jaminannya dan nilai BIBD bagi menjalankan operasi dan aktiviti perniagaannya. Secara

kolektif mereka membentuk asas ekosistem tadbir urus korporat BIBD. Satu komponen penting Rangka Kerja ini adalah tumpuannya kepada kemampanan yang menyokong usaha seimbang bagi tiga aspek: kemajuan ekonomi, pembangunan sosial dan penambahbaikan alam sekitar.

- **Kod Etika Kumpulan BIBD** yang berfungsi sebagai panduan tentang tingkah laku beretika yang diharapkan daripada ahli Kumpulan BIBD serta kepentingan mengamalkan budaya kerja beretika berdasarkan tindakan dan keputusan yang bertanggungjawab, dalam Kumpulan BIBD.
- **Piagam Lembaga Pengarah** yang objektifnya adalah untuk membimbing Lembaga Pengarah BIBD di dalam peranan pengawasannya dengan menggariskan tugas, tanggungjawab dan peranannya selaras dengan undang-undang yang berkenaan.

- **Polisi Maklumat Harga Sensitif** yang menetapkan garis panduan dalam menentukan Maklumat Harga Sensitif dan untuk memastikan pendedahan Maklumat Harga Sensitif yang betul dan teratur kepada pihak awal mengikut undang-undang dan peraturan Pasaran Sekuriti yang berkenaan.

- **Rangka Kerja Pengurusan Peguam-Peguamcara Luar** yang menetapkan proses tadbir urus, prosedur, piawaian dan garis panduan yang berkaitan untuk memastikan BIBD mempunyai kumpulan peguamcara luar yang tersedia ("**Panel Peguam Cara**") yang memiliki kemahiran, kepakaran undang-undang, pengalaman, dan profesionalisme yang diperlukan untuk membantu Kumpulan BIBD bagi perkara-perkara yang berkaitan dengan undang-undang yang memerlukan sandaran daripada pengamal undang-undang dari luar.

INDEKS

2.1.1

Laporan Pengurusan Risiko oleh Ketua Pegawai Risiko

2.1.2 PENDEDAHAN MENGENAI PERKARA LAIN YANG BERKAITAN DENGAN OPERASI DAN KEWANGAN

I. Perkara-Perkara Yang Berkepentingan yang mempengaruhi Operasi Masa Hadapan

II. Jangkaan Perkembangan bagi Operasi Masa Depan

2.1.3 PRINSIP-PRINSIP TADBIR URUS KORPORAT

Prinsip 1 Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah - fungsi dan tanggungjawab

Prinsip 2 Komposisi Lembaga dan kedudukan Pengarah Bebas

Prinsip 3 Pembahagian Peranan Pengerusi dan Ketua Pegawai Eksekutif

Prinsip 4 Kriteria untuk pengenalan, penilaian dan pelantikan Pengarah-Pengarah

Prinsip 5 Struktur tadbir urus dan penilaian bagi keberkesanan Lembaga Pengarah

Prinsip 6 Tanggungjawab Lembaga Pengarah terhadap rangka kerja tadbir urus bagi Kumpulan

Prinsip 7 Mesyuarat Lembaga Pengarah dan kehadiran ahli Lembaga Pengarah

Prinsip 8 Dasar Imbuhan bagi Pengurusan Kanan dan pekerja lain

Prinsip 9 Tanggungjawab Lembaga Pengarah terhadap prestasi dan kedudukan risiko Bank

Prinsip 10 Tanggungjawab Lembaga Pengarah untuk tadbir urus risiko

Prinsip 11 Fungsi pengurusan risiko bebas yang berkesan di dalam Bank

Prinsip 12 Pengurusan risiko dan Infrastruktur kawalan dalaman Bank

Prinsip 13 Jawatankuasa Audit Bank melalui Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko

Prinsip 14 Rangka Kerja Audit Dalaman Bank

Prinsip 15 Pengurusan risiko berdasarkan pematuhan Bank

Prinsip 16 Pendekatan Tadbir Urus untuk menegakkan kepentingan Pemegang Saham

Prinsip 17 Penglibatan Pemegang Saham

Prinsip 18 Langkah-langkah untuk menggalakkan penyertaan pemegang saham dalam mesyuarat agung

Prinsip 19 Pengurusan bagi situasi Konflik Kepentingan

2.1.1

Laporan Pengurusan Risiko oleh Ketua Pegawai Risiko

BIBD memberikan penekanan yang besar terhadap peranan pengurusan risiko untuk memastikan pertumbuhan jangka panjang yang berterusan dan bertanggungjawab bagi Kumpulan, BIBD. Untuk menyokong aspirasi BIBD, fungsi dan proses pengurusan risiko yang mantap, ditambah lagi dengan program kesedaran yang kukuh telah dikuatkuasakan untuk membolehkan penilaian bebas, pemantauan dan kawalan dari semua risiko kewangan dan bukan kewangan di seluruh Kumpulan BIBD.

Pengurusan yang menyeluruh bagi semua risiko yang dihadapi oleh BIBD adalah sebahagian daripada usaha yang lebih meluas dalam mengekalkan standard tertinggi bagi tadbir urus risiko dan pematuan seluruh Kumpulan BIBD. BIBD menjalankan pelbagai perniagaan dan dikehendaki untuk mentadbir, memantau dan melaporkan semua risiko dengan pendekatan perusahaan yang jelas, dan holistik.

BIBD telah menyediakan pelbagai dasar dan proses Risiko yang bertujuan untuk melindungi risiko yang bebez merentas semua perniagaan yang disemak setiap tahun.

Strategi Pengurusan Risiko

Strategi Pengurusan Risiko disemak dan diluluskan oleh Lembaga Pengarah pada setiap tahun. Strategi Pengurusan Risiko memberikan pendekatan secara holistik dalam pengurusan risiko, provokasi dan krisis dalam Kumpulan BIBD.

Penyata Selera Risiko

Dalam Strategi Pengurusan Risiko, Penyata Selera Risiko (Risk Appetite Statement ("**RAS**") yang holistik ditubuhkan sebagai parameter risiko utama dan diselaraskan dengan objektif pengurusan risiko bagi keseluruhan Kumpulan BIBD:

- (a) Untuk secara konsisten melebihi keperluan modal kawal selia yang minimum
- (b) Untuk memastikan tahap kecairan dan pembiayaan yang mencukupi
- (c) Untuk mengurus tahap risiko dalam portfolio ke tahap yang boleh diterima,
- (d) Untuk mengekalkan penarafan hutang luaran.

Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan

Kumpulan BIBD telah menerima pendekatan di seluruh perusahaan yang meliputi 19 (sembilan belas) risiko teras di dalam struktur pengurusan risikonya. Ini disokong oleh Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan (Enterprise Risk Management ("**ERMF**") yang menyediakan pendekatan piawaian untuk menguruskan semua risiko dalam Kumpulan BIBD. Alat utama yang digunakan dalam ERMF adalah untuk mewujudkan, dalam setiap bahagian BIBD, tadbir urus, pemantauan dan kawalan yang betul untuk dijejaki setiap bulan dan suku tahunan.

Struktur Tadbir Urus Risiko

Struktur tadbir urus yang kukuh telah disediakan untuk memastikan bahawa ERMF dapat dilaksanakan dengan berkesan. Walaupun Lembaga Pengarah pada dasarnya bertanggungjawab ke atas aktiviti pengurusan risiko BIBD, ia telah mengagihkan tanggungjawabnya di dalam pengawasan pengurusan risiko BIBD tersebut kepada Jawatankuasa Lembaga; Jawatankuasa Kecil Audit dan Kewangan ("**AF**"), Jawatankuasa Kecil Risiko ("**RC**"), dan Jawatankuasa Eksekutif ("**ExCom**"). Jawatankuasa Lembaga Pengarah ini dikemas kini mengenai perkara yang berkaitan dengan risiko pada setiap suku tahun dan bulanan atau apabila diperlukan. Badan Penasihat Syariah ("**SAB**") juga telah diwakili oleh Lembaga Pengarah untuk memberikan pengawasan ke atas perkara yang berkaitan Syariah, termasuk risiko Syariah. SAB bermesyuarat sekurang-kurangnya setiap suku tahun dan mengemas kini mengenai perkara-perkara Syariah termasuk sebarang isu risiko yang berkaitan dengan Syariah dimana panduan SAB adalah diperlukan.

Di peringkat Pengurusan, Risiko Kumpulan BIBD diuruskan oleh Jawatankuasa Risiko Kredit ("**CRC**"), Jawatankuasa Aset & Liabiliti ("**ALCO**"), dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko Perusahaan ("**ERMC**"). Jawatankuasa pengurusan ini bermesyuarat pada setiap minggu, bulanan, setiap 2 bulan, dan suku tahunan. Perkara-perkara khusus seperti Kecukupan Modal ("**ICAAP**") dan Pelan Pemulihan adalah disemak dalam ERMF.

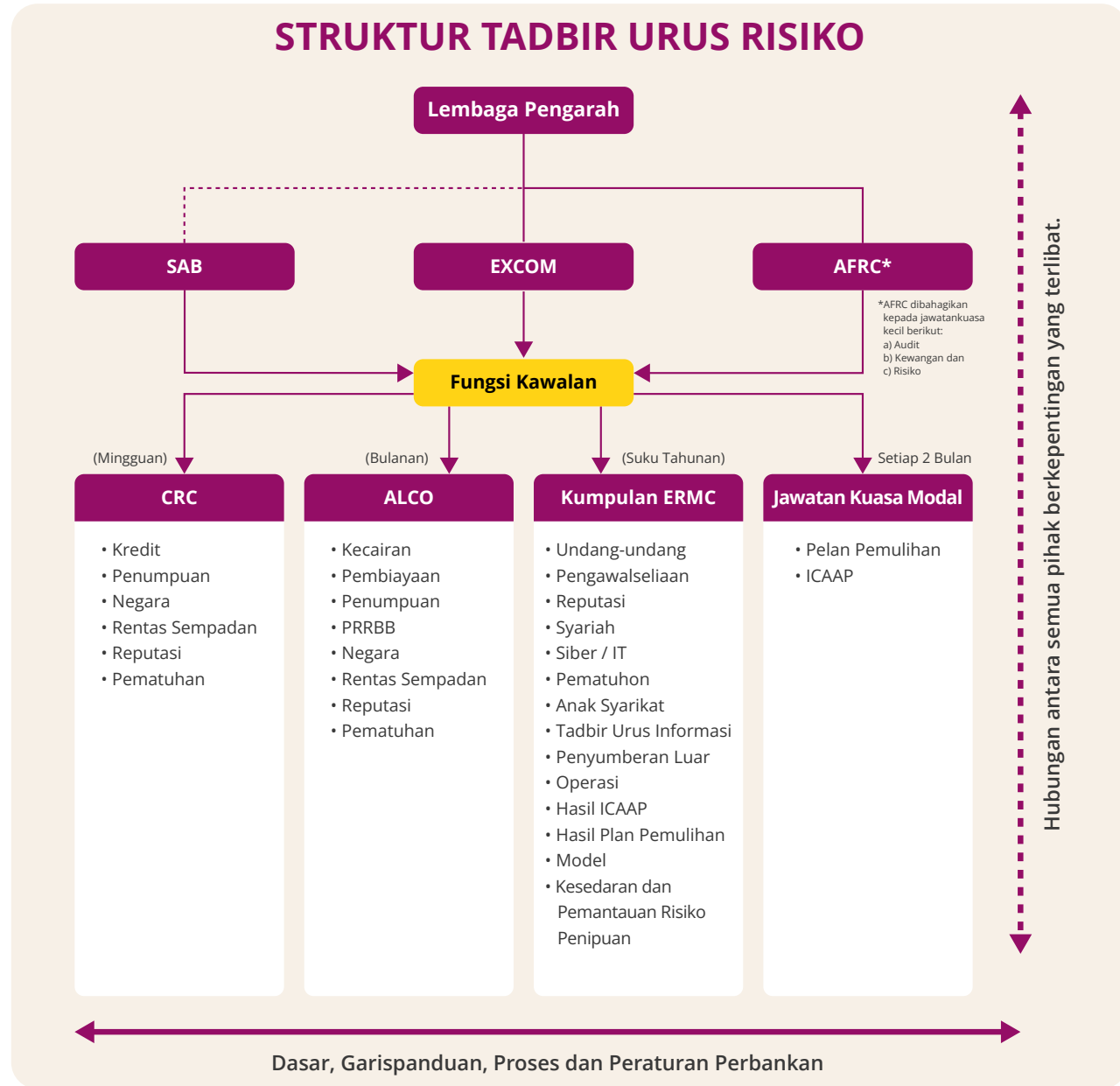
Model Pengurusan Risiko Kumpulan

Model Pengurusan Risiko Kumpulan menggunakan pendekatan “Tiga Barisan Pertahanan” untuk menampung sebarang potensi risiko. Ini dicapai dengan mengekalkan proses pemantauan yang berterusan, dan pelaksanaan kawalan masing-masing yang tepat.

Tanggungjawab tersebut dibahagikan seperti berikut:

- Barisan Pertahanan Pertama (Pemilik Risiko), unit-unit Perniagaan / Sokongan.
- Barisan Pertahanan Kedua (Fungsi Pemantauan dan Pengawasan), Pengurusan Risiko dan Pematuhan.
- Barisan Pertahanan Ketiga (Jaminan Risiko), Audit Dalaman.

Walaupun risiko diuruskan pada tahap aktiviti pengambilan risiko, terdapat akauntabiliti yang jelas mengenai pemilikan risiko seluruh BIBD seperti yang ditunjukkan dalam carta berikut.

Dalam Struktur Tadbir Urus Risiko (Risk Governance Structure **("RGS")**), BIBD mempunyai beberapa jawatankuasa di peringkat Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan:

- **Lembaga Pengarah**

- (a) ExCom – Bulanan
- (b) AFRC – Suku tahunan
- (c) SAB - Bulanan

- **Pengurusan Kanan**

- (a) CRC – Mingguan
- (b) ALCO – Bulanan
- (c) ERM – Suku tahunan
- (d) CC – Setiap 2 bulan

Risiko utama dalam Kumpulan BIBD dikawal dan dipantau di bawah Bahagian Pengurusan Risiko **("RMD")**, sebagai Barisan pertahanan ke-2 yang meliputi:

- **Risiko Kredit**
- **Risiko Pasaran**
- **Risiko Operasi**
- **Buku Perbankan Risiko Kadar Keuntungan ("PRRB")**
- **Risiko Kecairan**
- **Risiko Pembiayaan**
- **Risiko Penumpuan**
- **Risiko Negara**
- **Risiko Merentas Sempadan**
- **Risiko Reputasi**
- **Risiko Undang-undang**
- **Risiko Kawal Selia**
- **Risiko Syariah**
- **Risiko Pematuhan**
- **Risiko Siber**
- **Risiko IT**
- **Tadbir Urus Maklumat**

- **Risiko Sumber Luar**

- **Risiko Model**

Pendekatan yang diambil oleh RMD adalah untuk menganalisis semua cadangan pembiayaan dan pelaburan, serta, menilai proses dan peristiwa operasi Kumpulan BIBD, dengan kerjasama erat dengan unit perniagaan masing-masing, untuk memastikan pendedahan Kumpulan BIBD kepada semua risiko difahami, dibincangkan, dan diuruskan secara proaktif, agar kepentingan semua pihak yang berkepentingan dilindungi.

Risiko kewangan dianalisis dengan melakukan ujian tekanan yang berbeza menggunakan senario ekonomi yang berbeza dalam ICAAP, Pelan Pemulihan dan Ujian Tekanan lain setiap tahun seperti yang dikehendaki oleh Brunei Darussalam Central Bank **("BDCB")**, ditambah dengan latihan khusus lain yang dibentangkan dalam ALCO.

BIBD menggunakan pendekatan proaktif dalam memantau risiko Kumpulan BIBD yang terdedah, dengan mempunyai Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan yang mantap, ditambah lagi dengan Tadbir Urus Risiko Operasi yang kukuh dengan menggunakan beberapa alat untuk sentiasa memantau risiko yang terhasil daripada Orang, Sistem, Proses dan faktor Luaran. Tanggungjawab Risiko Operasi terletak pada semua kakitangan BIBD, yang didorong kuat oleh latihan Kesedaran Risiko dan Budaya Risiko yang berterusan.

Peruntukan tanggungjawab berkaitan risiko di kalangan semua unit, dalam BIBD, diatur agar selaras dengan prinsip Tiga Barisan Pertahanan **("LOD")**, di mana setiap barisan pertahanan adalah bebas di antara satu sama lain:

- Barisan Pertahanan pertama adalah dari unit perniagaan dan fungsi sokongan, selain daripada Barisan Pertahanan yang ke-2 dan ke-3 yang bertanggungjawab untuk mengenal pasti, dan mengurus risiko yang wujud dalam produk, aktiviti, proses dan sistem yang bertanggungjawab.

- Barisan Pertahanan ke-2 disediakan oleh fungsi pengurusan risiko dan pematuhan bebas. Fungsi utama pengurusan risiko bertanggungjawab untuk mengawasi aktiviti pengambilan risiko bank, ditambah pula dengan menjalankan penilaian risiko, dengan laporan bebas daripada Barisan Pertahanan Pertama. Fungsi Pematuhan adalah untuk memantau pematuhan berkenaan dengan undang-undang, peraturan tadbir urus korporat dan dasar dalaman.

- Barisan Pertahanan ke-3 disediakan oleh fungsi audit dalaman bebas, yang bertanggungjawab untuk memberikan jaminan tentang keberkesanan Barisan Pertahanan pertama dan ke-2 Bank.

Terdapat beberapa inisiatif daripada BDCB yang telah diterima pakai atau dalam proses diterima pakai oleh BIBD untuk menyelaraskan Sektor Perbankan Brunei dengan piawaian antarabangsa. Inisiatif tersebut termasuk:

- (i) Garis panduan dan tadbir urus pengurusan risiko
- (ii) Garis panduan pengurusan risiko kredit
- (iii) Keperluan modal pengawalseliaan minimum
- (iv) Pelaksanaan model IFRS9
- (v) Klasifikasi kemudahan kredit yang terjejas dan aset kewangan untuk tujuan peruntukan
- (vi) Garis Panduan Pengurusan Risiko Pasaran
- (vii) Garis Panduan Risiko IT dan Siber
- (viii) Basel II – Tonggak 3 Dokumen pendedahan awam

- (ix) Tadbir urus korporat untuk Bank Islam
- (x) Layanan berhemat terhadap aset bermasalah dan elaun kerugian kredit
- (xi) Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah
- (xii) Pengurusan Risiko Operasi
- (xiii) Pengurusan Risiko Kecairan
- (xiv) Rangka Kerja Kecukupan Modal
- (xv) Garis Panduan Penyumberan Luar
- (xvi) Proses Penilaian Kecukupan Modal Dalaman ("ICAAP")
- (xvii) Pelan Pemulihan

Langkah Kawal Selia Sementara (COVID-19)

Pada 30 Jun 2022, BDCB telah menamatkan program pelepasan kecairan yang diperkenalkan untuk menyokong semua pelanggan Korporat dan juga Runcit yang terjejas oleh pandemik COVID-19. Program bantuan ini menyediakan penangguhan pembayaran pokok Pembiayaan bagi beberapa industri dan sektor yang dikenal pasti.

Menjelang April 2020, BIBD segera melaksanakan arahan baru, dengan menambah program ini ke dalam dasar kredit BIBD. Menjelang Disember 2022, program ini telah dilanjutkan beberapa kali oleh BDCB, seperti berikut: Lanjutan pertama dilaksanakan dari April hingga September 2021, kemudian dilanjutkan sehingga 31 Disember 2021 dan lanjutan terakhir sehingga Jun 2022. Semua lanjutan telah diluluskan oleh BDCB dan arahan yang dikemas kini dengan sewajarnya dalam dasar BIBD.

Penilaian Kredit *Standard & Poor*

Sebagai bukti pendekatan bijak BIBD terhadap pengurusan risiko, Bank telah disahkan semula dengan A- (Stabil) oleh salah satu daripada tiga agensi penarafan kredit antarabangsa yang besar, *Standard & Poor's* ("**S&P Global**").

Pengurusan Risiko Material

Penekanan budaya pengurusan risiko yang kukuh adalah asas mekanisme kawalan Kumpulan BIBD. Ini melibatkan proses pengenpastian, penilaian, kawalan, pemantauan dan pelaporan risiko material yang berterusan, yang dipanggil "Taksonomi Risiko" yang mempengaruhi prestasi objektif strategik Kumpulan BIBD, seperti berikut:

1. Risiko Kredit dan Penumpuan

Rangka kerja risiko kredit yang teguh adalah yang membenamkan garis panduan pembiayaan berhemat untuk mengurangkan keingaran dan kerugian kredit, sambil mengekalkan portfolio kredit yang berada dalam skop Pengurusan Risiko Kumpulan BIBD. Bank telah menyediakan beberapa sistem dan proses untuk mempunyai set kawalan dan skim pemantauan yang betul untuk meninjau keseluruhan semua risiko dalam pengurusan risiko BIBD.

Faktor penumpuan bagi setiap industri, had, obligor, dan produk adalah aspek penting dalam portfolio Kumpulan BIBD dan dijejaki secara berterusan. Dalam spektrum Bukan Runcit, fokus portfolio industri Kumpulan BIBD kekal stabil dengan tumpuan tertinggi dalam industri minyak dan gas, yang telah menjadi trend bersejarah, disebabkan kepentingan hasil minyak dan gas domestik untuk Brunei.

Dalam Portfolio Runcit, tiada penumpuan disebabkan oleh garis panduan kawal selia yang ditetapkan (Rangka Kerja Capital Adequacy bertarikh 13 Februari 2019), di mana setiap penanggung runcit tidak boleh mewakili lebih daripada 0.2% daripada jumlah portfolio runcit.

Portfolio Bukan Runcit

Dalam ruang bukan peruncitan, Bank melaksanakan sistem penarafan risiko dalaman daripada S&P Global, untuk membantu Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan membezakan tahap risiko, melalui pendekatan *probability of default*, merentas semua pembiayaan dan pelaburan untuk memudahkan proses membuat keputusan.

Di samping itu, terdapat proses penilaian sepanjang pendekatan analisis asas - semakan maklumat kualitatif dan kuantitatif - dan pembiayaan melebihi satu tahun mempunyai keperluan analisis tambahan, di mana unjuran dan andaian tertentu berlaku. Perlindungan cagaran pembiayaan adalah tinggi. Walau bagaimanapun, keputusan kredit sentiasa berdasarkan penajaan aliran tunai, sebagai sumber utama pembayaran balik, ditambah dengan struktur kemudahan yang sesuai, di mana semua kemudahan mempunyai had khusus bagi setiap jenis risiko (risiko Dibiayai, Tidak Dibiayai dan Pra-penyelesaian).

Terdapat skop pemantauan umum, termasuk dua proses khusus:

(a) Akaun senarai pantau

Pendekatan ini meliputi semua akaun melebihi 1 Hari dari Tarikh Perlu Dibayar (Days Past Due ("**DPD**")) serta pergerakan dalam baldi DPD (1-30, 31-60, 61-90 dan ke atas 90 hari).

(b) Akaun pemantauan secara dekat

Pendekatan ini hanya meliputi akaun semasa dengan isu kecil yang mungkin merosot jika tidak dipantau dengan betul.

Untuk akaun yang melebihi 30 DPD tetapi di bawah 90 DPD, Pendedahan secara *Default* ("**EAD**") mesti dipindahkan ke Peringkat 2 (IFRS9) dan apabila mencapai 90 DPD, mesti ditakrifkan sebagai terjejas dan EAD dipindahkan ke Peringkat 3 bersama-sama dengan Kredit Jangkaan Kerugian ("**ECL**") atau kemerosotan nilai.

Dalam Kumpulan Perbankan Korporat, Jabatan Aset Khas (Special Asset Department ("**SAD**")) bertanggungjawab untuk terus membuat susulan dan menilai arah aliran untuk semua akaun dengan DPD melebihi 30 hari, untuk membuat penyelesaian. Pengurusan Risiko bekerjasama rapat dengan SAD, untuk mengurus semua usaha berkaitan serta tahap kemerosotan nilai yang betul.

Portfolio Runcit

Dalam ruang runcit, Bank mempunyai pendekatan portfolio untuk menilai jenis produk individu menggunakan model risiko dalaman di seluruh kad skor yang berbeza dan dalam beberapa kes, analisis kredit asas, untuk penilaian akhir dan kelulusan masing-masing. Semua kemudahan mempunyai had khusus bagi setiap jenis risiko (Risiko Dibiayai, Tidak Dibiayai dan Pra-penyelesaian).

Terdapat susulan berterusan pada arah aliran/tingkah laku pasaran dan analisis portfolio bagi setiap jenis produk di antara lainnya seperti bulan-bulan yang disebutkan di dalam buku yang terdapat dibawah status berprestasi dan analisis pergerakan bagi hari-hari yang melebihi tempoh (*Days Past Due*).

Dalam portfolio runcit, terdapat pembiayaan jaminan, di mana, cagaran meliputi sepenuhnya jumlah pembiayaan dan dengan penambahan penyerahan gaji. Untuk pembiayaan tanpa jaminan, tiada cagaran yang diberikan. Walau bagaimanapun, kebanyakan obligor mempunyai penyerahan gaji.

Kutipan dan Pemulihan

Jabatan Kutipan dan Pemulihan di bawah Ketua Pegawai Operasi bertanggungjawab untuk menjejaki semua DPD dan trend untuk menilai strategi yang sesuai untuk setiap jenis produk. Bahagian Pengurusan Risiko bekerjasama rapat dengan jabatan ini untuk memahami corak tingkah laku yang boleh digunakan untuk meningkatkan lagi polisi yang sedia ada.

Jangkaan Kerugian Kredit

BIBD telah mewujudkan proses IFRS9 yang membolehkan Bank untuk mengira Jangkaan Kerugian Kredit atau kemerosotan kredit. Proses ini memberikan jangkaan kerugian kredit yang dijangkakan sama ada 12 bulan *Probability of Default* ("**PD**") atau PD Sepanjang Hayat, berdasarkan data sejarah statistik berkenaan dengan PD portfolio BIBD, Loss Given Defaults ("**LGD**"), tindakan Makroekonomi dan Pendedahan pada "**EAD**".

2. Risiko Operasi dan Syariah

Perihal Risiko Operasi yang berpunca daripada Orang, Sistem, Proses dan Faktor Luaran boleh membawa kepada kerugian Kumpulan BIBD. Faktor-faktor ini sentiasa dipantau dan dilaporkan.

Sebagai langkah proaktif yang berterusan untuk menangkap semua kejadian yang berkaitan risiko operasi dengan lebih baik, Kumpulan BIBD telah memberikan

penekanan yang kuat untuk menyediakan latihan secara berterusan kepada semua pekerja. Kumpulan BIBD telah menugaskan pekerja di semua Bahagian untuk bertindak sebagai Penyelaras Risiko (Risk Coordinators ("**RC**")), yang bertanggungjawab untuk menangani sebarang isu risiko operasi, termasuk Risiko Syariah.

Bahagian Pengurusan Risiko juga telah melaksanakan beberapa alat dan proses untuk menyediakan pandangan risiko operasi secara holistik di seluruh Kumpulan BIBD. Sebarang Laporan Peristiwa Risiko dianalisis dengan teliti menggunakan metodologi Root Cause bersama dengan faktor penyebab masing-masing untuk mengenal pasti penyelesaian yang betul dalam garis masa yang munasabah. Satu lagi alat utama yang digunakan untuk isu risiko operasi ialah penjejakan bulanan Penyata Selera Risiko ("**RAS**") dan Petunjuk Risiko Utama ("**KRI**") yang dilaksanakan oleh setiap unit, dan dipersetujui bersama Bahagian Pengurusan Risiko.

3. Risiko Pasaran, PRRBB, Pembiayaan, Kecairan, Negara dan Rentas Sempadan

Sebagai sebahagian daripada pemantauan dan pelaporan tetap pendedahan risiko pasaran BIBD, terdapat beberapa laporan yang dijejaki untuk memastikan pendedahan ini berada dalam parameter selera risiko yang diluluskan, pasukan Pengurusan Risiko sentiasa mengikuti perkembangan pasaran di geografi yang berbeza, yang mungkin membawa impak kepada portfolio rentas sempadan dan garis panduan risiko khusus BIBD. BIBD mengekalkan aset cair berkualiti tinggi dan pelbagai sumber pembiayaan yang bertindak sebagai penampun kecairan.

Satu lagi aspek risiko pasaran ialah pergerakan kadar faedah/keuntungan yang mempengaruhi prestasi buku

perbankan dan kesan akibatnya ke atas pendapatan dan modal. Analisis ini dibentangkan dalam ALCO oleh Bahagian Pengurusan Risiko, setiap bulan.

BIBD menggunakan beberapa metodologi penilaian dengan bantuan pelbagai teknik analisis, untuk mengurus risiko yang berkaitan dan menyokong keperluan perniagaan tertentu:

- Proses Had Rakan Niaga menggunakan teknik kualitatif dan kuantitatif,
- Had Negara menggunakan analisis asas ekonomi, politik dan sosial,
- Analisis Risiko Merentas Sempadan meliputi risiko Nasionalisasi, Pengambilalihan, Keboleh Tukaran dan Keboleh Pindahan ("NECT").

BIBD juga menggunakan penarafan risiko *Country Sovereign International*, daripada *S&P Global*, *Moody's* dan *Fitch* untuk memastikan penjajaran selanjutnya dengan amalan antarabangsa.

4. Risiko Undang-undang, Kawal Selia, Pematuhan dan Reputasi

Kumpulan BIBD meletakkan keutamaan sepenuhnya pada pengawasan pematuhan menurut garis panduan tadbir urus antarabangsa dan tempatan. BIBD menyedari pelaksanaan semua prinsip pematuhan yang betul dan proaktif, untuk mengurangkan, memindahkan atau mengelakkan semua risiko yang berkaitan dengan undang-undang, kawal selia, pematuhan, dan kesan buruk kepada reputasi BIBD.

5. Risiko Siber dan IT

Semakan kerap menaikkan taraf dan ujian semua sistem IT (perkakasan, perisian tengah dan perisian), serta

infrastruktur siber BIBD, dilakukan untuk mengelakkan sebarang gangguan dalaman dan luaran yang boleh menjejaskan keupayaan am Kumpulan BIBD untuk beroperasi. Pendekatan ini membolehkan pengukuhan keseluruhan keupayaan pengurusan risiko IT dan Siber BIBD, dengan melaksanakan amalan antarabangsa terbaik. Sebagai sebahagian daripada skop ini, rangka kerja risiko IT dan Siber dinilai dan disemak secara berkala sambil BIBD meneruskan pembangunan budaya pengurusan risiko ramalan.

6. Tadbir Urus Maklumat dan Risiko Penyumberan Luar

Lembaga Pengarah BIBD dan Pengurusan Kanan telah memberi penekanan yang ketara dalam memastikan risiko dapat dikurangkan dan dielakkan berkaitan dengan kualiti data, keselamatan data, pengurusan rekod dan privasi data pelanggan.

Kumpulan BIBD telah melaksanakan proses pemantauan penyumberan luar untuk memastikan perkhidmatan material dan data yang diterima oleh sumber luar boleh dipercayai dan pembekal mempunyai rekod prestasi yang kukuh dan terbukti.

7. Risiko Model

Ini merujuk kepada kerugian akibat penggunaan model, data, semakan model dan kemas kini perkhidmatan penyelenggaraan yang tidak sesuai. Kumpulan BIBD sedang membina senarai penjejakan inventori modelnya untuk mempunyai rekod komprehensif bagi semua model yang tersedia untuk membolehkan pengurusan, penyelenggaraan dan penjejakan yang betul.

Faktor Risiko yang Boleh Dijangka

Pada tahun 2022, dunia menyaksikan jumlah pergerakan tidak menentu dalam bekalan dan permintaan bagi

barangan dan perkhidmatan global, ditambah pula dengan sistem rantai bekalan di seluruh dunia yang telah terjejas. Situasi ini adalah akibat daripada kesan COVID-19, ditambah lagi dengan pencerobohan Rusia ke atas Ukraine. Di samping itu, banyak negara antaranya AS menyuntik jumlah mudah tunai yang banyak, meningkatkan ekonomi masing-masing, mengakibatkan kesan gangguan selanjutnya di antara bekalan berbanding permintaan, menjana kesan inflasi di seluruh dunia, mendorong kenaikan kadar faedah dalam blok ekonomi utama dan dunia, secara amnya, dan menyebabkan ketidakpastian pasaran yang berterusan.

Untuk 2023, kemelesetan ekonomi mungkin melanda blok ekonomi utama, dan kenaikan kadar faedah akan berterusan, walau bagaimanapun pada kadar yang berbeza, bergantung kepada spesifik negara yang dirujuk. Harga Minyak & Gas akan menjadi komponen penting dalam inflasi dunia, di mana perubahan iklim dan output pengeluaran akan menjadi elemen yang perlu diambil kira.

Dalam Negara (Brunei)

- Permintaan agregat akan berkembang merentas ekonomi.
- Projek utama kerajaan yang baharu adalah terhadap, dalam tahun 2023.
- Untuk tahun 2023, perbelanjaan domestik akan bertambah baik disebabkan oleh fasa Endemik COVID -19, yang berkuat kuasa sejak 1 Jun 2022.
- Aktiviti yang lebih tinggi dalam sektor korporat.
- Penumpuan masih lagi di dalam industri minyak & gas (Termasuk derivatif), menyumbang kepada 62.1% daripada GDP Dalam Negeri (Suku 3 22 – MOFE).

- GDP untuk 2023 dijangka berkembang sebanyak 3.3% (IMF) dan Indeks Harga Pengguna dijangka berada pada 2.5% (IMF).

Antarabangsa

- Dijangkakan bahawa ekonomi seluruh dunia akan mempunyai sedikit pengaktifan semula untuk tahun 2023. Walau bagaimanapun, adalah dijangka bahawa kekangan ekonomi yang biasa dan keadaan khusus industri akan terus memberi kesan merentasi semua blok ekonomi, seperti:
 - o Inflasi Tinggi
 - o Kenaikan kadar faedah
 - o Ketidaktentuan di dalam pasaran saham, bon dan kadar pertukaran
 - o Rantaian bekalan masih sebahagiannya terganggu
 - o Harga tenaga yang tidak menentu
- Ketidakpastian pada varian COVID baharu dan kadar penularan untuk 2023.
- Pencerobohan Rusia ke pembangunan Ukraine.
- Ketegangan geopolitik lain.

2.1.2 PENDEDAHAN HAL-HAL YANG BERKAITAN DENGAN OPERASI DAN KEWANGAN

Peruntukan Berkanun/Kawal Selia	Keperluan Pendedahan	Maklum Balas Pendedahan
Peraturan 18(3)(d) Peraturan Securities Market, 2015	Pendedahan butiran mengenai sebarang perkara atau keadaan yang telah timbul sejak akhir tahun kewangan yang telah menjejaskan dengan ketara atau mungkin menjejaskan dengan ketara: (i) operasi entiti pelapor pada tahun kewangan akan datang; (ii) keputusan operasi tersebut pada tahun kewangan akan datang; atau (iii) keadaan entiti pelapor dalam tahun kewangan akan datang.	• Tiada peristiwa penting berikutnya, antara tahun kewangan berakhir 31 Disember 2022 dan tarikh laporan kewangan 16 Mac 2023, yang mempengaruhi: (i) operasi entiti pelapor pada tahun kewangan akan datang; (ii) keputusan operasi tersebut pada tahun kewangan akan datang; atau (iii) keadaan entiti pelapor dalam tahun kewangan akan datang. • Akibatnya, tiada pendedahan sedemikian dibuat dalam penyata kewangan raudit bagi tahun berakhir 31 Disember 2022.
Peraturan 18(3)(e) Peraturan Securities Market, 2015	Pendedahan kemungkinan perkembangan dalam operasi entiti pelapor pada tahun kewangan akan datang dan hasil jangkaan operasi tersebut.	• Bank pada dasarnya terlibat dalam penyediaan perniagaan perbankan Islam selaras dengan prinsip Syara' seperti yang dibenarkan di bawah Perintah Perbankan Islam 2008. • Anak-anak syarikat (bersama-sama dengan Bank dirujuk sebagai Kumpulan BIBD) terutamanya terlibat dalam penyediaan sewa beli secara Islam, pembrokeran saham, aset, dan pengurusan dana, pajakan dan perkhidmatan pengurusan. • Tiada perubahan ketara dalam aktiviti ini sepanjang tahun kewangan berakhir 31 Disember 2022. • Kumpulan BIBD menjangka untuk meneruskan aktiviti utamanya yang serupa dengan hasil operasi yang mencerminkan aktiviti ini di tahun kewangan masa hadapan yang boleh dijangka. • Keputusan operasi aktiviti ini adalah tertakluk kepada risiko berikut iaitu, risiko kredit, risiko pasaran, risiko kecairan dan risiko operasi daripada instrumen kewangan dan melaksanakan proses dan kawalan untuk pengurusan risiko kewangan ini seperti yang dinyatakan dalam nota 36 Penyata Kewangan Beraudit bagi tahun berakhir 31 Disember 2022.

2.1.3 PRINSIP TADBIR URUS KORPORAT

PRINSIP 1

Setiap Bank hendaklah diketuai oleh Lembaga Pengarah yang berkesan untuk memimpin dan mengawal Bank. Lembaga Pengarah mempunyai tanggungjawab muktamad untuk strategi perniagaan dan kekukuhan kewangan Bank dan bertanggungjawab secara kolektif untuk kejayaan jangka panjang Bank, termasuk meluluskan dan mengawasi pelaksanaan pengurusan objektif strategik, rangka kerja tadbir urus dan budaya korporat Bank. Lembaga Pengarah bekerjasama dengan Pengurusan Kanan untuk mencapai objektif ini dan Pengurusan Kanan tetap bertanggungjawab kepada Lembaga Pengarah.

Peranan utama Lembaga Pengarah BIBD adalah untuk memikul tanggungjawab dalam menetapkan hala tuju, pengurusan, kawalan, strategi, nilai dan objektif kewangan Kumpulan BIBD untuk pertumbuhan jangka panjang yang mampan serta keupayaannya untuk menyampaikan nilai secara berterusan kepada pemegang sahamnya. **Piagam Lembaga Pengarah BIBD** membimbing Lembaga Pengarah BIBD dalam peranan pengawasannya dengan menggariskan tugas, tanggungjawab dan peranannya selaras dengan undang-undang yang berkenaan.

Untuk memastikan bahawa kewajipan Lembaga Pengarah kepada pemegang sahamnya dan pihak berkepentingan lain (pekerja, pelanggan, pengawal selia, dll.) kekal penting, aspirasi dan nilai berikut disebarkan ke seluruh Kumpulan BIBD:

Visi BIBD

Berkhidmat kepada Brunei melalui penyelesaian secara Islam sebagai institusi kewangan terkemuka melalui gabungan Nilai Islam, Ekonomi Sebenar dan Kewangan yang bertanggungjawab.

Misi BIBD

Untuk menjadi Bank Islam Terbaik di Asia Pasifik. Oleh itu, BIBD didorong oleh strategi ABCDEF: -

- A** - *Aligned*
- B** - *Bank of Choice*
- C** - *Customer Focus*
- D** - *Digital*
- E** - *Employees*
- F** - *Focus and Finish*

Nilai I-CUE

- Integrity*
- Customer Focus*
- Unity of Purpose*
- Excellence*

Tugas dan tanggungjawab Lembaga Pengarah ditetapkan dengan jelas mengikut undang-undang dan garis panduan yang dikeluarkan oleh pengawal selia seperti yang dinyatakan dalam Piagam Lembaga Pengarah dan Terma Rujukan ("**TOR**") Lembaga Pengarah.

Peranan, tugas dan tanggungjawab Lembaga Pengarah termasuk Pengerusi, Pengarah Bebas dan Pengarah

Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif ("**MD & CEO**") dinyatakan secara terperinci dalam Piagam Lembaga Pengarah.

Sebagai tambahan kepada perkara-perkara yang Artikel Persatuan Bank khaskan secara khusus untuk para pengarahnya, berikut adalah perkara yang dikhaskan untuk keputusan Lembaga Pengarah seperti yang dinyatakan dalam Piagam Lembaga Pengarah:

(a) Struktur dan organisasi lembaga

- (i) pelantikan, lanjutan kontrak dan penyingkiran pengarah (termasuk pengarah di dalam Lembaga Pengarah anak syarikat), MD & CEO, Timbalan Pengarah Urusan, setiausaha syarikat dan orang lain yang bertanggungjawab;
- (ii) penubuhan Jawatankuasa Lembaga Pengarah, pelantikan, penyingkiran atau penggantian ahli mereka dan kelulusan pindaan kepada TOR Jawatankuasa Lembaga Pengarah masing-masing;
- (iii) pelantikan semula ahli Jawatankuasa Syariah, tertakluk kepada kelulusan Lembaga *Syariah Financial Supervisory*;

- (iv) menyelia prestasi dan rancangan penggantian MD & CEO.

(b) Kewangan

- (i) menyemak dan meluluskan penyata kewangan di audit, laporan kewangan, dan keputusan kewangan suku tahunan Kumpulan BIBD;
- (ii) kelulusan dasar dividen dan menentukan jumlah, sifat, dan masa dividen interim serta dividen akhir atau pengagihan lain yang akan disyorkan untuk kelulusan pemegang saham;
- (iii) kelulusan belanjawan tahunan;
- (iv) kelulusan pelan dan dasar pengurusan modal;
- (v) menerima pakai dasar perakaunan yang berkaitan selaras dengan Piawaian Pelaporan Kewangan Brunei;
- (vi) kelulusan semua perbelanjaan kewangan penting yang melebihi had kebenaran yang diberikan kepada Jawatankuasa Lembaga Pengarah;

(c) Operasi Kumpulan BIBD

- (i) kelulusan strategik, pelan perniagaan dan inisiatif lain yang akan memberi kesan material kepada Kumpulan BIBD;
- (ii) kelulusan selera risiko, pelan strategi perniagaan, teknologi maklumat dan inisiatif lain yang akan, secara tunggal atau jika terkumpul, mempunyai kesan material ke atas profil risiko Kumpulan BIBD, kekukuhan kewangan, reputasi, atau kawalan operasi utama;

- (iii) memastikan pelaksanaan rangka kerja tadbir urus yang sesuai dan prosedur kawalan dalaman yang berkesan untuk audit, risiko, dan pematuhan untuk memantau dan mengurus risiko material yang menjejaskan Kumpulan BIBD, dan untuk menjalankan semakan berkala ke atas kesesuaian dan kecukupan mereka berdasarkan sebarang perubahan penting kepada saiz, sifat, dan kerumitan operasi Kumpulan BIBD;

- (iv) kelulusan mana-mana perubahan besar di dalam dasar yang ditetapkan dari masa ke semasa oleh Lembaga Pengarah BIBD untuk pengurusan kunci kira-kira termasuk kecukupan modal, kecairan, struktur kematangan aset dan liabiliti, penumpuan aset secara geografi dan sektor;

- (v) menyelia dan meluluskan pemulihan dan penyelesaian serta pelan kesinambungan perniagaan untuk Kumpulan BIBD untuk pemeliharaan dan kesinambungan operasi dan perkhidmatan kritikal sekiranya kumpulan BIBD mengalami tekanan;

- (vi) menyemak dan meluluskan dasar pampasan dan faedah, kontrak perkhidmatan dan pakej imbuhan untuk MD & CEO Kumpulan BIBD, Timbalan Pengarah Urusan, Pengurusan Kanan, dan mana-mana orang lain yang mungkin ditentukan oleh Lembaga Pengarah serta pelan penggantian untuk jawatan-jawatan ini;

- (vii) meluluskan atau mewakilkan kuasa untuk meluluskan had risiko kredit dan pasaran, pemerolehan, pelupusan, pelaburan,

perbelanjaan modal atau realisasi atau penciptaan pelaksanaan transaksi baharu termasuk urus niaga pihak berkaitan, pemerolehan material dan pelupusan aset yang bukan dalam perjalanan biasa perniagaan kepada sejauh mana ia selaras dengan undang-undang yang berkenaan BIBD atau entiti lain dalam Kumpulan BIBD;

- (viii) meluluskan atau (jika sesuai) mewakilkan kuasa kepada Jawatankuasa Lembaga Pengarah untuk meluluskan Polisi Kumpulan BIBD atau BIBD;

- (ix) menyemak dan meluluskan strategi dan rangka kerja mengenai promosi kemampuan di seluruh Kumpulan BIBD melalui asimilasi pertimbangan alam sekitar, sosial dan tadbir urus ("ESG") yang sesuai;

- (x) mengesyorkan perubahan yang perlu kepada Memorandum dan Tatacara Persatuan BIBD untuk kelulusan pemegang saham dan pengawal selia;

- (xi) kelulusan ke atas sebarang pembelian saham BIBD sendiri (jika perlu);

- (xii) kelulusan berkaitan dengan pengeluaran instrumen hutang;

- (xiii) memberikan kuasa wakil (*power of attorney*) kepada mana-mana orang untuk bertindak sebagai wakil BIBD;

- (xiv) kelulusan BIBD untuk menyediakan sebarang jaminan korporat dan indemniti.

Selain itu, untuk memastikan tanggungjawab dan pengawasannya ke atas perniagaan dan operasi Kumpulan BIBD dapat dilaksanakan dengan berkesan, Lembaga Pengarah telah memberikan kuasanya kepada Jawatankuasa Lembaga Pengarah utama berikut yang beroperasi mengikut peranan dan tanggungjawab mereka seperti yang ditakrifkan dalam TOR masing-masing:

Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko ("AFRC")

AFRC memastikan rangka kerja tadbir urus risiko diwujudkan untuk Kumpulan BIBD yang merangkumi tanggungjawab organisasi yang jelas untuk pengurusan risiko, biasanya dirujuk sebagai tiga barisan pertahanan;

- (a) Barisan Perniagaan (Barisan Pertahanan Pertama);
- (b) fungsi pengurusan risiko dan fungsi pematuhan bebas daripada barisan pertahanan pertama (Barisan Pertahanan Ke-2); dan
- (c) fungsi audit dalaman yang bebas daripada barisan pertahanan pertama dan kedua (Barisan Pertahanan Ke-3).

AFRC ditubuhkan sebagai dua jawatankuasa kecil yang berasingan iaitu:

- (a) Jawatankuasa Kecil Audit dan Kewangan ("AFSC"); dan
- (b) Jawatankuasa Kecil Risiko ("RSC").

AFSC terdiri sepenuhnya daripada pengarah bebas, manakala RSC terdiri daripada majoriti pengarah bebas.

Tanggungjawab AFRC adalah, antara lain:

- (i) untuk mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah mengenai pelantikan, pelantikan semula,

imbuhan dan pemecatan juruaudit luar dan skop perkhidmatan juruaudit luar;

- (ii) untuk memberi peluang kepada juruaudit dalaman dan luaran untuk bertemu dan membincangkan penemuan;
- (iii) untuk menyemak penyata kewangan akhir tahun dengan juruaudit luar
- (iv) untuk merangka dasar audit dalaman dan laporan kewangan;
- (v) untuk mengawasi proses laporan kewangan;
- (vi) untuk memberikan pengawasan dan komunikasi sesama audit dalaman dan luaran Kumpulan BIBD;
- (vii) untuk menyemak dan meluluskan skop dan kekerapan audit;
- (viii) untuk menerima laporan audit utama dan memastikan pihak Pengurusan Kanan mengambil tindakan pembetulan yang diperlukan tepat pada masanya untuk menangani sebarang kelemahan kawalan, ketidakpatuhan kepada Undang-undang relevan, atau penemuan lain yang dikenal pasti oleh juruaudit dan fungsi kawalan yang lain;
- (ix) untuk mengawasi pembentukan dasar dan amalan perakaunan Kumpulan BIBD;
- (x) untuk menyemak sebarang pendapat pihak ketiga mengenai reka bentuk dan keberkesanan keseluruhan rangka kerja tadbir urus risiko dan sistem kawalan dalaman;
- (xi) untuk berbincang, memberi nasihat dan meluluskan semua strategi dan dasar risiko kewangan Kumpulan BIBD serta memberikan

cadangan kepada Lembaga Pengarah mengenainya;

- (xii) untuk berbincang, memberi nasihat dan meluluskan penyata selera risiko BIBD;
- (xiii) untuk menjalankan semakan berkala terhadap keberkesanan dasar dan sistem pengurusan risiko dan kawalan dalaman Kumpulan BIBD. Semakan tersebut adalah termasuk tetapi tidak terhad kepada kawalan kewangan, operasi, pematuhan dan teknologi maklumat;
- (xiv) untuk memastikan Pengurusan Kanan mempunyai proses bagi menggalakkan pematuhan kepada dasar risiko yang telah diluluskan.

Jawatankuasa Eksekutif ("ExCom")

ExCom terdiri daripada majoriti pengarah bebas dan tanggungjawab utamanya menurut TOR adalah antara lain:

- (i) untuk menyelia sebarang keputusan signifikan berkaitan dengan operasi dan aktiviti perniagaan Kumpulan BIBD
- (ii) untuk menyemak perkara strategik utama termasuk Prestasi Kewangan, Rancangan Operasi Tahunan dan bajet sebelum diluluskan oleh Lembaga Pengarah;
- (iii) untuk menyemak dan meluluskan cadangan pembiayaan dalam negara dengan pendedahan bersih bersamaan dengan atau lebih dari B\$20,000,000 berdasarkan saranan daripada CRC; dan

- (iv) untuk menyemak dan meluluskan pendedahan berkaitan Perbendaharaan, permohonan baru bagi had negara/ institusi kewangan dan cadangan pendedahan luar dengan pendedahan kasar melebihi AS\$20,000,000 berdasarkan saranan daripada CRC.

Jawatankuasa Sumber Manusia, Imbuhan dan Pencalonan ("HRNC")

HRNC hendaklah terdiri daripada pengarah bebas dan diamanahkan, antara lain, dengan tanggungjawab berikut:

- (i) untuk memberikan cadangan kepada Lembaga Pengarah mengenai sebarang perlantikan kepada Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan;
- (iii) menubuhkan proses formal dan telus untuk pengenalan, penilaian, pelantikan dan pelantikan semula pengarah ke Lembaga Pengarah dan memastikan pelan penggantian yang sesuai untuk Lembaga Pengarah disediakan;

- (iii) Memberi bantuan kepada Lembaga Pengarah untuk merangka, melaksana dan menyemak dasar dan prosedur imbuhan ("RPP") untuk Lembaga Pengarah, Pengurusan Kanan dan semua kakitangan BIBD. RPP mesti diselaraskan dengan nilai etika, matlamat dan budaya BIBD serta menggalakan pengambilan, motivasi, kesetiaan dan pengekalan;

- (iv) memastikan imbuhan pengarah mencukupi dan bersesuaian untuk menarik dan mengekalkan pengarah yang berkualiti;

- (v) untuk menjalankan semakan pra-pekerjaan dan pelaksanaan pelepasan pekerjaan ke atas semua bakal pengambilan BIBD.

Lembaga Pengarah terus memberikan komitmen yang tidak berbelah bahagi untuk mengekalkan piawaian tadbir urus korporat BIBD yang luar biasa dan memastikan nilai dan tingkah laku konsisten di seluruh perniagaan. Lembaga Pengarah menguruskan hal ehwal Kumpulan BIBD

bukan dengan hanya mengikut peraturan dan undang-undang yang ditetapkan, tetapi dengan menggalakkan perbincangan terbuka dan telus. Selain itu, Lembaga Pengarah terus memastikan amalan terbaik dan proses tadbir urus yang kukuh, yang merupakan sebahagian penting dalam strategi dan proses membuat keputusan BIBD. Oleh itu, nilai-nilai ini dikekalkan untuk manfaat pemegang saham BIBD dan pihak berkepentingan lain.

Bagi pengarah kali pertama, BIBD memerlukan pengarah-pengarah yang dilantik untuk menghadiri program induksi Lembaga Pengarah BIBD untuk membiasakan diri dengan operasi Kumpulan BIBD dan membina asas pengetahuan yang kukuh mengenai Kumpulan BIBD. Begitu juga, Lembaga Pengarah juga memastikan bahawa pengarah individu menghadiri latihan berterusan dan tetap mengenai isu-isu berkaitan termasuk antara lain latihan mengenai mana-mana undang-undang baru yang berkaitan, peraturan dan perubahan risiko komersial, kewangan dan mana-mana latihan lain yang berkaitan.

Senarai latihan yang dihadiri oleh ahli Lembaga Pengarah bagi tahun 2022 adalah seperti berikut:

•YB Dato Seri Setia Dr Hj Awang Mohd Amin Liew bin Abdullah

Bil.	Nama Kursus/Latihan dll.	Tarikh	Fasilitator	Penyampaian
1.	Urus Korporat dan Keberkesanan Lembaga	11 Mac 2022	PricewaterhouseCoopers ("PwC")	Seminar Dalam Talian
2.	Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah Mengamalkan Minda Syariah Kewangan Sosial dan Matlamat Pembangunan Mampan Bangsa Bersatu (UN SDGs)	2 September 2022	Prof Dr Aznan bin Hasan	Seminar Dalam Talian
3.	Jenayah Kewangan / Pencegahan Pengubahan Wang Haram	28 Oktober 2022	PwC	Seminar Dalam Talian

• **Dr Jan Hendrik (Hennie) van Greuning**

Bil.	Nama Kursus/Latihan dll.	Tarikh	Fasilitator	Penyampaian
1.	Tadbir Urus Korporat dan Keberkesanan Lembaga	11 Mac 2022	PwC	Seminar Dalam Talian
2.	Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah Mengamalkan Minda Syariah Kewangan Sosial dan Matlamat Pembangunan Mampan Bangsa Bersatu (UN SDGs)	2 September 2022	Prof Dr Aznan bin Hasan	Seminar Dalam Talian
3.	Jenayah Kewangan / Pencegahan Pengubahan Wang Haram	28 Oktober 2022	PwC	Seminar Dalam Talian

• **Haji Sofian bin Mohammad Jani**

Bil.	Nama Kursus/Latihan dll.	Tarikh	Fasilitator	Penyampaian
1.	Tadbir Urus Korporat dan Keberkesanan Lembaga	11 Mac 2022	PwC	Seminar Dalam Talian
2.	Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah Mengamalkan Minda Syariah Kewangan Sosial dan Matlamat Pembangunan Mampan Bangsa Bersatu (UN SDGs)	2 September 2022	Prof Dr Aznan bin Hasan	Seminar Dalam Talian
3.	Jenayah Kewangan / Pencegahan Pengubahan Wang Haram	28 Oktober 2022	PwC	Seminar Dalam Talian

• **Junaidi bin Haji Masri**

Bil.	Nama Kursus/Latihan dll.	Tarikh	Fasilitator	Penyampaian
1.	Tadbir Urus Korporat dan Keberkesanan Lembaga	11 Mac 2022	PwC	Seminar Dalam Talian

2.	Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah Mengamalkan Minda Syariah Kewangan Sosial dan Matlamat Pembangunan Mampan Bangsa Bersatu (UN SDGs)	2 September 2022	Prof Dr Aznan bin Hasan	Persidangan
3.	Jenayah Kewangan / Pencegahan Pengubahan Wang Haram	28 Oktober 2022	PwC	Seminar Dalam Talian
4.	Forum Kepimpinan BILIF-ILIA: Pemimpin, Kepimpinan dan Ketidakpastian	18 Oktober 2022	BILIF	Persidangan

• **Hajah Noraini binti Haji Sulaiman tempoh sebagai pengarah berakhir pada 12 Ogos 2022**

Bil.	Nama Kursus/Latihan dll.	Tarikh	Fasilitator	Penyampaian
1.	Tadbir Urus Korporat dan Keberkesanan Lembaga	11 Mac 2022	PwC	Seminar Dalam Talian
2.	Laporan Risiko Operasi	30 Mei 2022	Dr. Jan Hendrik van Greuning	Persidangan
3.	Persidangan Antarabangsa mengenai Jenayah Kewangan dan Pembiayaan Keganasan (IFCTF) 2022	26 - 27 Julai 2022	AICB dan Compliance Officers' Networking Group Malaysia	Persidangan
4.	Persidangan Penasihat Syariah: Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah	2 Jun 2022	BILIF	Persidangan
5.	Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah Mengamalkan Minda Syariah Kewangan Sosial dan Matlamat Pembangunan Mampan Bangsa Bersatu (UN SDGs)	2 September 2022	Prof Dr Aznan bin Hasan	Seminar Dalam Talian
6.	Jenayah Kewangan / Pencegahan Pengubahan Wang Haram	28 Oktober 2022	PwC	Seminar Dalam Talian
7.	AML - Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Pengganas (APAC) 2022	N/A	Thomson Reuters	Dalam Talian

8.	AML - Sekatan (Global) 2022	N/A	Thomson Reuters	Dalam Talian
9.	Program Kesedaran Keselamatan Siber	N/A	KnowBe4	Dalam Talian

Penyelarasan Lembaga dengan Pengurusan Kanan

Lembaga Pengarah juga memastikan visi, misi, nilai aspirasi dan objektif Kumpulan BIBD adalah sejajar dengan aktiviti perniagaan yang dijalankan oleh pengurusan kanan. Sehubungan dengan itu Forum Kepimpinan (Leadership Forum ("LF")) telah ditubuhkan.

LF adalah sebuah jawatankuasa yang terdiri daripada pengurusan kanan yang bertanggungjawab untuk segala pengurusan Kumpulan BIBD.

Peranan dan tanggungjawab LF adalah seperti berikut:

- Untuk menjalankan Pemilikan, Tadbir Urus dan Perlaksanaan operasi harian dan projek strategik;
- Untuk menyediakan kepimpinan yang kolektif, selaras dan sejajar dengan strategi ABCDE Kumpulan BIBD;
- Untuk mempertimbangkan dan melaksanakan keputusan yang berpatutan bagi perkara-perkara kritikal yang menjejaskan Kumpulan BIBD.

Selain daripada LF, Forum Kepimpinan yang baru Emerging (Emerging Leadership Forum ("eLF")) telah ditubuhkan sebagai jawatankuasa kerjasama peringkat ke-2 pihak pengurusan sebagai sebahagian daripada perancangan penggantian Bank untuk mengambil alih peranan LF pada masa hadapan. Objektif utama eLF adalah untuk menyokong LF sepenuhnya dalam menyediakan idea inovatif selaras dengan Visi, Misi dan strategi ABCDE BIBD berpandukan nilai teras I-CUE BIBD. Peranan eLF adalah seperti berikut: -

- Untuk mengenal pasti, menilai dan menyetujui pelan tindakan berasaskan penyelesaian untuk mengembangkan perpaduan berkumpulan, penjenamaan, kesetiaan pelanggan dan keuntungan perniagaan BIBD.
- Untuk mengenal pasti dan membuat usahasama di antara bahagian dan memanfaatkan sumber yang ada untuk meningkatkan penglibatan kakitangan BIBD dan pengalaman perkhidmatan pelanggan secara menyeluruh.

- Untuk menyemak proses dalaman, meningkatkan rasa tanggungjawab dan pemilikan setiap kakitangan bagi memudahkan peluang perniagaan, mengenal pasti dan mengambil tindakan terhadap segala halangan yang dihadapi oleh perniagaan.
- Untuk mengenal pasti cadangan nilai utama yang berani untuk membantu BIBD dalam meningkatkan penjenamaannya bagi mencapai strategi ABCDE termasuk aspek CSR.
- Untuk melaporkan kepada Pengerusi LF akan tahap kemajuan projek-projek pada setiap suku tahun atau bilamana diperlukan.
- Untuk menyasarkan sekurang-kurangnya 1 (satu) pencapaian utama berdasarkan strategi ABCDE setiap setengah tahun. Pencapaian sasaran harus ditentukan berdasarkan strategi jangka pendek, sederhana dan panjang.

PRINSIP 2

Komposisi Lembaga Pengarah hendaklah efektif dengan elemen bebas yang kuat di mana tidak ada individu ataupun sekumpulan kecil individu yang dibenarkan untuk menguasai keputusan Lembaga Pengarah.

Setakat 31 Disember 2022, terdapat 4 anggota dalam Lembaga Pengarah BIBD yang terdiri daripada 3 pengarah bebas dan 1 pengarah eksekutif. Kesemua anggota tersebut membawa pelbagai pengalaman, pengetahuan dan kemahiran pengurusan dalam sektor perbankan, kewangan dan tadbir urus kepada Kumpulan BIBD.

Komposisi Lembaga Pengarah

Pengarah	Jawatan	Ulasan
YB Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah	Pengarah Bebas (Pengerusi)	-
Dr Jan Hendrik van Greuning	Pengarah Bebas	-
Hj Sofian bin Mohammad Jani	Pengarah Bebas	-
Junaidi bin Hj Masri	Pengarah Eksekutif (Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif)	Dilantik sebagai Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif pada 28 Julai 2022
Hjh Noraini binti Hj Sulaiman	Pengarah Eksekutif (Pemangku Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif)	Dilantik pada Disember 2021 dan tempoh berakhir pada 12 Ogos 2022

Lembaga Pengarah mengakui kepentingan dalam pembahagian tanggungjawab yang jelas antara Pengerusi dan Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan. Oleh itu, peranan Pengerusi dan Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan dilaksanakan oleh individu yang berbeza untuk memastikan keseimbangan yang optimum bagi meningkatkan akauntabiliti dan keupayaan membuat keputusan yang lebih baik.

Lembaga Pengarah dipengerusikan oleh YB Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah ("**YB Dato Amin**"), seorang Pengarah Bebas, yang memainkan peranan penting dalam memastikan Lembaga Pengarah beroperasi dengan berkesan dan melaksanakan sepenuhnya tanggungjawab undang-undang dan kawal selianya.

BIBD juga memastikan Pengarah Bebas adalah bebas daripada Pengurusan dan bebas daripada sebarang perniagaan atau perhubungan lain yang boleh mengganggu keupayaannya untuk bertindak demi kepentingan BIBD yang terbaik. Oleh itu, Pengarah Bebas dapat: -

- memberi dan meningkatkan kebebasan yang diperlukan.
- memastikan pemeriksaan dan penyeimbangan dalam Lembaga Pengarah.
- Mengurangkan sebarang konflik kepentingan antara proses pembuatan dasar dan aktiviti perniagaan harian.

Sebagai Pengerusi, YB Dato Amin juga mengetuai Lembaga Pengarah dalam pengawasan Pengurusan dan dalam menerapkan budaya, nilai dan tingkah laku yang betul, sama ada di peringkat atasan mahupun organisasi secara menyeluruh. Lembaga Pengarah menyerahkan tanggungjawab untuk keseluruhan perniagaan dan pengurusan harian Kumpulan BIBD kepada Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan BIBD yang bertanggungjawab untuk menerajui Pengurusan serta untuk membuat dan melaksanakan keputusan operasi. Di samping itu, Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan BIBD juga akan dapat memantau dan mengukur prestasi program teras terhadap strategi dan pelan hala tuju yang dipersetujui dan memberikan maklum balas yang kerap dan memastikan pembetulan dibuat tepat pada waktunya.

Sebagai tambahan kepada perkara di atas, beberapa ahli Lembaga Pengarah juga dilantik sebagai Pengerusi atau ahli lembaga pengarah anak syarikat milik penuh BIBD ("**Lembaga Pengarah Subsidiari**"). Amalan ini menyediakan kesinambungan antara Lembaga Pengarah dan Lembaga Pengarah Subsidiari, yang mana matlamat dan objektif keseluruhan Rancangan dan Strategi Perniagaan Kumpulan boleh disampaikan kepada Lembaga Pengarah Subsidiari, untuk penyelarasan dan pelaksanaan Pelan dan Strategi Perniagaan Kumpulan BIBD yang lebih baik.

PRINSIP 3

Pembahagian tanggungjawab hendaklah jelas di antara kepimpinan Pengarah dan eksekutif yang bertanggungjawab menguruskan perniagaan Bank. Kuasa untuk membuat keputusan tidak boleh tertumpu pada satu individu.

Seperti yang dijelaskan dalam **Prinsip 2**, jawatan Pengerusi Lembaga Pengarah BIBD dan Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif dipegang oleh individu yang berbeza sepertimana yang ditunjukkan dalam jadual di bawah Prinsip 2 dengan pembahagian peranan dan tanggungjawab yang jelas dan selaras dengan amalan terbaik. Perbezaan ini membolehkan pemahaman dan pengagihan tanggungjawab dan akauntabiliti bidang kuasa yang lebih baik. Struktur hierarki yang jelas dengan pendekatan berfokus memudahkan lagi kecekapan untuk membuat sebarang keputusan.

PRINSIP 4

Hendaklah ada proses formal dan telus untuk pengenalan, penilaian, pelantikan dan pelantikan semula pengarah-pengarah ke Lembaga Pengarah. Lembaga Pengarah, bukan Pengurusan Kanan, yang menamakan calon dan mempromosikan perancangan penggantian pengarah yang bersesuaian.

Jawatankuasa Sumber Manusia, Imbuhan dan Pencalonan (Human Resources Remuneration and Nomination Committee ("HRNC") bertanggungjawab untuk membuat cadangan kepada Lembaga Pengarah mengenai semua pelantikan ke Lembaga Pengarah dan Pihak Pengurusan termasuk memastikan proses pemilihan yang relevan dipatuhi.

Pelantikan pengarah juga hendaklah mengikut proses pemilihan, penilaian dan saranan yang ditetapkan oleh HRNC dan dinyatakan dalam Terma Rujukannya seperti berikut:

- (i) HRNC akan menilai keperluan untuk mengambil pengarah baru atau mengisi kekosongan jawatan sebagai pengarah bebas atau Pengarah bukan eksekutif.
- (ii) HRNC kemudiannya akan membangunkan profil calon seperti industri jurusan, jantina dan bukti kelayakan mereka. Pemilihan akan berdasarkan pencalonan daripada Lembaga Pengarah, pemegang saham utama, dan pencarian Jawatankuasa sendiri.
- (iii) HRNC akan menyenarai pendek (*shortlist*) calon berdasarkan kriteria penilaian
- (iv) HRNC akan menjalankan temuduga sebelum penilaian akhir dan sebelum mengemukakan cadangan kepada Lembaga Pengarah

Jika diluluskan oleh Lembaga Pengarah, tindakan berikut akan dilakukan:

- (v) Mengeluarkan surat pelantikan;
- (vi) Mendapatkan penandatanganan Surat Akujanji oleh pengarah baru untuk menjaga Kerahsiaan.
- (vii) Menyerahkan permohonan untuk kelulusan BDCB.
- (viii) Sekiranya pelantikan tersebut memerlukan persetujuan dari Pemegang Saham, resolusi ahli akan disediakan untuk dibentangkan kepada Pemegang Saham.

Untuk pelantikan baru, calon mestilah memenuhi kriteria-kriteria berikut bagi memuaskan HRNC sebelum calon dapat disarankan kepada Lembaga Pengarah:

- (a) Tidak hilang kelayakan (*disqualified*) di bawah sebarang undang-undang Terpakai peraturan untuk mengambil jawatan pengarah, termasuk Peraturan 4 dan 5 dari Tadbir Urus Korporat (Syarikat -Syarikat Awam), 2016.
- (b) Memiliki pengetahuan, kemahiran, dan pengalaman untuk mempromosikan bakat dan kepelbagaian dalam Lembaga Pengarah.
- (c) Memahami ekonomi dan pasaran tempatan/serantau.

- (d) Memiliki integriti dan reputasi yang baik.
- (e) Keupayaan untuk meluangkan masa.
- (f) Perwatakan - mampu bekerja secara kolektif tanpa mempengaruhi suara bebas, iaitu, mengelakkan pemikiran berkumpulan.
- (g) Tiada konflik untuk menyertai Lembaga Pengarah - menilai jawatan pengarah yang lain.
- (h) Jika berkenaan, memenuhi kriteria kebebasan di bawah Prinsip 2.11 Garis Panduan Tadbir Urus Korporat BDCB untuk Bank Islam.

Berkuat kuasa dari 19 Mac 2020, BIBD tidak lagi mempunyai pelantikan pengarah alternatif dalam Lembaga Pengarah.

Maklumat penting berkenaan pengarah, seperti kelayakan akademik dan profesional, pegangan saham dalam Bank dan syarikat berkaitannya, jawatankuasa Lembaga Pengarah yang dilantik dan tarikh pelantikan sebagai pengarah boleh didapati di bahagian Profil Pengarah dalam Laporan Tahunan ini.

Selaras dengan Prinsip 4.7, Garis Panduan Tadbir Urus Korporat BDCB bagi Bank Islam mengenai jawatan pengarah sebagai ahli Lembaga Pengarah di syarikat lain, senarai bagi Lembaga Pengarah BIBD adalah seperti di bawah:

• **YB Dato Seri Setia Dr Hj Awang Mohd Amin Liew bin Abdullah (setakat 8 Februari 2023)**

1. Bank Islam Brunei Darussalam Berhad (BIBD)
2. Jerudong International School Sdn Bhd
3. Jerudong Park Medical Centre Sdn Bhd
4. Gleneagles Jerudong Park Medical Centre
5. Brunei Cancer Centre Sdn Bhd
6. JPH Sdn Bhd
7. Muara Port Company Sdn Bhd
8. Unified National Networks Sdn Bhd
9. Brunei Shell Tankers Sendirian Berhad
10. Brunei Gas Carriers Sdn Bhd
11. Brunei Shall Marketing Company Sendirian Berhad
12. Brunei Shell Petroleum Company Sendirian Berhad
13. Brunei LNG Sendirian Berhad
14. Lembaga Dana Sustainability (SF)
15. Lembaga Eksekutif Dana Modal Pembangunan Strategik
16. Brunei Fertilizer Industries Sdn Bhd
17. Damai Holdings Limited
18. Khazanah Satu Sdn Bhd
19. Bank Usahawan Berhad
20. Brunei Investment Agency
21. Syarikat EVYD Technologies Sdn Bhd

22. Brunei Economic Development Board
23. Pantai Jerudong Specialist Centre (PJSC)
24. Takaful Brunei Darussalam (TBD; TBA & TBK)

• **Dr Jan Hendrik (Hennie) van Greuning**

1. Bank Islam Brunei Darussalam Berhad (BIBD)

• **Junaidi bin Haji Masri (setakat 1 Februari 2023)**

1. Bank Islam Brunei Darussalam Sdn Bhd
2. BIBD At-Tamwil Berhad
3. Better Sdn Bhd
4. Brunei Energy Services & Trading Sdn Bhd
5. Brunei Energy Holdings Sdn Bhd
6. Brunei Energy Production Sdn Bhd
7. Brunei Energy Exploration Sdn Bhd
8. Syarikat Takaful Brunei Darussalam
9. Darussalam Enterprise
10. Fajr Capital Limited

• **Haji Sofian bin Mohammad Jani (setakat 30 Januari 2023)**

1. Bank Islam Brunei Darussalam Berhad (BIBD)
2. BIBD Securities Sdn Bhd
3. Tabung Amanah Pekerja
4. Royal Brunei Catering Sdn Bhd
5. Badan Tanmiah Harta Majlis Ugama Islam
6. DST Digital
7. Bursa Saham Brunei Darussalam (BNX)

8. Oman Brunei Investment Company
9. Pak Brunei Investment Company

B. Hjh Noraini binti Hj Sulaiman (setakat 18 Mei 2022)

1. Bank Islam Brunei Darussalam Berhad (BIBD)
[Nota: Tempoh sebagai Pengarah BIBD berakhir pada 12 Ogos 2022]
2. BIBD At-Tamwil Berhad
3. BIBD Securities Sdn Bhd
4. BETTER Sdn Bhd
5. BIBD (Middle East) Limited
6. BIBD Management & Services Sdn Bhd
7. Brunei Institute of Leadership & Islamic Finance
8. Jerudong Park Medical Centre Sdn Bhd
9. Pantai Jerudong Specialist Centre

PRINSIP 5

Lembaga Pengarah harus mentakrifkan struktur dan amalan tadbir urus yang sesuai untuk pengurusan kerja sendiri dan menyediakan cara untuk amalan tersebut diikuti dan disemak secara berkala untuk keberkesanan yang berterusan. Harus ada penilaian tahunan rasmi tentang keberkesanan Lembaga Pengarah secara keseluruhan dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah serta sumbangan setiap pengarah kepada keberkesanan Lembaga Pengarah.

Peranan utama Lembaga Pengarah BIBD adalah untuk menentukan strategi dan objektif serta dasar BIBD untuk menyampaikan nilai yang mampan kepada para pemegang sahamnya. Lembaga Pengarah menyediakan Pengurusan dengan bimbingan dan kepimpinan yang diperlukan untuk Kumpulan BIBD. Seperti yang dijelaskan dalam Prinsip 1, Jawatankuasa Lembaga Pengarah dan Pengurusan membantu Lembaga Pengarah dalam memberikan pengawasan yang berkesan ke atas operasi Bank. Lembaga Pengarah akan menyemak struktur secara berkala dan menasihati struktur semasa jika dianggap perlu. Selanjutnya, Lembaga Pengarah BIBD dipandu oleh Piagam Lembaga Pengarah (*Board Charter*) yang menggariskan tugas, tanggungjawab dan peranan Lembaga selaras dengan semua undang-undang berkenaan.

Keberkesanan Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah diperkukuhkan lagi dengan komposisi majoriti Pengarah Bebas dalam Lembaga Pengarah BIBD serta jawatan pengerusi Jawatankuasa Lembaga Pengarah yang kesemuanya dipegang oleh Pengarah Bebas seperti yang dinyatakan di bawah:

- **ExCom** – YB Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdul
- **HRNC** – Junaidi bin Hj Masri
- **AFRC** – Dr. Jan Hendrik Van Greuning

Berikutan pelantikan Junaidi bin Hj Masri sebagai Pengarah Urusan & Ketua Pegawai Eksekutif pada 28 Julai 2022, HRNC hanya terdiri daripada seorang ahli iaitu Haji Sofian bin Mohammad Jani. Sebagai pengaturan sementara sehingga Pengarah tambahan dilantik untuk memenuhi konstituen HRNC mengikut Terma Rujukannya, Lembaga Pengarah telah, pada 26 September 2022 meluluskan semua perkara HRNC untuk dibincangkan atau diluluskan oleh Lembaga Pengarah.

Sebagai tambahan kepada perkara di atas, Effendy bin Othman merupakan Penasihat Am Bank dan sebagai ahli bertauliah Persatuan Setiausaha Syarikat Malaysia, beliau juga merupakan Setiausaha Syarikat BIBD. Beliau dan pasukannya memberikan sokongan undang-undang, kesetiausahaan dan tadbir urus kepada Lembaga Pengarah. Berikut adalah beberapa tanggungjawab utama Setiausaha Syarikat:

- mentadbir semua mesyuarat Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah termasuk penjadualan, pengambilan minit, penyediaan bahan mesyuarat Lembaga Pengarah dan maklumat yang diberikan kepada Lembaga Pengarah.
- memastikan maklumat yang diberikan kepada Lembaga Pengarah seperti minit mesyuarat adalah tepat, menepati masa dan memadai untuk Lembaga Pengarah melaksanakan fungsinya.

- Memastikan penyimpanan rekod yang betul bagi semua perbincangan dan keputusan yang dibuat oleh Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah.
- memberikan Lembaga Pengarah maklumat terkini dan nasihat mengenai perubahan kepada keperluan undang-undang dan peraturan termasuk yang berkaitan dengan perkara tadbir urus.
- memudahkan komunikasi dua hala antara Pengurusan Kanan dan Lembaga Pengarah untuk memastikan keputusan Lembaga Pengarah disampaikan tepat pada masanya.

Minit mesyuarat Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah direkodkan dan didokumenkan dengan sewajarnya oleh Setiausaha Syarikat. Rekod sedemikian akan disediakan untuk BDCB mengikut permintaan.

Penilaian Lembaga Pengarah dan Badan Penasihat Syariah (“BPS”)

Untuk memastikan keberkesanan Lembaga Pengarah dan BPS, Lembaga Pengarah telah meluluskan penilaian bebas terhadap Lembaga Pengarah dan BPS yang dijalankan oleh PricewaterhouseCoopers (“PwC”) yang telah selesai pada Ogos 2021. Penilaian bebas tersebut dijalankan setiap dua tahun sekali dan latihan penilaian diri dilakukan setiap tahun lain.

PRINSIP 6

Dalam struktur kumpulan, Lembaga Pengarah bagi bank induk (*parent bank*) mempunyai tanggungjawab keseluruhan untuk kumpulan dan untuk memastikan penubuhan dan pengendalian rangka kerja tadbir urus yang jelas sesuai dengan struktur, perniagaan dan risiko kumpulan dan entitinya. Lembaga Pengarah dan Pihak Pengurusan harus mengetahui dan memahami struktur organisasi kumpulan Bank dan risiko yang ditimbulkannya.

Anak-anak syarikat yang dimiliki sepenuhnya oleh Bank adalah seperti berikut:

- BIBD Securities Sdn Bhd
- BIBD At-Tamwil Berhad
- BIBD (Middle East) Limited
- BIBD Management & Services Sdn Bhd

Untuk memastikan bahawa Kumpulan BIBD mematuhi rangka kerja tadbir urus yang konsisten dalam menguruskan risiko perniagaan dan operasinya, BIBD sebagai syarikat induk (*parent company*) telah menubuhkan struktur kumpulan yang merangkumi Bank dengan mempunyai wakil dalam Lembaga Pengarah anak-anak syarikat Bank untuk menurunkan nilai tadbir urus korporat Bank, prinsip dan pendekatan untuk diadaptasi oleh anak-anak syarikat bank setakat mana tidak bercanggah dengan kepentingan dan keperluan undang-undang atau peraturan bagi anak-anak syarikat.

Semua keputusan utama yang mungkin memberi kesan kepada kepentingan Bank, atau Kumpulan Bank akan dinilai oleh Lembaga Pengarah dan Bank sebagai pemegang saham boleh membuat keputusan untuk manfaat anak-anak syarikatnya selaras dengan Rangka Kerja Tadbir Urus Korporat Kumpulan BIBD.

Lembaga Pengarah mengiktiraf tanggungjawab para pengarah anak-anak syarikat BIBD untuk melaksanakan penilaian dan membuat keputusan mengikut kepentingan terbaik anak-anak syarikat walaupun kepentingan tersebut mungkin bercanggah dengan kepentingan terbaik Bank. Ini menunjukkan lembaga subsidiari dan struktur pengurusan kanan mempunyai peranan dan tanggungjawab yang jelas.

Bahagian Audit Dalaman, Risiko, Pematuhan, Kewangan, Perundangan dan Syariah Bank juga mempunyai pengawasan terhadap anak-anak syarikat dalam perkara ini di mana perundingan antara bahagian Bank dan anak-anak syarikat diadakan dari semasa ke semasa untuk menangani sebarang perkara berbangkit dalam bidang tersebut. Bagi tujuan itu, Pengurusan Kanan BIBD bertanggungjawab untuk membangunkan dasar, prosedur dan proses yang memberi manfaat kepada Kumpulan BIBD. Mereka bertanggungjawab untuk mewujudkan strategi dan hala tuju korporat kumpulan ("**Strategi Kumpulan**").

Sebaik sahaja Strategi Kumpulan diluluskan oleh Lembaga Pengarah Bank dan anak-anak syarikatnya, pengurusan anak-anak syarikat masing-masing akan diarahkan untuk melaksanakan perkara yang sama dan melaporkan perkembangan pelaksanaan tersebut kepada Lembaga Pengarah masing-masing. Selain itu, operasi anak-anak

syarikat disemak secara berkala oleh bahagian Audit Dalaman dan Risiko Bank.

Garis Panduan Pelaporan dan Penjajaran Fungsi Kawalan (Control Functions Reporting and Alignment Guidelines ("**Garis Panduan CFRA**") untuk Kumpulan BIBD adalah untuk mempertingkatkan penjajaran kumpulan dan memenuhi kewajipan Lembaga Pengarah menurut Prinsip 6 Tadbir Urus Korporat bagi Bank Islam ("**CGIB**") sebagai bank induk, dengan penekanan khusus mengenai pengukuhan proses pelaporan kumpulan dalaman.

Garis panduan CFRA bertujuan untuk merasmikan:

- Tanggungjawab BIBD sebagai bank induk mengenai tadbir urus kumpulan fungsi-fungsi kawalan.
- Kewajipan laporan dan konsultasi bagi anak-anak syarikat BIBD kepada fungsi-fungsi kawalan.
- Menyatukan senarai dasar, rangka kerja, garis panduan, terma rujukan dan dokumentasi berkaitan tadbir urus bagi fungsi kawalan BIBD yang akan digunapakai oleh anak-anak syarikat masing-masing.

Garis Panduan CFRA hendaklah menjadi sebahagian daripada Rangka Kerja Tadbir Urus Korporat Kumpulan BIBD seperti yang dikehendaki dibawah Prinsip 6 CBIG.

PRINSIP 7

Lembaga Pengarah haruslah bertemu dengan kerap dan dilengkapi dengan maklumat yang lengkap dan tepat pada masanya.

Lembaga Pengarah bermesyuarat secara tetap, dengan sekurang-kurangnya 4 mesyuarat dijadualkan dalam tahun kewangan atau lebih kerap mengikut keadaan. Tarikh mesyuarat yang dijadualkan akan ditentukan dengan lebih awal untuk membolehkan Pengarah membuat perancangan.

Pada tahun 2022, ahli-ahli Lembaga Pengarah menghadiri semua mesyuarat Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah sepertimana yang diperincikan di bawah:

Nama	Peranan	Lembaga Pengarah Dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah											
		BOD		HRNC		ExCom		AFSC		RSC		AGM	
		H	A	H	A	H	A	H	A	H	A	H	A
YB Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah	Pengerusi	7	7	N/A	N/A	13	13	1*	0	N/A	N/A	1	1
Dr Jan Hendrik van Greuning	Pengarah	7	7	N/A	N/A	N/A	N/A	5	5	8	8	1	1
Haji Sofian bin Hj Mohd Jani	Pengarah	7	7	2	2	13	12	5	5	8	8	1	1
Awang Junaidi bin Haji Masri	Pengarah Urusan	7	7	2	2	13	13	N/A	N/A	8	8	1	1

Kata Kunci / Singkatan:

- H = Diadakan
A = Hadir
N/A = Tidak berkenaan kerana pengarah bukan ahli Jawatankuasa
BOD = Mesyuarat Lembaga Pengarah
HRNC = Jawatankuasa Sumber Tenaga Manusia, Imbuhan dan Pencalonan.
EXCOM = Jawatankuasa Eksekutif
AFSC = Jawatankuasa Kecil Audit dan Kewangan
RSC = Jawatankuasa Kecil Risiko
AGM = Mesyuarat Agung Tahunan
1* = Hanya 1 mesyuarat telah diadakan selepas pelantikan sebagai ahli AFSC pada 30 September 2022

Untuk mesyuarat Lembaga Pengarah, Setiausaha Syarikat akan memastikan bahawa agenda mesyuarat dan dek pembentangan mestilah dikeluarkan sekurang-kurangnya tujuh (7) hari sebelum setiap mesyuarat Lembaga Pengarah untuk membolehkan masa yang mencukupi bagi semua pengarah mempertimbangkan maklumat yang relevan. Agenda mesyuarat merangkumi antara lain perkara yang khusus dikhususkan untuk keputusan Lembaga Pengarah. Perbincangan dan kesimpulan mesyuarat Lembaga Pengarah akan diminit secara jelas, tepat, konsisten, lengkap dan tepat pada masanya. Minit tersebut antara lain merekodkan keputusan Lembaga Pengarah, termasuk perbincangan utama bagi setiap keputusan yang dibuat. Draf minit kemudian akan dibentangkan pada mesyuarat yang berikutnya untuk diluluskan dan ditandatangani.

Selaras dengan tadbir urus mengenai rekod, minit dimasukkan ke dalam Daftar Minit akan yang disimpan oleh Setiausaha Syarikat yang boleh diakses oleh Lembaga Pengarah pada bila-bila masa. Untuk memastikan ketepatan dan konsistensi dalam bentuk dan kandungan, penghasilan semula mana-mana bahagian dari minit hanya dapat dilakukan melalui permohonan kepada Setiausaha Syarikat yang akan mengesahkan minit tersebut.

Pada bulan Jun 2020, Lembaga Pengarah telah melantik Effendy Othman sebagai Setiausaha Syarikat. Sebelum menyertai BIBD, Effendy mempraktikkan bidang undang-undang secara swasta di Kuala Lumpur selama 24 tahun, yang mana 10 tahun adalah sebagai rakan kongsi kanan dengan firma undang-undang serantau terbesar di Malaysia yang mempunyai kehadiran di semua negara

ASEAN. Pelanggan-pelanggan Effendy terdiri daripada institusi kewangan tempatan dan antarabangsa, syarikat multinasional, awam dan syarikat awam yang tersenarai.

Di samping bertindak sebagai penasihat dalam pelbagai pertikaian komersial dan korporat, Effendy juga menasihati pelanggan mengenai tuntutan kontrak, pematuan korporat, pertikaian pemegang saham, perkara yang berkaitan dengan perbankan, penyiasatan pengawalseliaan, penerimaan dan insolvensi korporat. Effendy juga merupakan penasihat utama dalam mendapatkan perintah mahkamah yang berkaitan untuk beberapa pelaksanaan penstrukturan semula dan penggabungan syarikat tersenarai awam yang tersenarai dan institusi kewangan di Malaysia.

Effendy adalah setiausaha syarikat bertauliah dengan Persatuan Setiausaha Syarikat Malaysia.

Beliau juga adalah pengarang bersama (*co-author*) beberapa penerbitan termasuk *Malaysian Company Law: Principles and Practice* (Edisi ke-2 2018 - Wolters Kluwer), penulis *Malaysian chapter on Asian Conflict of Laws - East and Southeast Asia* (2017 - Wolters Kluwer), dan penyumbang bagi *Malaysia for the Global Perspectives on the Hague principles chapter of the Choice of Law in International Commercial Contracts* (2021 - Oxford University Press).

Effendy lulus dengan kepujian kelas Pertama dalam undang-undang dari Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia. Beliau juga memiliki Ijazah Sarjana Undang-Undang dari Universiti Cambridge dan *London School of Economics and Political Science*.

PRINSIP 8

Perlu ada prosedur yang formal dan telus untuk menetapkan pakej imbuhan ahli Lembaga Pengarah, Ketua Pegawai Eksekutif dan Pengurusan Kanan, dasar dan amalan imbuhan haruslah sejajar dengan nilai etika, objektif dan budaya Bank.

Polisi imbuhan untuk Pengurusan Kanan dan kesemua kakitangan Bank yang lain berada di bawah penyeliaan dan pengawasan Jawatankuasa Sumber Manusia, Imbuhan dan Pencalonan ("HRNC") di mana pelaksanaan dasar ini dijalankan oleh Bahagian Sumber Manusia dan Modal Insan (Human Resource and Human Capital Division ("HRHCD")). Ahli HRNC terdiri daripada 3 Pengarah Bebas dan 1 Pengarah Eksekutif. Fungsi HRNC dari segi dasar imbuhan antara lain-

- memastikan bahawa dasar imbuhan menyokong objektif, budaya dan strategi Bank;
- imbuhan dan keadaan pekerjaan industri.
- prestasi relatif Bank untuk tahun kewangan yang berkaitan;
- Unsur imbuhan yang berkaitan prestasi perlu membentuk bahagian besar dari jumlah pakej imbuhan bagi pengarah eksekutif. Walau bagaimanapun, skala gaji harus berada dalam skop dasar perniagaan umum dan bukan semata-mata berdasarkan prestasi jangka pendek untuk mengelakkan insentif bagi pengambilan risiko yang berlebihan;
- untuk meliputi semua aspek imbuhan termasuk yuran pengarah, gaji, elaun, bonus, opsyen dan faedah dalam bentuk dan faedah penamatan; dan
- tanggung jawab utama lain yang dinyatakan dalam Terma Rujukan HRNC.

Falsafah bagi imbuhan Bank adalah untuk berdaya saing dalam pasaran dengan tujuan untuk menarik bakat yang sesuai untuk organisasi. Dari segi amalan tempatan dan keperluan berkanun, BIBD memastikan bahawa kami sejajar, memenuhi keperluan minimum atau lebih baik

daripada apa yang telah ditetapkan oleh kedua-duanya. Objektif perniagaan adalah salah satu pengaruh utama dalam memacu dasar pampasan BIBD.

Nilai Bank adalah berdasarkan sejarah dan budaya, yang berasal dari budaya dalaman, persekitaran luaran, dan pasaran tempat kami beroperasi di dalamnya.

Dasar imbuhan Bank terutamanya adalah dengan mematuhi amalan terbaik antarabangsa dan terdapat usaha berterusan untuk meningkatkan penjajaran dasar imbuhan Bank termasuk mandat Lembaga Pengarah / Jawatankuasa Pengarah, layanan terhadap Pengambil Risiko Material dan Sistem Pengurusan Prestasi dengan amalan terbaik antarabangsa. Untuk tujuan ini, Bank akan mengambil bahagian dalam tinjauan kaji selidik penanda aras pampasan dan faedah tahunan terhadap amalan pesaing nya. Dari latihan penanda aras ini, Bank akan dapat menilai dimana organisasi berbanding pesaingnya melalui kedudukan penanda arasnya.

Latihan ini juga menyediakan rujukan kompetitif mengenai kadar pasaran pampasan yang dapat membantu organisasi untuk merumuskan strategi pampasan secara keseluruhan, membuat keputusan mengenai dasar pampasan semasa, membantu Bank menyediakan pakej imbuhan yang tepat untuk pekerjaan baru dan mendiagnosis masalah pampasan.

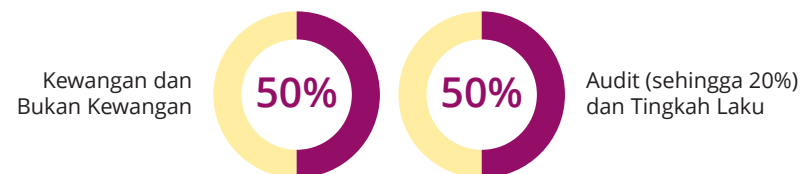
Dari segi proses penilaian pampasan, Forum Kepemimpinan / Pengurusan Kanan dan semua kakitangan, pampasan mereka adalah berdasarkan amalan pasaran semasa yang dinilai setiap tahun menerusi prestasi mereka yang dinilai dari segi kewangan, bukan kewangan serta tingkah laku.

Penilaian ini berdasarkan sasaran prestasi yang biasanya ditetapkan pada awal tahun kewangan. Ini digambarkan lagi seperti rajah berikut:

Penilaian dibuat berdasarkan kriteria berikut:

Kewangan dan Bukan Kewangan	Audit	Tingka Laku	Pembelajaran dan Pengembangan
Objektif awda hendaklah memberikan halatuju, keutamaan dan harapan yang jelas untuk prestasi awda serta menjelaskan bagaimana keutamaan awda itu selaras dengan perniagaan dan strategi BIBD. Penetapan objektif boleh dibahagikan kepada kewangan dan bukan kewangan.	Bahagian audit hendaklah dilengkapkan dan diwajibkan keatas semua ketua bahagian, dan kakitangan yang berkaitan. Ketua dan kakitangan yang ditugaskan akan memegang tanggungjawab dalam memastikan tindakan Audit dilaksanakan. Kakitangan yang tidak memegang tanggungjawab bertindak ke atas item tindakan audit dikecualikan daripada melengkapkan bahagian ini.	Ini adalah MANDATORI bagi tujuan menilai tingkah laku dan nilai-nilai kakitangan	Kakitangan dan pengurus laporan terus akan bersama melengkapkan bahagian ini bagi mengenal pasti ruang pembangunan yang perlu ditumpukan dalam membantu mereka untuk mencapai prestasi dan/atau aspirasi kejayaan mereka

HRHCD akan mengumpulkan penilaian prestasi yang telah lengkap dari semua bahagian dan unit perniagaan Bank dan akan melakukan latihan moderasi untuk memastikan penilaian keseluruhan yang seimbang dan kemudiannya akan dibentangkan dalam mesyuarat HRNC untuk kelulusannya.

PRINSIP 9

Lembaga Pengarah harus memberikan penilaian yang seimbang dan dapat difahami mengenai prestasi, kedudukan risiko dan prospek Bank.

Secara keseluruhan, Lembaga Pengarah mempunyai pemahaman yang jelas, kemahiran dan pengalaman untuk menilai kedudukan dan prospek risiko prestasi BIBD. Lembaga Pengarah juga telah menubuhkan rangka kerja tadbir urus kawalan dalaman dan rangka kerja pengurusan risiko yang kuat untuk memudahkan tanggungjawab pengawasan risiko dan kawalannya ke atas Kumpulan BIBD.

Untuk memastikan keselarasan di dalam penghayatan dan pelaksanaan yang lancar strategi perniagaan, selera risiko dan dasar lain yang telah diluluskan oleh Lembaga Pengarah di dalam aktiviti dan operasi perniagaan BIBD oleh Pengurusan Kanan, Lembaga Pengarah telah menubuhkan 2 peringkat Jawatankuasa dalam BIBD, iaitu:

1) Jawatankuasa Peringkat Lembaga Pengarah (sepertimana yang diterangkan dalam Prinsip 1):

- a) Lembaga Pengarah
- b) AFRC
- c) ExCom
- d) HRNC

2) Jawatankuasa Peringkat Pengurusan

Jenis Jawatankuasa Peringkat Pengurusan	Penerangan
Jawatankuasa Pengurusan Risiko Organisasi (Enterprise Risk Management Committee ("ERMC"))	Tujuan utama adalah untuk melaksanakan pengawasan risiko bertumpu, penetapan dasar, pengumpulan maklumat dan komunikasi kepada Lembaga Pengarah, mengenai risiko penting dan aktiviti pengurusan risiko yang berkaitan, memantau Audit terbuka dan Isu Audit dan Risiko terbuka. Di samping itu, ERMC akan membantu Lembaga Pengarah dalam memenuhi tanggungjawab pengawasannya yang berkaitan dengan penilaian risiko dan proses pengurusan syarikat. ERMC juga menangani masalah Kecukupan Modal (ICAAP) dan isu Pelan Pemulihan. Mesyuarat ERMC diadakan setiap suku tahun.
Jawatankuasa Risiko Kredit (Credit Risk Committee ("CRC"))	CRC mempunyai kewajiban untuk meluluskan kredit berdasarkan cadangan dari pihak-pihak tertentu. Kelulusan dibuat selepas mempertimbangkan pelbagai perspektif risiko. Kelulusan risiko mesti dibuat dalam jumlah selera risiko BIBD seperti yang dipandu oleh ExCom dan Lembaga Pengarah. Mesyuarat CRC diadakan setiap minggu.
Jawatankuasa Liabiliti Aset (Asset Liability Committee ("ALCO"))	ALCO bertanggungjawab untuk menyemak kecairan pembiayaan, dasar kedudukan, keuntungan dan kecukupan Kumpulan BIBD termasuk penilaian dan pengurusan Kunci Kira-kira dan Pengurusan Modal. Mesyuarat ALCO diadakan setiap bulan.
Jawatankuasa Modal (Capital Committee ("CC"))	CC bertanggungjawab untuk membangunkan dan melaksanakan Pelan Pemulihan (Recovery Plan) Kumpulan BIBD dan ICAAP.

Jawatankuasa Peringkat Pengurusan ini terdiri daripada ahli-ahli Pengurusan Kanan dan Pengarah Urusan, yang mana mereka memberikan pandangan dan kelulusan, dan jika perlu, meningkatkan cadangan kepada Jawatankuasa Lembaga Pengarah yang berkenaan atau kepada Lembaga Pengarah, jika perlu.

PRINSIP 10

Lembaga Pengarah bertanggungjawab ke atas tadbir urus risiko. Lembaga Pengarah hendaklah memastikan bahawa pihak Pengurusan Kanan mengekalkan sistem pengurusan risiko dan kawalan dalaman yang kukuh untuk melindungi kepentingan pemegang saham dan aset Bank dan harus menentukan jenis dan tahap risiko yang penting yang sanggup diambil oleh Lembaga Pengarah dalam mencapai objektif strategiknya.

Kumpulan BIBD telah menyediakan Dokumen Strategi Pengurusan Risiko yang merupakan set Penyata Selera Risiko (Risk Appetite Statement ("**RAS**")) yang menyeluruh untuk memastikan bahawa BIBD kekal dalam lingkungan Risiko yang boleh diterima.

BIBD juga memiliki Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan ("**ERMF**") yang berfungsi sebagai pendekatan piawaian untuk menguruskan risikonya. Struktur tadbir urus yang kuat adalah sama penting untuk memastikan bahawa ERMF dapat dilaksanakan dengan berkesan.

Model Pengurusan Risiko Kumpulan adalah berdasarkan pendekatan "**Tiga Barisan Pertahanan**" untuk membendung sebarang risiko dengan mengekalkan proses pemantauan yang berterusan dan pelaksanaan kawalan masing-masing.

Lembaga Pengarah akhirnya bertanggungjawab terhadap aktiviti pengurusan risiko BIBD, dan ianya disokong oleh AFRC dan ExCom yang mesyuaratnya diadakan sekurang-kurangnya 4 kali iaitu setiap suku tahun, begitu juga SAB yang mengadakan mesyuarat apabila diperlukan.

Di peringkat Pengurusan, pengurusan 19 risiko bagi Kumpulan BIBD yang dilaksanakan oleh jawatankuasa berikut yang fungsi dan kekerapan mesyuarat telah diperincikan di dalam Prinsip 9 di atas:

- **ERMC**
- **ALCO**
- **CRC**
- **CC**

PRINSIP 11

Bank harus mempunyai fungsi pengurusan risiko bebas yang berkesan, di bawah arahan Ketua Pegawai Risiko (**Chief Risk Officer ("CRO")**) dengan kedudukan yang mencukupi, kebebasan, sumber dan akses kepada Lembaga Pengarah.

BIBD mempunyai CRO Kumpulan dengan pengalaman kerja 33 tahun di dalam sektor Perbankan di enam negara yang berbeza (Mexico, Amerika Syarikat, Arab Saudi, Qatar, Emiriah Arab Bersatu dan Brunei). Pengalamannya termasuk 23 tahun di bank terkemuka global seperti Bank of America, Chase Manhattan Bank dan Citibank.

Kumpulan BIBD telah menyediakan Dokumen Strategi Pengurusan Risiko, yang merupakan set keseluruhan bagi Penyata Selera Risiko (RAS) untuk memastikan BIBD berada di dalam ambangan Risiko yang boleh diterima. Selain itu, Kumpulan BIBD mempunyai RAS khusus dan Petunjuk Risiko Utama (Key Risk Indicators ("**KRI**")) khusus di setiap unit dalam Kumpulan BIBD yang disemak pada setiap bulan, sebagai sebahagian daripada proses

Pengurusan Risiko Operasi.

BIBD telah menyediakan Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan ("**ERMF**") sebagai skop atau pendekatan piawaian untuk menguruskan semua risikonya (19 secara keseluruhan) yang dikaji semula pada setiap suku tahun oleh Jawatankuasa Pengurusan Risiko Perusahaan ("**ERMC**").

Bagi tahun 2022, Kumpulan BIBD meneruskan program Kesedaran Risiko/Budaya, yang merangkumi latihan risiko pada setiap dua minggu kepada kakitangan Kumpulan BIBD untuk mewujudkan Kesedaran/Budaya risiko di kalangan semua ahli komuniti Kumpulan BIBD.

Seni bina kawalan Risiko Kredit adalah berdasarkan pemantauan yang berterusan yang dijalankan oleh

beberapa proses di seluruh Kumpulan BIBD setiap hari, mingguan dan bulanan. Sebarang pelanggaran mestilah diiktiraf oleh pihak berkuasa berkenaan dan semua isu tersebut perlu dibincangkan oleh jawatankuasa yang berkenaan.

Kumpulan Risiko mempunyai 28 orang kakitangan yang mungkin akan bertambah jika terdapat keperluan.

Latihan luaran dan dalaman, serta bimbingan semasa berkerja yang berterusan disediakan untuk memastikan peningkatan kemahiran dan pengalaman yang berterusan di kalangan kakitangan.

PRINSIP 12

Risiko harus dikenal pasti, dipantau dan dikawal secara berterusan di seluruh entiti bank dan individu. Kecanggihan pengurusan risiko dan infrastruktur kawalan dalaman Bank haruslah mengikuti perubahan kepada profil risiko Bank, kepada landskap risiko luaran dan amalan industri.

Kumpulan BIBD telah menyediakan Dokumen Strategi Pengurusan Risiko yang merupakan set secara keseluruhan Penyata Selera Risiko (RAS) untuk memastikan BIBD berada di dalam ambang Risiko yang boleh diterima. Seperti yang dijelaskan pada Prinsip 11, BIBD telah menyediakan *ERMF* yang mana pelaksanaan yang berkesan hanya dapat direalisasikan melalui struktur tadbir urus yang kukuh. Lembaga Pengarah melalui Jawatankuasanya iaitu *AFRC* adalah bertanggungjawab sepenuhnya terhadap keseluruhannya terhadap hasil keputusan *ERMC*. *AFRC* akan mengkaji semula *ERMF* pada setiap suku tahun.

Sebagai sebahagian daripada struktur tadbir urusnya, BIBD mempunyai pelbagai dasar / garis panduan yang merangkumi seluruh Kumpulan BIBD. Dasar / garis panduan yang berkaitan dengan Risiko digunakan di seluruh Kumpulan yang meliputi bidang seperti Risiko Kredit, Pasaran, *Middle Office*, Operasi, IT & Siber dan

Pengurusan Modal, antara lain yang dipantau dengan teliti dan diluluskan oleh Jawatankuasa Lembaga Pengarah masing-masing dan pengawal selia yang berkaitan.

- Had yang berkaitan dengan kredit di analisis bagi setiap jenis risiko, seperti dibiayai, tidak dibiayai dan Pra penyelesaian. Analisis mempertimbangkan pendekatan kualitatif dan kuantitatif, ditambah lagi dengan faktor luaran yang mungkin boleh menjejaskan.
- Risiko Kecairan dipantau setiap hari.
- Pengurusan Modal dipantau setiap bulan, di mana Nisbah Kecukupan Modal dikira dan ditekankan dengan mengandaikan saluran kredit penuh yang tersedia pada masa itu.

Di samping itu, BIBD telah menerima pakai beberapa latihan tekanan seperti ICAAP dan Pelan Pemulihan yang dikemukakan kepada BDCB seperti yang diperlukan. Teknik pemodelan yang berbeza yang ditawarkan oleh *Standard & Poors*, *Moody's*, *Bloomberg* dan lain-lain, adalah diterima pakai oleh BIBD untuk menjalankan penilaian risiko yang lebih meluas.

PRINSIP 13

Lembaga Pengarah perlu menubuhkan Jawatankuasa Audit dengan terma rujukan bertulis yang menerangkan secara jelas kuasa dan tugasnya. Pengerusi mestilah seorang Pengarah Bebas dan tidak boleh menjadi Pengerusi Lembaga Pengarah atau mana-mana jawatankuasa lain.

Pada 19 Januari 2011, Lembaga Pengarah menubuhkan sebuah jawatankuasa audit yang dikenali sebagai Jawatankuasa Audit, Kewangan & Risiko ("**AFRC**"). Terma rujukan dan perlembagaan AFRC adalah seperti yang diperuntukkan di dalam Prinsip 1. AFRC mengawasi rangka kerja dan dasar pengurusan risiko Bank. Ini dijelaskan dengan lebih terperinci di dalam Prinsip 10, 11 dan 12 laporan Tadbir Urus Korporat BIBD.

AFRC terdiri daripada pengarah-pengarah bukan eksekutif yang mana semuanya adalah dianggap bebas. Pengerusi Jawatankuasa ("**Pengerusi**") yang merupakan Pengarah

Bebas dilantik oleh Lembaga Pengarah BIBD.

Keahlian bagi dua jawatankuasa kecil AFRC telah diterangkan dalam Prinsip 1. Bank juga memastikan bahawa sekurang-kurangnya 1 ahli AFRC adalah Akauntan Bertauliah dan ahli badan perakaunan (iaitu ahli IFAC) serta sekurang-kurangnya 2 ahli mempunyai pengalaman profesional yang luas dalam bidang pelaporan kewangan, pengurusan risiko atau pengauditan.

Keperluan yang dinyatakan pada Prinsip 13.3 telah dimasukkan ke dalam TOR AFRC.

Mesyuarat AFRC diadakan sekurang-kurangnya 4 kali setahun dan diadakan sebelum mesyuarat Lembaga Pengarah. Oleh itu, sekiranya terdapat sebarang perbincangan dalam mesyuarat AFRC yang memerlukan kelulusan atau bimbingan dari Lembaga Pengarah, Pengerusi AFRC akan menyampaikan perkara tersebut di mesyuarat Lembaga Pengarah untuk kelulusan atau bimbingan mereka.

PRINSIP 14

Bank perlu menubuhkan fungsi audit dalaman yang berkesan yang mempunyai sumber yang secukupnya dan bebas daripada aktiviti yang diauditnya. Fungsi audit dalaman harus memberikan jaminan bebas kepada lembaga pengarah dan harus menyokong lembaga pengarah dan pihak pengurusan kanan dalam mempromosikan proses tadbir urus yang berkesan dan kekukuhan jangka panjang Bank.

Fungsi Audit Dalaman BIBD ditadbir oleh Piagam Audit Dalaman. Audit Dalaman melapor secara langsung kepada Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko ("**AFRC**") dan menyediakan jaminan objektif dan bebas kepada AFRC dan akhirnya kepada Lembaga Pengarah bahawa kawalan dalaman di antara BIBD dan anak-anak syarikatnya adalah direka dan beroperasi dengan berkesan.

Audit Dalaman menggunakan pendekatan yang berasaskan risiko terhadap audit yang memfokuskan pada bahagian yang berisiko tinggi di seluruh Bank dan anak-anak syarikatnya dengan kekerapan audit yang berbeza dari satu entiti kepada yang lain. Audit yang dijalankan termasuk pematuhan terhadap garis panduan BDCB, keperluan perundangan yang berkenaan serta prinsip-prinsip Syariah dan resolusi SAB dan SFSB yang berkenaan.

Audit Dalaman melaksanakan Pelan Auditnya bagi 2022 dan menjalankan audit berasaskan risiko ke atas Bank dan anak-anak syarikatnya. Audit Dalaman akan memperkukuhkan fungsi audit dalaman berdasarkan Piawaian Antarabangsa untuk *Professional Practice of Internal Auditing of The Institute of Internal Auditors and its Code of Ethics* dengan mematuhi garis panduan kawal selia Fungsi Audit Dalaman dan Tadbir Urus Korporat untuk Bank. (Prinsip 14)

PRINSIP 15

Lembaga Pengarah Bank bertanggungjawab untuk mengawasi pengurusan risiko pematuhan Bank. Lembaga Pengarah hendaklah menubuhkan fungsi pematuhan dan meluluskan dasar dan proses Bank untuk mengenal pasti, menilai, memantau, melaporkan dan memberi nasihat mengenai risiko pematuhan.

Bahagian Pematuhan BIBD bertindak sebagai penasihat yang dipercayai mengenai perkara-perkara yang berkaitan dengan peraturan, pencegahan pengubahan wang haram, sekatan dan pembiayaan keganasan dan menyokong BIBD dengan melindungi nilai dan imejnya melalui pemantauan transaksi dan memastikan pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang berkaitan.

Bahagian ini terdiri daripada empat bahagian:

- 1) Pematuhan Peraturan (Regulatory Compliance ("**RC**") yang merupakan bahagian tumpuan bagi semua hal-ehwal pengawalseliaan, melalui penglibatan berkesan antara pengawal selia dan Bahagian dalam organisasi BIBD;
- 2) Pematuhan Jenayah Kewangan, Nasihat dan Latihan (Financial Crime Compliance Policy, Advisory and Training ("**FCC PAT**") yang menyelia pengurusan risiko pematuhan dengan memastikan dasar yang berkesan tersedia, menyatakan risiko pematuhan Kumpulan dan menyelaraskan latihan untuk organisasi yang lebih luas bagi memastikan budaya Pematuhan yang berkesan diterapkan;
- 3) Operasi Pematuhan Jenayah Kewangan (Financial Crime Compliance Operations ("**FCC Ops**") memastikan pengawasan yang berkesan terhadap risiko pematuhan berhubung dengan transaksi; dan

- 4) Jaminan Pematuhan (*Compliance Assurance*) menjalankan pemantauan dan ujian untuk memastikan pematuhan yang berterusan terhadap peraturan.

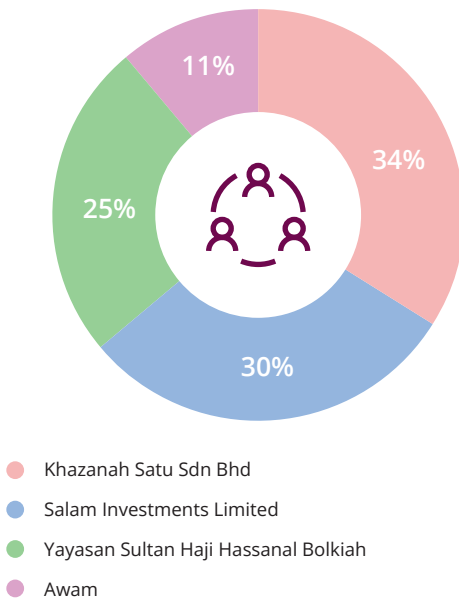
Fokus Bahagian Pematuhan untuk 2022 adalah untuk memastikan penambahbaikan yang berterusan pada program Pematuhan yang melibatkan semakin berterusan ke atas sistem dan platform berbeza yang sedia ada. Di samping itu, Bahagian ini terlibat secara aktif dalam Kumpulan Tindakan Kewangan (Financial Action Task Force ("**FATF**") Kumpulan Asia Pasifik ("**APG**") di Brunei, yang berlangsung pada November 2022. BIBD terus melabur dalam Pematuhan dengan penekanan ke arah latihan dan pensijilan kakitangan Bahagian Pematuhan. Di samping itu, penglibatan dengan pakar antarabangsa dalam bidang pematuhan jenayah kewangan diadakan secara berterusan dengan matlamat menyelaraskan rangka kerja pematuhan BIBD dengan piawaian global.

PRINSIP 16

Bank harus mengendalikan semua pemegang saham 1) secara adil dan saksama, dan 2) harus mengiktiraf, melindungi dan memudahkan pelaksanaan hak pemegang saham dan terus menyemak semula dan mengemas kini pengaturtadbiran tersebut

Selaras dengan R18(1) - (3) dalam Peraturan *Securities Market* 2015, BIBD memastikan semua maklumat atau perubahan yang relevan dan material di dalam maklumat kewangan, operasi atau perniagaan Bank jelas dinyatakan dalam Laporan Tahunannya.

Berhubung dengan status pemilikan saham BIBD, senarai pemegang saham utamanya dinyatakan dalam Jadual berikut:

Peratusan Saham yang Dipegang

Tambahan pula, dalam memastikan ketelusan dan pendedahan sepenuhnya bagi maklumat penting termasuk maklumat kewangan Bank dan maklumat yang berkaitan dengan operasi dan perniagaan Bank, para pemegang saham boleh mengakses maklumat ini melalui laman web BIBD yang dikemaskini secara berkala untuk memperlihatkan segala perubahan material apabila ia berlaku. Selain itu, Lembaga Pengarah BIBD juga telah meluluskan Polisi Maklumat Harga Sensitif yang menetapkan garis panduan dalam menentukan Maklumat Harga Sensitif dan untuk memastikan pendedahan awam yang betul dan teratur bagi Maklumat Harga Sensitif mengikut undang-undang dan peraturan Pasaran Sekuriti yang berkenaan.

Sebagai sebahagian daripada usaha BIBD untuk memastikan terdapat penglibatan yang bermakna dan bermaklumat antara para pemegang saham dan Lembaga Pengarah BIBD di Mesyuarat Agung Tahunan ("AGM"), Laporan Tahunan disediakan di Laman Web BIBD untuk para pemegang saham dua puluh satu (21) hari sebelum mesyuarat AGM. Oleh itu, para pemegang saham diberikan peluang yang mencukupi untuk mengkaji Laporan Tahunan dan Penyata Kewangan dan mengemukakan sebarang kebimbangan atau isu mengenai sebarang aspek yang berkaitan dengan operasi atau pengurusan Bank pada AGM.

Di samping itu, BIBD telah meletakkan prosedur yang teratur dan sistematik untuk memastikan bahawa:

- 1) Semua aspek prosedur AGM dijalankan mengikut undang-undang.
- 2) Pemegang saham yang tidak dapat menghadiri AGM secara peribadi berhak untuk melantik proksi untuk menghadiri AGM.
- 3) Sebelum bermulanya mana-mana AGM secara fizikal, para pemegang saham diberi taklimat dengan betul tentang prosedur pengundian dan seperti yang dijelaskan di atas kemudiannya diberikan peluang untuk membangkitkan sebarang isu atau kebimbangan yang akan ditangani oleh Pengerusi AGM atau jika diperlukan, oleh ahli-ahli SAB atau pihak pengurusan kanan. Apabila AGM tidak dapat dilaksanakan secara fizikal, arahan lengkap berkaitan proses pengundian dan pelantikan proksi adalah dinyatakan dalam Notis AGM.

PRINSIP 17

Bank haruslah mengambil peranan aktif di dalam penglibatkan para pemegang saham, pendeposit dan pihak berkepentingan yang berkaitan yang lain dan meletakkan dasar hubungan pelabur untuk menggalakkan komunikasi yang konsisten, berkesan dan adil dengan pihak berkepentingan.

Sebagai sebahagian daripada usaha BIBD untuk memastikan komunikasi yang berkesan, telus dan adil dengan pihak berkepentingan, semua maklumat yang berkaitan dengan perubahan material atau perkembangan dalam maklumat kewangan Bank, operasi dan / atau perniagaannya, adalah disebarluaskan melalui pelbagai saluran komunikasi termasuk laman webnya.

Laman web BIBD diselenggarakan oleh Pejabat Ketua Pemasarannya dan sentiasa dikemas kini untuk memastikan bahawa pihak berkepentingan sentiasa dapat mengikuti sebarang perkembangan yang berkaitan dengan maklumat kewangan, operasi dan perniagaan BIBD. Selanjutnya, BIBD juga menyedari peranan kritikal platform media sosial pada tahun-tahun kebelakangan ini dalam komunikasi maklumat. Untuk tujuan itu, apabila dianggap sesuai, berita dan notis yang berkaitan dengan operasi, perniagaan dan produk akan disampaikan kepada pelanggan BIBD melalui platform media sosial rasmi seperti Instagram dan Facebook.

Laporan Tahunan BIBD yang diterbitkan setiap tahun bersamaan dengan AGM nya memberikan maklumat penting berkaitan perihal Lembaga Pengarah dan Jawatankuasanya, peranan, fungsi dan tanggungjawab mereka, maklumat yang relevan mengenai prestasi BIBD untuk tempoh perakaunan sebelumnya, dan yang terkini, serta maklumat mengenai inisiatif dan tindakan tadbir urus korporat.

Berkenaan dengan dasar pampasan BIBD, ini telah ditangani di bawah Prinsip 8 Laporan ini manakala pendedahan risiko dan strategi pengurusan risiko telah dijelaskan secara terperinci di bawah Prinsip 9 sehingga 12 Laporan ini.

Berkenaan dengan dasar dividen, ini telah didedahkan di bawah Nota "Kecukupan Modal- Pengurusan Modal" dalam Penyata Kewangan yang telah Diaudit bagi tahun kewangan yang berakhir pada 31 Disember 2022 yang menyatakan seperti berikut:

"Kumpulan dan Bank mempunyai dasar dividen untuk mengagihkan dividen yang mengambil kira keperluan modal, keuntungan disimpan yang tersedia yang boleh diagihkan, kecairan dan faktor lain sambil memastikan pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang sedia ada."

PRINSIP 18

Bank haruslah menggalakkan penyertaan pemegang sahamnya yang lebih besar pada mesyuarat agung pemegang saham dan memberikan peluang kepada pemegang saham untuk menyampaikan pandangan mereka mengenai pelbagai perkara-perkara yang melibatkan Bank.

Seperti yang dijelaskan dalam Prinsip 16 dan 17, BIBD telah menyediakan ciri tadbir urus yang berasaskan perundangan dan prosedur yang diperlukan untuk menggalakkan penyertaan dan penglibatan para pemegang saham yang bermakna dan bermaklumat di AGM nya.

Bagi AGM yang dilaksanakan secara fizikal, Pendaftar Saham akan menyediakan informasi kepada para pemegang saham mengenai pengundian secara elektronik sebelum bermulanya AGM. Keputusan setiap resolusi, yang menunjukkan jumlah undian akan diumumkan dan dipaparkan semasa AGM.

Pengerusi dan ahli Lembaga Pengarah termasuk wakil SAB hadir pada AGM dan bersedia untuk menangani sebarang isu atau kebimbangan yang dibangkitkan oleh para pemegang saham. Juruaudit luar BIBD juga hadir di AGM untuk menangani sebarang pertanyaan yang mungkin dibangkitkan oleh pemegang saham berkaitan pengendalian audit dan apa-apa perkara yang berkaitan dengannya.

Semua agenda untuk AGM akan dibincangkan dan ditangani secara berasingan. Terdapat resolusi yang berasingan yang diluluskan untuk setiap agenda yang memerlukan kelulusan para pemegang saham. Prosiding AGM termasuk komen atau pertanyaan yang dibangkitkan

oleh para pemegang saham akan direkodkan dengan sewajarnya. Setiausaha Korporat ditugaskan untuk menyediakan minit AGM. Pemegang saham berhak meminta salinan minit AGM dan akan disediakan dengan sewajarnya.

PRINSIP 19

Orang yang diberi kuasa dengan kuasa untuk membuat keputusan (termasuk pengarah) haruslah sentiasa berhati-hati bagi mengelakkan situasi yang mungkin menimbulkan keadaan konflik kepentingan.

Dasar mengenai Konflik Kepentingan & Kewajipan Fidusiari

BIBD melalui Lembaga Pengarah telah menyediakan Dasar Konflik Kepentingan (Conflict of Interest (“COI”) yang merangkumi, daripada ahli Lembaga Pengarah dari semua kakitangan untuk memastikan perniagaannya dijalankan secara beretika dan telus.

Situasi COI boleh mempengaruhi keupayaan seseorang untuk bertindak secara objektif demi kepentingan BIBD dan mungkin timbul dalam keadaan seperti berikut:

- Di mana mereka mempunyai kepentingan peribadi dan boleh mempengaruhi pelaksanaan tugas mereka.
- Ahli dari Lembaga Pengarah atau kakitangan Bank yang menerima daripada mana-mana sumber apa-apa faedah, ganjaran, imbuhan atau hadiah yang melebihi jumlah kebiasaan atau yang boleh diabaikan sama ada dalam bentuk kewangan atau bukan kewangan.
- Tidak mendedahkan sebarang kepentingan kewangan yang mungkin dimiliki oleh ahli Lembaga Pengarah

atau kakitangan BIBD sama ada secara langsung atau tidak langsung.

- Ahli Lembaga Pengarah yang mengambil bahagian dalam sebarang perbincangan atau proses membuat keputusan berkenaan dengan perkara-perkara di mana terdapat atau keadaan COI yang berpotensi.
- Apabila struktur laporan dan aliran maklumat di antara Bank, dan/atau anak syarikat lain boleh membawa kepada kemunculan situasi konflik kepentingan.

Untuk menguruskan situasi COI yang berpotensi, BIBD mempunyai polisi-polisi berikut:

- Dasar Tadbir Urus Korporat Kumpulan BIBD;
- Dasar Pemberian Pinjaman & Hospitaliti Korporat BIBD
- Soal Selidik *Fitness and Propriety*/Konflik Kepentingan” yang ditadbir oleh HRHCD;
- mandat untuk pendedahan penuh oleh mana-mana ahli Lembaga Pengarah yang mempunyai kepentingan dalam perkara-perkara mengenai keputusan atau kontrak yang dibuat oleh BIBD tentang jenis kepentingan mereka pada mesyuarat pertama Lembaga Pengarah selepas fakta yang relevan telah diterima oleh mereka dan pendedahannya akan direkodkan dalam minit mesyuarat Lembaga Pengarah;

Pelanggaran dasar COI oleh mana-mana pengarah, ahli SAB atau kakitangan adalah dipandang serius oleh BIBD dan BIBD akan mengambil segala tindakan yang perlu untuk memastikan kepentingannya dan pelanggannya terpelihara. Di mana keadaan COI tidak dapat dicegah, ia hendaklah diuruskan secara bertanggungjawab dan mendedahkan kepada BDCB mengikut prosedur pemberitahuan BDCB.

Sebagai sebahagian daripada usaha Lembaga Pengarah BIBD untuk memupuk rasa tanggungjawab yang lebih besar dalam pengurusan situasi konflik kepentingan, tanggungjawab ini juga terkandung dalam Kod Etika Kumpulan BIBD, sebagai nilai etika yang perlu diterima oleh setiap ahli Kumpulan BIBD.

Dasar Transaksi Pihak Berkaitan (Related Party Transaction (“RPT”))

Sebagai tambahan kepada COI, BIBD mempunyai Dasar RPT untuk mana-mana transaksi atau hubungan kewangan di mana BIBD atau anak syarikatnya adalah peserta, dan pengarah (termasuk penama), pengurus kanan, pemegang saham yang mempunyai 5% saham, ahli keluarga terdekat ahli atau ahli perniagaan utama yang mempunyai atau akan mempunyai kepentingan material secara langsung atau tidak langsung.

AFRC memainkan peranan penting dalam memastikan pelaksanaan dan pematuhan RPT yang berkesan - ia bertanggungjawab untuk mengkaji, meluluskan, mengesahkan, atau menolak mana-mana RPT.

AFRC akan mengkaji maklumat berikut apabila menilai RPT:

- Terma, kepentingan orang yang berkaitan, dan tujuan serta masa transaksi tersebut.
- Sama ada BIBD adalah pihak kepada urusan niaga, dan jika tidak, sifat penyertaan Bank dalam urusan niaga tersebut.
- Jika transaksi itu melibatkan penjualan aset, keterangan aset, termasuk tarikh yang diperolehi dan kos.
- Maklumat mengenai pihak yang berpotensi dalam urusan niaga.
- Anggaran nilai kewangan dan kepentingan orang yang berkaitan dalam transaksi.

- Keterangan mengenai sebarang peruntukan atau had yang dikenakan akibat daripada memasuki transaksi yang dicadangkan.
- Sama ada transaksi yang dicadangkan termasuk sebarang isu risiko reputasi yang mungkin timbul akibat atau berkaitan dengan transaksi yang dicadangkan.
- Sebarang maklumat lain yang berkaitan dengan transaksi.

Kecuali dengan kelulusan AFRC, tiada Pengarah atau pihak pengurusan boleh melabur dalam entiti pihak ke-3 jika peluang pelaburan yang disediakan kepadanya itu adalah hasil daripada status individu tersebut iaitu sebagai seorang pengarah atau pengurus kanan BIBD.

AFRC hendaklah mempertimbangkan semua fakta dan keadaan relevan yang dinyatakan di atas, dan hendaklah menilai semua pilihan yang tersedia untuk BIBD, termasuk meratifikasi, membuat pindaan atau menamatkan RPT tersebut. Jika sekiranya berlaku ketidakdedahan RPT, AFRC boleh merujuk perkara itu kepada Penasihat Am mengenai tindakan bersesuaian yang perlu diambil.

2.2 Badan Penasihat Syariah

Keahlian

Ahli-ahli Badan Penasihat Syariah (BPS) BIBD adalah:

- Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mazanan bin Haji Yusof (Pengerusi)
- Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani (Timbalan Pengerusi)
- Dr Hajah Mas Nooraini binti Haji Mohiddin (Ahli)
- Dayang Hajah Noraini binti Haji Buntar (Ahli)
- Dr Haji Mohd Aidil Yusrie bin Haji Shari (Ahli)

Ahli-ahli BPS BIBD telah dilantik untuk tempoh 3 tahun bermula 1 Februari 2020 sehingga 31 Januari 2023.

Ahli-ahli BPS BIBD At-Tamwil Berhad (BIBD ATW) adalah:

- Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani (Pengerusi)
- Pg Dr Md Hasnol Alwee bin Pg Haji Md Salleh (Ahli)
- Haji Md Syahiran bin Haji Md Sofian (Ahli)

Ahli-ahli BPS BIBD ATW telah dilantik untuk tempoh 3 tahun bermula 1 September 2020 sehingga 31 Ogos 2023.

Ahli-ahli BPD BIBD Securities (BIBDS) adalah:

- Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani (Pengerusi)
- Pg Dr Md Hasnol Alwee bin Pg Haji Md Salleh (Ahli)
- Haji Md Syahiran bin Haji Md Sofian (Ahli)

Ahli-ahli BPS BIBDS telah dilantik untuk tempoh 3 tahun bermula 1 September 2020 sehingga 31 Ogos 2023.

Pelantikan ahli BPS diluluskan oleh Lembaga Penyeliaan Kewangan Syariah (SFBSB) Kementerian Kewangan dan Ekonomi (MOFE) untuk tempoh 3 tahun.

Tugas dan Tanggungjawab

Tugas dan tanggungjawab ahli-ahli BPS adalah:

1. Menyelia hal-hal Syariah yang berkaitan dengan operasi dan aktiviti perniagaan Bank.
2. Menghadiri apa jua latihan seperti yang dikehendaki oleh Bank dari semasa ke semasa.
3. Menasihati Lembaga dan Pihak Pengurusan mengenai perkara-perkara berkaitan Syariah agar Bank mematuhi peraturan dan prinsip Syarak pada setiap masa. Ahli-ahli BPS bertanggungjawab dan berkewajipan terhadap semua keputusan, pendapat dan pandangan Syariah yang mereka sediakan.
4. Meluluskan polisi dan garis panduan berkaitan Syariah.
5. Menasihati pihak berkaitan seperti Bank, pelanggan, penasihat undang-undang, juruaudit atau perunding mengenai perkara-perkara Syariah apabila diminta.
6. Menyediakan resolusi Syariah bertulis dan/atau pendapat dalam mana-mana keadaan di mana Bank merujuk kepada BPS untuk perbincangan lanjut atau di mana Bank mengemukakan permohonan kepada BDCB untuk kelulusan produk baru.
7. Meluluskan metodologi pengiraan Zakat.
8. Meluluskan penyelarasan pendapatan yang tidak patuh Syarak kepada badan amal.
9. Meluluskan produk dan perkhidmatan bagi memastikan pematuhan terhadap peraturan dan prinsip Syarak yang merangkumi:

(a) Mengesahkan terma dan syarat yang terkandung dalam borang, perjanjian atau dokumen undang-undang yang digunakan dalam melaksanakan urusan niaga.

(b) Mengesahkan manual produk, iklan, ilustrasi jualan dan risalah yang digunakan untuk menerangkan produk dan perkhidmatan.

10. Menilai kerja-kerja yang dijalankan selaras dengan semakan Syariah dan audit Syariah yang menjadi sebahagian daripada tugas BPS dalam menyediakan penilaian pematuhan Syarak dan jaminan dalam Laporan Tahunan Bank dan Kumpulannya setelah berunding dengan BPS anak syarikat Bank.
11. Mengkaji penemuan dan laporan yang dijalankan oleh fungsi semakan Syariah dan audit Syariah bagi memastikan pematuhan terhadap hal-hal tadbir-urus Syariah.
12. Memberi nasihat mengenai perkara-perkara yang akan dirujuk kepada LPKS. BPS boleh menasihati Bank untuk berunding dengan LPKS mengenai hal hal kewangan Syariah yang tidak dapat diselesaikan.
13. Untuk memberi jaminan tahunan bahawa operasi Bank mematuhi peraturan dan prinsip Syarak kepada Lembaga Pengarah.

Tugas dan tanggungjawab ahli-ahli BPS BIBD ATW adalah:

1. Menyelia hal-hal Syariah yang berkaitan dengan operasi dan aktiviti perniagaan BIBD ATW.

2. Menghadiri apa jua latihan seperti yang dikehendaki oleh BIBD ATW dari semasa ke semasa.
3. Menasihati Lembaga dan Pihak Pengurusan mengenai perkara-perkara berkaitan Syariah agar BIBD ATW mematuhi peraturan dan prinsip Syarak pada setiap masa. Ahli-ahli BPS bertanggungjawab dan berkewajipan terhadap semua keputusan, pendapat dan pandangan Syariah yang mereka sediakan.
4. Meluluskan polisi dan garis panduan berkaitan Syariah.
5. Menasihati pihak berkaitan seperti BIBD ATW, pelanggan, penasihat undang-undang, juruaudit atau perunding mengenai perkara-perkara Syariah apabila diminta.
6. Menyediakan resolusi Syariah bertulis dan/atau pendapat dalam mana-mana keadaan di mana BIBD ATW merujuk kepada BPS untuk perbincangan lanjut atau di mana BIBD ATW mengemukakan permohonan kepada BDCB untuk kelulusan produk baru.
7. Meluluskan metodologi pengiraan Zakat.
8. Meluluskan penyelarasan pendapatan yang tidak patuh Syarak kepada badan amal.
9. Meluluskan produk dan perkhidmatan bagi memastikan pematuhan terhadap peraturan dan prinsip Syarak yang merangkumi:

(a) Mengesahkan terma dan syarat yang terkandung dalam borang, perjanjian atau dokumen undang-undang yang digunakan dalam melaksanakan urusan niaga.

- (b) Mengesahkan manual produk, iklan, ilustrasi jualan dan risalah yang digunakan untuk menerangkan produk dan perkhidmatan.
10. Menilai kerja-kerja yang dijalankan selaras dengan semakan Syariah dan audit Syariah yang menjadi sebahagian daripada tugas BPS dalam menyediakan penilaian pematuhan Syarak dan jaminan dalam Laporan Tahunan BIBD ATW.
 11. Mengkaji penemuan dan laporan yang dijalankan oleh fungsi semakan Syariah dan audit Syariah bagi memastikan pematuhan terhadap hal-hal tadbir-urus Syariah.
 12. Memberi nasihat mengenai perkara-perkara yang akan dirujuk kepada LPKS. BPS boleh menasihati BIBD ATW untuk berunding dengan LPKS mengenai hal hal kewangan Syariah yang tidak dapat diselesaikan.
-
- Tugas dan tanggungjawab ahli-ahli BPS BIBDS adalah:**
1. Menyelia hal-hal Syariah yang berkaitan dengan operasi dan aktiviti perniagaan BIBDS.
 2. Menghadiri apa jua latihan seperti yang dikehendaki oleh BIBDS dari semasa ke semasa.
 3. Menasihati Lembaga dan Pihak Pengurusan mengenai perkara-perkara berkaitan Syariah agar BIBDS mematuhi peraturan dan prinsip Syarak pada setiap masa. Ahli-ahli BPS bertanggungjawab dan berkewajipan terhadap semua keputusan, pendapat dan pandangan Syariah yang mereka sediakan.
 4. Meluluskan polisi dan garis panduan berkaitan Syariah.
 5. Menasihati pihak berkaitan seperti BIBDS, pelanggan, penasihat undang-undang, juruaudit atau perunding mengenai perkara-perkara Syariah apabila diminta.
 6. Menyediakan resolusi Syariah bertulis dan/atau pendapat dalam mana-mana keadaan di mana BIBDS merujuk kepada BPS untuk perbincangan lanjut atau di mana BIBDS mengemukakan permohonan kepada BDCB untuk kelulusan produk baru.
 7. Meluluskan metodologi pengiraan Zakat.
 8. Meluluskan penyelarasan pendapatan yang tidak patuh Syarak kepada badan amal.
 9. Meluluskan produk dan perkhidmatan bagi memastikan pematuhan terhadap peraturan dan prinsip Syarak yang merangkumi:
 - (a) Mengesahkan terma dan syarat yang terkandung dalam borang, perjanjian atau dokumen undang-undang yang digunakan dalam melaksanakan urusan niaga.
 - (b) Mengesahkan manual produk, iklan, ilustrasi jualan dan risalah yang digunakan untuk menerangkan produk dan perkhidmatan.
 10. Menilai kerja-kerja yang dijalankan selaras dengan semakan Syariah dan audit Syariah yang menjadi sebahagian daripada tugas BPS dalam menyediakan penilaian pematuhan Syarak dan jaminan dalam Laporan Tahunan BIBDS.
 11. Mengkaji penemuan dan laporan yang dijalankan oleh fungsi semakan Syariah dan audit Syariah bagi memastikan pematuhan terhadap hal-hal tadbir-urus Syariah.
 12. Memberi nasihat mengenai perkara-perkara yang akan dirujuk kepada LPKS. BPS boleh menasihati BIBDS untuk berunding dengan LPKS mengenai hal hal kewangan Syariah yang tidak dapat diselesaikan.

Kekerapan dan Kehadiran Mesyuarat

BPS bermesyuarat secara kerap dengan kehadiran minimum sekurang-kurangnya 75% daripada mesyuarat yang diadakan pada tahun 2022.

Mesyuarat BPS BIBD pada tahun 2022 adalah seperti berikut:

No.	Nama	Jawatan (Tempoh)	Mesyuarat BPS	
			Diadakan	Kehadiran
1	Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mazanan bin Haji Yusof	Pengerusi (2020-2023)	8	8
2	Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani	Timbalan Pengerusi (2020-2023)	8	8
3	Dr Hajah Mas Nooraini binti Haji Mohiddin	Ahli (2020-2023)	8	8
4	Hajah Noraini binti Haji Buntar	Ahli (2020-2023)	8	8
5	Dr Haji Aidil Yusri bin Haji Shari	Ahli (2020-2023)	8	8

Mesyuarat BPS BIBD ATW pada tahun 2022 adalah seperti berikut:

No.	Nama	Jawatan (Tempoh)	Mesyuarat BPS	
			Diadakan	Kehadiran
1	Dr Abdul Nasir bin Haji Abdul Rani	Pengerusi (2020-2023)	3	3
2	Pg Dr Md Hasnol Alwee bin Pg Haji Md Salleh	Ahli (2020-2023)	3	3
3	Haji Md Syahiran bin Haji Md Sofian	Ahli (2020-2023)	3	3

Mesyuarat BPS BIBDS pada tahun 2022 adalah seperti berikut:

No.	Nama	Jawatan (Tempoh)	Mesyuarat BPS	
			Diadakan	Kehadiran
1	Dr Haji Aidil Yusri bin Haji Shari	Pengerusi (2020-2023)	1	1
2	Dr Ahmad Lutfi bin Abdul Razak	Ahli (2020-2023)	1	1
3	Dr Amnisuhailah binti Abarahan	Ahli (2020-2023)	1	1

Ringkasan Mesyuarat pada tahun 2022

BPS telah mengkaji, menasihati dan meluluskan semua cadangan perniagaan termasuk dokumentasi undang-undang untuk produk dan perkhidmatan yang dikemukakan oleh bahagian perniagaan dan anak-anak syarikat BIBD.

Sebanyak 66 cadangan dibincangkan dalam mesyuarat-mesyuarat BPS yang diadakan sejak Januari hingga Disember 2022.

No.	Cadangan dari Perniagaan dan Anak Syarikat	Bilangan Cadangan
1	Kumpulan Perbankan Runcit (RBG)	16
2	Kumpulan Perbankan Korporat (CBG)	7
3	Bahagian Pengurusan Risiko (RMD)	7
4	Bahagian Syariah (SD)	6
5	Bahagian Perbedeharaan dan Pasaran Global (TGM)	4
6	Bahagian Audit Dalaman (IA)	4
7	Kumpulan Kewangan dan Strategi (FSG)	2
8	Pejabat Ketua Pemasaran (CMO)	2
9	Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas (GRSP)	1
10	Pejabat Ketua Pegawai Operasi (COO)	1
11	BIBD At-Tamwil Berhad	11
12	BIBD Securities Sdn Bhd	5
JUMLAH		66

Ringkasan Latihan Ahli-Ahli BPS

Ahli-ahli BPS menghadiri pelbagai forum maya dan latihan untuk meningkatkan pengetahuan dan kefahaman mereka serta memastikan mereka mengikuti perkembangan terkini dalam industri Kewangan Islam.

No.	Butiran Latihan	Ahli BPS BIBD dan Anak-Anak Syarikatnya								
		Dato Dr Hj Mazanan	Dr Abdul Nasir	Dr Hj Mas Nooraini	Hjh Noraini	Dr Hj Md Aidil	Pg Dr Hj Md Hasnol	Hj Md Syahiran	Dr Ahmad Lutfi	Dr Amni Suhailah
1	<i>Corporate Governance & Board Effectiveness (virtual)</i>		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	<i>Syariah Advisory Conference: Syariah Governance Framework (BILIF)</i>	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	<i>International Waqf Conference, Brunei Darussalam MYCE2022</i>			✓						
4	<i>AAOIFI 20th Annual Shariah Board (virtual)</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	<i>AAOIFI – Islamic Crowd Funding</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	<i>Shariah Governance Framework, Adopting Shariah Mindset Social Finance & UN SDG Goal (virtual)</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	<i>Compliance Financial Crime & Anti-Money Laundering (AML) (virtual)</i>			✓	✓	✓	✓		✓	✓
8	<i>17th Kuala Lumpur Islamic Finance Forum (KLIFF2022) – Muzakarah Penasihat Syariah Kewangan Islam ke-15</i>	✓			✓					

3.

Ulasan Tahun 2022

**Pada tahun 2022, BIBD
telah mengorak langkah
penting ke arah memupuk
pembangunan
mampan negara dan
masyarakat**

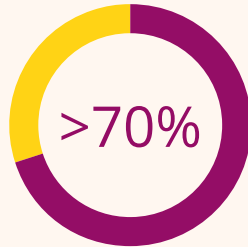
3.1 Ringkasan

Perbankan Runcit

>350k

Jumlah Pelanggan Perbankan Runcit

% Penembusan Digital

Jumlah Transaksi Perbankan Digital
>Pertumbuhan 100% dalam tempoh 5 tahun yang lalu (2022 vs 2018)

Nilai Transaksi Digital (B\$)

>Pertumbuhan 100% dalam tempoh 5 tahun yang lalu (2022 vs 2018)

% Jumlah Kad Membelanjakan Pertumbuhan Transaksi (#)
>Pertumbuhan 30% tahun-ke-tahun (2022 vs 2021)

% Jumlah Kad Membelanjakan Pertumbuhan Transaksi (\$)
>Pertumbuhan 30% tahun-ke-tahun (2022 vs 2021)

Perbankan Korporat

>13K

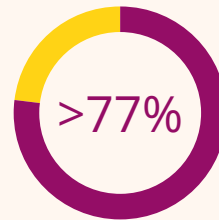
Jumlah Pelanggan Korporat

80%

Pelanggan Korporat yang PMKS

146

Jumlah Pembayar Atas Talian (sehingga Disember 2022)

Kadar Penembusan BizNet

Transaksi BizNet Online

Pemindahan Dana (dalam BIBD): lebih kurang **40% pertumbuhan**

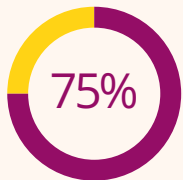
Pemindahan Dana Antara Bank (RTGS): lebih kurang **40% pertumbuhan**

Pemindahan Dana Antara Bank (ACH): lebih kurang **58% pertumbuhan**

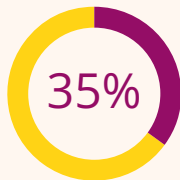
Pemindahan Telegrafik: pertumbuhan lebih kurang **20%**

Pertumbuhan Digital

BizNet:

Pertumbuhan dalam jumlah transaksi Biznet (\$)

Pertumbuhan dalam kiraan transaksi Biznet

Perniagaan:

3% increase in Merchants onboarded
 5% increase in QuickPay

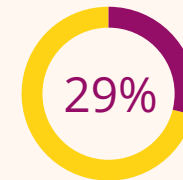
Pembayaran menggunakan kad BIBD di terminal pedagang BIBD:

Pertumbuhan 21% dalam jumlah transaksi (\$)
 Pertumbuhan 37% dalam kiraan transaksi

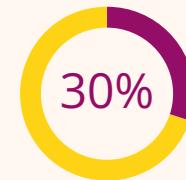
Pembayaran menggunakan kad bukan BIBD pada terminal pedagang BIBD:

Pertumbuhan 42% dalam jumlah transaksi (\$)
 Pertumbuhan 78% dalam kiraan transaksi

BIBD NEXGEN:

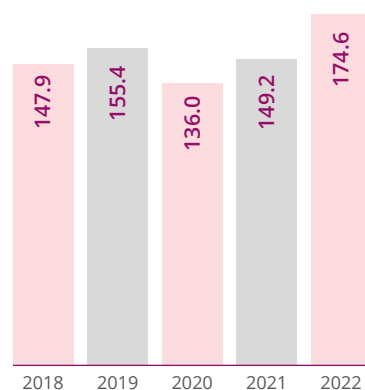
Pertumbuhan transaksi (\$) pada 2022 daripada 2021

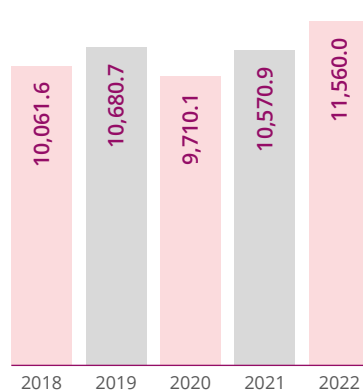
Pertumbuhan dalam kiraan transaksi pada 2022 daripada 2021

3.2 Sorotan Kewangan Kumpulan

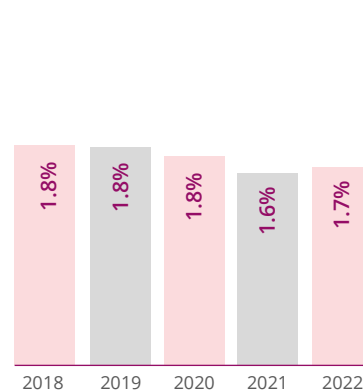
Keuntungan Bersih
Selepas Zakat dan
Cukai (B\$ Juta)

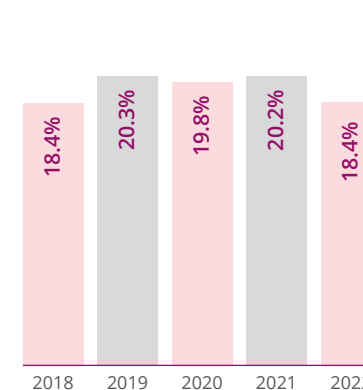
Jumlah Aset (B\$ Juta)

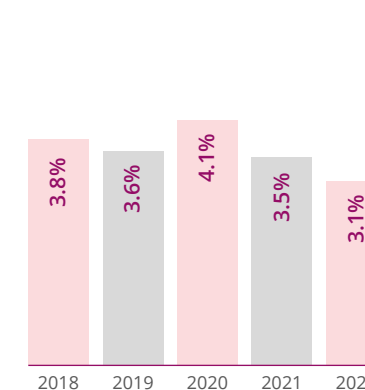
Pulangan ke atas Aset
- Sebelum Cukai (%)

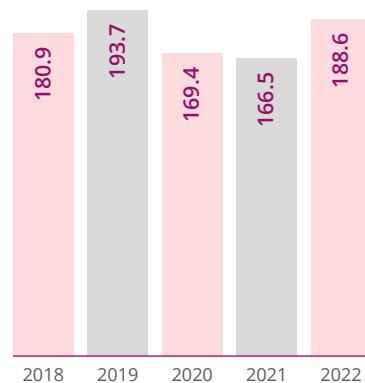
Nisbah kecukupan modal teras
(Peringkat 1) (%)

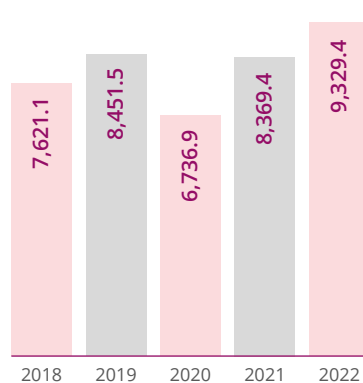
Jumlah kasar kemerosotan
pembiayaan sebagai peratus jumlah
kasar pembiayaan, pendahuluan
dan lainlain

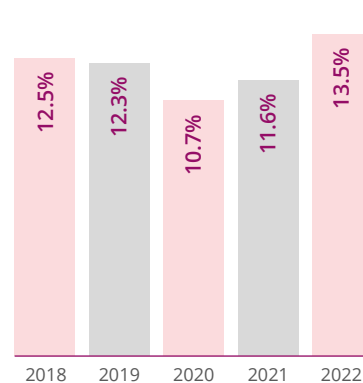
Keuntungan Operasi (B\$ Juta)

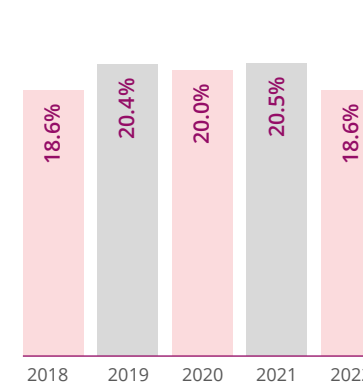
Deposit daripada Pelanggan (B\$ Juta)

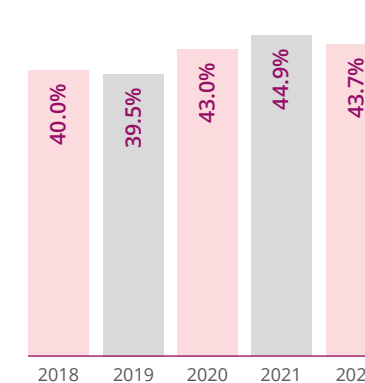
Pulangan ke atas Ekuiti
- Selepas Cukai (%)

Jumlah nisbah kecukupan modal (%)

Nisbah kos kepada Pendapatan (%)

3.3 Penganugerahan dan Pengiktirafan

BIBD kerap bersaing dalam anugerah perbankan seluruh industri untuk mengukuhkan reputasinya sebagai institusi kewangan terkemuka di Brunei dan antarabangsa.

Dengan mengambil bahagian dan memenangi anugerah dalam pelbagai kategori, seperti Bank Runcit Terbaik atau Institusi Kewangan Islam Terbaik, BIBD dapat menunjukkan komitmennya terhadap kecemerlangan dan inovasi, serta mempamerkan kekuatan dan pencapaiannya kepada pelanggan, pihak berkepentingan, dan rakan strategik.

Anugerah-anugerah ini juga menjadi penanda aras bagi BIBD untuk mengukur prestasinya berbanding bank-bank lain dan mengenal pasti bidang untuk penambahbaikan. Secara keseluruhan, anugerah perbankan seluruh industri membantu BIBD meningkatkan imej jenama kami sambil membina kepercayaan dan kredibiliti.

The Asian Banker

Pada tahun 2022, BIBD telah dinobatkan sebagai Bank Runcit Terbaik di Brunei oleh The Asian Banker, merupakan tahun ke-10 berturut-turut BIBD telah memenangi anugerah tersebut.

Menurut The Asian Banker, kemenangan BIBD adalah kerana bahagian pasaran dominan BIBD dari segi deposit runcit dan pembiayaan. Aplikasi BIBD NEXGEN Wallet juga mencatatkan lebih daripada 150,000 pengguna biasa, dengan penggunaan NEXGEN Wallet lebih 90% daripada jumlah transaksi runcit Bank.

BIBD juga sekali lagi dinamakan Bank Terkuat oleh Kunci Kira-kira oleh The Asian Banker. Dengan skor kekuatan 3.1 daripada 5, BIBD adalah bank terkuat di Brunei dan kekal sebagai satu-satunya bank Brunei yang dipaparkan dalam kedudukan 500 teratas untuk tahun keempat berturut-turut.

Kedudukan itu, yang merangkumi prestasi bank pada 2021, adalah berdasarkan kad skor yang sangat terperinci dan telus yang meneliti enam bidang prestasi kewangan kunci kira-kira; iaitu keupayaan untuk skala, pertumbuhan kunci kira-kira, profil risiko, keuntungan, kualiti aset dan kecairan.

Global Finance Magazine

BIBD juga diumumkan sebagai bank paling selamat di Negara Brunei Darussalam bagi tahun 2022 oleh Global Finance – sebuah majalah kewangan terkemuka dan sangat terkenal.

Kedudukan Bank Paling Selamat Dunia yang dikeluarkan oleh Global Finance Magazine setiap tahun telah menjadi standard keselamatan rakan niaga kewangan yang diiktiraf dan dipercayai selama lebih daripada tiga dekad.

Pemenang dipilih melalui penilaian penarafan mata wang asing jangka panjang—daripada Moody's, Standard & Poor's dan Fitch—daripada 1000 bank terbesar di seluruh dunia.

Global Finance juga menamakan BIBD sebagai Institusi Kewangan Islam Terbaik di Brunei. Menurut Global Finance, pemenang anugerah tahun ini terus melabur dalam teknologi dan penghantaran, melancarkan produk dan perkhidmatan baharu sambil memberikan prestasi kewangan yang baik. Selain itu, pemenang anugerah mengiktiraf kepentingan tanggungjawab korporat, sosial dan alam sekitar.

Asia Asset Management

BIBD Securities Sdn Bhd (BIBDS) dan BIBD Asset Management (BIBD AM - yang beroperasi di bawah lesen BIBDS), sekali lagi telah diberi penghormatan dengan beberapa anugerah oleh Asia Asset Management (AAM), media industri pengurusan aset serantau yang terkemuka.

Kedua-dua BIBDS dan BIBD AM memenangi 'Best Islamic Fund House' untuk Brunei bagi tahun kedua berturut-turut dan juga dianugerahkan dengan 'Pengurus Sukuk Terbaik' dan 'Dana Islam Terbaik' di Brunei, yang diuruskan dengan kerjasama Arabesque Asset Management.

'Best of the Best Awards' adalah program anugerah tahunan yang diterbitkan oleh AAM yang memberikan pengiktirafan kepada institusi kewangan atas pencapaian cemerlang sepanjang tahun kalendar yang lalu.

A-

S&P Global
Ratings

Penarafan S&P

Pada tahun 2022, agensi penarafan kredit antarabangsa terkemuka S&P Global mengesahkan penarafan A- dengan pandangan Stabil kepada BIBD. Penarafan A- yang dipegang oleh BIBD sejak 2015, meletakkan BIBD setanding dengan bank-bank terkemuka di rantau Asia Pasifik.

Menurut S&P Global, penarafan itu mencerminkan kedudukan BIBD dengan bahagian pasaran yang kukuh, perniagaan yang pelbagai dan rekod prestasi yang mantap, di samping mengakui permodalan Bank yang mantap. Laporan itu juga mengambil maklum mengenai kedudukan lembaran fiskal dan imbalan Negara Brunei Darussalam yang kukuh selama ini. Walaupun ekonomi Brunei menguncup pada suku tahun kebelakangan ini disebabkan gangguan pengeluaran yang tidak dijangka serta lonjakan kes COVID-19, S&P Global menjangkakan pertumbuhan ekonomi akan meningkat pada 2022, disokong oleh harga tenaga yang lebih kukuh, kadar vaksinasi yang tinggi dan pertumbuhan berterusan dalam sektor petrokimia hiliran.

Ilal Hijrah

BIBD telah diiktiraf oleh Kementerian Hal Ehwal Ugama atas sumbangannya dalam membangun dan memperkasakan golongan yang kurang bernasib baik dalam masyarakat melalui inisiatif tanggungjawab sosial korporatnya.

Semasa Majlis Ilal Hijrah yang diadakan di Pusat Konvensyen Antarabangsa, BIBD telah dianugerahkan atas inisiatif cemerlang dalam Skim Pemerksaan dan Pembangunan Keusahawanan Khas BIBD (BIBD SEED) dan program BIBD *Advocating Life-Long Learning for an Aspiring Future* (BIBD ALAF).

Hadir bagi menerima anugerah tersebut daripada Menteri Hal Ehwal Ugama, Yang Berhormat Pehin Udana Khatib Dato Paduka Seri Setia Ustaz Haji Awang Badaruddin bin Pengarah Dato Paduka Haji Awang Othman ialah Timbalan Pengarah Urusan BIBD, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman.

Anugerah Sahabat Cemerlang BRC

BIBD telah dianugerahkan 'Anugerah Sahabat Cemerlang BRC' oleh Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei (BRC) sebagai pengiktirafan terhadap sokongan dan kerjasama kukuh Bank semasa COVID-19.

'Anugerah Rakan Cemerlang BRC' merupakan pengiktirafan dan penghargaan tertinggi, yang diberikan kepada rakan korporat terpilih sebagai pengiktirafan terhadap sumbangan, aktiviti sukarelawan dan sokongan berterusan mereka terhadap pelbagai usaha kemanusiaan.

Anugerah-anugerah tersebut telah diserahkan oleh Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah, Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan & Ekonomi II. Menerima bagi pihak BIBD ialah Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman.

Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD bersama 2 orang ahli Pengurusan Kanan BIBD telah dianugerahkan dengan Pingat Kehormat Emas BRC manakala 8 orang kakitangan telah diberikan Pingat Kehormat Perak pada majlis tersebut, sebagai pengiktirafan terhadap peranan mereka dalam menyokong BRC dalam pelbagai kapasiti sepanjang gelombang ke-2 dan ke-3 COVID-19 di negara ini.

Sepanjang pandemik COVID-19, BIBD bekerjasama rapat dengan BRC dalam menyumbang Pek Kebersihan COVID-19 dan keperluan makanan asas untuk keluarga yang kurang bernasib baik.

Kakitangan BIBD yang telah dilatih khas oleh BRC juga memberikan sokongan kepada Kementerian Kesihatan dan telah dikerahkan untuk menjalankan Ujian Pantas Antigen (ART) untuk tetamu di acaraacara peringkat kebangsaan.

4.

**Berkhidmat
Untuk Negara**

**BIBD sebagai Rakan Kongsi
dalam Kemajuan sentiasa
mengambil pendekatan
'whole of nation' dalam
menangani isu-isu nasional
ke arah membawa impak
positif dalam komuniti.**

4.1 Bekerjasama ke arah Tindakan Iklim

“Projek pembangunan pesat dan kemajuan teknologi telah membawa beberapa kesan yang tidak diinginkan dan negatif terhadap persekitaran kita di dalam dan luar negara dan masa untuk mengambil tindakan sekarang. Kita perlu mengambil pendekatan holistik untuk memacu agenda kemampanan dan komitmen untuk memastikan tindakan dibuat segera untuk mencapai matlamat BNCCC iaitu Sifar Bersih menjelang 2050.”

*Hajah Noraini binti Haji Sulaiman
Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif
semasa majlis menandatangani Memorandum Persefahaman antara Majlis Kebangsaan Perubahan Iklim Negara Brunei Darussalam & BIBD*

BIBD menandatangani Memorandum Persefahaman (MOU) dengan Majlis Kebangsaan Perubahan Iklim Negara Brunei Darussalam (BNCCC) untuk bekerjasama dalam penyelesaian tindakan iklim sebagai sebahagian daripada komitmen Bank untuk menyokong kemampanan. MOU itu bertujuan untuk menubuhkan, mempromosi dan membangunkan kerjasama antara kedua-dua pihak dalam memajukan penyelesaian tindakan iklim untuk membuka pelepasan karbon rendah Negara Brunei Darussalam dan mewujudkan laluan berdaya tahan iklim bagi sebuah negara yang mampan.

MOU itu juga akan meneroka kerjasama dalam bidang lain yang mempunyai kepentingan bersama seperti Protokol Hijau, aktiviti Penanaman Pokok, tenaga boleh diperbaharui, kempen kesedaran dan pendidikan, kewangan lestari dan pelaburan dalam pemuliharaan tenaga, antara lain.

Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD, Hajah Noraini binti Hj Sulaiman berkata, “BIBD sebagai warga korporat, berbesar hati menjawab panggilan ini dengan, menjadi organisasi swasta pertama yang menjadi rakan kongsi rasmi bagi *Race to Zero*, melalui perkongsian dan kerjasama kukuh kami dengan BNCCC melalui Sekretariat Perubahan Iklim Brunei, Insya Allah. Ikrar ini akan diambil sebagai nilai perniagaan teras kami yang secara progresif akan membentuk ekosistem perniagaan bagi BIBD dan Kumpulan Syarikatnya bergerak ke hadapan.”

Penandatanganan ini menandakan pentingnya masa depan yang mampan untuk generasi akan datang dan menekankan komitmen dan peranan BIBD dalam agenda kemampanan sebagai Institusi Kewangan Islam terbesar yang berasaskan Maqasid Syariah dan sejajar dengan matlamat SDG dan Wawasan Brunei 2035.

Menandatangani perjanjian bagi pihak BIBD ialah Hajah Noraini, Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD dengan disaksikan oleh Ketua Pegawai Pemasaran BIBD, Hajah Nurul Akmar binti Haji Md Jaafar selaku Ketua Kumpulan Transformasi Kemampanan BIBD.

Manakala BNCCC diwakili oleh Setiausaha Tetap (Perancangan, Guna Tanah dan Alam Sekitar) di Kementerian Pembangunan, Dr Nor Imtihan binti Haji Abdul Razak bersama Haji Azhar bin Haji Yahya, Setiausaha Tetap, Jabatan Tenaga di Jabatan Perdana Menteri selaku saksi dan Pengerusi Jawatankuasa Eksekutif Perubahan Iklim.

4.2 Kempen Negara Mampan

"Kempen Negara Mampan adalah usaha BIBD dibawah salah satu daripada 3 tonggak Rangka Kerja Kemampanan BIBD, iaitu Keusahawanan Bertanggungjawab. Topik kemampanan mungkin baru bagi kebanyakan kita dan kami berharap pendidikan dan kesedaran yang akan dibawa melalui siri acara di bawah Kempen Negara Mampan akan membantu membawa pemahaman kepada PMKS tentang langkah-langkah untuk mewujudkan ekonomi pekeliling. Tidak dinafikan bahawa PMKS berpotensi untuk menjadi asas kepada agenda kemampanan domestik dan global."

*Haji Shamri bin Haji Mahali
Ketua Pembangunan Digital dan Perniagaan Korporat, Kumpulan Perbankan Korporat sempena pelancaran Kempen Negara Mampan*

Sebagai sebahagian daripada usaha untuk memupuk ekonomi pekeliling, BIBD melalui siri program SME360, melancarkan Kempen Negara Mampan, sebuah kempen *Whole-of-Nation* dengan kerjasama Community for Brunei yang bertujuan menggalakkan tindakan kecil tetapi berkesan untuk melawan krisis perubahan iklim dan bergerak ke arah ekonomi pekeliling khusus untuk perniagaan kecil dan orang ramai secara amnya.

Kempen yang berlangsung selama 4 bulan dari Februari hingga Julai merupakan kempen pertama seumpamanya, yang menghimpunkan pelbagai peringkat, agensi dan rakan kongsi dari pelbagai sektor termasuk agensi-agensi kerajaan seperti Majlis Perubahan Iklim Brunei dan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan; NGO seperti Rangkaian Advokasi Belia ASEAN, Bruwild, Borneo Futures dan MySDG's; dan usahawan seperti Thryffy.

Ketua Digital Korporat dan Pembangunan Perniagaan dari Kumpulan Perbankan Korporat BIBD, Haji Shamri bin Haji Mahali mengongsikan "Kita mempunyai satu Bumi dan sumbernya adalah terhad. Apa sahaja perniagaan atau peranan kita dalam masyarakat, kita perlu ingat bahawa kita perlu mewariskan kehidupan yang lebih baik dan bumi yang boleh didiami untuk generasi masa depan kita".

Membentuk teras kempen Negara Mampan ialah Siri Eco-chat, dijalankan dengan kerjasama Community for Brunei dan ASEAN Youth Advocated Network (AYAN) Brunei, dan bertujuan untuk menjadi pemangkin kepada perubahan dan pendidikan dengan memulakan perbualan dan mendidik orang ramai dengan pakar industri dan pihak berkepentingan.

4.3 Penjajaran SDG

BIBD mengambil bahagian dalam Bengkel Kebangsaan *Voluntary National Review* (VNR) ke-2 Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, yang dianjurkan oleh Jabatan Perdana Menteri, selaku Sekretariat Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan Khas bagi Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) Negara Brunei Darussalam.

Antara objektif bengkel ini adalah untuk mempersiapkan laporan *Voluntary National Review* (VNR) Negara Brunei Darussalam, dan membincangkan usaha seluruh negara serta cabaran dan peluang dalam melaksanakan SDG.

Hadir pada majlis perasmian tersebut ialah Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD, Awang Junaidi bin Haji Masri dan Timbalan Pengarah Urusan, Hjh Noraini binti Hj Sulaiman. Seramai 6 orang pegawai daripada BIBD, termasuk ahli-ahli Pengurusan BIBD, menyertai bengkel selama dua hari tersebut.

Pengerusi Kumpulan Transformasi Kemampunan BIBD, Hjh Nurul Akmar binti Hj Mohd Jaafar berkata, “Ia merupakan satu penghormatan untuk dapat berkongsi inisiatif dan perspektif kami, dan kami berharap melalui aktiviti ini dan aktiviti masa depan yang lain, BIBD boleh menjadi pemangkin untuk mewujudkan kesedaran mengenai agenda perubahan iklim dan menjadi pemacu pengaruh dan perubahan bagi pelanggan kami, komuniti dan industri.”

Semasa bengkel tersebut, BIBD juga dijemput untuk mengambil bahagian dalam dialog untuk meneroka bagaimana pertubuhan bukan kerajaan boleh memainkan peranan dalam memacu tindakan kolektif dan mampan untuk memerangi krisis iklim, seperti yang digariskan di bawah SDG 13 (Tindakan Iklim).

“BIBD sebagai Rakan Kongsi dalam Kemajuan sentiasa mengambil pendekatan ‘Whole of Nation’ dalam menangani isu-isu nasional ke arah memberi impak positif dalam masyarakat. Salah satu perkara penting dari bengkel ini ialah sejauh mana kejayaan mencapai SDG bergantung kepada mengambil pendekatan keseluruhan, dan kami berminat untuk meneroka bagaimana BIBD boleh menyokong agensi-agensi kerajaan serta badan-badan bukan kerajaan dalam memenuhi SDG”

*Hjh Nurul Akmar binti Hj Mohd Jaafar
Ketua Pegawai Pemasaran & Ketua Kumpulan Transformasi Kemampunan semasa Bengkel Kebangsaan
sempena Voluntary National Review (VNR) ke-2 Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan
Bangsa-Bangsa Bersatu*

4.4 Projek Tunas

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD sentiasa komited untuk menyokong negara dalam usahanya untuk memacu kepelbagaian ekonomi dengan memperkasakan sektor swasta dan menggalakkan keusahawanan.

Alhamdulillah, semasa Majlis Ramah Mesra dan Bersama Rakyat di daerah Brunei-Muara, BIBD telah diberi peluang untuk mempersembahkan kerjasama terkini kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam serta ahli-ahli Kerabat Diraja yang lain.

Projek Tunas, perkongsian antara BIBD dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, menyediakan pasaran bagi individu yang kurang bernasib baik untuk mencari nafkah serta peluang bagi perusahaan mikro dan kecil untuk mempelajari kemahiran utama yang diperlukan untuk menjadikan diri mereka sebagai usahawan yang berjaya.

Peniaga dalam projek termasuk peserta yang kurang bernasib baik daripada BIBD SEED, 1 Kampong 1 Produk di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, Konsortium Muallafpreneur di bawah Pusat Dakwah Islamiah serta Usahawan Bakarih di bawah Yayasan Sultan Haji Hassanal Bolkiah.

4.5 Memudahkan Pelaburan Langsung Asing

"Walaupun kemelesetan ekonomi global disebabkan oleh pandemik COVID-19, Alhamdulillah subsektor hiliran terus memacu pertumbuhan ekonomi Brunei. Ini mencerminkan banyak peluang yang terdapat dalam subsektor bagi institusi seperti BIBD untuk memainkan peranan kami sebagai Rakan Kemajuan negara dan memudahkan peluang bagi rakan kongsi kami untuk meningkatkan operasi mereka dan akhirnya membantu mencapai matlamat kepelbagaian ekonomi negara selaras dengan Wawasan 2035"

Hajah Noraini binti Haji Sulaiman
Timbalan Pengarah Urusan
semasa Majlis Menandatangani Perjanjian Pembiayaan Bertempoh Bersindiket Islam dengan Hengyi Industries

BIBD menandatangani perjanjian Pembiayaan Bertempoh Bersindiket Islam berjumlah US\$263 juta dengan Hengyi Industries Sdn Bhd, menandakan pencapaian baharu dalam hubungan yang semakin berkembang antara institusi kewangan tempatan dan Hengyi Industries Sdn Bhd.

Perjanjian itu, yang ditandatangani bersama dengan dua institusi kewangan tempatan iaitu Bank Baiduri dan Perbadanan Tabung Amanah Islam Brunei (TAIB), mengukuhkan hubungan kerja BIBD yang telah lama terjalin dengan Hengyi Industries, dan mempamerkan keupayaan BIBD untuk memudahkan pelaburan langsung asing (FDI) dan menyampaikan transaksi patuh Syariah berskala besar.

Perjanjian itu juga menekankan kepentingan mobilisasi kecairan dalam negara untuk terus menyokong aktiviti ekonomi negara.

Timbalan Pengarah Urusan BIBD, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman berkata, "Kami bersyukur kerana telah menjalin hubungan kerja jangka panjang dan sihat dengan Hengyi Industries dan BIBD, sebagai Rakan Kongsi dalam Kemajuan, akan terus mengukuhkan hubungan ini dengan Hengyi kerana kami berkongsi falsafah yang sama dalam membangunkan modal insan di Brunei dan rasa tanggungjawab yang kuat dalam projek-projek nasional skala dan sifat ini."

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD akan terus menyokong usaha kepelbagaian ekonomi Brunei di samping mengukuhkan kedudukan negara sebagai hab serantau bagi aktiviti ekonomi dan perdagangan.

4.6 Ke Arah Gaya Hidup Sihat

1 Billion Langkah dengan #BNonthMove

BIBD berbesar hati untuk menyokong acara #BNonthMove sempena Cabaran 1 Billion Langkah Kementerian Kesihatan. Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD, Junaidi bin Haji Masri serta ahli-ahli pengurusan telah bergabung dengan orang ramai dan masing-masing telah mengambil hampir 10,000 langkah.

Pada majlis itu, Duta Kesihatan BIBD menjalankan pemeriksaan kesihatan percuma kepada orang ramai di petak BIBD.

Sokongan BIBD terhadap acara ini menunjukkan komitmen kami untuk menyokong Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia sebagai Rakan Kongsi Kemajuan

dan sebagai sebahagian daripada Rangka Kerja Kemampanan BIBD, dalam menyokong Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, terutamanya Matlamat No.3 - untuk memastikan kehidupan yang sihat dan menggalakkan kesejahteraan rakyat dari semua peringkat umur.

BIBD juga mengambil bahagian dalam Kempen 20 Billion Langkah, yang dilancarkan semasa Hari Jantung Sedunia, mencerminkan komitmen dan kesediaan BIBD yang kuat sebagai warga korporat untuk berkhidmat kepada negara dalam pelbagai aspek termasuk inisiatif menjaga kesihatan dan kesejahteraan rakyat.

4.7 Bersama Menjayakan Wawasan Negara

BIBD mempamerkan semangat rakyat Berjaya Brunei dengan mengambil bahagian dalam sambutan Hari Kebangsaan ke-38. Kontinjen BIBD, yang diketuai oleh ahli-ahli Forum Kepimpinan, mengambil bahagian dalam perarakan yang masih dipenuhi dengan semangat patriotisme walaupun telah dikurangkan akibat pandemik. Tema tahun ini 'Bersama Menjayakan Wawasan Negara' sempurna merangkumi peranan BIBD sebagai Rakan Kongsi Kemajuan untuk menyokong negara dalam mencapai Wawasan Brunei 2035.

4.8 Persidangan Pertengahan Tahun Brunei (MYCE) 2023

Sebagai salah satu penaja utama bagi Brunei MYCE 2022, BIBD terlibat dan menyokong acara selama 5 minggu melalui pelbagai pameran dan persidangan bertema.

Minggu Islam

Ahli-ahli Badan Penasihat Syariah (BPS) BIBD mengambil bahagian dalam dialog yang berkisarkan topik waqaf. Dengan membawa tema “Cabaran Mengintegrasikan Waqaf tradisional dan kontemporari”, perbincangan itu menentengahkan isu kekurangan penggunaan waqaf ke arah pembangunan ummah kerana salah faham yang berlarutan mengenai tujuan sebenar dan keunggulan waqaf.

Mengambil bahagian dalam sesi dialog tersebut ialah Dr Hajah Mas Nooraini binti Haji Mohiddin, Dekan Fakulti Syariah dan Undang-Undang, UNISSA dan ahli Badan Penasihat Syariah BIBD yang menyatakan bahawa penggunaan waqaf yang betul dan cekap menawarkan kemakmuran dan memastikan kesejahteraan masyarakat.

Forum tersebut bertujuan meningkatkan kefahaman waqaf dan peranannya dalam menjana dan menstabilkan ekonomi serta menonjolkan keistimewaan dan kelebihan institusi waqaf sebagai ejen dalam membangunkan ummah.

Bahagian Syariah BIBD juga mempamerkan kompilasi resolusi BPS terpilih mengenai perkara-perkara berkaitan Syariah.

Minggu Tenaga

Antara kemuncak penglibatan BIBD semasa Minggu Tenaga ialah klinik MSME, yang bertujuan untuk mempamerkan penyelesaian perbankan komprehensif BIBD dalam melengkapkan keperluan perniagaan, terutamanya usahawan mikro, kecil dan sederhana (PMKS). Perkhidmatan yang disediakan merangkumi pasukan pengurusan perhubungan yang berdedikasi, penyelesaian kewangan dan pembayaran digital. Antara produk yang dipamerkan di klinik tersebut ialah BIBD SME360, Mastercard Payment Gateway System (MPGS), BIBD QuickPay dan BIBD Biznet.

Sepanjang minggu ini, BIBD juga meneruskan BIBD SME 360 siri, yang diadakan secara fizikal buat pertama kalinya semasa MYCE 2022 di Pusat Konvensyen Antarabangsa. Perbincangan di forum itu tertumpu kepada peluang PKS dan amalan terbaik serta masa depan sektor tenaga.

Minggu Tindakan Iklim

BIBD, sebagai rakan kongsi rasmi Kerajaan bagi inisiatif 'Race to Zero', mempamerkan pelbagai inisiatif yang telah dan akan dilancarkan oleh pihak BIBD sejak pelaksanaan Rangka Kerja Kemampanan BIBD. Melalui Rangka Kerja ini, BIBD berusaha untuk menjadi pemangkin perubahan dengan menjadi perniagaan yang bertanggungjawab yang secara aktif berusaha untuk menjadikan dunia tempat yang lebih baik dan hijau. BIBD juga bekerjasama dengan Sekretariat Perubahan Iklim Brunei untuk menganjurkan Festival Eko sebagai sebahagian daripada aktiviti di bawah Minggu Tindakan Iklim.

Hadir bagi melancarkan Festival Eko dan mengambil bahagian dalam aktiviti penanaman pokok di BIBD Connects, Taman Mahkota Jubli Emas, Bandar Seri Begawan itu ialah Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Yang Berhormat Pehin Datu Lailaraja Mejar Jeneral (B) Dato Paduka Seri Haji Awang Halbi bin Haji Mohd Yussof; Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, Yang Berhormat Dato Seri Paduka Awang Haji Ahmaddin bin Haji Abdul Rahman; Menteri Sumber-sumber Utama dan Pelancongan, Yang Berhormat Dato Seri Paduka Dr Haji Abdul Manaf bin Haji Metussin; Menteri Pembangunan, Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Mohd Juanda bin Haji Abdul Rashid; Menteri Pengangkutan dan Infokomunikasi, Yang Berhormat Pengiran Shamhary bin Pengiran Dato Paduka Haji Mustapha; dan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, Haji Nazmi

Minggu Ekonomi

Sebagai salah satu rakan kongsi utama Brunei MYCE2022, BIBD mengambil bahagian dalam Minggu Ekonomi melalui penganjuran Acara Akhir Forum SME360 serta pameran di Pavilion BIBD. BIBD juga memudahkan bengkel bertajuk *'Bridging the Gap: Financing Growth'* yang dikendalikan oleh pegawai-pegawai kanan daripada Kumpulan Perbankan Korporat.

Minggu Ekonomi, yang dihoskan oleh Kementerian Kewangan dan Ekonomi, memberi tumpuan kepada pertumbuhan dan pembangunan ekonomi. Ia juga memberi tumpuan kepada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) dan bagaimana untuk menggalakkan pertumbuhan, pembangunan berterusan PMKS yang seterusnya akan membawa kepada pengukuhan sektor swasta, serta promosi Perjanjian Perdagangan dan Perdagangan Bebas (FTA).

4.9 Menyokong Kemampanan

Pada bulan April, BIBD memulakan inisiatif penanaman pokok di seluruh negara sempena Hari Hutan Antarabangsa. Inisiatif itu, yang diadakan sebagai sebahagian daripada Kempen Negara Mampan Bank, dianjurkan oleh Community for Brunei dan bertujuan untuk meningkatkan kesedaran tentang kepentingan memerangi perubahan iklim.

Aktiviti pertama menyaksikan 20 pokok ditanam di lokasi di seluruh 4 daerah. Hadir bagi merasmikan inisiatif di BIBD Connects Lambak itu ialah Yang Berhormat Dayang Khairunissa binti Haji Ash'ari, Ahli Majlis Perundangan dan Pengasas Green Brunei serta Timbalan Menteri Pembangunan, Dato Seri Paduka Ar. Awang Haji Marzuke bin Haji Mohsin dan Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman.

Wakil-wakil dari rakan-rakan kempen seperti Sekretariat Perubahan Iklim Brunei, Majlis Belia Brunei, Green Brunei, Growth.BN, Jabatan Taman Alam Sekitar dan Rekreasi (JASTRe) dan CIC Environmental Services Sdn Bhd telah hadir, bersama-sama dengan ahli-ahli kanan pengurusan BIBD dan pegawai-pegawai kerajaan.

Aktiviti penanaman pokok juga diadakan di Skim Perumahan H40 di Lambak, Taman Rekreasi Bukit Beruang di Daerah Tutong, Skim Perumahan Negara Lorong Tengah di Seria dan Kawasan Pembangunan Pertanian Selangon di Daerah Temburong.

5.

Menyokong Industri

Sebagai sebuah bank yang Berjiwa Brunei, BIBD sentiasa komited memainkan peranan dalam memperkasa perniagaan tempatan.

5.1 Siri SME360

Pada Januari, BIBD memulakan Siri BIBD SME360 dengan forum maya untuk Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) dalam industri makanan dan minuman (F&B) di Brunei. Siri SME360 diteruskan sepanjang tahun 2022, menampilkan dua acara kemuncak industri setiap bulan dan bertujuan mengumpulkan pemimpin dan pakar industri daripada 9 sektor perniagaan utama di seluruh Brunei dalam sesi libat urus dengan pemilik perniagaan dan pihak berkepentingan untuk membincangkan cabaran, amalan terbaik, perspektif dan peluang untuk kembali lebih kukuh.

Siri SME360 diadakan secara maya sehingga Julai 2022, apabila Negara Brunei Darussalam memasuki fasa endemik dengan pelonggaran sekatan COVID-19,

dengan dua sesi terakhir diadakan secara fizikal sebagai sebahagian daripada acara Persidangan dan Pameran Pertengahan Tahun Brunei (MYCE) 2022.

Program ini dianjurkan oleh BIBD bersama DARE dan Kementerian Kewangan dan Ekonomi sebagai rakan strategik, dan dikendalikan bersama oleh Firelight Sdn Bhd dan Curious Mind. Ianya disokong bersama oleh 10 rakan persatuan perdagangan utama Brunei dan penggiat pasaran utama iaitu Dewan Perniagaan Melayu, Cina, India dan Kebangsaan, LiveWIRE, BIMP-EAGA, Persatuan Usahawan Muda Brunei (YEAB), Katering Diraja Brunei (RBC), McDonalds Brunei, Serikandi Group, GoMamam, Ghanim International Corporation (bruneihalalfoods), Jab Gym, Hua Ho dan Soon Lee.

Siri SME360 akan diambil sebagai acara tahunan tetap dan merupakan sebahagian daripada usaha Bank untuk terus menyokong perusahaan tempatan menavigasi isu, peluang dan perkembangan terkini dalam arena perniagaan.

Visi strategik Kumpulan BIBD adalah sejajar dengan hasrat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam mencapai Wawasan Brunei 2035 dan, melalui rangka kerja kemampunan BIBD, juga berhasrat untuk melengkapkan usaha kerajaan untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan PBB (UN SDGs) dengan mewujudkan pelan holistik yang menyumbang ke arah pertumbuhan ekonomi yang berkekalan, pemerkasaan komuniti, gaya hidup yang lebih sihat dan pengeluaran dan penggunaan yang lebih peka terhadap alam sekitar.

5.2 Mempromosi Pelaburan Mampan

“Pelancaran dana ini merupakan salah satu daripada pelbagai inisiatif yang kami laksanakan, sebagai sebahagian daripada Rangka Kerja Kemampanan Kumpulan BIBD. Ia adalah Dana ESG patuh Syariah pertama di Brunei, yang akan membolehkan pelanggan kami untuk menambah nilai dalam cara yang patuh Syariah dan mampan. Objektif kami adalah mudah - kami mahu menjadi rakan pelaburan sepanjang hayat pelanggan kami, menawarkan penyelesaian pelaburan yang mampan dan jangka panjang kepada semua pelanggan kami.”

Jason Wong
Pemangku Pengarah Urusan, BIBDS

semasa Acara Pelanggan BIBDS untuk Dana Peruntukan Fleksibel Momentum ESG Global Arabesque Q3.17

BIBD Securities mengadakan acara untuk memperkenalkan Dana Peruntukan Fleksibel Momentum ESG Global Arabesque Q3.17 yang dilancarkan pada Disember tahun lepas dan memberikan pandangan lanjut mengenai potensi penawaran dana.

Dana Peruntukan Fleksibel Momentum ESG Global Arabesque Q3.17 adalah strategi pelbagai aset global yang mengintegrasikan kriteria kemampanan penting dan analisis saham dipacu oleh AI dalam proses pelaburan berasaskan peraturan.

Dalam mematuhi garis panduan Pertubuhan Perakaunan dan Pengauditan bagi Institusi Kewangan Islam (AAOIFI), strategi itu memastikan kepatuhan syariah dana asas.

Alam semesta pelaburan global strategi ini terdiri daripada kira-kira 1,500 syarikat yang sangat cair dan mampan dan tidak termasuk syarikat yang menjana keuntungan daripada aktiviti perniagaan yang tidak dibenarkan yang digariskan dalam garis panduan AAOIFI.

Proses pemilihan saham telus sama-sama memperuntukkan kepada sekitar 100 syarikat dengan prospek terkuat untuk kejayaan masa depan, manakala peruntukan tunai dinamik membolehkan peningkatan kestabilan dan penyertaan pasaran yang sistematik.

Menekankan Kepentingan ESG dalam Kewangan Islam

BIBD Asset Management juga mengambil bahagian dalam Persidangan Meja Bulat Tahunan Brunei Darussalam ke-14 dan menekankan kepentingan mengintegrasikan elemen alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) ke dalam Kewangan Islam untuk mewujudkan ekonomi yang lebih inklusif dan serba boleh. Tema acara tersebut ialah

'Melangkah Ke Hadapan: Pemacu Ekonomi Baharu'. BIBD AM diwakili oleh Pemangku Pengarah Urusan BIBDS, Jason Wong manakala Ketua Kewangan Berstruktur di CBG, Abd Azim bin Hj Mohammad juga merupakan salah seorang ahli panel dalam sesi berasingan.

Acara itu memberi peluang kepada pengawal selia kewangan tempatan dan serantau serta pemain industri untuk berkongsi idea dan maklumat nilai tambah mengenai strategi pelaburan semasa di rantau ini, pembangunan infrastruktur pasaran ekonomi dan kewangan serta prospek di rantau ASEAN serta peluang melangkaui 2022, yang seterusnya boleh menyumbang dalam penajajaran pelan pembangunan kapasiti masa depan.

5.3 Memudahkan Pembayaran Digital

Menyokong Matlamat Brunei sebagai Negara Pintar

Dalam usaha untuk terus memperkasakan pembentukan masyarakat digital yang mampan dan merealisasikan sepenuhnya matlamat Negara Pintar Brunei, BIBD meneruskan usahanya untuk menggalakkan transaksi tanpa tunai di pasar raya dan kedai makanan segera melalui penggunaan kiosk layan diri.

Inisiatif terbaharu itu merupakan kerjasama pertama seumpamanya dengan *fintech* tempatan, ThreeG Media dan Kumpulan Milimewah. Pengenalan penyelesaian ini merupakan salah satu inisiatif BIBD untuk bekerjasama dan menyokong firma *fintech* tempatan, di samping sentiasa berada di barisan hadapan dalam inovasi digital terkini dan menggalakkan pelanggan untuk Go Digital.

Zakat Fitrah Digital

Dalam usaha untuk terus memacu aspirasi Brunei untuk menjadi ekonomi yang maju dan tanpa tunai, memenuhi Maqasid Syariah dan mencapai Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UN SDG), pihak BIBD telah memperkenalkan inisiatif untuk menggalakkan penggunaan pembayaran tanpa tunai di seluruh negara di semua segmen masyarakat.

Pada tahun 2022, BIBD sekali lagi memperkenalkan e-Duit Raya. Fungsi itu, yang disepadukan dalam aplikasi mudah alih BIBD NEXGEN Wallet, membolehkan pelanggan menghantar dan menerima dana secara digital dengan mengimbas kod QR atau memindahkan terus ke *Virtual Mastercard* (VMC).

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD sentiasa melabur secara mendalam dalam menyokong usaha negara ke arah menjadi Negara Pintar, yang dikuasakan oleh ekonomi digital. Zakat Fitrah Digital merupakan kerjasama BIBD dan Kementerian Hal Ehwal Ugama dan menjadi contoh terbaik untuk memacu masyarakat tanpa tunai.

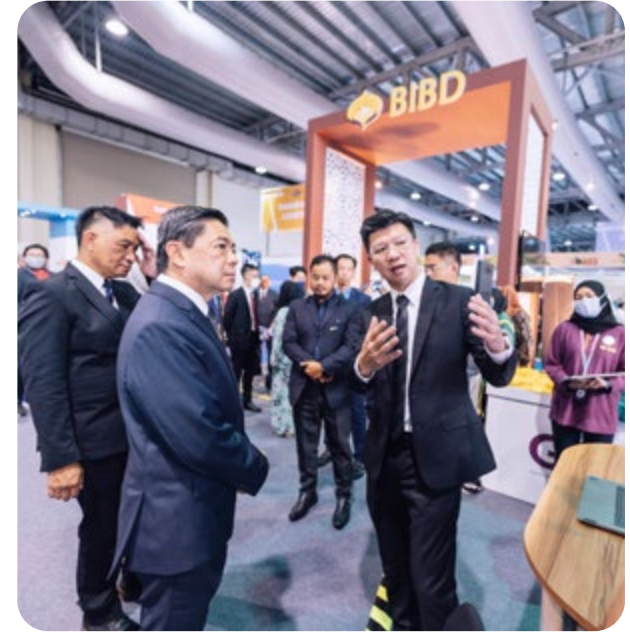
5.4 Menyokong Perusahaan Tempatan

Sebagai sebuah Bank yang Berjiwa Brunei, BIBD sentiasa memahami kepentingan untuk menyokong perniagaan tempatan. Pada tahun 2022, BIBD telah mengambil bahagian dalam Ekspo Produk Tempatan yang diadakan sebagai sebahagian daripada Festival Disember Brunei.

Kehadiran kami di Ekspo Produk Tempatan menunjukkan komitmen kami untuk memupuk pertumbuhan perniagaan tempatan dengan menyediakan mereka sumber, produk dan perkhidmatan yang mereka perlukan untuk berjaya.

Membawa tema 'Membolehkan Perniagaan Secara Digital', pihak BIBD juga mempamerkan pelbagai penyelesaian perbankan digital untuk pelanggan runcit dan korporat sebagai sebahagian daripada usaha kami untuk membawa agenda digital ke pasaran dan menggalakkan transaksi tanpa tunai. Alhamdulillah, kami dapat bertemu dengan ramai pemilik perniagaan tempatan, belajar tentang cabaran mereka, dan membincangkan bagaimana BIBD boleh membantu mereka untuk berjaya dan berharap untuk terus bekerjasama dengan perniagaan tempatan pada masa akan datang dan menjadi rakan kongsi dalam kejayaan mereka.

Pendigitalan sebagai Pemacu Utama Pertumbuhan bagi PMKS

Sebagai salah satu acara Ekspo Produk Tempatan, BIBD juga mengadakan Sesi Perkongsian PKS yang menekankan kepentingan perniagaan untuk proaktif dan inovatif, dan menggunakan pendigitalan untuk memastikan pertumbuhan perniagaan mereka. Sesi ini mengongsikan perjalanan perniagaan dan kisah kejayaan empat PKS tempatan yang membina perniagaan mereka dari bawah bimbingan BIBD SME360.

Turut serta dalam sesi itu ialah Hadi Wahab, Ketua Pegawai Eksekutif Go Mamam; Loqman Hamdan, pengasas Al-Huffaz; Hafiz Talip, Pengurus Besar Fiziq Healthcare Services; dan Ellin Chong, Pengarah Ladang di IAM Food.

5.5 Memperluaskan Jangkauan Global Kami

Pada April 2022, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam telah berkenan bertemu dengan pasukan dari BIBD Middle-East (ME) Limited di Ekspo 2020 Dubai.

Berikutan acara di Pavilion Brunei semasa ekspo itu, BIBD ME menyokong sepenuhnya seruan Kebawah Duli Yang Maha Mulia untuk meningkatkan kerjasama antara ASEAN dan UAE untuk menggalakkan kemakmuran ekonomi bagi rakyat mereka.

Sebagai focal point bagi Kumpulan Syarikat BIBD di Majlis Kerjasama Teluk, BIBD ME kekal komited dan bersedia untuk menyahut seruan Kebawah Duli Yang Maha Mulia dan mencari peluang-peluang baru melalui menjalin hubungan baru bagi Bank dan juga untuk komuniti perniagaan, dan pada masa yang sama mengukuhkan yang sedia ada.

Sebelum Sidang Kemuncak Kerajaan Sedunia, Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mohd Amin Liew bin Abdullah, Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan dan Ekonomi II, yang juga Pengerusi Kumpulan BIBD mengadakan lawatan ke pejabat BIBD ME yang terletak di Pusat Kewangan Antarabangsa Dubai.

BIBD ME juga menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) dengan Bank Syariah Indonesia (BSI) di Dubai pada April 2022 untuk memupuk kerjasama di rantau itu.

MoU itu akan membuka peluang kerjasama dalam bidang perbendaharaan, kewangan perdagangan, perbankan transaksi, pembiayaan bersindiket Islam, kiriman wang dan pembangunan kapasiti manusia, antara lain.

BSI adalah Bank Islam milik negara di Indonesia yang ditubuhkan secara rasmi pada awal 2021 hasil penggabungan antara bank Syariah milik negara.

BIBD ME adalah anak syarikat milik penuh Bank Islam Brunei Darussalam (BIBD) yang berpangkalan di Dubai

yang aktivitinya termasuk mengatur tawaran dalam pelaburan; memberi nasihat mengenai produk kewangan; dan mengatur dan memberi nasihat mengenai kredit.

Pasukan BIBD ME terdiri daripada 60% rakyat Brunei lelaki dan 40% wanita, dan Kumpulan Syarikat BIBD akan terus melabur dalam kakitangan kami dan memastikan pendedahan yang lebih luas diberikan terutamanya kepada pasukan yang lebih muda.

6.

**Menyokong
Pelanggan Kami**

BIBD adalah bank untuk seluruh rakyat Brunei, menawarkan perkhidmatan dan penyelesaian kewangan pintar, selamat dan praktikal yang menyokong cita-cita masyarakat Brunei.

6.1 Go Digital

"Tidak syak lagi bahawa perbankan secara digital menyumbang kepada kecekapan, kebolehcapaian dan kemudahan untuk pelanggan kami. Kempen Go Digital terbaru bertujuan untuk meningkatkan kesedaran mengenai kelebihan perbankan digital, tetapi juga kesan positif terhadap alam sekitar, dan bagaimana ia menyumbang kepada agenda kemampanan negara yang lebih luas. Sebagai contoh, perbankan digital mengurangkan jejak karbon keseluruhan kita dengan mengurangkan penggunaan kertas yang, seterusnya, menyelamatkan pokok. Pada masa yang sama, pelanggan tidak lagi perlu melawat cawangan untuk keperluan perbankan mereka, yang mengurangkan pelepasan karbon secara keseluruhan."

Irwan bin Haji Lamit

*Timbalan Pengarah Urusan II dan Ketua Perbankan Runcit
sempena pelancaran kempen Go Digital BIBD*

Dalam usaha untuk menggalakkan pendigitalan dan kemampanan, BIBD melancarkan kempen Go Digital untuk menggalakkan rakyat Brunei mengamalkan perbankan digital dalam kehidupan seharian mereka dan memainkan peranan dalam menyumbang kepada negara yang lebih mampan.

Timbalan Pengarah Urusan II dan Ketua Perbankan Runcit BIBD menambah, "Alhamdulillah, kami telah melihat kesedaran yang semakin meningkat mengenai kemampanan. Dengan kempen Go Digital ini, kami ingin menyerlahkan bahawa impak besar bermula dengan perubahan kecil - menggunakan perbankan digital adalah bermanfaat bukan hanya untuk pelanggan, tetapi untuk persekitaran keseluruhan."

Dengan pergerakan global dan meningkatkan kesedaran mengenai kehidupan lestari, BIBD komited untuk menjadi

pemangkin perubahan dengan menjadi perniagaan mampan yang secara aktif berusaha untuk menjadikan dunia tempat yang lebih baik melalui Rangka Kerja Kemampanan Bank.

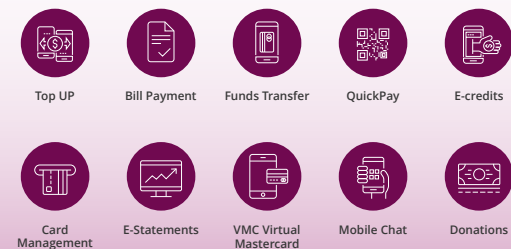
Kempen Go Digital yang membawa tema "Bersama Kita Berkembang Secara Mampan" adalah sebahagian daripada usaha di bawah tonggak Rangka Kerja Kemampanan BIBD untuk menggalakkan keusahawanan yang bertanggungjawab dengan mengguna pakai perbankan digital. Melalui kempen ini, BIBD bertujuan untuk meningkatkan kelebihan perbankan digital dari segi meningkatkan kebolehcapaian perkhidmatan perbankan, meningkatkan keselamatan transaksi dan membawa kemudahan tambahan kepada orang ramai. Pada masa yang sama, Go Digital juga menyerlahkan kesan positif perbankan digital atas alam sekitar.

Choose BIBD NEXGEN and bank digitally
for the future generations.

Saving mother nature helps YOU save.

You can breathe easy while conveniently banking via:

6.2 Memberi Ganjaran kepada Pelanggan Kami

Sepanjang tahun 2022, kami telah mengadakan pelbagai kempen dan promosi yang bertujuan untuk memberi ganjaran kepada pelanggan setia kami.

Merealisasikan Rumah Impian bersama BIBD Impian

Melalui kempen BIBD Impian, BIBD menyerahkan sebuah rumah moden serba baharu kepada seorang pemenang bertuah. Rumah tiga bilik tidur, empat bilik mandi dilengkapi dengan ruang tamu dan bilik keluarga, kawasan dapur dan terletak di atas tanah seluas 0.1 ekar di Kampong Kilanas.

Kempen BIBD Impian adalah sebahagian daripada usaha BIBD untuk memberi ganjaran kepada pelanggannya atas sokongan dan kesetiaan mereka, di samping memberi peluang kepada semua orang untuk memenangi ruang moden untuk memanggil rumah. Pada masa yang sama, BIBD berharap dapat menyokong aspirasi negara sebagai Rakan Kongsi dalam Kemajuan, dan menyediakan cara bagi rakyat Negara Brunei Darussalam untuk memiliki rumah sendiri.

Mencapai Puncak Aspirasi Awda

Pada tahun 2022, kami memberi ganjaran sebanyak B\$250,000 kepada seorang pemenang hadiah utama pada akhir kempen BIBD Aspirasi 3.

BIBD Aspirasi diperkenalkan pada tahun 2018 untuk menyokong objektif BDCB untuk menggalakkan kemahiran pengurusan kewangan dan memupuk disiplin menabung di kalangan rakyat Negara Brunei Darussalam

BIBD juga melancarkan kitaran ke-5 BIBD Aspirasi yang bertujuan untuk menanamkan disiplin simpanan tetap dan memberi ganjaran kepada pelanggan dengan hadiah wang tunai yang menarik.

Melalui Aspirasi 5, BIBD sekali lagi akan memberi ganjaran kepada lebih 400 pemenang dengan jumlah harga tunai B\$870,000 sepanjang tahun akan datang. BIBD juga telah meningkatkan jumlah deposit maksimum kepada B\$450,000 sambil mengekalkan deposit minimum yang rendah sebanyak B\$50, membolehkan semua untuk menyimpan dan menjadi sebahagian daripada program ganjaran.

BIBD Aspirasi telah menyaksikan pertumbuhan yang menggalakkan sejak pertama kali dilancarkan, mencatatkan kadar pertumbuhan purata 88% selama bertahun-tahun.

Siri terbaru BIBD Aspirasi mengongsikan kisah wira tempatan, Muhammad Iqbal Fakri bin Haji Damit, seorang pemimpin belia yang ini diumumkan sebagai penerima Hadiah ASEAN 2022.

Kisah inspirasi dan aspirasi Muhammad Iqbal Fakhri untuk membantu orang lain merangkumi intipati BIBD Aspirasi, dan menyeru semua orang untuk memainkan peranan mereka dalam membuat perubahan, sama ada besar atau kecil. Orang ramai boleh mengikuti perjalanan aspirasi Muhammad Iqbal Fakhri sepanjang perjalanan Aspirasi 5.

6.3 Ke Arah Masyarakat yang Selamat dan Berdaya Tahan

"BIBD memandang serius keselamatan dalam talian. Ia merupakan kepentingan utama bagi BIBD. Walau bagaimanapun, kita melihat ancaman dalam talian menjadi lebih canggih dan sentiasa berkembang. Oleh itu, kami ingin memberikan maklumat bukan sahaja kepada pelanggan kami tetapi orang ramai secara umum supaya mereka kekal selamat dan dilindungi daripada ancaman siber dan penipuan dalam talian".

Adi Shamsul bin Haji Sabli
Ketua Pegawai Maklumat
bersempena dengan pelancaran kerjasama BIBD dengan CSB

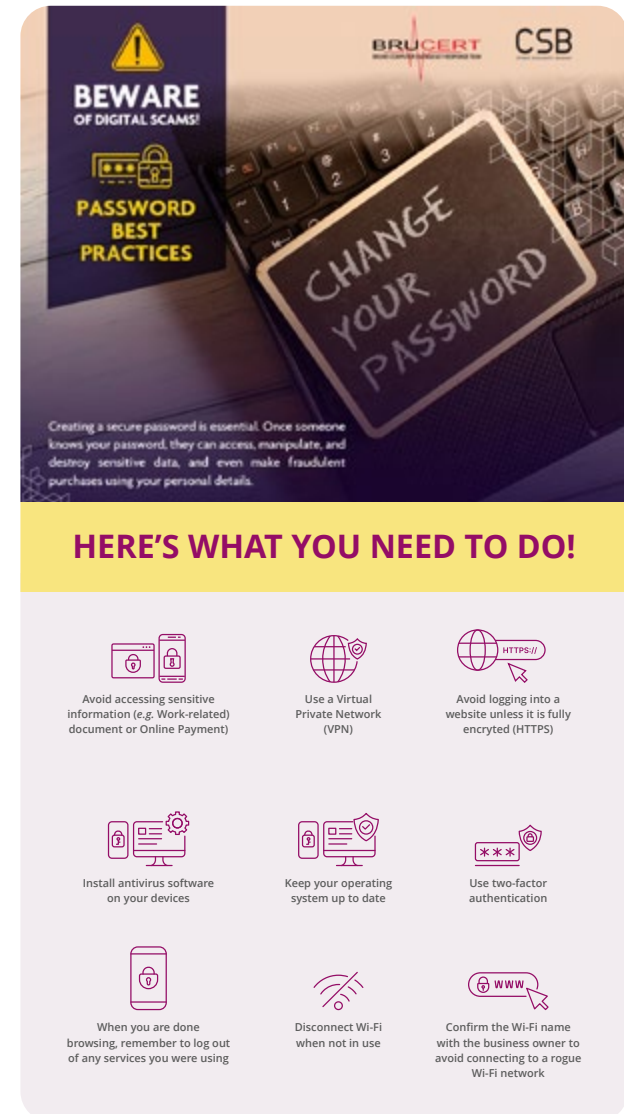
BIBD memulakan kempen kesedaran keselamatan siber selama 12 bulan dengan kerjasama Cyber Security Brunei (CSB) dan BruCERT, bertujuan memupuk kesedaran mengenai ancaman siber dan memperkasakan orang ramai agar lebih selamat dan terjamin dalam talian.

Kempen kesedaran keselamatan siber BIBD, CSB dan BruCERT akan menggunakan media sosial untuk mendidik orang ramai mengenai topik seperti tatacara kekal selamat semasa bekerja dari jauh, membelibelah dalam talian, amalan terbaik semasa memilih kata laluan dan menggunakan media sosial serta kesedaran mengenai ancaman siber yang berbeza seperti pancingan data, smishing dan serangan kejuruteraan sosial.

Ketua Pegawai Maklumat, Adi Shamsul bin Haji Sabli berkata, "Pandemik COVID-19 telah menyebabkan semakin banyak aktiviti harian kita dijalankan secara dalam

talian. Dengan permintaan dan penggunaan perbankan digital yang lebih tinggi, adalah lebih penting daripada sebelumnya untuk menyedari dan mengamalkan amalan keselamatan siber yang baik."

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD komited melabur dalam menyokong usaha negara ke arah menjadi Negara Pintar, yang diperkasakan oleh ekonomi digital. Kempen ini, dan kerjasama dengan CSB, adalah sebahagian daripada sumbangan BIBD untuk memastikan masyarakat yang lebih berdaya tahan dan selamat ketika kita bergerak untuk mencapai Wawasan Brunei 2035, dan menyokong Pelan Induk Ekonomi Digital Brunei 2025 yang menyeru sektor kerajaan dan swasta untuk mengukuhkan landskap keselamatan siber negara, bersama-sama dengan pertumbuhan penggunaan digital ke arah perlindungan data, infrastruktur, dan rangkaian terhadap ancaman siber yang semakin meningkat.

6.4 Mempromosi Celik Kewangan

Celik kewangan adalah salah satu teras BIBD dan kami menyedari sepenuhnya pentingnya meningkatkan tahap celik kewangan seawal mungkin. Kewangan Islam melihat literasi kewangan sebagai komponen teras dalam kesejahteraan individu dan masyarakat secara keseluruhan. Dari sudut Islam, literasi kewangan adalah kemahiran kritikal yang diperlukan untuk memenuhi tanggungjawab agama seseorang.

Rangkuman Sosial dan Kesedaran Kewangan

Sepanjang tahun, BIBD menjalankan pelbagai ceramah literasi dan kesedaran kewangan yang menyasarkan pelbagai segmen penduduk dalam usaha untuk meningkatkan tahap celik kewangan di negara ini.

Wakil-wakil dari Bahagian Perbankan Runcit, Perbankan Korporat dan Pejabat Ketua Pegawai Operasi BIBD telah mengadakan beberapa sesi ceramah perancangan kewangan, keusahawanan dan perbankan digital di daerah Temburong, yang bertujuan untuk kakitangan kerajaan, perusahaan mikro, ketua-ketua kampung serta ahli-ahli masyarakat.

Pendekatan holistik terhadap ceramah kewangan dihadiri oleh lebih daripada 200 orang, dan bertujuan untuk meningkatkan tahap celik kewangan dalam masyarakat. Selain menyampaikan ceramah kepada pegawai kerajaan dan ahli-ahli majlis perundingan Kampong/ Mukim, ahli-ahli pasukan BIBD juga bergerak ke kampung-kampung dan rumah panjang di Kg Selapon, Kg Batu Apoi, Kg Amo dan Kg Lepong Baru untuk melibatkan diri dengan ahli-ahli masyarakat bagi lebih memahami keperluan mereka.

Ceramah perancangan kewangan BIBD disampaikan oleh Perancang Kewangan Islam BIBD yang diperakui. Antara topik yang dibincangkan ialah asas belanjawan dan simpanan, pelaburan dan matlamat kewangan

jangka panjang, perlindungan takaful serta perlindungan persaraan, zakat dan perancangan harta tanah.

Kakitangan BIBD juga menyampaikan ceramah untuk pemilik perniagaan MSME dan usahawan yang berpotensi, memperkenalkan pelbagai produk dan perkhidmatan yang tersedia untuk perusahaan mikro tempatan dan bagaimana BIBD dapat menyokong mereka dalam perjalanan keusahawanan mereka.

Menyokong komitmen BIBD terhadap perbankan digital, Wakil Perkhidmatan Pelanggan Digital (CSR) Bank juga menyampaikan ceramah kepada para hadirin, untuk menunjukkan pelbagai perkhidmatan yang boleh dilakukan melalui BIBD NEXGEN.

Komponen utama untuk mengekalkan Kesejahteraan Kewangan awda

Mencapai keseimbangan yang tepat antara matlamat jangka pendek dan jangka panjang adalah asa dalam memastikan kawalan kewangan harian awda tanpa menjejaskan cita-cita masa depan awda.

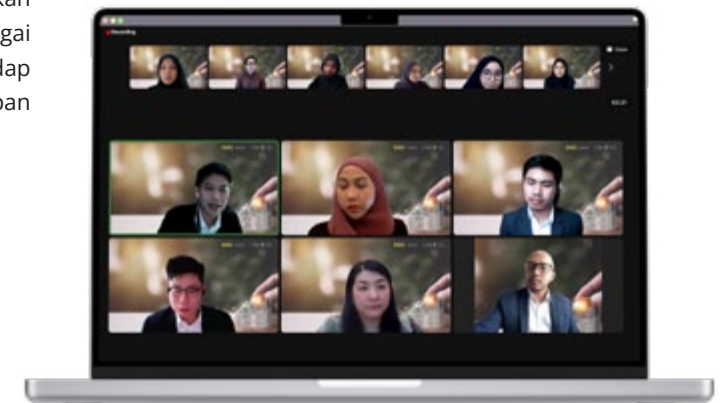

Melabur dalam Masa Depan

BIBDS juga menganjurkan pelbagai ceramah literasi kewangan dan pelaburan sepanjang tahun. Antaranya ialah ceramah maya yang dihadiri hampir 200 peserta Seminar Kesedaran Kewangan dengan kerjasama Sekolah Perniagaan dan Ekonomi Universiti Brunei Darussalam.

Seminar ini membincangkan asas-asas pelaburan, serta perbincangan panel interaktif yang memberikan gambaran tentang aktiviti harian BIBDS, menetapkan minda pelaburan dan pendekatan yang berbeza untuk melabur.

Sebagai Rakan Kongsy dalam Kemajuan, mempromosikan kesedaran kewangan sedang dilaksanakan sebagai sebahagian daripada komitmen yang lebih luas terhadap kemampanan dan Matlamat Pembangunan Mampan PBB, khususnya SDG4 dan SDG8.

7.

**Menyumbang
kepada Masyarakat**

**Sebagai warga korporat,
BIBD bersedia untuk berkhidmat
kepada negara dalam
pelbagai aspek kesihatan dan
kesejahteraan masyarakat kita,
selaras dengan nilai-nilai asas
Maqasid Syariah.**

7.1 Melabur dalam Pendidikan

"BIBD ALAF merupakan inisiatif pembiayaan pendidikan-komuniti dalam bentuk sokongan dan bantuan kewangan. Di BIBD, kami percaya kepada kepentingan pendidikan dan pembelajaran sebagai teras asas setiap individu dan untuk pembangunan negara. Alhamdulillah, penandatanganan hari ini membuktikan komitmen dan sokongan padu kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia dalam memberikan impak yang besar kepada pembangunan negara melalui pendidikan ke arah Wawasan Brunei 2035."

*Hajah Noraini binti Haji Sulamian
Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif
semasa Majlis Menandatangani Memorandum Persefahaman bersama Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan*

Inisiatif pembiayaan pendidikan-komuniti utama BIBD bertujuan untuk memberikan sokongan yang diperlukan bagi merealisasikan Wawasan 2035 dan menjadikan Negara Brunei Darussalam sebuah negara yang diiktiraf secara meluas atas kualiti hidup rakyatnya dan pencapaian rakyatnya yang berpendidikan tinggi.

Program BIBD ALAF memainkan peranan penting dalam memberi kesempatan kepada kanak-kanak dari kalangan keluarga yang kurang berkemampuan untuk mendapat pelajaran dan pembelajaran, sebagai asas perkembangan diri dan pengukur utama pembangunan negara. Selain daripada memberikan perkhidmatan tutoring dan kaunseling, program ALAF kami juga menyediakan keperluan seperti yuran sekolah dan tuisyen, alat tulis, pengangkutan dan makanan.

Hasil daripada kerjasama erat antara BIBD, Kementerian Hal Ehwal Ugama dan Kementerian Pendidikan bersama dengan sokongan syarikat tempatan dan orang awam, program BIBD ALAF kini menyokong **277** pelajar.

Memperluaskan Sokongan Kami

Pada tahun 2022, BIBD memperluaskan sokongan kami kepada kanak-kanak yang berpotensi tinggi dari latar belakang yang kurang bernasib baik melalui Memorandum Persefahaman dengan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan. Buat julung-julung kalinya, anak-anak yatim yang berdaftar di bawah Kementerian boleh dimasukkan ke dalam program BIBD ALAF, menggunakan dana daripada Tabung Anak-Anak Yatim Kebangsaan untuk menaja pelajar-pelajar terpilih yang memenuhi kriteria kemasukan program BIBD ALAF. Penajaan ini merangkumi penyediaan kelengkapan sekolah, yuran pengajian dan aktiviti kokurikulum bagi mengembangkan keupayaan pembelajaran mereka.

Menandatangani bagi pihak kementerian ialah Hajah Nor Ashikin binti Haji Johari, Setiausaha Tetap (Kemasyarakatan dan Kebudayaan) di KKBS manakala menandatangani bagi pihak BIBD ialah Hajah Noraini binti Haji Sulaiman, Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD.

Hadir bagi menyaksikan majlis tersebut ialah Yang Berhormat Mejar Jeneral (B) Dato Paduka Seri Haji Aminuddin Ihsan bin Pehin Orang Kaya Saiful Mulok Dato Seri Paduka Haji Abidin, Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan.

Mengiktiraf Kecemerlangan

Seramai 84 orang peserta BIBD ALAF telah diraikan kerana mencapai keputusan cemerlang dalam Tahun Akademik 2021. Secara keseluruhan, BIBD ALAF mengekalkan kadar lulus 100 peratus, dengan semua pelajar menduduki peperiksaan Brunei Cambridge GCE A Level mencapai 3 dan 4 A Level. Sementara itu, dalam peperiksaan Brunei Cambridge GCE O Level dan Peperiksaan Sijil Pelajaran Ugama Brunei SPUB, pelajar BIBD ALAF juga terus mencapai keputusan cemerlang. Begitu juga, program ini mengekalkan kadar lulus 100 peratus dalam Peperiksaan Penilaian Sekolah Rendah (PSR) dengan lapan pelajar mencapai 5 A.

7.2 Memupuk Keusahawanan

"Memperkasa wanita terbukti memberi kesan positif kepada keluarga mereka, kepada masyarakat dan negara secara amnya. BIBD yakin betapa pentingnya pemerkasaan melalui keusahawanan dan program BIBD SEED adalah manifestasi kepercayaan ini. Ianya juga sebahagian komitmen kami sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, dalam usaha BIBD untuk meningkatkan kemahiran wanita dan menjadikan mereka menjadi pemilik perniagaan yang berjaya dan mampan dan mampu memberi impak dalam kehidupan mereka maupun negara."

*Hajah Nurul Akmar binti Haji Mohd Jaafar
Ketua Pegawai Pemasaran
semasa Majlis Graduasi Kohort 4 BIBD SEED*

BIBD SEED

Program Skim Pemerkasaan dan Pembangunan Keusahawanan Khas (BIBD SEED) berhasrat untuk meningkatkan taraf hidup ibu-ibu yang kurang bernasib baik di Negara Brunei Darussalam dengan memperkasa dan memudahkan pembangunan mereka sebagai usahawan yang berdaya saing, berdaya tahan, dan berjaya dalam pasaran tempatan dan antarabangsa.

Dengan kerjasama Kementerian Hal Ehwal Ugama dan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, program BIBD SEED juga bertujuan untuk mewujudkan lebih banyak peluang di Negara Brunei Darussalam, khususnya bagi golongan kurang berkemampuan, dan menyokong kemajuan mereka ke arah menjadi individu berkemahiran tinggi seperti yang diukur mengikut piawaian antarabangsa.

Tahun ini, BIBD meraikan 5 usahawan wanita yang berjaya menamatkan program dari kohort keempat. Mereka terdiri daripada tiga usahawan dalam industri F&B manakala dua lagi adalah pemilik perniagaan dalam industri perkhidmatan.

BIBD juga mengalu-alukan kohort kelima BIBD SEED, yang terdiri daripada 14 usahawan wanita yang terdiri daripada golongan sasaran di bawah Pusat Dakwah Islamiah, Kementerian Hal Ehwal Ugama; Majlis Ugama Islam Brunei; Jabatan Pembangunan Masyarakat di bawah Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan serta Persatuan Ibu Tunggal.

Semua peserta BIBD SEED diberi latihan yang memfokuskan kepada kemahiran keusahawanan, pembangunan produk, kemahiran praktikal perniagaan serta penjenamaan dan pemasaran. Peserta juga diberi peluang untuk mengambil bahagian dalam pelbagai *pop-up* dan pasaran sebagai cara untuk mendapatkan pengalaman praktikal dalam berinteraksi dengan pelanggan dan mula membina pangkalan pelanggan mereka. Di samping itu, para peserta juga digalakkan untuk menggunakan pembungkusan mampan bagi produk mereka, sebagai sebahagian daripada komitmen BIBD terhadap kemampanan di bawah Rangka Kerja Kemampanan BIBD.

Sehingga kini, seramai 41 usahawan wanita telah menyertai program ini, di mana 27 peserta layak menerima pembiayaan Dana Zakat. Sementara itu, seramai 221 wanita telah melalui *boot camp* BIBD SEED, yang memberi tumpuan kepada asas keusahawanan. Sejak bermulanya program BIBD SEED, pembiayaan bernilai B\$118,740 di bawah Dana Zakat telah diagihkan dan diharap akan menjadi pemangkin ke arah kejayaan dalam bidang yang mereka pilih.

The Kasturi Stand Kidpreneurs

Lima usahawan kanak-kanak atau *kidpreneur* diberi anugerah kerana mencapai jualan terbaik dibawah program *The Kasturi Stand*, sebuah program keusahawanan untuk kanak-kanak berumur 7 hingga 12 tahun yang dianjurkan oleh BIBD.

Kidpreneurs tersebut mendaftar dalam bengkel dalam talian dan diberi tunjuk ajar oleh mentor industri tempatan yang membimbing peserta dalam topik-topik seperti *ideation*, pembangunan produk, kemampunan dan pemasaran. Di akhir program, setiap peserta diberi peluang untuk menubuhkan perniagaan dalam talian di pasaran maya Community for Brunei.

Amalia's Desserts, dikendalikan oleh Amalia Maisarah binti Hj Shayfol Khairin; *Epic Surprise Box* dikendalikan oleh Ethan Han; *Kayli's Krafts* dikendalikan oleh Lai Kayli; *Aleena's Cookies* dikendalikan oleh Dk Amanda Aleena Pg Saiful Ismail; dan *Rad Cactus Co* yang dikendalikan oleh Rania Aleesya Sateria, Rayyan Ar-Rasyid dan Md Amir Fuad bin Jofri masing-masing dianugerahkan dana permulaan B\$200 kerana mencapai jualan tertinggi dalam perniagaan dalam talian mereka.

Kidpreneurs tersebut juga telah diberi peluang untuk menyebarkan produk-produk mereka dihadapan majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mui'zzaddin Waddaulah, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam pada Majlis Ramah Mesra dan Bersama Rakyat di daerah Brunei-Muara.

Souq Al Qudwah

Souq Al Qudwah merupakan acara tahunan yang diadakan untuk menyokong Pusat Dakwah Islamiah, Kementerian Hal Ehwal Ugama dan rakan strategik lain. Acara tersebut menyediakan pasaran untuk perusahaan mikro tempatan dari golongan yang disasarkan, dimana penguasa tersebut akan mempromosikan dan menjual produk mereka. Pelbagai aktiviti yang bertujuan untuk mewujudkan kesedaran dan mempromosikan pengajaran Islam juga dianjurkan sepanjang acara tersebut.

Ekspo Souq Al-Qudwah tahun ini mewujudkan konsep pasaran *'Muslimpreneurs'* yang boleh menjadi pemacu dan teladan kepada umat Islam khususnya, dalam meningkatkan dan membangunkan Syiar Islam. Pada majlis itu, BIBD menyumbangkan buku bertajuk *'Bimbingan Asas Fardhu Ain'* kepada Kementerian Hal Ehwal Ugama.

Semasa majlis tersebut, BIBD juga menyumbangkan buku bertajuk *'Bimbingan Asas Fardhu Ain'* kepada Kementerian Hal Ehwal Ugama.

7.3 Menjaga Masyarakat

Community for Brunei terus matang sebagai platform berasaskan komuniti sejak pelancarannya pada April 2020. Tahun ini, isu-isu kemampanan dan sokongan pertubuhan bukan kerajaan (NGO) menjadi teras aktiviti Community for Brunei.

Menggalakkan Masa Depan yang Mampan melalui Ekonomi Pekeliling

Community for Brunei, dibawah Kempen Negara Mampan, menganjurkan Siri Eco-Chat, menekankan kepentingan ekonomi pekeliling ketika negara menuju ke arah masa depan yang mampan. Siri ini dijalankan dengan kerjasama ASEAN Youth Advocates Network (AYAN) Brunei dan bertujuan untuk menjadi pemangkin kepada perubahan dan mendidik orang ramai melalui perbincangan dari pakar industri dan pihak berkepentingan.

Antara topik yang akan dibincangkan ialah krisis iklim, matlamat pembangunan mampan, pencemaran plastik dan fesyen pantas. Forum tersebut menampilkan penceramah dari BIBD, Sekretariat Perubahan Iklim Brunei, Green Brunei, Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan, BSP dan BLNG.

Siri Eco Chat juga memperingati Hari Wanita Antarabangsa dengan ceramah khas yang membawa tema 'Kesaksamaan Gender Hari Ini untuk Hari Esok yang Mampan'. Ianya menampilkan beberapa pemimpin wanita terkenal dari bidang masing-masing. Antara ahli panel ialah Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif BIBD, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman; Nor Lastrina Hamid, pengasas bersama Belia Singapura bagi Tindakan Iklim; Puan Agnete Johnsgaard-Lewis, Pengarah Urusan Brunei Shell Petroleum (BSP); Dina Yahya, Ketua Sekretariat Perubahan Iklim Brunei; Amanina Shofry, Penyelaras

Penyelidikan dan Pembangunan di Perkhidmatan Alam Sekitar CIC dan Zoe Chan, Ahli Alam Sekitar Pelajar dari Growth BN. Perbincangan tersebut disokong oleh pelbagai pertubuhan belia serta agensi-agensi kerajaan seperti Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dan Sekretariat Perubahan Iklim Brunei untuk terus meningkatkan usaha pendidikan dan kesedaran dalam merealisasikan aspirasi dan matlamat kerajaan ke arah 2030 dan Bersih Sifar 2050.

Perbualan itu, yang disertai oleh hampir 200 hadirin, mengentengahkan isu-isu kemampanan, sambil menyelami persimpangan antara isu alam sekitar dan kesaksamaan jantina. Turut hadir semasa sesi tersebut ialah Setiausaha Tetap (Kemasyarakatan dan Kebudayaan) di Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, Hjh Norashikin binti Hj Johari.

Menyokong Perniagaan yang Diterajui Wanita dan NGO

BIBD telah diberi peluang untuk mempamerkan kehadiran majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mui'zzaddin Waddaualah, Sultan dan Yang DiPertuan Negara Brunei Darussalam dan ahli-ahli keluarga Diraja tentang usaha-usaha Community for Brunei dalam membawa impak positif kepada masyarakat, terutamanya dengan memperkasakan perniagaan dan NGO yang diterajui wanita.

Dengan memberikan platform kepada NGO dan meningkatkan kesedaran mengenai kemampanan, matlamatnya Community for Brunei adalah untuk menjadi platform utama bagi masyarakat dan membolehkan orang ramai memainkan peranan dalam menyumbang kepada masyarakat. Pasaran maya juga merupakan sebahagian daripada sokongan BIBD untuk e-dagang, dan menggalakkan perniagaan kecil untuk mendigitalkan.

7.4 Mempromosi Kesihatan

"BIBD amat berbangga dengan pencapaian hari ini yang mencerminkan komitmen padu dan kesediaan kami sebagai warga korporat untuk berkhidmat kepada negara dalam pelbagai aspek termasuk inisiatif menjaga kesihatan dan kesejahteraan rakyat, selaras dengan nilai-nilai asas Maqasid Syariah,"

*Haji Muhammad Yusri bin Haji Wahsalfelah
Ketua Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas,
Ahli Kehormat Platun Korporat BIBD semasa Pelancaran Platun Korporat BIBD*

Platun Korporat Pertama Negara

BIBD telah menubuhkan Platun Korporatnya yang akan bertindak sebagai kumpulan sokongan kepada Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei Darussalam (BRC) dan terlibat dalam bantuan kemanusiaan dan aktiviti kesukarelawanan. Platun itu merupakan ejen bantuan atau sokongan kepada BRC dalam melaksanakan misi atau tugas asas pertolongan cemas dan menyelamatkan nyawa.

BIBD merupakan entiti korporat pertama di Brunei yang telah menubuhkan kumpulan dan inisiatif tersebut dan merupakan sebahagian daripada tindakan susulan Perjanjian Perkongsian Pintar (IPA) yang ditandatangani dengan BRC. Melalui IPA tersebut, pihak Bank bekerjasama dengan BRC dalam bidang kepentingan bersama seperti latihan, sokongan dalam bentuk dan tenaga kerja serta inisiatif kesihatan, keselamatan dan kesejahteraan.

Platun itu, yang terdiri daripada 30 ahli bertauliah dan pemberi pertolongan cemas (First Aider) bertauliah yang terdiri daripada kakitangan bank dari semua peringkat. Platun tersebut juga bertujuan untuk mengambil bahagian secara profesional dalam kerja-kerja kemanusiaan dan sukarela di peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

Ahli-ahli platun telah menjalani dan menamatkan latihan intensif yang diiktiraf oleh Pihak Berkuasa Kebangsaan Keselamatan, Kesihatan dan Alam Sekitar (SHENA) iaitu Latihan Pensijilan Pertolongan Cemas Pekerjaan (OFAC) dan Program Latihan Kesejahteraan yang pertama seumpamanya di Brunei yang diperakui oleh Kementerian Kesihatan.

Menekankan Kepentingan Pertolongan Cemas Sepanjang Hayat

"Ini merupakan kesinambungan kerjasama BIBD yang telah lama terjalin dengan Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei (BRC) sebagai salah satu pertubuhan bukan kerajaan utama yang menyokong Kementerian Kesihatan. BRC, melalui Pelan Strategik 2020-2025 mereka, sedang giat berusaha untuk memupuk budaya keselamatan di kalangan masyarakat dengan melatih lebih ramai First Aider dan mencapai matlamat mereka untuk mempunyai First Aider dalam setiap isi rumah. Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, kami berbangga kerana dapat menyokong BRC, sejajar dengan nilai-nilai BIBD yang berasaskan Maqasid Syariah, khususnya memelihara kehidupan, antara lain."

Haji Mohammad Yusri bin Haji Wahsalfelah
HKetua Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas sempena Hari Pertolongan Cemas Sedunia 2022

Dalam menyokong Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei (BRC), BIBD mengadakan acara untuk memperingati Hari Pertolongan Cemas Sedunia, untuk menekankan kepentingan pertolongan cemas dan meningkatkan kesedaran tentang pentingnya pertolongan cemas dalam menyelamatkan nyawa. Hadir merasmikan acara tersebut ialah Menteri Kesihatan, Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr Haji Md Isham bin Haji Mohd Jaafar.

Hj Mohd Yusri menambah, “Ini merupakan kali pertama acara seumpama ini diadakan sempena Hari Pertolongan Cemas Sedunia di Brunei, iaitu melalui aktiviti luar dan pameran daripada pelbagai pihak berkepentingan. Kami berharap dapat menggalakkan orang ramai mempelajari pertolongan cemas, dan menyedari pentingnya mempunyai pengetahuan pertolongan cemas untuk mewujudkan masyarakat yang lebih selamat dan sihat. Ini juga merupakan sebahagian daripada sokongan kami ke arah mencapai Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, khususnya Matlamat 3, dalam memastikan kesihatan dan kesejahteraan yang baik.”

Pada majlis itu, Yang Berhormat Menteri Kesihatan turut merasmikan pemasangan Defibrilator Luaran Automatik (AED) di BIBD Connects yang boleh diakses untuk kegunaan orang ramai semasa kecemasan, dan menyerahkan Kantung Pertolongan Cemas kepada ahli-ahli Platun Korporat BIBD. BIBD baru-baru ini menjadi entiti korporat pertama di Brunei yang menubuhkan Platun Korporat yang akan bertindak sebagai ejen bantu atau sokongan kepada BRC dalam melaksanakan misi atau inisiatif Pertolongan Cemas Asas.

7.5 Berkongsi Rezeki

Memenuhi Kewajipan Kami

BIBD menyerahkan Zakat Fitrah sejumlah B\$64,496.26 yang dikutip secara dalam talian melalui BIBD QuickPay sepanjang bulan Ramadhan. Lebih daripada 5,800 pengguna membayar Zakat Fitrah mereka melalui BIBD QuickPay yang mencerminkan penerimaan dan kecekapan kaedah pembayaran tanpa tunai yang semakin meningkat terutamanya semasa COVID-19.

BIBD dan anak-anak syarikatnya juga melaksanakan tanggungjawabnya sebagai Perniagaan dengan menyerahkan zakat perniagaannya bagi tahun kewangan 2021, berserta zakat bagi deposit pelanggan, kepada Majlis Ugama Islam Brunei (MUIB).

Zakat Perniagaan BIBD berjumlah B\$2,809,070.90 manakala zakat bagi deposit pelanggan bagi tempoh 22 April 2021 hingga 24 April 2022 berjumlah B\$529,744.82, yang diperoleh daripada kewajipan yang dibayar oleh Bank dan pelanggannya.

Zakat tersebut diserahkan oleh Yang Mulia Dato Seri Setia Dr Awang Haji Mazanan bin Haji Yusof, Penolong Mufti (Buhuth), Pejabat Mufti Kerajaan selaku Pengerusi Badan Penasihat Syariah BIBD kepada Yang Berhormat Pehin Udana Khatib Dato Paduka Seri Setia Ustaz Haji Awang Badaruddin bin Pengarah Dato Paduka Haji Awang Othman, Menteri Hal Ehwal Ugama selaku Yang Dipertua MUIB.

Menjaga Golongan Kurang Bernasib Baik

Sebagai komitmen pihak Bank untuk menjadi Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD menyerahkan B\$199,950 kepada 3,999 penerima yang terdiri daripada 2,580 penerima dari Daerah Brunei-Muara, 619 penerima dari Daerah Kuala Belait, 611 penerima dari Daerah Tutong dan 189 penerima dari Daerah Temburong.

Sumbangan kepada anak-anak yatim itu adalah sebahagian daripada acara tahunan yang dianjurkan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dengan kerjasama Pejabat-pejabat Daerah di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri serta BIBD. Lazimnya diadakan pada bulan Ramadhan, sumbangan itu diharap dapat meringankan beban kewangan keluarga yang bersiap sedia menghadapi musim perayaan akan datang.

Meraikan Kecemerlangan Akademik

BIBD juga menyerahkan sejumlah B\$9,000 kepada 15 pelajar dibawah Skim Anugerah Insentif Pelajar Cemerlang untuk Anak-anak Yatim 2021. Para penerima terdiri daripada anak-anak yatim yang berdaftar di bawah Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan yang memperoleh keputusan akademik yang cemerlang dalam Peperiksaan Umum tahun 2021. Acara ini dianjurkan oleh BIBD dengan sokongan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan.

5 pelajar GCE O'Level menerima akaun Simpanan BIBD bernilai B\$800 setiap satu. Sementara itu, 10 pelajar yang memperoleh keputusan cemerlang dalam Peperiksaan Penilaian Sekolah Rendah menerima B\$500 setiap seorang di bawah skim tersebut.

Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD komited untuk memenuhi Maqasid Syariah dalam memelihara keimanan, kehidupan, minda, keturunan dan kekayaan. Melalui aktiviti dan nilai perniagaan, BIBD akan mengambil langkah untuk menegakkan nilai-nilai ini, dan pada masa yang sama, mencari jalan untuk melengkapkan usaha kerajaan untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan merealisasikan Wawasan Brunei 2035. Inisiatif ini secara langsung menyumbang kepada SDG 4, untuk mencapai pendidikan berkualiti tinggi untuk semua.

Memartabatkan Masyarakat Melalui Sirah Amal

BIBD juga meneruskan aktiviti Sirah Amal tahunannya bagi tahun ke-12 berturut-turut dalam semangat menyambut bulan suci Ramadhan.

Kakitangan bank melawat 100 isi rumah untuk menyumbang barangan bantuan dalam bentuk baucar membeli-belah dan sumbangan seperti makanan dan barangan persiapan untuk Ramadhan dan Syawal yang akan datang. Sumbangan juga dikumpulkan dari bahagian Bank masing-masing.

Para penerima terdiri daripada pelajar BIBD ALAF (60 buah rumah) dan sebilangan Muallaf yang kurang berkemampuan (40 buah rumah) yang diperolehi melalui kerjasama dan penyelarasan rapat dengan Pusat Dakwah Islamiah, Kementerian Hal Ehwal Ugama.

Sirah Amal ke-12 dimulakan dengan lawatan ke keluarga-keluarga di Daerah Brunei-Muara dan diperluaskan ke keempat-empat daerah.

BIBD Sirah Amal menyediakan platform terbaik untuk kami berkongsi berkat kami, terutamanya dengan golongan yang kurang bernasib baik, supaya mereka dapat menikmati bulan perayaan dengan lebih baik bersama orang tersayang.

Memperingati Aidil Adha

BIBD juga bekerjasama dengan Jawatankuasa Perundingan Masjid Kampong Masin untuk mengadakan majlis Ibadah Korban bersama ahli-ahli masyarakat bagi memperingati sambutan Aidil Adha. Sebanyak sembilan ekor lembu dikorbankan dan diagihkan kepada 35 buah keluarga yang terdiri daripada ahli-ahli masyarakat yang kurang bernasib baik dan ahli keluarga penerima BIBD ALAF.

BIBD turut menyumbangkan 100 buah buku Yaasin sebagai Wakaf kepada masjid berkenaan yang diserahkan oleh Timbalan Pengarah Urusan II dan Ketua Kumpulan Perbankan Runcit, Irwan bin Lamit.

7.6 Memperkasa Golongan Belia

Mengetengahkan Pertubuhan Pimpinan Belia

Pada sambutan Hari Belia Kebangsaan, BIBD diberi peluang untuk mengetengahkan pertubuhan pertubuhan pimpinan belia tempatan yang mengambil tindakan dalam memerangi perubahan iklim.

BIBD menyebarkan kehadiran majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam mengenai usaha-usaha pihak Bank dalam mempromosikan kemampunan melalui Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampunan BIBD. Pihak BIBD baru-baru ini melancarkan skrin LED berkuasa solar pertama di negara ini untuk meningkatkan kesedaran mengenai tenaga boleh diperbaharui serta mengurangkan jejak alam sekitar keseluruhan organisasi.

Green Brunei, platform yang diterajui belia untuk mempromosikan kelestarian alam sekitar melalui pendidikan, pemuliharaan dan advokasi, juga mempamerkan aktiviti penanaman pokok mereka sebagai sebahagian daripada komitmen mereka untuk mengurangkan kesan berbahaya penebangan hutan.

Turut menyertai Sambutan Hari Belia Kebangsaan ialah rakan kongsi BIBD, Reef Check Brunei, sebuah pertubuhan bukan kerajaan yang berdedikasi dalam pemuliharaan ekosistem terumbu laut di Negara Brunei Darussalam, mempamerkan peranan penting yang dimainkan oleh terumbu karang dalam menyediakan ekosistem kehidupan di bawah air. Kumpulan ini aktif menjalankan projek pemulihan karang di luar pantai Brunei di samping aktiviti kesedaran pendidikan, penyelidikan dan pemuliharaan.

My Actions for SDGs, sebuah pertubuhan bukan kerajaan tempatan yang menjalankan aktiviti kesedaran dan penglibatan masyarakat mengenai Matlamat Pembangunan Lestari di Brunei, turut menekankan usaha mereka dalam mendidik, memperkasa dan melibatkan orang ramai.

Sementara itu, Community for Brunei juga menyampaikan sembah taklimat kepada majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam mengenai Kempen Negara Mampan, iaitu kempen 'whole of nation' bagi menggalakkan tindakan kecil yang membawa impak untuk menangani krisis perubahan iklim dan bergerak ke arah ekonomi kitaran.

Salah satu rakan strategik BIBD, Sekretariat Perubahan Iklim Brunei (BCCS), juga menyampaikan sembah taklimat kepada majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan. Sembah taklimat tersebut menekankan pelbagai inisiatif dan usaha ke arah memacu dan memantau dasar, strategi dan tindakan perubahan iklim Negara Brunei Darussalam.

"Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, pemerkasaan belia sentiasa menjadi salah satu keutamaan kami. Sebagai sebuah bank yang Berjiwa Brunei, BIBD percaya bahawa memperkasa, menyokong dan menggalakkan golongan belia kita adalah pelaburan yang patut diutamakan."

*Hajah Noraini binti Haji Sulaiman
Pemangku Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif
semasa sesi dialog bersama Majlis Belia Brunei*

Dialog Bersama Majlis Belia Brunei

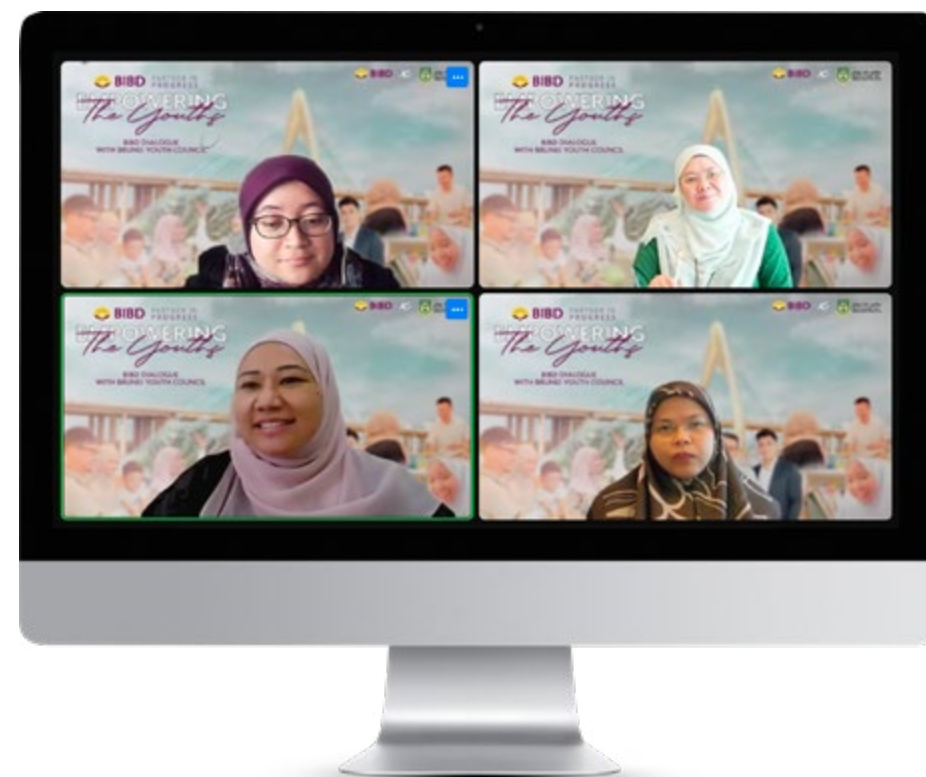
Sebagai salah satu usaha Bank untuk lebih memahami kebimbangan dan cabaran yang dihadapi oleh para belia negara, dan meneroka bidang dan potensi baharu untuk berkerjasama, BIBD mengadakan sesi dialog secara maya dengan Majlis Belia Brunei dan lebih 90 wakil daripada NGO berkaitan belia di negara ini.

Menurut Hajah Noraini, "Kami ingin mendengar secara langsung daripada belia dan kumpulan-kumpulan yang bekerjasama rapat dengan belia untuk memahami isu-isu dan cabaran yang mereka hadapi, dan bagaimana BIBD boleh membantu mereka. In Shaa Allah, dialog ini akan menjadi titik permulaan bagi kerjasama yang bermanfaat untuk memperkasa dan membangun golongan belia kita ke arah mencapai Wawasan Brunei 2035."

Turut hadir pada dialog itu ialah Yang Berhormat Khairunnisa binti Haji Ash'ari, Ahli Majlis Mesyuarat Negara dan Presiden Majlis Belia Brunei.

Sesi dialog dimulakan dengan taklimat mengenai aktiviti-aktiviti BIBD dan program-program Tanggungjawab Sosial Korporat, yang kebanyakannya berkaitan dengan

belia, serta Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampanan BIBD. Antara topik yang dibincangkan semasa dialog itu ialah keusahawanan dan pendidikan kewangan, kepentingan pementoran serta isu-isu berkaitan lemapmanan dan kesihatan mental. Wakil-wakil NGO menyatakan penghargaan mereka atas platform tersebut dan merasakan sesi tersebut sangat menarik dan tepat pada masanya.

8.

**Menyokong
Kakitangan Kami**

Kakitangan kami yang gigih dan berdedikasi adalah tulang belakang kejayaan kami sebagai sebuah bank. BIBD kekal komited untuk menyediakan persekitaran di mana mereka merasa disokong dan dihargai.

8.1 Meraikan Kakitangan Kami

"Acara hari ini bukan hanya untuk mengiktiraf kerja keras dan dedikasi yang ditunjukkan sepanjang pandemik COVID-19 tetapi juga untuk mengiktiraf dan memberi penghargaan kepada kakitangan kami yang telah lama berkhidmat dan setia yang telah mendedikasikan perkhidmatan bertahun-tahun yang tidak ternilai kepada BIBD dan telah merangkumi nilai-nilai I-CUE kami iaitu Integriti, Tumpuan Pelanggan, Perpaduan Tujuan dan Kecemerlangan dalam kerja mereka."

*Hajah Noraini binti Haji Sulaiman
Timbalan Pengarah Urusan
semasa Majlis Anugerah Perkhidmatan BIBD 2022*

BIBD dan anak-anak syarikatnya baru-baru ini meraikan 78 kakitangan yang telah lama berkhidmat dan secara kolektif telah menyumbang kepada kejayaan organisasi.

Timbalan Pengarah Urusan BIBD, Hajah Noraini binti Haji Sulaiman dalam ucapannya semasa majlis itu mencerminkan persekitaran kerja dan cabaran pada kemuncak pandemik di mana kakitangan bank menunjukkan dedikasi dan komitmen yang luar biasa dalam mengharungi ketidakpastian dan cabaran.

Memandangkan BIBD berusaha untuk menjadi Bank Islam terbaik di Asia Pasifik, BIBD percaya bahawa asas kejayaan dan masa depan negara bergantung kepada kualiti dan kecekapan rakyatnya. Oleh itu, BIBD dan anak-anak syarikatnya, dengan lebih 1000 tenaga kerja, akan terus meraikan dan melabur kearah tenaga kerja yang cemerlang.

Memandangkan visi BIBD untuk menjadi Bank Islam Terbaik di Asia Pasifik, BIBD percaya bahawa asas kejayaan dan masa depan negara bergantung kepada kualiti dan kecekapan rakyatnya. Oleh itu, BIBD dan anak-anak syarikatnya dengan lebih daripada 1000 pekerja, akan terus melabur dan meraikan tenaga kerjanya yang cemerlang.

8.2 Keluarga BIBD

Kakitangan kami yang gigih dan berdedikasi adalah tulang belakang kejayaan kami sebagai sebuah bank. BIBD kekal komited untuk menyediakan persekitaran di mana mereka merasa disokong dan dihargai.

Hari Keluarga BIBD

Hari Keluarga BIBD dianjurkan untuk semua kakitangan dan keluarga mereka sebagai aktiviti riadah hujung tahun, dan bertujuan untuk memupuk semangat kekeluargaan dan keakraban.

Majlis itu dianjurkan oleh Bahagian Sumber Manusia dan Modal Insan bagi mengeratkan hubungan antara warga BIBD.

Menutup Jurang Penjagaan

Pada awal tahun ini, BIBD juga menganjurkan Ceramah Kesedaran Kanser yang disampaikan oleh pegawai perubatan dari Pusat Pakar Pantai Jerudong, sebagai sebahagian daripada usaha dalam memastikan kesihatan dan kesejahteraan kakitangan kami.

Lebih 50 kakitangan BIBD menghadiri ceramah yang merangkumi jenis kanser yang biasa di kalangan lelaki dan wanita, simptom-simptom dan cara menjalankan pemeriksaan sendiri payudara (BSE). Ceramah

disampaikan oleh Dr Raden Mas Jeffri bin Raden Mas Ismail, Pakar Konsultan Perubatan Onkologi dari Pusat Kanser Brunei (TBCC) dan Dr Nur Sadrina binti Hj Marsidi, Pegawai Perubatan Kanan di Perkhidmatan Pengesanan Awal dan Pencegahan Kanser, TBCC. Di acara tersebut, seorang bekas pesakit kanser dan seorang pesakit kanser yang masih menjalani rawatan juga mengongsikan pengalaman dan perjalanan mereka.

Program Kesejahteraan BIBD

Program Kesejahteraan BIBD bertujuan untuk menyokong kakitangan dan pelanggan BIBD untuk membuat pilihan gaya hidup yang lebih sihat dan meningkatkan kualiti hidup mereka. Program ini mencerminkan komitmen dan kesediaan BIBD untuk berkhidmat kepada negara dalam pelbagai aspek termasuk inisiatif menjaga kesihatan dan kesejahteraan rakyat kita, selaras dengan nilai-nilai asas Maqasid Syariah. Inisiatif ini juga selaras dan secara langsung menyokong Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu khususnya SDG 3 (Memastikan Kehidupan Sihat dan Menggalakkan Kesejahteraan).

Melalui Program Kesejahteraan BIBD, Duta Kesihatan BIBD telah menjalankan pemeriksaan kesihatan untuk kakitangan BIBD serta orang ramai, untuk membolehkan para peserta memahami keadaan kesihatan mereka. Pemeriksaan Kesihatan Asas termasuk pemeriksaan Indeks Jisim Badan (BMI), pemeriksaan tekanan darah, tahap glukosa, tahap kolesterol, asid urik, dan hemoglobin.

Program Kesejahteraan adalah salah satu usaha untuk mengesan mana-mana komplikasi kesihatan pada peringkat awal. Duta Kesihatan BIBD telah dilatih untuk memberikan nasihat menangani masalah kesihatan melalui diet, senaman, pengurusan tekanan, dan pencegahan penyakit. Peserta Program Kesejahteraan yang lalu juga telah mendapat manfaat daripada inisiatif kesihatan ini apabila mereka memahami dan mengesan keadaan kesihatan asas mereka yang mungkin tidak disedari.

9.

Ulasan Perniagaan

BIBD berusaha untuk menjadi pemangkin perubahan dengan menjadi perniagaan yang bertanggungjawab dan berusaha secara aktif untuk mewujudkan lingkungan alam yang lebih hijau dan lestari.

9.1 Kumpulan Perbankan Runcit

Visi kami untuk menjadi institusi kewangan terkemuka Brunei dan penanda aras bagi kewangan Islam kekal teguh dengan angka kewangan dan bahagian pasaran yang kukuh. BIBD terus mengukuhkan kedudukannya sebagai penyedia perkhidmatan perbankan runcit terkemuka di Negara Brunei Darussalam dengan mengekalkan rangkaian perbankan terbesar di Brunei dengan 18 cawangan dan lebih daripada 10 terminal layan diri yang terletak secara strategik di seluruh Negara Brunei Darussalam. BIBD juga merupakan pengeluar kad pembayaran terbesar dengan pangkalan terbesar Kad Debit dan Kredit aktif.

Inisiatif Utama pada tahun 2022

Kios Layan Diri

Dalam usaha untuk terus memperkasakan pembentukan masyarakat digital yang mampan dan merealisasikan sepenuhnya agenda Negara Pintar Brunei, BIBD sedang meningkatkan usahanya untuk menggalakkan transaksi tanpa tunai di pasar raya dan kedai makanan segera melalui penggunaan kios layan diri.

Dua unit kios layan diri telah dilancarkan di Pusat Jaya Hypermart hasil kerjasama antara BIBD dan 3G Media. Kiosk ini akan membawa pengalaman interaktif dan kemudahan bagi pelanggan dan pembeli, yang diharap dapat memupuk dan mengubah tabiat pengguna masa depan. Pelanggan boleh mengimbas barangan mereka menggunakan kios dan membayar barangan mereka melalui kad kredit BIBD atau Pocket, aplikasi mudah alih pembayaran tanpa tunai yang dikendalikan oleh ThreeG Media.

BIBD berhasrat untuk menyediakan lebih banyak unit dalam tempoh 3 hingga 6 bulan akan datang, melalui kerjasama dengan pusat-pusat membeli-belah serta kedai makanan dan minuman di seluruh negara.

BIBD juga akan mengintegrasikan QuickPay ke kios layan diri dalam masa terdekat.

Memperkenalkan Portal Peniaga Dalam Talian BIBD

Sebagai salah satu usaha untuk menggalakkan pedagang kami beralih ke digital, BIBD telah melancarkan Portal Pedagang Dalam Talian untuk memudahkan pemantauan transaksi peniaga dan penyelarasan. Iniatif ini menunjukkan sokongan holistik kami untuk beralih ke digital, misalnya dengan penyediaan kaedah pembayaran digital untuk para pelanggan dan juga ekosistem digital yang mencukupi untuk para peniaga.

Menggalakkan Transaksi Digital

BIBD terus menggalakkan pelanggan kami menggunakan transaksi digital, terutamanya semasa pandemik COVID-19. Sepanjang tahun 2022, BIBD pengecualian yuran pemindahan dana antara bank dalam talian untuk semua pelanggan dengan tujuan untuk menggalakkan pemindahan dalam talian yang lebih mudah, laju, selamat dan berkesan.

Memenuhi Keperluan Pelanggan kami

Sebagai sebahagian daripada usaha untuk menyediakan kemudahan kepada pelanggan kami, pasukan Perbankan Runcit telah mengganti 18 unit ATM untuk mengurangkan sebarang masalah pelanggan, terutamanya di kawasan trafik tinggi.

Menerajui Penyelesaian Perbankan Mesra Alam

"Pelancaran kad eco BIBD menunjukkan komitmen kami dalam menangani cabaran kemampanan yang dihadapi dunia. Kad eko ini akan mempunyai fungsi yang sama seperti kad-kad BIBD yang sedia ada, dan BIBD telah bekerjasama dengan pengeluar kad kami untuk memastikan bahan yang lebih mesra alam."

Irwan bin Haji Lamit

Timbalan Pengarah Urusan II dan Ketua Perbankan Runcit sempena pelancaran Kad Eco BIBD

Pada tahun 2022, BIBD melancarkan kad eco, diperbuat daripada 100% bahan plastik kitar semula. Kad mesra alam dibuat menggunakan teknologi dan fungsi yang sama seperti kad plastik konvensional, tetapi diperbuat daripada bahan yang boleh diperbaharui, memerlukan kurang tenaga untuk mencipta dan tidak menghasilkan toksin apabila dimusnahkan semasa pembakaran.

Bahan mentah yang digunakan untuk kad tersebut diperbuat daripada lapisan Asid Polilaktik (PLA) 100%, iaitu bioplastik yang dihasilkan oleh sumber yang boleh diperbaharui dengan jejak karbon yang lebih rendah. Bahan PLA juga memerlukan 65% kurang tenaga untuk dihasilkan, dan apabila dibakar, menghasilkan 70% lebih sedikit gas rumah hijau. Keputusan ini juga disahkan secara bebas dengan pihak ke-3.

Sebagai pengeluar kad terbesar di Brunei, ini adalah sebahagian daripada komitmen Bank di bawah Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampanan BIBD untuk mengintegrasikan kemampanan ke dalam amalan perniagaan kami.

Keutamaan & Bidang Fokus pada tahun 2023

Beralih ke Digital

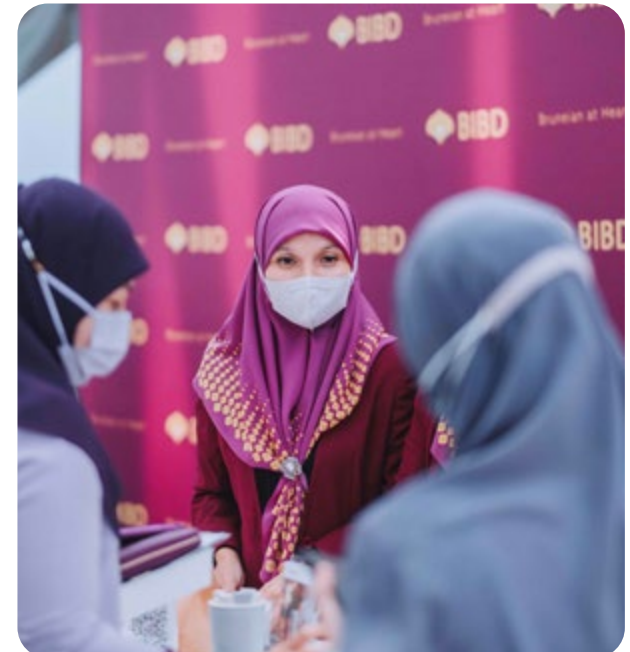
Pelan Induk Ekonomi Digital Negara Brunei Darussalam 2025 menetapkan matlamat dan strategi yang akan mengubah Negara Brunei Darussalam menjadi sebuah Negara Pintar. Pembangunan ekonomi digital juga merupakan bahagian penting dalam wawasan Negara Pintar negara, dengan pihak kerajaan berusaha meningkatkan akses kepada perkhidmatan kewangan digital, seperti perbankan dalam talian dan pembayaran mudah alih, untuk terus memacu pertumbuhan ekonomi.

BIBD sebagai institusi kewangan terbesar di negara komited untuk menyokong inisiatif Negara Pintar melalui penambahbaikan platform digital BIBD dengan matlamat untuk meningkatkan kebolehcapaian, penggunaan dan pengalaman pengguna.

Perbankan secara Mampan

Rangka Kerja Kemampanan BIBD menekankan peranan penting yang dimainkan oleh pihak bank dalam mempromosikan kemampanan, dengan mengintegrasikannya ke dalam operasi perniagaan dan aktiviti pembiayaan kami.

Selepas pelancaran Eco Card, pada tahun akan datang, Kumpulan Perbankan Runcit berharap untuk meneruskan fokus ini dengan mengintegrasikan amalan mampan ke lebih banyak produk, perkhidmatan dan penawaran lain kami.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Perlindungan Alam Sekitar

BIBD terus menyokong perkhidmatan digital di kalangan pelanggan kami, sebagai sebahagian daripada usaha untuk memperkasakan perkhidmatan yang lebih mudah dan selamat, dan seterusnya menggalakkan pengalaman perbankan tanpa cawangan.

RBG juga telah menggabungkan kemampanan ke dalam pelbagai kempen dan promosi kami, dengan menawarkan hadiah mampan seperti straw dan cawan guna semula, beg kitar semula. Ini adalah sebahagian daripada inisiatif untuk menggalakkan pelanggan membuat perubahan kecil dalam kehidupan seharian mereka yang boleh menyumbang kepada alam persekitaran yang lebih baik.

Semasa pameran, kami juga telah memperkenalkan aktiviti-aktiviti seperti membuat sabun dan lilin, untuk menggalakkan pengitaran semula dan mengurangkan pembaziran.

Untuk mengurangkan jejak alam sekitar kami, kami juga mengurangkan bahan bercetak dan menggunakan saluran digital. Sebagai contoh, kami telah mengehadkan jumlah brosur bercetak di cawangan cawangan kami dan menggantikannya dengan kod QR.

Keusahawanan Bertanggungjawab

Dengan pengenalan Kios Layan Diri, kami berharap dapat mempromosikan keusahawanan yang lebih bertanggungjawab. Salah satu faedah utama kios layan diri adalah penurunan perbelanjaan overhead dan meningkatkan produktiviti kakitangan. Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan, BIBD sentiasa menyokong usaha ke arah menjadi Negara Pintar, yang dikuasakan oleh ekonomi digital.

Impak Sosial Inklusif

Pada tahun 2022, RBG meneruskan komitmen kami untuk mempromosikan keterangkuman melalui ceramah perancangan kewangan, sebagai sebahagian daripada usaha untuk meningkatkan tahap celik kewangan di negara ini. BIBD telah menganjurkan ceramah di Daerah Temburong dengan melawat penduduk kampung secara langsung.

Ini adalah selaras dengan komitmen BIBD yang berterusan kepada masyarakat setempat dalam memastikan semua

lapisan masyarakat dapat mengakses rangkaian produk dan perkhidmatan yang ditawarkan oleh BIBD.

Ceramah ini juga merupakan sebahagian daripada usaha BIBD di bawah Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampanan, untuk menggalakkan impak sosial yang inklusif dan keusahawanan yang bertanggungjawab sebagai sokongan kami ke arah Maqasid Syariah dan Wawasan Brunei 2035. Usaha-usaha ini juga sejajar dengan Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, khususnya SDG 1 (Tiada Kemiskinan), SDG 8 (Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi), SDG 9 (Industri, Inovasi dan Infrastruktur) dan SDG 10 (Pengurangan Ketidaksamaan) melalui pendekatan Whole of Nation, selaras dengan SDG 17 (Perkongsian untuk Matlamat).

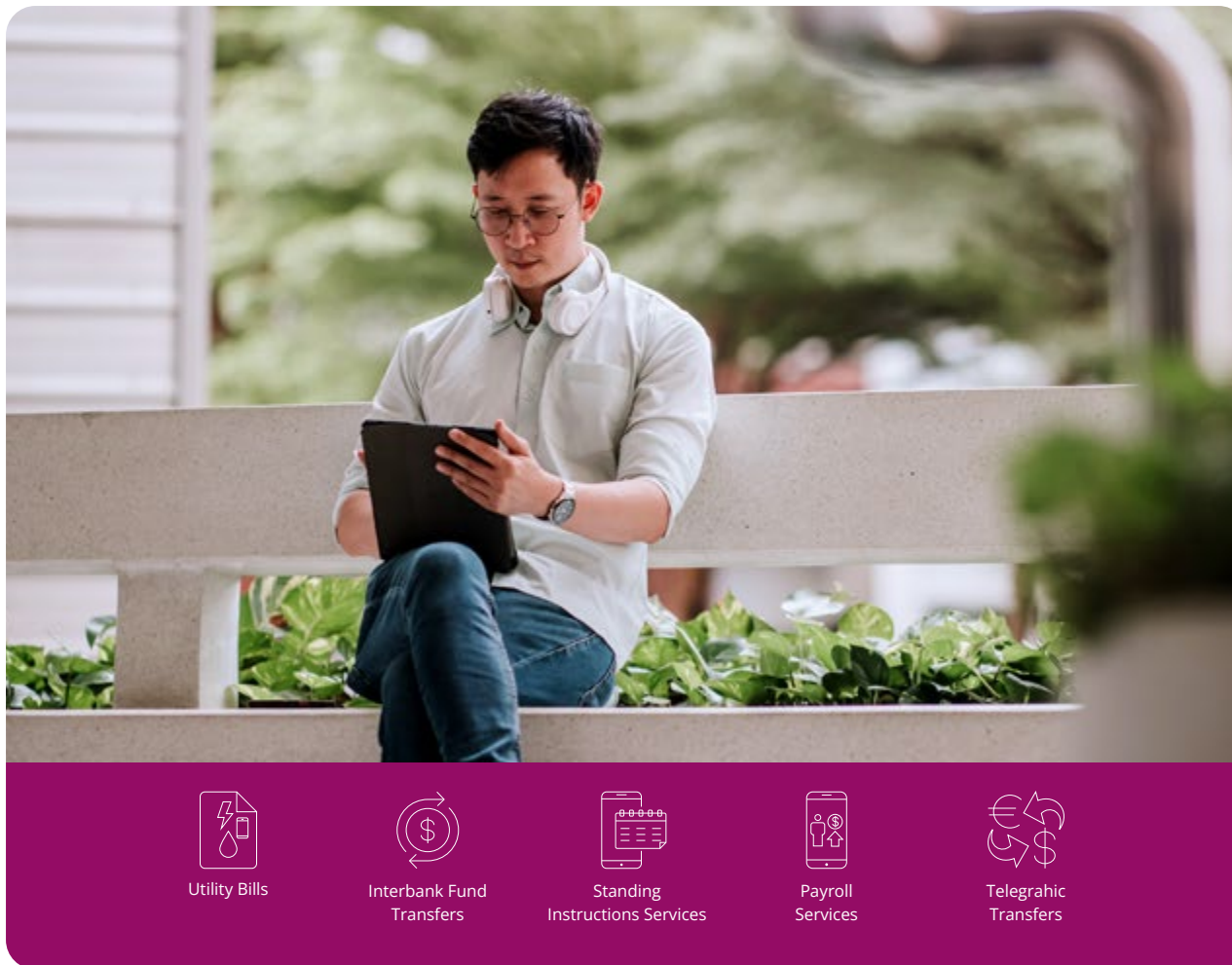
9.2 Kumpulan Perbankan Korporat

Kumpulan Perbankan Korporat (CBG) menawarkan pelbagai perkhidmatan perbankan yang memenuhi keperluan Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PMKS) dan korporat, melalui produk dan perkhidmatan Patuh Syariah yang menyeluruh untuk manfaat pertumbuhan perniagaan pelanggan korporat BIBD.

Keutamaan & Bidang Fokus

Pendigitalan

Pendigitalan Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) dan korporat merupakan fokus utama bagi Kumpulan Perbankan Korporat BIBD pada tahun 2022. Memandangkan ekonomi terus berkembang, pendigitalan akan menjadi pencetus perubahan bagi perniagaan dan memberi peluang kepada perniagaan untuk memanfaatkan teknologi dalam usaha untuk meningkatkan produktiviti dan kecekapan.

CBG bertujuan untuk menyediakan penyelesaian bersepadu yang membantu perniagaan berkembang, dan pada masa yang sama, membangunkan hubungan yang kukuh dan berkekalan dengan pelanggan mereka. BIBD komited dalam menyediakan PKS dan korporat penyelesaian digital yang menyokong operasi seharian mereka melalui platform BIBD BizNet kami.

Diperkenalkan pada tahun 2018 sebagai sebahagian daripada rangkaian penyelesaian perbankan dalam talian BIBD NEXGEN, BIBD BizNet dilengkapi dengan pelbagai ciri termasuk pengurusan pembayaran pukul untuk gaji, memantau dan menyemak sejarah transaksi untuk Akaun Semasa, Pelaburan dan Pembiayaan, menjalankan transaksi dalam pelbagai mata wang asing dan membuat pembayaran derma, antara lain.

Dengan BizNet, perniagaan besar serta perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) dapat menguruskan akaun mereka dengan mudah dalam beberapa klik sahaja; melalui aplikasi dan laman web.

Program Sokongan dan Mentor Perniagaan PKS

Menyokong PKS melalui sokongan perniagaan dan bimbingan merupakan keutamaan utama bagi Kumpulan Perbankan Korporat pada tahun 2022.

Kumpulan Perbankan Korporat BIBD telah bekerjasama rapat dengan PKS tempatan untuk membantu mereka mengembangkan perniagaan melalui perkhidmatan SME360, dengan tumpuan untuk membantu perniagaan pulih daripada kesan pandemik COVID-19.

SME360 adalah penyelesaian perbankan komprehensif yang melengkapkan keperluan perniagaan terutamanya PKS, melalui pasukan pengurusan hubungan yang berdedikasi, penyelesaian kewangan dan pembayaran digital.

Inisiatif Bantuan Perniagaan COVID-19

Sepanjang gelombang ke-3 pandemik COVID-19 di Negara Brunei Darussalam, BIBD telah mengaktifkan Pelan Kesenambungan Perniagaan dan seterusnya menghentikan sementara operasi perniagaan pada separuh pertama tahun ini. Walaubagaimanapun, Kumpulan Perbankan Korporat dapat memenuhi permintaan pelanggan dengan lancar, selaras dengan nilai Fokus Pelanggan dan membuktikan bahawa BIBD mempunyai keupayaan untuk berfungsi dalam apa jua keadaan.

Kami juga terus menyokong pelanggan korporat melalui Pakej Bantuan COVID-19 yang menawarkan penangguhan pembiayaan kepada pelanggan yang terjejas. Pihak Bank juga menyokong inisiatif Kerajaan untuk mengecualikan caj pemindahan dalam talian antara bank untuk merangsang penggunaan transaksi dalam talian semasa tempoh pandemik.

Matlamat Pembangunan Mampan

Selaras dengan Rangka Kerja Kemampanan BIBD, CBG juga berusaha untuk menerapkan inisiatif SDG dengan memperkenalkan dan meningkatkan kesedaran mengenai protokol hijau kepada pihak berkepentingan dalaman dan luaran.

Inisiatif Utama pada tahun 2022

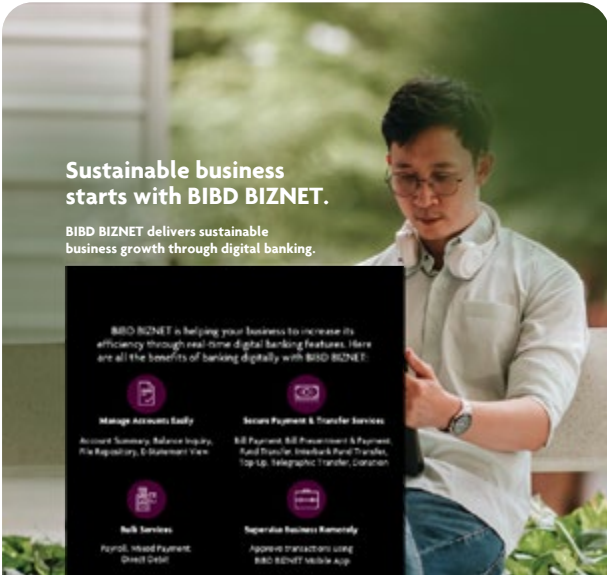
Membolehkan Transaksi Perniagaan Digital yang Cepak dan Lancar

BIBD BizNet adalah tulang belakang ekosistem digital kami untuk korporat, membolehkan semua pihak mengurus niaga dengan lancar dan cekap. Bermula pada tahun 2022, sebagai sebahagian daripada usaha CBG untuk menggalakkan perniagaan mengurus niaga secara digital, semua pembukaan akaun baharu kini disalurkan kepada BIBD BizNet. Platform ini sudah mempunyai lebih daripada 5,000 Akaun Semasa MSME yang didaftarkan setakat Disember 2022. Selaras dengan komitmen BIBD terhadap pendigitalan, Pengurus Perhubungan dan Barisan Hadapan CBG secara proaktif dan konsisten meningkatkan kesedaran kepada pelanggan masing-masing mengenai manfaat BIBD BizNet dalam aktiviti perniagaan harian mereka.

Untuk meningkatkan penembusan dan penggunaan BIBD BizNet, CBG telah mempermudah dan mengemaskini pakej perkhidmatan BizNet di mana pelanggan kini boleh memilih antara pakej Standard dan Premium pada harga yang lebih menarik. Ini telah menyumbang kepada peningkatan aktiviti BIBD BizNet sebanyak 6% jika berbanding pada tahun 2021. Pada masa ini, lebih daripada 75% pemegang akaun korporat adalah pengguna aktif BIBD BizNet.

Bagi menggalakkan pelanggan menjalankan transaksi dalam talian, CBG juga memperkenalkan yuran bagi perkhidmatan melalui kaunter dan mengecualikan yuran pemindahan dana antara bank tempatan. Pada 2022, jumlah pemindahan dana antara bank tempatan melalui kaedah *Real Time Gross Settlement* (RTGS) meningkat sebanyak 40 peratus berbanding 2021. Sementara itu, bilangan transaksi *Automated Clearing House* (ACH) meningkat sebanyak 58% berbanding tahun sebelumnya.

Pada masa yang sama, CBG juga terus menggalakkan pelanggan menggunakan teknologi digital dengan meningkatkan bilangan syarikat yang menawarkan keupayaan untuk membayar bil dalam talian. Bilangan pengebil dalam talian telah meningkat dua kali ganda kepada 146, di mana hampir separuh daripadanya adalah agensi kerajaan, yang membolehkan orang ramai membayar perkhidmatan kerajaan secara langsung melalui ekosistem perbankan digital BIBD.

Sustainable business starts with BIBD BIZNET.

BIBD BIZNET delivers sustainable business growth through digital banking.

BIBD BIZNET is helping your business to increase its efficiency through real time digital banking features. Here are all the benefits of banking digitally with BIBD BIZNET:

- Manage Accounts Easily**
Account Summary, Balance Inquiry, Bill Registration, & Statement View
- Secure Payment & Transfer Services**
Bill Payment, Bill Payment & Payment, Fund Transfer, Interbank Fund Transfer, Top-up, Telegraphic Transfer, Donation
- Bulk Services**
Payroll, Mass Payment, Credit Debit
- Superior Business Remotely**
Approve transactions using BIBD BIZNET Mobile App

Through BIBD BIZNET, you can efficiently manage all your business transactions on the go. Ensuring your business continues to operate smoothly while empowering your ability to make better monetary decisions with better transactional data.

Choose BIBD BIZNET to be a better business.

Together We Grow
Sustainability

40%

peningkatan dalam pemindahan dana antara bank tempatan melalui *Real Time Gross Settlement* (RTGS)

58%

peningkatan dalam pemindahan dana antara bank tempatan melalui *Automated Clearing House* (ACH)

Menyokong Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana

BIBD sentiasa yakin dalam memperkasakan perniagaan tempatan. Perkhidmatan SME360 Bank, dengan cawangan berdedikasi di Cawangan Serusop dan Seri, bertujuan untuk menjadi agensi sehati yang menyediakan perkhidmatan nasihat kewangan dan sokongan yang sesuai untuk membantu mereka berkembang.

Sepanjang 2022, BIBD menganjurkan Siri SME360 - forum bulanan untuk usahawan tempatan mengenai isu-isu yang dihadapi oleh perusahaan kecil dan sederhana dalam pelbagai sektor, ketika ekonomi pulih daripada kesan COVID-19. Forum ini juga menawarkan peluang kepada peserta untuk menjalinkan rangkaian dan juga membolehkan mereka menyuarakan kebimbangan mereka mengenai pelbagai isu daripada kemampunan kepada pendigitalan.

Selain itu, bank itu telah bekerjasama dengan pelbagai agensi kerajaan dan organisasi sektor swasta untuk mengadakan program kesedaran untuk memberikan maklumat tentang sokongan BIBD terhadap perusahaan mikro yang ditujukan kepada orang ramai, pemilik perniagaan baharu, usahawan muda serta pelajar pengajian tinggi.

Bagi memudahkan lagi penglibatan PKS dengan BIBD, pihak bank telah melancarkan sistem tempahan dalam talian. Sistem ini memudahkan pelanggan dan mengurangkan masa pembukaan akaun, yang membawa kepada peningkatan pembukaan akaun MSME sepanjang tahun.

Matlamat dan Bidang Tumpuan untuk 2023

Pada tahun 2023, BIBD akan terus menyokong syarikat-syarikat pulih daripada kesan COVID-19. Kami menyasarkan untuk memberikan bantuan kewangan serta sokongan tunjuk ajar untuk membantu syarikat bangkit semula dan menjadi lebih kuat daripada sebelumnya.

Melangkah ke hadapan, kami juga akan meninjau pelaksanaan inisiatif untuk memudahkan proses onboarding untuk akaun baharu dan BIBD Biznet. Ini akan dilakukan dengan memperkemas proses sambil kami berusaha untuk mengurangkan masa yang diperlukan untuk menyediakan akaun korporat pelanggan.

Pada tahun 2023, BIBD berharap untuk memaksimumkan penggunaan transaksi digital dan perkhidmatan perbankan dalam talian untuk pelanggan korporat dengan menambah bilangan pelanggan korporat yang menggunakan perkhidmatan perbankan dalam talian dan seterusnya meningkatkan bilangan transaksi dalam talian.

Sebagai salah satu komitmen kami terhadap kemampanan dan sokongan untuk Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, BIBD komited untuk menyesuaikan inisiatif ini untuk persekitaran kerja. Kami berharap dapat mempromosikan inisiatif kemampanan kepada pelanggan kami, supaya mereka boleh menerapkan amalam-amalan mampan ke dalam kehidupan harian mereka di tempat kerja.

Selaras dengan usaha kami untuk menyokong pertumbuhan perusahaan kecil dan sederhana (PKS), Bahagian Perbankan Korporat akan bekerjasama secara aktif dengan pihak berkepentingan lain seperti LiveWire Brunei dan DARE serta institusi pengajian tinggi seperti UBD, UTB dan UNISSA dalam menyediakan program bimbingan serta sesi pengetahuan produk kepada usahawan muda, start-up dan perniagaan yang baru.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

BIBD komited terhadap kemampanan. Komitmen ini melangkaui operasi harian kami untuk merangkumi semua pelanggan korporat, kakitangan dan amalan perniagaan kami secara keseluruhan. Dalam usaha untuk mengurangkan kesan terhadap alam sekitar, BIBD berhenti mengeluarkan kenyataan kertas untuk pelanggan korporat pada tahun 2022. Ini bermakna semua pemegang akaun korporat akan menerima penyata elektronik melalui e-mel. Ini akan mengurangkan penggunaan kertas untuk ribuan pelanggan dan jejak karbon yang berkaitan.

Di samping itu, BIBD mengenal pasti dan menyokong syarikat-syarikat hijau dalam mempromosikan aktiviti perniagaan mampan mereka apabila mungkin.

Untuk menggalakkan tabiat mampan di kalangan kakitangan Perbankan Korporat kami, kami juga mengambil bahagian dalam pelbagai inisiatif penanaman pokok yang dianjurkan oleh Bank.

9.3 Bahagian Perbedeharaan dan Pasaran Global

Bahagian Perbendaharaan dan Pasaran Global (TGM) bertanggungjawab dalam mengawasi pengurusan dana Bank dan memastikan ketersediaan mudah tunai yang mencukupi dalam memenuhi obligasi kewangan Bank pada setiap masa.

TGM sentiasa berusaha untuk menyediakan produk dan perkhidmatan perbendaharaan patuh Syariah yang inovatif yang memenuhi aspirasi pelanggan dan rakan kongsi kami. Kami memainkan peranan utama dalam melindungi Bank daripada tekanan pasaran kewangan melalui pengurusan modal dan mudah tunai yang berhemat. Sebagai duta jenama untuk Bank dalam pasaran kewangan global, TGM terus membina dan mengekalkan hubungan dengan institusi kewangan rakan kongsi di peringkat serantau dan antarabangsa.

Keutamaan dan Bidang Tumpuan

2022 bermula dengan banyak ketidakpastian. Pada suku pertama, Brunei dan beberapa negara lain masih bergelut dengan COVID-19. Ekonomi terus mengalami sekatan. Dunia turut digemparkan dengan peristiwa geopolitik di Rusia dan Ukraine yang menyebabkan gelombang kejutan di pasaran kewangan global. Harga komoditi meningkat ke paras yang tidak dilihat dalam dekad yang lalu. Pasaran mata wang, bon dan ekuiti juga turut terjejas. Kami juga melihat inflasi meningkat menyebabkan bank pusat di seluruh dunia bertindak balas dengan cara yang tidak pernah berlaku sebelum ini.

TGM tidak terlepas daripada peristiwa ini kerana portfolio kami dipelbagaikan secara meluas merentas kelas aset yang berbeza. Pendapatan tetap serta portfolio berstruktur terjejas apabila pasaran menjadi mengelut risiko dan hasil bertindak balas. Alhamdulillah, TGM mengambil pendekatan yang sangat proaktif semasa kegawatan ini dan telah mengimbangi dan menyusun semula strategi untuk memastikan volatility dapat diminimumkan. Ini mencerminkan kerja keras, dedikasi dan komitmen yang ditunjukkan oleh pasukan TGM dalam menghadapi cabaran.

Pada masa yang mencabar itu, TGM telah berjaya membina kedua-dua liabiliti serta buku aset secara mampan dan bertanggungjawab walaupun transaksi baharu dan terbitan sukuk adalah terhad. Ini adalah hasil daripada hubungan baik yang dibina selama beberapa tahun dengan pelbagai pelanggan dan rakan sejawat di peringkat serantau mahupun antarabangsa.

Inisiatif Utama pada 2022

TGM sentiasa percaya kepada pembangunan kapasiti. Pada tahun 2022, kami menyaksikan kebangkitan semula interaksi bersemuka di mana pasukan TGM dapat menghadiri pelbagai latihan, forum serta persidangan untuk meningkatkan kemahiran dan kepakaran mereka. 2022 juga merupakan kali pertama sejak pandemik di mana TGM bersama-sama pejabat antarabangsanya memulakan lawatan ke rakan-rakan sejawatannya. Ini adalah penting bagi TGM kerana ia membantu mewujudkan peluang pelaburan untuk Bank.

Matlamat dan Bidang Tumpuan untuk 2023

TGM sentiasa menumpukan usahanya untuk membina dan mengekalkan hubungan dengan institusi kewangan rakan kongsi sama ada di peringkat serantau mahupun global dalam usahanya untuk mencari peluang untuk membina kunci kira-kira Bank dan mengurus risiko dan pulangan yang ditanggungnya secara berhemat. Usaha ini seiring dengan matlamat TGM untuk terus meningkatkan margin keuntungan bersih. Melalui pejabat antarabangsa BIBD di Dubai dan Singapura, TGM dapat mencapai matlamat ini. Walau bagaimanapun, masih terdapat pasaran yang lebih luas untuk diterokai dan BIBD berharap rancangan menaik taraf pejabat antarabangsa ini akan dapat mengukuhkan lagi kedudukan BIBD di pasaran antarabangsa.

Memahami keperluan untuk sentiasa berinovasi dan kepentingan pendigitalan untuk mewujudkan lebih kecekapan, TGM merancang untuk menaik taraf dan meningkatkan sistem dan proses Perbendaharaan ke proses yang lebih diperkemas dan berautomasi dalam TGM. Ini diharap dapat mencapai penyelesaian yang lebih dinamik yang akan membolehkan TGM mengoptimumkan dan mengurus kecairan Bank dengan lebih baik.

Kewangan Islam sentiasa berkembang dengan produk inovatif baharu dan TGM sentiasa mengikuti perkembangan terbaru dalam pasaran. Bersama dengan rakan sejawatannya, pasukan TGM sentiasa berusaha untuk membangun dan menghasilkan penyelesaian dan produk baharu yang akan meningkatkan rangkaian produk yang kini ada dan boleh ditawarkan kepada pelanggannya. Di samping itu, memahami sifat ketidakpastian pasaran, TGM berharap untuk menawarkan pelbagai penyelesaian lindung nilai untuk kedua-dua buku proprietarnya dan juga untuk pelanggannya.

TGM akan terus mengutamakan urusan niaga perdagangan di tahun 2023 dan melihat banyak potensi dalam ruang ini. TGM bukan sahaja ingin meneroka pasaran baharu dalam selera risikonya tetapi juga kemungkinan untuk membangun dan memasuki struktur baharu dalam kawasan ini.

Tahun 2023 akan datang dengan cabarannya sendiri. Dengan perbincangan mengenai kemampuan dan kelembapan ekonomi global, kesannya terhadap portfolio TGM akan menjadi tumpuan utama. Pasukan TGM bersama-sama dengan Bahagian Pengurusan Risiko akan bersedia untuk menjadi lebih dinamik dalam strategi dan analisisnya untuk memastikan nilai portfolio kekal utuh dan sentiasa bersedia untuk mengagihkan semula atau mengimbangi risiko apabila diperlukan. TGM terus berwaspada dan melindungi pelaburannya bagi memastikan Bank dapat berdaya tahan walaupun dalam keadaan tidak menentu.

Pelanggan TGM tetap menjadi keutamaan. TGM akan sentiasa memastikan bahawa kami menyediakan perkhidmatan nilai dan produk terbaik kepada pelanggan kami untuk mengoptimumkan pulangan mereka dan pada masa yang sama memaksimumkan pulangan kepada pihak berkepentingan.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Memahami keperluan untuk menyedari tanggungjawab sosial ke arah masa depan yang mampan, TGM kekal komited kepada Rangka Kerja Kemampanan BIBD, yang sejajar dengan Maqasid Shariah dan 17 Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, dan akan bekerjasama dengan semua pihak berkepentingan yang relevan bagi mencapai sasaran Bank. Apabila membuat keputusan pelaburan, selain dari aspek kewangan, TGM juga mengambil kira faktor persekitaran, sosial dan tadbir urus.

Alhamdulillah, pada tahun 2022, TGM telah terus meningkatkan momentumnya dalam pelaburan mampan. Dengan komtmen sasaran Bank untuk mencapai B\$2 bilion dalam pelaburan mampan menjelang 2030, TGM menyasarkan untuk meneruskan momentum ini dan mencari lebih banyak peluang dalam ruang ini.

9.4 BIBD Securities

BIBD Securities Sdn Bhd (BIBDS) ditubuhkan pada 1993 dan merupakan syarikat sekuriti pertama di Brunei. BIBDS menyediakan penyelesaian pelaburan kepada pelanggan runcit dan institusi dan merupakan anak syarikat milik penuh BIBD Berhad.

BIBDS menyediakan perkhidmatan pembrokeran kepada pelanggan yang ingin berdagang saham BIBD dan sekuriti patuh syariah yang disenaraikan di Bursa Saham Singapura dan Bursa Malaysia, dan pengagihan dana bersama patuh syariah kepada pelanggan runcit.

BIBDS juga menyediakan perkhidmatan kepada pelanggan institusi melalui bahagian pengurusan asetnya, Pengurusan Aset BIBD (BIBD AM). BIBD AM telah ditubuhkan pada 2019 dan merupakan pengurus aset patuh Syariah tempatan yang pertama di Brunei. Keupayaan BIBD AM termasuk penyelesaian sukuk melalui pengurusan sukuk dalaman yang profesional serta strategi ekuiti dan pelbagai aset melalui pakatan strategik dengan rakan kongsi pengurusan pelaburan antarabangsa yang terkenal.

Celik Kewangan & Pendidikan pada 2022

Fokus utama BIBDS pada tahun 2022 adalah untuk meneruskan pertumbuhan tahun sebelumnya khususnya dalam pembangunan aset dan inisiatif meningkatkan celik kawangan di antara pelanggan di Negara Brunei Darussalam.

Walaupun menghadapi cabaran akibat pandemik COVID-19 dan pasaran global yang tidak menentu pada tahun 2022, BIBDS telah mengalami pertumbuhan 14% dalam aset di bawah pengedaran dan telah meningkatkan asas pelanggannya sebanyak 36% pada tahun 2022. Cabang pengurusan aset kami, BIBD AM, juga telah mengalami pertumbuhan dalam aset di bawah pengurusan, didorong oleh strategi sukuk Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus (ESG) dalam kami.

Berpandukan Rangka Kerja Kemampanan BIBD dan nilai ESG BIBDS iaitu Penjajaran, Kesenambungan dan Pendidikan (ACE), BIBDS telah memasuki tahun 2022 dengan fokus untuk meningkatkan celik kewangan dan pendidikan pelabur di negara ini.

Sepanjang tahun ini, kami telah menganjurkan beberapa inisiatif pendidikan untuk meningkatkan celik kewangan di Brunei seperti:

Meningkatkan Literasi Kewangan

BIBDS telah menganjurkan 15 acara celik kewangan pada tahun 2022 yang mensasarkan:

- Pekerja korporat - untuk menekankan kepentingan pelaburan jangka panjang dan perancangan persaraan. Pameran dan acara poket pelanggan ini dibuat khusus untuk keperluan organisasi tersebut.
- Pelajar sekolah menengah dan institusi pengajian tinggi yang bertujuan untuk mengembangkan pengetahuan pelaburan di peringkat akar umbi dan memberi pengenalan tentang konsep pelaburan Islam dan kepentingan pelaburan, perancangan kewangan, profil risiko, serta tanggungjawab harian pengurus portfolio.
- cara untuk mencapai matlamat kewangan melalui cara yang mematuhi Syariah.

Antara contoh acara yang dianjurkan adalah:

- perbincangan pendidikan pelabur dengan pelajar menengah bagi program BIBD ALAF;
- webinar kesedaran kewangan dengan kerjasama Sekolah Perniagaan dan Ekonomi Universiti Brunei Darussalam (UBD), dengan kehadiran hampir 200 orang pelajar;
- Lawatan daripada penuntut universiti dan pensyarah dari Universiti Teknologi Brunei ("UTB") dan Universiti Islam Sultan Sharif Ali ("UNISSA") untuk taklimat mengenai literasi kewangan dan simulasi portfolio Bloomberg;

- Ceramah Kesediaan Kewangan dengan pelajar dari UTB, termasuk sesi perbincangan mana pelajar berpeluang bertukar-tukar pandangan dengan dengan eksekutif BIBD dan BIBD Securities

Di samping itu, BIBDS telah menganjurkan 80 acara poket pelanggan yang mengetengahkan perkhidmatan perancangan kewangan kami.

Strategi Sukuk BIBD AM ESG

Pada tahun 2022, BIBD AM melancarkan strategi Sukuk Global berfokus ESG yang berkeyakinan tinggi. Ianya berhasrat untuk mencapai pulangan pelarasan risiko yang lebih tinggi daripada Penanda Aras Sukuk Dow Jones. Strategi ini menggunakan penapis syariah dan penarafan ESG untuk menyediakan tindakan sistematik dan bertindak sebagai senarai hitam dan senarai putih untuk sekuriti.

Strategi Sukuk ESG berdasarkan Portfolio Model yang telah berjaya mencapai objektifnya untuk memberikan pulangan pelarasan risiko yang lebih baik dan berjalan dari awal 2019 hingga pertengahan 2022, sebelum pelancaran strategi sebenar.

Anugerah Diiktiraf Antarabangsa 2022

Asia Asset Management and Global Business Outlook telah menganugerahkan pengiktirafan kepada BIBDS dan BIBD AM atas pencapaian 2022. BIBDS memperoleh anugerah untuk Brunei *Best Islamic Fund House* dan Brunei *Best Islamic Fund* manakala BIBD AM memperoleh anugerah bagi Pengurus Sukuk Terbaik Brunei dan Aplikasi Terbaik Amalan ESG di Brunei.

Cabaran Pelaburan BIBDS

BIBDS juga menganjurkan Cabaran Pelaburan yang julung kali diadakan yang disertai 30 orang pelajar dari lima institusi pengajian tinggi tempatan. Objektif cabaran ini adalah untuk meningkatkan celik kewangan belia dalam bidang pelaburan melalui pendekatan amali dalam suasana berasaskan pasukan.

Penyertaan dalam Forum Industri

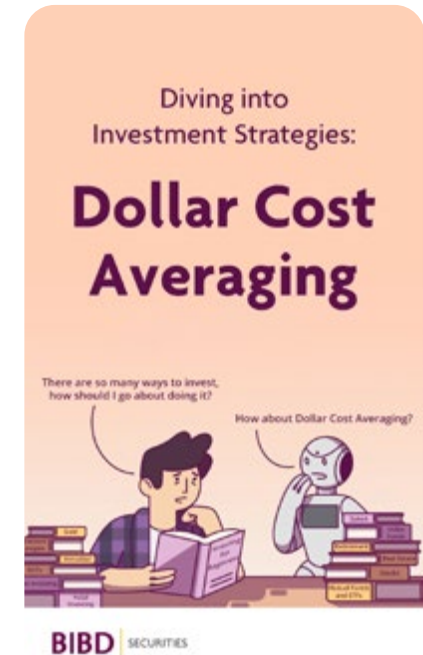
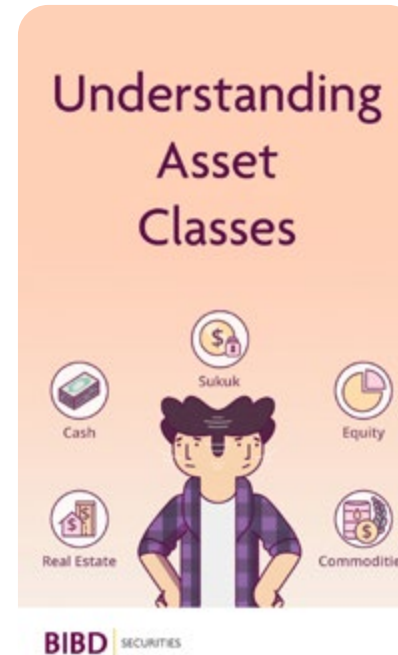
BIBDS juga merupakan penaja dan peserta pada Persidangan Meja Bulat Tahunan Negara Brunei Darussalam ke-14, bertemakan 'Moving Forward: Drivers of the New Economy'. BIBDS mengambil bahagian sebagai penceramah semasa perbincangan panel, menekankan kepentingan mengintegrasikan elemen ESG ke dalam Kewangan Islam untuk mewujudkan ekonomi yang lebih inklusif dan serba boleh. ESG dan Kewangan Islam berkongsi beberapa persamaan, di mana kedua-duanya telah berkongsi prinsip-prinsip asas seperti mengelakkan kemudaratan, dan di peringkat makro-ekonomi, kedua-dua Kewangan Islam dan ESG ditugaskan untuk meningkatkan kesejahteraan sosial, infrastruktur dan kemakmuran.

Meningkatkan Kehadiran Media Sosial

Kami telah mengembangkan kehadiran media sosial dan inisiatif pendidikan dalam talian melalui perkongsian kami dengan syarikat pemasaran dan media yang bertujuan untuk memperkasakan golongan muda untuk menguruskan kewangan peribadi mereka. BIBDS melancarkan satu siri kandungan pendidikan kewangan melalui ilustrasi grafik yang disiarkan melalui Instagram dan artikel yang menangani topik seperti memahami helaian fakta, kelas aset yang berbeza dan keunikan pelaburan patuh Syariah dan pelaburan ESG. Selain itu, BIBDS dengan kerjasama rakan pemasaran pendidikan kewangan kami menyampaikan bengkel celik kewangan bertajuk 'Investing 101: A Crash Course of Investing for Beginners.'

BIBDS juga menyiarkan siri kuiz interaktif dan Soal Jawab melalui Instagram Stories serta kemas kini pasaran mingguan yang dihasilkan oleh BIBD AM - memberikan gambaran keseluruhan mengenai perkembangan dalam pasaran modal global dan prestasi kelas aset.

Pembangunan Bakat dalam BIBDS

Pada tahun 2022, tiga kakitangan BIBDS telah dianugerahkan Sijil Institut CFA dalam Pelaburan ESG. Sijil Institut CFA dalam Pelaburan ESG adalah kurikulum pensijilan 100+ jam direka untuk pengamal pelaburan untuk membangunkan kemahiran dalam menganalisis dan mengintegrasikan faktor ESG bahan ke dalam peranan harian mereka, menawarkan pengetahuan praktikal dan teknikal dalam bidang pelaburan ESG yang berkembang pesat. Sijil dan bahan pembelajaran telah dibangunkan oleh pengamal terkemuka dan diiktiraf oleh Prinsip PBB untuk Pelaburan Bertanggungjawab (PRI), sebuah badan bebas yang bertujuan untuk menggalakkan pelabur menggunakan pelaburan yang bertanggungjawab untuk meningkatkan pulangan dan menguruskan risiko perniagaan dengan lebih baik. BIBDS secara aktif ingin menyediakan pasukannya dengan peluang pembangunan profesional untuk membolehkan perkhidmatan yang dipertingkatkan diberikan kepada pelanggannya.

Melihat ke arah 2023

Ketika BIBDS memulakan perjalanannya pada tahun 2023, kami percaya bahawa pertumbuhan berterusan bergantung pada pembangunan dan pengenalan produk dan perkhidmatan patuh Syariah baharu untuk memenuhi keperluan pelanggan runcit dan institusi kami. Dari segi media sosial, kami akan bekerjasama dengan bakat tempatan untuk lebih memahami pilihan dan keperluan pelanggan, sambil menggabungkan budaya Brunei untuk menyediakan kandungan Brunei yang unik. BIBDS menyasarkan untuk menyesuaikan pilihan produk dan perkhidmatan baharu kami dengan lebih baik. Pengenalan produk dan perkhidmatan ini dikawal oleh proses tadbir urus dalaman kami yang ketat untuk memastikan pelanggan kami dibekalkan dengan tawaran patuh Syariah terbaik dalam kelasnya.

10.

Sokongan Perniagaan

**Sebagai Rakan Kongsi Kemajuan,
BIBD akan bekerjasama dengan
pihak berkepentingan dan rakan
kongsi strategik untuk memacu
perubahan dalam isu yang
membawa kearah masyarakat
yang lebih baik**

PEJABAT PENGARAH URUSAN

10.1 Pejabat Ketua Pegawai Operasi

Bahagian Ketua Pegawai Operasi (COO) membangunkan, menyokong dan melaksanakan plan strategik operasi dan plan pengurusan prestasi yang sejajar dengan objektif dan strategi bank. Plan ini menyokong perniagaan dan semua bahagian lain dalam bank.

Ini termasuk memacu inisiatif digital dalam membolehkan penggunaan saluran digital yang lancar, meningkatkan penggunaan platform BIBD NEXGEN dan BIBD Biznet untuk pelanggan runcit dan entiti korporat masing-masing.

Bahagian COO juga menguruskan perancangan, pengaktifan dan penggunaan kontingensi perniagaan. Tumpuannya adalah untuk memberikan sokongan penuh kepada perniagaan dan bahagian di seluruh bank ke arah mencapai matlamat dan sasaran strategiknya.

Keutamaan dan Bidang Tumpuan

Pada tahun 2022, aktiviti Bahagian COO tertumpu kepada bidang berikut:

Mewujudkan Kesedaran tentang Kemampanan

Bahagian COO secara aktif menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD dan bertujuan untuk melaksanakan amalan mampan dalam kehidupan kerja harian kami pada tahun 2022. Setiap jabatan diminta untuk menghasilkan sekurang-kurangnya satu inisiatif untuk melaksanakan SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang baik sepanjang tahun. Di samping aktiviti dalaman ini, Bahagian COO juga menyasarkan untuk menganjurkan sekurang-kurangnya 1 inisiatif seluruh bank setiap suku tahun. Harapan kami adalah bahawa ini akan menetapkan nada untuk tahun-tahun akan datang sambil kita berusaha ke arah masa depan yang mampan.

COO sebagai Rakan Kongsi Strategik

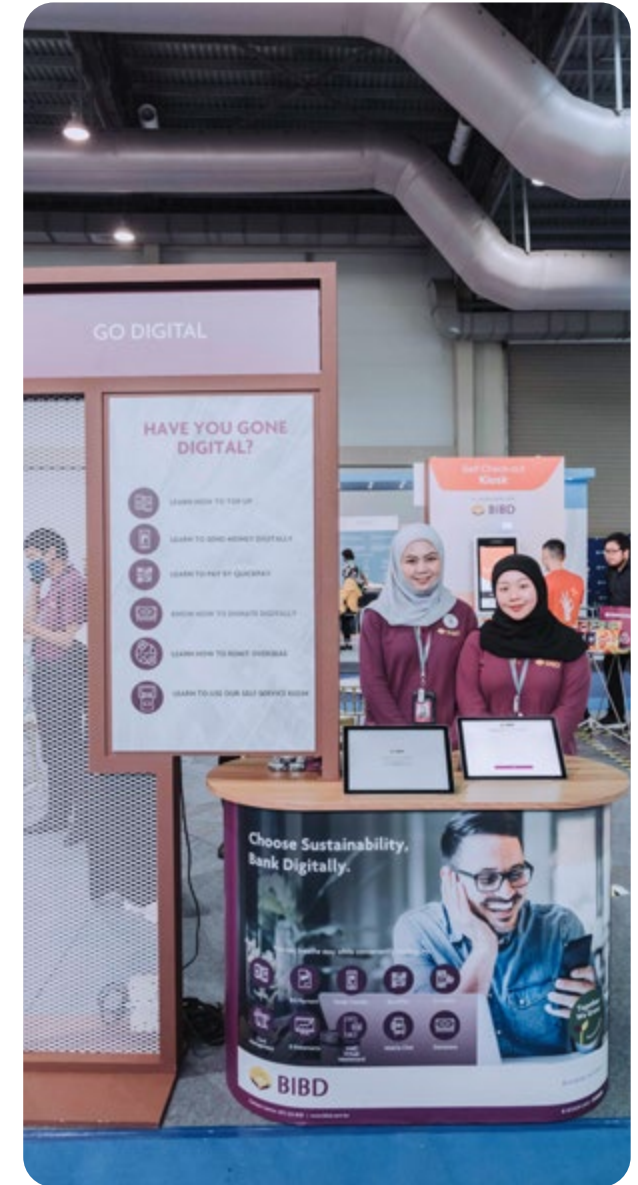
Sepanjang 2022, COO mengadakan mesyuarat bulanan dengan beberapa bahagian untuk membincangkan isu, meraikan pencapaian dan memacu peningkatan berterusan.

Pembolehan, Proses dan Automasi

Sebagai Bank yang Berjiwa Brunei, memenuhi keperluan pelanggan kami adalah amat penting. COO komited untuk memenuhi keperluan pelanggan kami, dan untuk pergi lebih jauh, meninggalkan pelanggan dengan pengalaman perkhidmatan yang tiada tandingan. Antara inisiatif yang kami jalankan pada tahun 2022 untuk mencapai matlamat ini termasuk:

- Inisiatif Recharge RISE
- Automasi dalam operasi, unit sokongan dan MIS untuk mempertingkatkan kecekapan dan masa respon.
- Penambahbaikan proses kad kredit.
- Meningkatkan pendigitalan pelanggan kami dengan sasaran untuk meningkatkan keseluruhan transaksi digital bank.
- Meningkatkan masa tindak balas kepada maklum balas dan permintaan perkhidmatan pelanggan.
- Meningkatkan ketersediaan dan kebolehcapaian Terminal Layan Diri (SST) kami.
- Menerapkan semula etika kerja di seluruh Bahagian COO.
- Memastikan kesempurnaan rangka kerja dan dasar Sistem Pengurusan Kesenambungan Perniagaan (BCMS), Pelan Pengurusan Insiden dan Krisis serta Pelan Kesenambungan Perniagaan Jabatan.

Memperkuh Tadbir Urus dan Budaya kita

Pada tahun 2022, mengukuhkan tadbir urus dalam Bahagian COO merupakan bidang tumpuan utama. Pasukan kami telah menjalankan semakan semua dasar dan SOP di bawah Bahagian COO. Ini dilakukan untuk memastikan kami mematuhi semua peraturan, serta memastikan proses kami diseragamkan untuk keseluruhan organisasi.

Keutamaan kami juga adalah untuk mengekalkan pensijilan ISO9001:2015 Bank dalam “Peruntukan Pelanggan Runcit Onboarding, Pembiayaan (Peribadi & Rumah), Pembayaran (Pembayaran Gaji & Pukal) dan Perkhidmatan Kad”

Membina Perpaduan, Kepercayaan dan Ketelusan

Pada tahun 2022, kami menumpukan pada peningkatan kemahiran kakitangan sebagai persediaan untuk pendigitalan. Ini adalah pelaburan utama untuk memastikan kakitangan kami mempunyai kemahiran yang tepat untuk menyokong inisiatif Bank.

Kami juga membangunkan kakitangan dalam kemahiran pengurusan, kepimpinan, komunikasi dan perundingan.

Antara inisiatif yang dijalankan disepanjang tahun 2022 adalah sesi “Kenali Satu Sama Lain” antara jabatan-jabatan dibawah COO. Ini bertujuan untuk meningkatkan kesedaran tentang fungsi dan peranan jabatan lain, membina hubungan antara jabatan, serta memberi peluang kepada kakitangan kami untuk saling memahami tugas yang dijalankan oleh rakan sekerja mereka.

Inisiatif Utama pada 2022

1. Menganjurkan Ceramah Kewangan Islam di daerah Temburong dengan kerjasama pasukan Perbankan Runcit, dengan matlamat untuk meningkatkan celik kewangan di kalangan penduduk di daerah Temburong.
2. Penempatan Wakil Khidmat Pelanggan Digital ke jerayawara untuk kedua-dua kakitangan BIBD dalaman dan pelanggan, dengan tujuan untuk mewujudkan kesedaran digital, kakitangan dan pelanggan sedia ada, serta untuk mendidik dan memberikan bantuan kepada pelanggan.
3. **Memperbaiki Terminal Layan Diri (SST):**
 - Semua Cawangan dan SST beroperasi 100% sepanjang Pengaktifan Pandemik BCP.
 - Pelaksanaan E-Jurnal untuk semua ATM & Mesin Deposit Tunai (CDM) untuk menyokong inisiatif SDG.
 - Penggantian 18 SST pada Q3 2022 di OneCity, Hua Ho Tutong, Cawangan Kiulap, Sengkulong Ecawangan, Cawangan Manggis – *Siap pada Julai 2022.*
 - Pemindahan CDM dari Lapangan Terbang ke Cawangan Panaga – *Selesai pada April 2022.*
 - Pemasangan ATM baharu di BSP Panaga– *Siap pada Sept 2022*
 - Waktu operasi untuk ATM - ditingkatkan daripada purata 55% pada 2021 kepada 89% (sehingga Nov) pada 2022. Untuk CDM - peningkatan daripada purata 19% pada 2021 kepada 28% (sehingga Nov) pada 2022.
4. Pelaksanaan pembukaan awal cawangan (1 jam sebelum waktu bekerja) untuk pembayaran Gaji Kerajaan dan pencen.
5. Pelaksanaan sistem Pengurusan Queue di semua cawangan melalui aplikasi QueUp, sistem tempahan pelanggan yang cekap khusus untuk cawangan dan kakitangan.
6. Menyertai pasukan Perbankan Korporat untuk menjalankan taklimat Perniagaan Perdagangan.
7. R.I.S.E. Recharge - memberigakan budaya perkhidmatan, menjalankan latihan dan pameran ke cawangan mengenai 6 kunci R.I.S.E. Seramai 13 kakitangan menjalani latihan untuk menjadi pelatih R.I.S.E.
8. Pensijilan semula ISO9001: 2015 pada tahun 2022 untuk skop "Penyediaan penyertaan pelanggan runcit, pembiayaan (Peribadi & Rumah), pembayaran (Pembayaran gaji & Pukal) dan perkhidmatan kad."
9. Inisiatif Digital Drive untuk meningkatkan penggunaan digital dan mengurangkan transaksi melalui kaunter. Berikut adalah pencapaian inisiatif tersebut:
 - **BizNet:**
 - Pertumbuhan 75% dalam jumlah transaksi Biznet (\$) pada tahun 2022 berbanding tahun sebelumnya.
 - Pertumbuhan 35% dalam jumlah transaksi Biznet pada tahun 2022 berbanding tahun sebelumnya.
- Pedagang:
 - Pedagang baru - peningkatan 3% bagi *terminal*, dan peningkatan 5% bagi *QuickPay* pada tahun 2022 berbanding tahun sebelumnya.
 - Pembayaran menggunakan kad BIBD di terminal pedagang BIBD - peningkatan 21% dalam nilai transaksi (\$) dan peningkatan 37% dalam jumlah transaksi pada tahun 2022 berbanding tahun sebelumnya.
 - embayaran menggunakan kad bukan BIBD di terminal pedagang BIBD - peningkatan 42% dalam nilai transaksi (\$) dan peningkatan 78% dalam jumlah transaksi pada tahun 2022 berbanding tahun sebelumnya.
10. *Turnaround time* yang lebih baik dari segi pemrosesan pembiayaan dan memenuhi permintaan perkhidmatan yang diterima melalui Pusat Panggilan.
11. Pelaksanaan SWIFT ISO20022 untuk mematuhi piawaian SWIFT ISO.
12. Memberi tumpuan kepada latihan semula kakitangan dan peningkatan kemahiran, serta program pembangunan kerjaya pada tahun 2022.

Keutamaan dan Bidang Tumpuan untuk 2023

1. Untuk menjangkakan keperluan pelanggan dan terus memberikan sokongan untuk mempromosikan kesejahteraan kewangan pelanggan.
2. Meneruskan inisiatif *Digital Drive* - untuk meningkatkan penghijrahan pelanggan ke platform digital yang lebih berkesan dan cekap melalui beberapa kaedah seperti pameran, CSR Digital untuk membantu pelanggan, peningkatan platform digital BIBD, dan bekerjasama dengan ahli-ahli Persatuan Bank-Bank Brunei (BAB) untuk mempromosikan penggunaan ACH & RTGS.
3. Melaksanakan dan menambah baik pergerakan perbankan hijau yang menangani sasaran ESG bank dengan cara yang lebih holistik dan bukan sahaja merangkumi operasi tetapi juga menyokong pelanggan dalam usaha jejak penyahkarbonan BIBD.
4. Untuk meningkatkan lagi Sistem Pengurusan Kesyntambungan Perniagaan (BCMS) untuk menggabungkan amalan terbaik industri untuk memastikan kesediaan berterusan untuk apa jua kejadian.
5. Peningkatan dan automasi sistem dan proses. Memperkemas dan mempertingkatkan proses sedia ada ke arah memastikan penyampaian perkhidmatan yang lebih cepat, turnaround time lebih baik dan kecekapan operasi.
6. Memperkenalkan lebih banyak program e-pembelajaran untuk kakitangan kami bagi menggalakkan minda inovatif dan memacu kemajuan digital.
7. Sentiasa berusaha melaksanakan inisiatif perkhidmatan (program RISE Recharge) untuk meningkatkan pengalaman pelanggan BIBD.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Setiap Jabatan di bawah Bahagian COO hadir dengan program dan aktiviti yang menyokong matlamat kemampanan BIBD, dengan tumpuan khusus kepada SDG3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Antara aktiviti-aktiviti tersebut ialah:

- a. **“Deskercises” mingguan** - semua kakitangan Bahagian COO mengambil bahagian dalam latihan dalam talian dari meja masing-masing, yang dijalankan oleh jurulatih yang berkelayakan.
- b. **Virtual Walk, Run or Hike Challenge** untuk cawangan BBOS dan kakitangan back office - untuk menggalakkan kakitangan mengambil lebih banyak langkah.
- c. **“Sememangnya Sedap dan Berwarna-warni”** untuk menggalakkan makanan hasil tempatan semula jadi dari Brunei, di samping meningkatkan kesedaran tentang kandungan pemakanan hasil semula jadi dan mengurangkan makanan yang diproses.
- d. Pengedaran tumbuhan dalaman kepada semua Jabatan dalam COO - untuk pembersihan udara.
- e. **Tree-planting activity** in collaboration with Universiti Teknologi Brunei – to encourage outdoor activity whilst contributing to global reforestation efforts.
- f. **“Life after plastics”**- ceramah kesedaran, diatur dengan kerjasama Bahagian Perbankan Korporat, mengenai kesan pencemaran terhadap ekosistem kehidupan di bawah air, yang akhirnya memberi kesan kepada kesihatan kita, dan cara praktikal bagaimana kakitangan dapat mengurangkan penggunaan plastik.

- g. **Ceramah kesedaran gangguan muskuloskeletal (MSD)** - untuk mendidik kakitangan tentang MSD dan mempelajari strategi senaman untuk mengurangkan risiko gangguan MSD disorder.

10.2 Kumpulan Kewangan dan Strategi

Kumpulan Strategi dan Kewangan (FSG) mempunyai 2 jabatan utama iaitu Jabatan Kewangan dan Jabatan Strategi. Jabatan Kewangan bertanggungjawab untuk pelaporan kewangan kumpulan, belanjawan, pembayaran vendor dan maklumat kewangan. Jabatan Strategi bertanggungjawab untuk memberikan sokongan dan memudahkan strategi peringkat Kumpulan, dan sumber untuk projek-projek strategik Kumpulan.

10.3 Bahagian Sumber Manusia dan Strategi

Bahagian Sumber Manusia dan Modal Insan ("HRHCD") memainkan peranan penting dalam membolehkan BIBD berjaya dalam Industri Perbankan dan mencapai sasaran perniagaan tahunannya, misi jangka sederhana dan visi jangka panjang melalui Agenda Strategik Sumber Manusia.

Untuk melaksanakan Agenda Sumber Manusia, HRHCD mempertimbangkan iklim perniagaan yang sentiasa berubah dan kemajuan teknologi yang pesat dan mengutamakan usahanya dalam bidang berikut:

- Membina penajaran yang kukuh dan kerjasama yang berkesan dengan pemimpin-pemimpin di semua Bahagian.
- Meningkatkan motivasi dan produktiviti pekerja, inovasi dan kreativiti untuk memaksimumkan prestasi melalui program Pembelajaran, pendedahan pekerjaan dan projek-projek.
- Mewujudkan dan melaksanakan penglibatan pekerja yang tinggi di mana isu, cabaran dan halangan kebajikan

pekerja yang kritikal yang berpotensi menjejaskan sasaran dan matlamat organisasi ditangani dan diselesaikan.

- Pemerolehan & pengekalan bakat yang diperlukan yang meningkatkan prestasi individu dan organisasi yang akan memastikan saluran bakat kepimpinan bagi pemimpin masa depan.
- Memacu perubahan organisasi melalui penglibatan dan komunikasi pekerja yang komprehensif untuk mendapatkan *buy-in* dan komitmen dalam pelbagai inisiatif strategik BIBD dan seterusnya menyokong transformasi organisasi BIBD.

Keutamaan dan Bidang Fokus pada tahun 2022

Walaupun pandemik COVID-19 telah berakhir secara rasmi, isu-isu berkaitan COVID-19 masih perlu ditangani, dan HRHCD ditugaskan untuk memastikan tindakan yang sepatutnya, dengan mementingkan kestabilan perniagaan dan tenaga kerja.

Bagi tahun 2022, HRHCD mengutamakan:

- Memperkukuhkan barisan Kepimpinan bagi menjamin kestabilan dan kesinambungan bakat,
- Membina Prestasi Frontliner yang mantap untuk mencapai kecemerlangan dalam Perkhidmatan Pelanggan
- Menyokong Matlamat Strategik Pendigitalan dan Pembangunan Kemampanan BIBD.
- Langkah-langkah Tadbir Urus Korporat & Penajaran Kos
- Penglibatan Pekerja untuk Menggalakkan Prestasi, Perpaduan & Ketelusan

Inisiatif Utama pada tahun 2022

Pembangunan Kepimpinan Bakat Tempatan

Pada tahun 2022, lebih 25% daripada jumlah hari pembelajaran, iaitu 834 daripada 3,337 hari yang dibelanjakan untuk pembelajaran terdiri daripada program pembangunan kepimpinan.

Ahli-ahli Forum Kepimpinan BIBD menghadiri Program Kepimpinan Clifton Strengths yang difasilitasi oleh Gallup, yang bertujuan untuk mengukuhkan prestasi pasukan, kerjasama dan membina hubungan yang lebih kukuh. Program ini akan diperluaskan kepada pemimpin dan ketua jabatan pada tahun 2023.

Seramai 65 orang kakitangan telah menghadiri program kepimpinan dalaman & pembangunan kemahiran insaniah yang direka untuk mengukuhkan kecekapan kepimpinan termasuk bengkel *Personal & Interpersonal Effectiveness* (PIPE) dan *Jumpstart Your Supervisory Skills* (JYSS).

Seramai 9 orang pemimpin kanan telah mendaftar dalam program kepimpinan, YELP, SEAL & HIEL, yang difasilitasi oleh Institut Kepimpinan dan Kewangan Islam Brunei (BILIF). 42 pensijilan telah diberikan kepada kakitangan dalam pelbagai bidang seperti Perbankan, Keselamatan Siber, Fintech Islam, Pematuhan, Pemasaran Digital, Pelaburan & Pengurusan Risiko. 70 persijilan masih dijalankan.

Kumpulan kedua Pelatih Pengurusan Siswazah menyelesaikan tugas mereka di 3 bahagian, berjaya lulus peperiksaan Chartered Banker Institute (CBI) mereka dan kembali ke bahagian induk mereka. HRHCD terus memantau prestasi dan kemajuan mereka dan menyediakan kaunseling dan bimbingan jika diperlukan.

Beberapa kemahiran, terutamanya dalam IT dan Pengurusan Risiko, sangat diperlukan oleh Bank tetapi terhad atau tidak tersedia di dalam negara. BIBD telah mengambil 3 orang ekspatriat dalam Bahagian Pengurusan Risiko & IT untuk meningkatkan penyampaian kerja, memindahkan pengetahuan dan melatih bakal pengganti dalam kemahiran teknikal dan kepimpinan.

Membina Prestasi Petugas Barisan Hadapan yang Kukuh Untuk Meningkatkan Kecemerlangan Perkhidmatan Pelanggan

Bagi memastikan petugas barisan hadapan memberikan perkhidmatan pelanggan yang cemerlang secara konsisten, HRHCD dengan kerjasama Jabatan Kualiti Perkhidmatan dan pelatih dalaman telah menjalankan program RISE yang bertujuan untuk menanamkan minda perkhidmatan '*I Can Make a Difference*' dan memastikan tingkah laku perkhidmatan pelanggan yang konsisten disemai dalam semua petugas barisan hadapan. Petugas barisan hadapan juga diberikan akses kepada program pembelajaran perkhidmatan pelanggan dan *soft skill* secara dalaman, serta beberapa sumber pembelajaran lain yang bertujuan untuk membantu mereka mengukuhkan kecemerlangan perkhidmatan pelanggan mereka.

Dalam Kumpulan Perbankan Runcit, 132 kakitangan perbankan peribadi daripada Pasukan Jualan menjalankan program dalaman yang bertujuan menyeragamkan metodologi penglibatan jualan BIBD, yang menekankan pemahaman keperluan pelanggan untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik.

HRHCD menghasilkan alat bantu pembelajaran untuk mempromosikan pengetahuan Syariah melalui tema 'Kenali Lingo Syariah Awda' kepada petugas barisan hadapan. Alat bantu pembelajaran ini bertujuan untuk menerapkan istilah syariah dalam urusan harian mereka dengan pelanggan. Sebanyak 40 video interaktif merangkumi Fakta Syariah yang meliputi istilah dan konsep Syariah serta pengetahuan asas mengenai Syariah dan Perbankan Islam. Kedua-dua alat bantuan pembelajaran ini telah disahkan oleh Badan Penasihat Syariah dan dirancang akan dilancarkan pada Q1 2023.

Menyokong Perjalanan Transformasi BIBD

Akademi Digital

BIBD terus membina keupayaan digital untuk membolehkan pekerja menavigasi landskap digital baharu dan bagi BIBD untuk mencapai tenaga kerja yang bersedia untuk masa depan, inovatif & celik teknologi.

- Dalam fasa ke-3 Akademi Digital BIBD, pelbagai program pembelajaran termasuk pensijilan profesional dalam fintech telah diperkenalkan. 6 pekerja dari RBG dan CBG telah mendaftar untuk 2 program pensijilan perbankan oleh London Institute of Banking and Finance (LIBF), kedua-duanya meliputi pendigitalan produk dan perkhidmatan perbankan - 2 daripadanya adalah dalam Sijil Perbankan Runcit & Digital (CertRDB) dan 4 dalam Sijil Perbankan Perniagaan (CertBB).
- Seramai 4 orang kakitangan telah menghadiri Festival Fintech Singapura 2022, manakala 2 orang lagi menyertai Sidang Kemuncak CX di Malaysia. Peluang ini membolehkan mereka mempelajari penyelesaian digital terkini yang terdapat di pasaran dan berinteraksi dengan pakar bidang dalam bidang ini. Mereka diharapkan dapat berkongsi dan membincangkan pembelajaran mereka dengan rakan sekerja lain dan mencadangkan penyelesaian yang sesuai kepada pihak pengurusan BIBD.
- Program Kesedaran Keselamatan Siber telah dilancarkan untuk membina pengetahuan kakitangan tentang risiko keselamatan siber dan meningkatkan kesedaran tentang peranan kritikal yang dimainkan oleh kakitangan dalam memastikan keselamatan BIBD. Seramai 98% kakitangan BIBD telah menyertai program ini.

- Lebih 600 pekerja menyelesaikan sekurang-kurangnya 2 program berkaitan digital, termasuk: Pengesahan Berbilang Faktor, *Dashboard* MS Excel, Power BI, Pemasaran Digital & Analisis Perniagaan IT.
- Seramai 9 orang pegawai berjaya menamatkan Program Sijil Profesional UNISSA & Institusi Kewangan Islam dan Ekonomi Amanah. Seramai 3 orang peserta BIBD telah menerima Sijil Kecemerlangan.
- 99.8% kakitangan BIBD berjaya menamatkan Program Kesedaran Keselamatan Siber. Semua pekerja dikehendaki mempraktikkan pembelajaran untuk memastikan keselamatan siber BIBD.
- HRHCD juga melancarkan platform dalam talian berasaskan AI, CompetencyCore, yang membolehkan HRHCD menjalankan analisis mengenai profil keupayaan organisasi, memastikan konsistensi dengan berdasarkan fungsi teras HRHCD untuk berasaskan kecekapan. Sistem CompetencyCore juga membolehkan kakitangan menggunakannya sebagai alat pembangunan kerjaya di mana mereka boleh menilai kecekapan mereka terhadap pekerjaan mereka, dan / atau terhadap pekerjaan lain dalam Bank untuk tujuan pembangunan kerjaya. Ini memberikan ketelusan yang lebih baik dan meletakkan pemilihan pembangunan dalam kawalan pekerja sendiri.

Menggalakkan Budaya & Aktiviti Kemampanan Seluruh Bank

Selaras dengan komitmen BIBD terhadap kemampanan, HRHCD bekerjasama dengan Kumpulan Transformasi Kemampanan (STG) untuk membangunkan rangka tindakan pembelajaran kemampanan, yang menyasarkan program pembelajaran untuk memenuhi pelbagai tahap kecekapan.

Untuk melengkapkan kakitangan dengan pemahaman asas tentang kemampanan, beberapa kakitangan telah mendaftar untuk Sijil Chartered Banker Institute (CBI) dalam Kewangan Hijau dan Mampan. HRHCD juga telah bekerjasama dengan CMO untuk membangunkan program pembelajaran dalam talian bertajuk Transformasi Kemampanan dan Latihan Kesediaan (START), yang akan dilancarkan pada separuh pertama 2023.

Tadbir Urus Korporat dan Langkah-langkah Penjajaran Kos

Penjajaran Tadbir Urus Korporat & penjajaran kos terus menjadi elemen penting dalam mengukuhkan budaya kerja organisasi dan akan dimasukkan ke dalam semua penyampaian fungsi HRHCD dan aktiviti penglibatan pekerja.

- **Memperkukuh Budaya Kesedaran Risiko**

Seramai 59 orang kakitangan dari pelbagai bahagian telah mendaftar dalam 2 program Pengurusan Risiko Kredit Runcit untuk mengukuhkan kecekapan, pemikiran dan menanamkan tanggungjawab peribadi semasa melaksanakan tugas mereka yang juga termasuk mengenal pasti dan melaporkan *red flag*. Program-program Pinjaman Runcit dan Asas Perbankan dijalankan oleh Moody's.

- **Penerapan Konsep Syariah yang Lebih Kukuh**

Untuk menggalakkan pemahaman, aplikasi dan pematuhan konsep, terma dan amalan Perbankan Islam. Jabatan Operasi Perbankan & Perkhidmatan Cawangan (BBOS) bekerjasama dengan Bahagian Syariah dalam melancarkan bengkel Penyegaran Konsep Syariah. Inisiatif ini akan diteruskan pada tahun 2023.

- **Mengemaskini Rekod Pengisytiharan Perniagaan Pekerja**

67% penyertaan diterima untuk Pengisytiharan Perniagaan 2022. Kakitangan dikehendaki mengemukakan borang Pengisytiharan Perniagaan baru untuk memastikan ketepatan dan maklumat terkini.

Meningkatkan penglibatan pekerja untuk menggalakkan prestasi, perpaduan dan ketelusan

Aktiviti penglibatan pekerja HRHCD dimulakan semula selepas berakhirnya pandemik. Aktiviti dan acara termasuk aktiviti keagamaan, contohnya Hari Raya Korban, meraikan pencapaian seperti anugerah perkhidmatan, haji, acara persaraan dan acara seluruh Bank (Hari Keluarga BIBD).

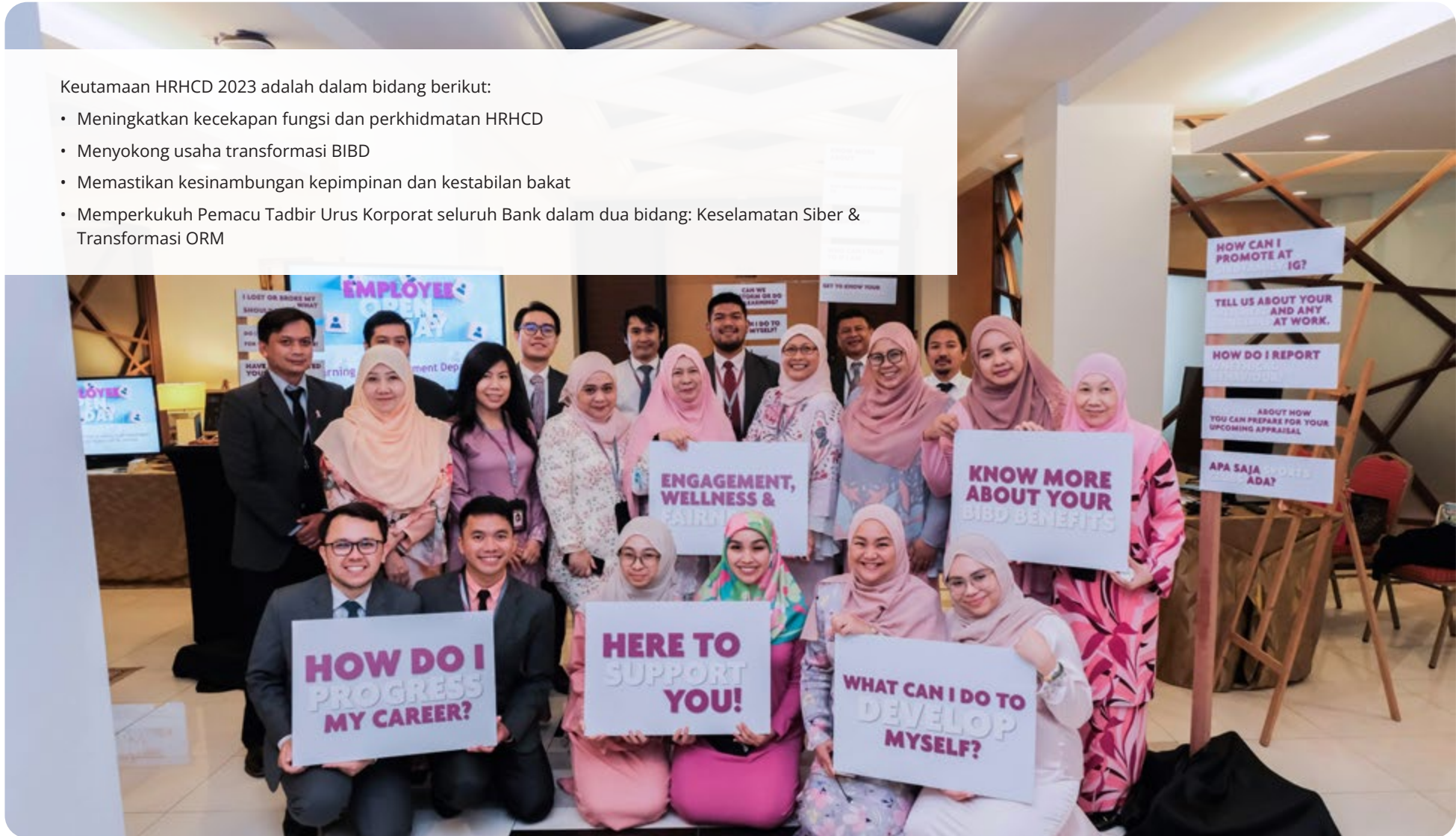

HRHCD mengadakan Hari Terbuka Kakitangan yang pertama untuk membolehkan kakitangan berinteraksi dengan pasukan HRHCD dan meningkatkan pemahaman mengenai fungsi dan peranan HRHCD. Hari Terbuka mendapat sambutan yang sangat positif kerana ia memberikan gambaran yang lebih telus mengenai kerja HRHCD dan belajar tentang pengendalian kerjaya mereka.

Matlamat dan Bidang Tumpuan untuk 2023

Keutamaan HRHCD 2023 adalah dalam bidang berikut:

- Meningkatkan kecekapan fungsi dan perkhidmatan HRHCD
- Menyokong usaha transformasi BIBD
- Memastikan kesinambungan kepimpinan dan kestabilan bakat
- Memperkukuh Pemacu Tadbir Urus Korporat seluruh Bank dalam dua bidang: Keselamatan Siber & Transformasi ORM

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

HRHCD terus menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD melalui pelbagai acara bank seperti aktiviti Penanaman Pokok di Seria, serta Festival Eko di Bandar Seri Begawan.

10.4 Bahagian Informasi Teknologi

Bahagian Teknologi Maklumat (ITD) menyelia strategi dan inisiatif berkaitan teknologi BIBD. ITD menjadi sumber rujukan bagi trend digital, inovasi dan peluang pertumbuhan perniagaan dan berusaha untuk meningkatkan pengalaman pengguna sepanjang perjalanan pelanggan. Melalui ITD, BIBD dapat bergerak ke hadapan dengan kemajuan dalam teknologi dan kaedah pemprosesan dan pengurusan maklumat. Disamping itu, ITD juga mengurus dan mengekalkan penyampaian produk dan perkhidmatan digital dalam menyokong operasi harian Bank.

10.5 Pejabat Ketua Pegawai Pemasaran

Bahagian Pejabat Ketua Pemasaran (CMO) adalah sebuah organisasi strategik yang bertujuan untuk mengawasi dan menguruskan pembangunan holistik dan pelaksanaan strategi jenama, aktiviti pemasaran, pengurusan pengalaman pelanggan dan komunikasi Bank untuk Kumpulan secara keseluruhan.

Diketuai oleh Ketua Pegawai Pemasaran, CMO bertanggungjawab untuk memastikan bahawa pemasaran Kumpulan, pengalaman dan penglibatan pelanggan, komunikasi strategik dan korporat, kempen strategik, pelaksanaan digital, titik sentuhan atau *touch point* pelanggan, profil jenama dan kedudukan jenama semuanya disokong melalui penciptaan nilai dan penambahan kepada kerja-kerja yang diminta.

Semua penciptaan nilai dan penambahan dari CMO adalah untuk mengemudi, memperbaiki dan menyelaraskan keputusan dan rancangan perniagaan pihak berkepentingan ke arah menyokong Bank, masyarakat dan negara dengan matlamat untuk menjadi sebahagian daripada institusi kewangan yang bereputasi baik dan ditubuhkan di peringkat serantau dan global. Bahagian ini merupakan pusat tumpuan bagi pengurusan berterusan tanggungjawab sosial korporat (CSR) dan inisiatif kemampanan di bawah Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampanan BIBD.

Tumpuan bagi tahun 2022

Membina Ekuiti Jenama

CMO memainkan peranan penting dalam mengawasi penjenamaan produk dan perkhidmatan dan membina ekuiti jenama. Ini melibatkan pembangunan dan pelaksanaan strategi pemasaran yang mempromosikan imej jenama, pemesejan dan kedudukan untuk mewujudkan identiti tersendiri dan tidak dapat dilupakan dalam minda pelanggan. CMO juga memastikan bahawa produk dan perkhidmatan sejajar dengan piawaian jenama, dan semua *touch point*, termasuk karya seni kreatif statik dan digital, media sosial, acara fizikal dan pengalaman pelanggan secara konsisten mencerminkan nilai dan keperibadian BIBD. Untuk membina ekuiti jenama, CMO bekerjasama dengan bahagian lain untuk meningkatkan pengalaman pelanggan dan mewujudkan kesetiaan jenama.

Sepanjang tahun 2022, CMO telah menghasilkan 216 karya seni, 41 risalah, 149 video, 16 iklan radio, 415 hantaran media sosial, 106 siaran akhbar dan menganjurkan 115 acara.

Menyokong Pemasaran Digital

Bagi menyokong teknologi pemasaran dan pengiklanan digital, Ketua Pegawai Pemasaran juga mengambil bahagian dalam dialog teknologi pengiklanan dan acara rangkaian yang pertama di Brunei, DBATE. Program anjuran Optimas Management itu menghimpunkan lebih 100 peserta daripada agensi kreatif tempatan, pakar pemasaran serta pencipta kandungan.

Hjh Nurul Akmar telah menyertai panel bertajuk “*Building the Demand Side Platform of #DigitalBrunei*” bersama peneraju kreatif dan pemimpin pendapat utama, untuk memulakan perbualan penting mengenai pemasaran digital di Brunei.

Memperkuhkan Kedudukan Jenama

Anugerah dan Pengiktirafan

Sebagai usaha untuk meningkatkan penjenamaan korporat dan mengukuhkan kedudukan jenama, CMO menyelaraskan penyertaan BIBD dalam pelbagai anugerah dan penghargaan antarabangsa. Pada tahun 2022, BIBD telah dinobatkan sebagai Bank Runcit Terbaik di Brunei dan Bank Terkuat di Brunei mengikut *Balance Sheet* oleh Asian Banker; dan Bank Paling Selamat di Brunei serta Institusi Kewangan Islam Terbaik oleh majalah Global Finance. Selain itu, BIBD Securities dan BIBD Asset Management dinobatkan sebagai Pengurus Sukuk Terbaik, Rumah Dana Islam Terbaik dan Dana Islam Terbaik oleh Asia Asset Management.

Setiap anugerah adalah bukti komitmen BIBD untuk memberikan kecemerlangan kepada pemegang saham dan pelanggan kami, sebagai sebahagian daripada nilai-nilai kami. Akreditasi ini adalah penting sebagai satu cara untuk kami juga mengesahkan kerja keras kami oleh pakar industri bebas dan untuk memastikan kami kekal teguh dalam semua aspek perniagaan dan tadbir urus kami jika dibandingkan dengan landskap industri di peringkat serantau dan global.

Rakan Kongsi Kemajuan

Kempen Rakan Kongsi Kemajuan yang dilancarkan pada tahun 2020 merupakan komunikasi strategik BIBD untuk mengukuhkan kedudukan jenama pihak Bank ke arah mencapai misi Bank Islam Terbaik di Asia Pasifik. Ia merupakan sebahagian daripada komunikasi strategik BIBD dan dijalankan oleh CMO dan menyelia dengan teliti sepanjang tempoh kempen.

Pada tahun 2023, CMO akan memberi tumpuan kepada sambutan ulang tahun ke-30 BIBD dan merancang untuk melancarkan pelan komunikasi strategik baharu dan kempen penjenamaan untuk mengukuhkan kedudukan jenama kami dan mewujudkan kesetiaan jenama yang tidak berbelah bahagi.

Audit Jenama

Sebagai sebahagian daripada usaha untuk mengekalkan penampilan jenama BIBD, audit jenama tahunan ke atas aset penjenamaan fizikal BIBD di lokasi BIBD telah dijalankan. Audit jenama adalah latihan tahunan dan merupakan kerjasama antara CMO, Unit Pengurusan Fasilitas di bawah GRSP dan Perkhidmatan Perbankan dan Operasi Cawangan di bawah Ketua Bahagian Pejabat Operasi untuk memastikan penjajaran keseluruhan. Selain daripada audit jenama tahunan, aktiviti pemantauan juga dijalankan sepanjang tahun.

Brand Immersion

“Brand Immersion” adalah proses mewujudkan hubungan yang mendalam antara jenama dan pelanggan dengan memupuk hubungan emosi, pengalaman, dan interaktif. CMO memainkan peranan penting dalam mengawasi “brand immersion” dengan merekabentuk dan melaksanakan strategi yang melibatkan pelanggan dengan cara yang bermakna. Antara usaha tersebut ialah menyelia aktiviti kemasyarakatan dan Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) BIBD, di samping menerajui sokongan bagi agenda kemampunan BIBD di bawah Rangka Kerja Kemampunan BIBD.

Meletakkan Asas untuk Masa Depan yang Mampan

CMO telah memainkan peranan penting dalam menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD, dengan menggalakkan amalan lestari dan memperluas perkongsian dengan rakan strategik utama dan pihak berkepentingan dalaman.

BIBD menandatangani Memorandum Persefahaman dengan Majlis Kebangsaan Perubahan Iklim (BNCCC) untuk bekerjasama dalam penyelesaian tindakan iklim, menjadikan BIBD rakan kongsi rasmi bagi inisiatif 'Race to Zero' untuk merealisasikan aspirasi dan matlamat kerajaan ke arah UN SDG 2030 dan Brunei *Net Zero* 2050. Semasa majlis menandatangani perjanjian itu, pelbagai rakan strategik telah dijemput untuk mempamerkan penyelesaian mampan mereka.

Sebagai sebahagian daripada sokongan Bank terhadap Sekretariat Perubahan Iklim Brunei (BCCS), BIBD bersama-sama menganjurkan Eco- Festival sebagai sebahagian daripada aktiviti di Brunei MYCE 2022. Aktiviti penanaman pokok telah dijalankan di bawah komitmen tahunan BIBD untuk menanam 2000 pokok menjelang akhir tahun ini sebagai sebahagian daripada usaha Bank untuk memerangi kesan berbahaya perubahan iklim terhadap ekosistem dunia. Sebelum ini, satu aktiviti penanaman pokok telah dijalankan pada April lalu di beberapa lokasi di semua 4 daerah.

BIBD merupakan salah satu penaja utama Persidangan Isu-Isu Global Borneo Sekolah Antarabangsa Brunei (ISB BGIC), sebuah persidangan tahunan yang diterajui oleh pelajar di mana peserta (perwakilan) mewakili negara-negara untuk menangani pelbagai isu semasa dan dunia sebenar. Persidangan tahun ini membincangkan Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 3, iaitu Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Ini sejajar dengan kepercayaan BIBD terhadap pemerkasaan belia dan merupakan sebahagian daripada usaha Bank di bawah Rangka Kerja dan Pelan Hala Tuju Kemampanan untuk meningkatkan kesedaran mengenai isu-isu berkaitan kemampan.

Sebagai usaha di bawah Rangka Kerja Kemampanan BIBD, Ketua Pegawai Pemasaran, Hjh Nurul Akmar binti Hj Mohd Jaafar selaku Pengerusi Kumpulan Transformasi Kemampanan BIBD telah menyertai sesi perkongsian di Bengkel Kebangsaan pada 2nd Voluntary National Review of the *United Nations Sustainable Development Goals*, anjuran Jabatan Perdana Menteri, selaku Sekretariat Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan Khas bagi Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) Brunei Darussalam.

Selain itu, BIBD juga dijemput untuk hadir di Forum *Multi-Stakeholder* Asia Tenggara UNESCAP mengenai Pelaksanaan Matlamat Pembangunan Mampan, dengan memberi tumpuan kepada bagaimana negaraneegara menunjukkan kepimpinan mengenai SDG dan memanfaatkan VNR untuk mempercepatkan pembaharuan dasar dan menyelaraskan SDG untuk sejajar dengan rancangan dan program negara.

CMO juga telah menerajui inisiatif untuk mengurangkan risalah bercetak dan memberi tumpuan kepada saluran

pemasaran digital dalam usaha untuk mengurangkan sisa kertas dan mengurangkan jejak karbon keseluruhan kami. Bahagian ini juga telah memperkenalkan hadiah korporat yang mampan dan mesra alam seperti tumbler logam, beg tote tenunan dan penyedut minuman logam yang boleh diguna semula sebagai sebahagian daripada usaha untuk meningkatkan kesedaran di kalangan pelanggan dan orang ramai mengenai bahan mampan. Sampul tahunan, kalendar dan buku nota bank juga telah dicetak pada bahan yang boleh dikitar semula.

Memberi Impak kepada Masyarakat

CMO juga menyelaras dan menyelia pelbagai aktiviti sepanjang tahun untuk menyokong program CSR Bank dan masyarakat setempat.

Kepentingan Pembelajaran Sepanjang Hayat

Program BIBD ALAF merangkumi komitmen Bank terhadap pembelajaran sepanjang hayat, memastikan kanak-kanak dari semua segmen masyarakat diberi peluang untuk berjaya. Sebagai sebahagian daripada usaha Bank untuk memastikan bahawa program BIBD ALAF menghasilkan pelajar yang produktif dan serba boleh, beberapa aktiviti telah diatur sepanjang tahun untuk memperkayakan pelajar ALAF.

Antaranya ialah Konvensyen Tahunan BIBD ALAF yang membawa tema 'Teladani Rasulullah SAW'.

Pelbagai aktiviti kokurikulum lain seperti lawatan sambil belajar, bengkel khat atau kaligrafi dan ceramah kerjaya telah dianjurkan pada tahun 2022. Aktiviti-aktiviti ini bertujuan untuk mempersiapkan belia Brunei untuk menjadi sebahagian daripada tenaga kerja yang berdaya saing dan juga pemimpin pada masa akan datang.

Memperkasa Wanita Kurang Bernasib Baik

BIBD terus mengekalkan sokongan untuk SDG PBB melalui kohort ke-5 BIBD SEED, yang bermula pada Oktober 2022.

Objektif BIBD SEED termasuk pembangunan modal insan untuk menjelmakan usahawan yang berjaya, meningkatkan produktiviti dan perkhidmatan melalui inovasi dan automasi dengan amalan perniagaan terkini, dan untuk meningkatkan keadaan hidup mereka melalui kepintaran perniagaan, pengetahuan, dan perdagangan yang optimum untuk menyesuaikan ke dalam ekosistem perniagaan.

Sebagai persediaan untuk kohort program seterusnya, BIBD bekerjasama rapat dengan rakan-rakan strategik dan pihak berkepentingan seperti Majlis Ugama Islam Brunei (MUIB), Program Pemeraksanaan Asnaf Zakat (PROPAZ), Jabatan Pembangunan Masyarakat (JAPEM) dan Pusat Dakwah Islamiah (PDI).

Konsistensi dan kesinambungan program ini yang terus mengambil peserta baharu setiap tahun mencerminkan komitmen BIBD ke arah rangkuman sosial untuk pembangunan negara bukan sahaja sebagai sebuah institusi kewangan, tetapi sebagai warga korporat yang bertanggungjawab menyumbang ke arah pembangunan Brunei dan masyarakatnya.

BIBD SEED juga sejajar dengan hasrat pihak BIBD bagi menyokong Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UN SDG) — terutamanya matlamat no 1,5 dan 8. Melalui program ini,

BIBD mampu memperkasakan golongan wanita yang kurang bernasib baik untuk mengatasi dan membasmi kemiskinan dan pada masa yang sama menggalakkan kesaksamaan gender, keusahawanan dan penciptaan pekerjaan. Sebagai institusi kewangan Islam terbesar di Brunei, adalah menjadi tanggungjawab kami untuk memenuhi Maqasid Syariah melalui program BIBD SEED.

Memberi Impak kepada Komuniti

CMO bekerjasama rapat dengan Community for Brunei (CFB) untuk menyelia pelancaran dan pelaksanaan Kempen Negara Mampan. Selain siri Eco-Chat, CFB juga menganjurkan Forum Kesihatan Belia untuk memperingati sambutan Hari Kesihatan Sedunia. Forum itu merupakan inisiatif pembangunan komuniti yang sejajar dengan sokongan BIBD untuk menangani Matlamat Pembangunan Mampan PBB, khususnya Matlamat 3 (Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik).

Forum Kesihatan Belia yang diadakan secara maya merupakan bengkel untuk belia sekolah, dan merupakan kerjasama antara Community for Brunei, Pusat Promosi Kesihatan Kementerian Kesihatan dan Jab Gym. Forum ini menghimpunkan belia dari beberapa sekolah-sekolah dan menampilkan Sammy McNess, seorang peninju profesional dan jurulatih kecergasan yang juga mewakili England dan Great Britain di peringkat antarabangsa selama empat tahun 4 tahun. Beliau juga berpeluang mengembara dunia melawan juara Benua, Dunia dan Olimpik. Panel juga menampilkan ahli panel dari industri kecergasan tempatan, iaitu Firdaus Ar Rasyid, pelari pecut kebangsaan dan Olimpik Brunei dan Alim Roslan, jurulatih kecergasan bertauliah Calisthenic & NASM dengan Jab Gym Brunei.

Menurut Ketua Pegawai Pemasaran, Hjh Nurul Akmar binti Hj Mohd Jaafar, Forum Kesihatan Belia adalah sebahagian daripada usaha BIBD untuk memperkasakan belia dengan membuka minda mereka kepada pelbagai laluan yang terbuka kepada mereka selepas tahun-tahun persekolahan mereka.

Memperkukuhkan Kedudukan Jenama

Penjenamaan peribadi ahli pengurusan utama memainkan peranan penting dalam membentuk reputasi, kredibiliti, dan kepimpinan pemikiran organisasi. CMO bekerjasama rapat dengan ahli pengurusan utama untuk mewujudkan identiti jenama peribadi tersendiri yang sejajar dengan misi, nilai dan matlamat organisasi dan ia terus membina reputasi yang kukuh sebagai peneraju dalam industrinya.

Sepanjang tahun 2022, pelbagai ahli Forum Pengurusan dan *Emerging Leadership Forum* (ELF) BIBD muncul di forum-forum awam dan mengambil bahagian dalam perbincangan panel sebagai pakar bidang utama.

10.6 Bahagian Syariah

Inisiatif Utama pada tahun 2022

- **Memperkuh Tadbir Urus Syariah** agar selari dengan **Garis Panduan BDCB**

Ini merupakan satu usaha yang berterusan namun, tadbir urus yang lebih mendalam dan mantap telah dilaksanakan pada tahun 2022 setelah merangka dan melaksanakan beberapa garis panduan dan di mana garis panduan ini telah mendapat kelulusan daripada Lembaga Pengarah dan Badan Penasihat Syariah masing-masing.

Bahagian ini telah menyerahkan sebanyak 6 laporan kepada BDCB secara tetap.

- **Memperkuhkan dokumentasi undang-undang** sedia ada untuk **Produk dan Perkhidmatan**
- **Menyemak proses perniagaan**

Matlamat dan Bidang Tumpuan untuk 2023

- **Pelaksanaan Fasa 2 – Projek Kompilasi Resolusi Syariah Terpilih (Resolusi Badan Penasihat Syariah 2017 – 2022).**
Melengkapkan edisi kedua buku resolusi untuk tujuan perkongsian pengetahuan dan perbincangan SAB dan membuat keputusan dengan orang ramai.
- **Meneroka struktur dan konsep Syariah lain untuk produk sedia ada kami untuk kebaikan Bank dan selaras standard antarabangsa.**

10.7 Bahagian Pematuhan

Bahagian Pematuhan menguruskan Rangka Kerja Pematuhan bagi Kumpulan yang bertujuan untuk melindungi nilai dan imej BIBD dengan memastikan tumpuan kepada pematuhan peraturan. Bahagian ini menguruskannya melalui empat bahagian - Pematuhan Peraturan yang menguruskan semua penglibatan kawal selia, Dasar Pematuhan Jenayah Kewangan, Nasihat dan Latihan yang mengendalikan semua dasar berkaitan dan menyediakan khidmat nasihat dan latihan Kumpulan, Operasi Pematuhan Jenayah Kewangan yang mengawasi operasi harian berhubung dengan pemantauan transaksi dan Jaminan Pematuhan yang menjalankan pemantauan dan ujian untuk memastikan pematuhan berterusan terhadap peraturan. Bahagian-bahagian ini berfungsi untuk memastikan bahawa Rangka Kerja Pematuhan kekal terkini dan relevan dan terlibat dengan anak-anak syarikat dan bahagian lain dalam Kumpulan BIBD untuk memastikan penajajaran dan pematuhan kepada peraturan.

Keutamaan dan Bidang Tumpuan

Fokus Bahagian Pematuhan bagi tahun 2022 adalah untuk memastikan Rangka Kerja Pematuhan kekal berkesan dan terkini. Ini termasuk memastikan latihan seluruh Kumpulan dijalankan, penilaian Risiko Pematuhan Kumpulan telah dijalankan dan mana-mana bidang yang memerlukan penambahbaikan ditangani tepat pada masanya. Bahagian ini juga menyokong semakan kawal selia serta inisiatif penjajaran dengan piawaian global. Di samping itu, Bahagian ini juga mewakili Kumpulan BIBD dalam proses Penilaian Bersama Kumpulan Asia Pasifik Brunei. Perubahan operasi Bahagian Pematuhan yang telah diguna pakai pada tahun 2021 disebabkan oleh COVID-19 telah memberi perkhidmatan yang baik kepada Bahagian dan keutamaan 2022 telah berjaya dilaksanakan.

Inisiatif Utama pada tahun 2022

Bahagian Pematuhan bekerjasama rapat merentas bahagian untuk menyokong penyempurnaan pemeriksaan peraturan di tapak dan penutupan cadangan. Bahagian ini juga melibatkan diri dengan inisiatif luar iaitu Penilaian Bersama Kumpulan Asia Pasifik Brunei yang memerlukan penglibatan dan persediaan yang signifikan.

Secara dalaman, Bahagian Pematuhan bekerjasama dengan Kumpulan Perbankan Runcit dan bahagian lain untuk mengurangkan pelanggan menggunakan perkhidmatan kaunter. Ianya telah dijalankan dan berjaya dilancarkan pada Disember 2022. Bahagian Pematuhan juga menyokong latihan pengambilan Graduan Kumpulan baru dan memberi tumpuan kepada membina skop seksyen Jaminan Pematuhannya.

Matlamat dan Bidang Tumpuan pada tahun 2023

Fokus utama Bahagian Pematuhan bagi tahun 2023 termasuklah memfokuskan semula latihan dan pensijilan bagi pasukan Pematuhan, serta penyusunan semula seksyen Jaminan Pematuhan untuk memenuhi keperluan Kumpulan BIBD. Di samping itu, Bahagian Pematuhan akan mengusahakan penjajaran strategik kepada cadangan Piawaian Global, sejajar dengan hasil Penilaian Bersama Kumpulan Asia Pasifik mengenai Brunei dan menyokong inisiatif Perkongsian Swasta-Awam yang boleh diperkenalkan. Semua matlamat dan fokus ini dijangka menyumbang secara positif kepada SDG16.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Dengan kesan COVID-19, Bahagian Pematuhan terus mengusahakan susunan tapak berpecah untuk memastikan operasi tidak terjejas dan kakitangan akan disokong dari perspektif kesihatan dan kesejahteraan (SDG3 Good Health and Wellbeing). Bahagian Pematuhan terus memastikan Rangka Kerja Pematuhan kekal teguh dan berkesan. Dengan penglibatan yang rapat dengan pengawal selia dan pihak berkepentingan, dan mempamerkan nilai-nilai I-CUE, Bahagian ini terus menyokong pembinaan BIBD sebagai institusi yang kuat dan boleh dipercayai melalui operasi hariannya (SDG16 Peace, Justice, and Strong Institutions).

10.8 Bahagian Pengurusan Risiko

BIBD has placed a significant emphasis on the role of risk management in ensuring a sustained and responsible long-term growth of the Group. In order to support BIBD's aspirations, a robust risk management function and respective processes, coupled with a strong awareness program have been placed to allow an independent assessment, monitoring and controls of all financial and non-financial risks across the BIBD Group.

Pengurusan yang menyeluruh bagi semua risiko yang dihadapi oleh BIBD adalah sebahagian daripada usaha kami yang lebih meluas mengekalkan standard tertinggi bagi tadbir urus risiko dan pematuhan di seluruh Kumpulan BIBD. BIBD menjalankan pelbagai perniagaan dan dikehendaki untuk mentadbir, memantau dan melaporkan semua risiko dengan pendekatan perusahaan dan holistik yang jelas.

BIBD telah menyediakan pelbagai dasar dan proses Risiko yang bertujuan untuk melindungi risiko yang berbeza merentas semua perniagaan yang disemak pada setiap tahun.

Strategi Pengurusan Risiko

Strategi Pengurusan Risiko disemak dan diluluskan oleh Lembaga pada setiap tahun. Strategi Pengurusan Risiko memberikan pendekatan secara holistik dalam mengurus risiko, pencetus dan ambang dalam Kumpulan BIBD.

Penyata Selera Risiko

Dalam Strategi Pengurusan Risiko, Penyata Selera Risiko ("RAS") yang holistik ditubuhkan sebagai parameter risiko utama dan diselaraskan dengan objektif pengurusan risiko bagi keseluruhan Kumpulan BIBD:

- Untuk secara konsisten melebihi keperluan modal kawal selia minimum
- Untuk memastikan tahap kecairan dan pembiayaan yang mencukupi
- Untuk mengurus tahap risiko dalam portfolio ke tahap yang boleh diterima,
- Untuk mengekalkan penarafan hutang luaran.

Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan

Kumpulan BIBD telah menerima pendekatan di seluruh perusahaan yang meliputi 19 (sembilan belas) risiko teras di dalam struktur pengurusan isikonya. Ini disokong oleh Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan ("ERMF") yang menyediakan pendekatan piawai untuk menguruskan semua risiko dalam Kumpulan BIBD. Alat utama yang digunakan dalam ERMF adalah untuk mewujudkan, dalam setiap bahagian BIBD, tadbir urus, pemantauan dan kawalan yang betul untuk dijejaki setiap bulan dan suku tahunan.

Struktur Tadbir Urus Risiko

Struktur tadbir urus yang kukuh telah disediakan untuk memastikan bahawa ERMF dapat dilaksanakan dengan berkesan. Walaupun Lembaga Pengarah pada dasarnya bertanggungjawab ke atas aktiviti pengurusan risiko BIBD, ia telah mengagihkan tanggungjawabnya di dalam pengawasan pengurusan risiko BIBD tersebut kepada Jawatankuasa Lembaganya; Jawatankuasa Kecil Audit dan Kewangan ("AF"), Jawatankuasa Kecil Risiko ("RC"), dan Jawatankuasa Eksekutif ("ExCom"). Jawatankuasa Lembaga Pengarah ini dikemas kini mengenai perkara yang berkaitan dengan risiko pada setiap suku tahun dan bulanan atau apabila diperlukan. Badan Penasihat Syariah ("SAB") juga telah diwakilkan oleh Lembaga Pengarah untuk memberikan pengawasan ke atas perkara yang berkaitan Syariah, termasuk risiko Syariah. SAB bermesyuarat sekurang-kurangnya setiap suku tahun dan dikemas kini mengenai perkara Syariah termasuk sebarang isu risiko yang berkaitan Syariah dimana panduan SAB adalah diperlukan.

Di peringkat Pengurusan, Risiko Kumpulan diuruskan oleh Jawatankuasa Risiko Kredit ("CRC"), Jawatankuasa Aset & Liabiliti ("ALCO"), dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko Perusahaan ("ERMC"). Jawatankuasa pengurusan ini bermesyuarat pada setiap minggu, bulanan, dwi-bulanan, dan suku tahunan. Perkara-perkara khusus seperti Kecukupan Modal ("ICAAP") dan Pelan Pemulihan adalah disemak dalam ERMC.

Model Pengurusan Risiko Kumpulan

Model Pengurusan Risiko Kumpulan menggunakan pendekatan "Tiga Barisan Pertahanan" untuk menampung sebarang potensi risiko. Ini dicapai dengan mengekalkan proses pemantauan yang berterusan, dan pelaksanaan kawalan masing-masing yang tepat.

Tanggungjawab tersebut dibahagikan seperti berikut: Barisan Pertahanan Pertama (Pemilik Risiko), unit Perniagaan / Sokongan.

Barisan Pertahanan Kedua (Fungsi Pemantauan dan Pengawasan), Pengurusan Risiko dan Pematuhan.

Barisan Pertahanan Ketiga (Jaminan Risiko), Audit Dalaman.

Walaupun risiko diuruskan pada tahap aktiviti pengambilan risiko, terdapat akauntabiliti yang jelas mengenai pemilikan risiko merentas BIBD seperti yang ditunjukkan dalam carta berikut.

Struktur Tadbir Urus Risiko ("RGS")

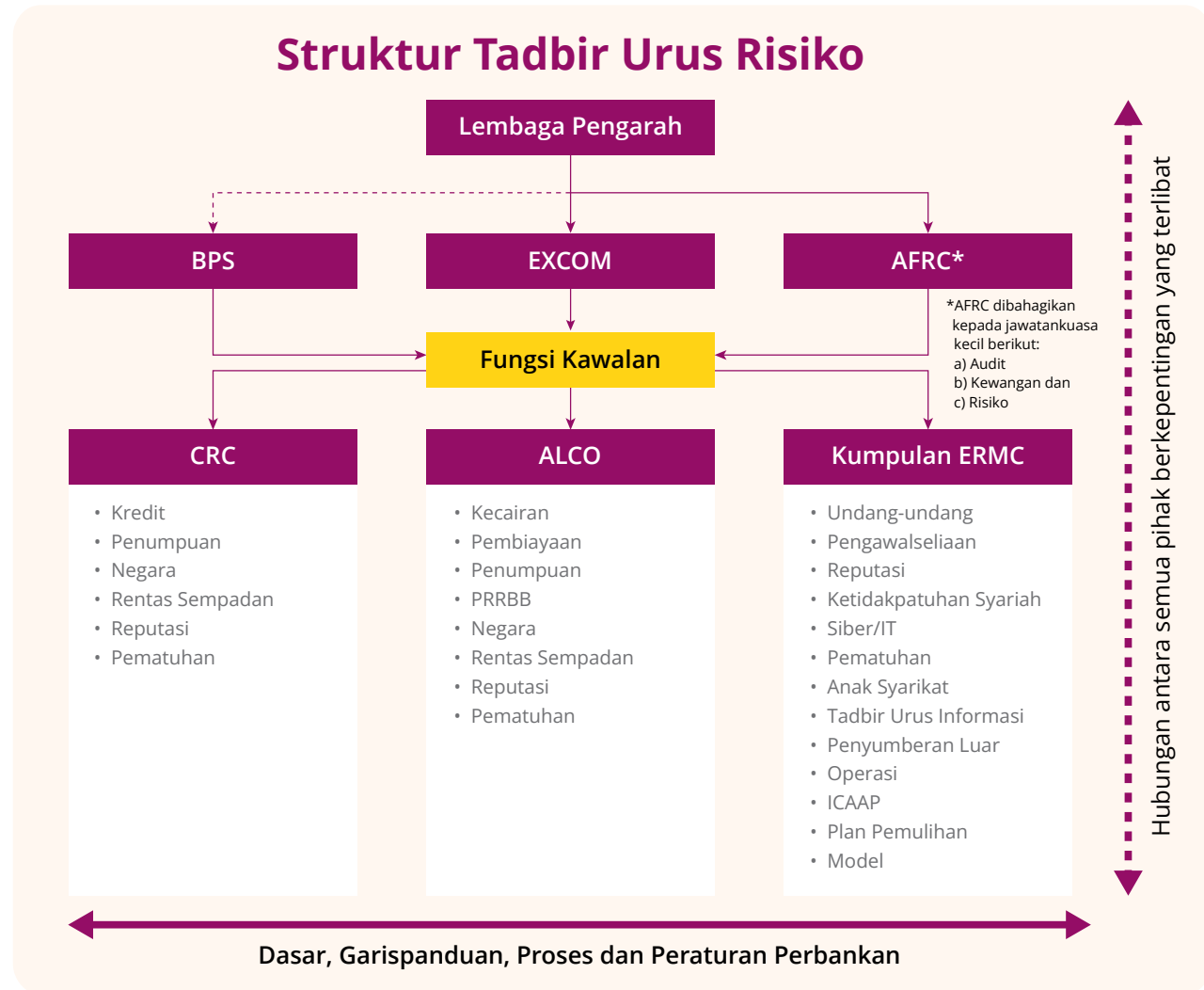
Dalam Struktur Tadbir Urus Risiko ("RGS"), BIBD mempunyai beberapa jawatankuasa di peringkat Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan:

- a) Lembaga Pengarah
 - ExCom – Bulanan
 - AFRC – Suku tahunan
 - SAB - Bulanan
- b) Pengurusan Kanan
 - CRC – Mingguan
 - ALCO – Bulanan
 - ERMIC - Suku tahunan
 - CC – Dwi-bulanan

Risiko utama dalam Kumpulan BIBD dikawal dan dipantau di bawah Bahagian Pengurusan Risiko ("**RMD**"), sebagai Barisan pertahanan ke-2 yang meliputi:

- Risiko Kredit
- Risiko Pasaran
- Risiko Operasi
- Buku Perbankan Risiko Kadar Keuntungan ("PRRBB")
- Risiko Kecairan
- Risiko Pembiayaan
- Risiko Penumpuan
- Risiko Negara
- Risiko Merentas Sempadan
- Risiko Reputasi
- Risiko Undang-undang
- Risiko Kawal Selia
- Risiko Syariah
- Risiko Pematuhan
- Risiko Siber
- Risiko IT

- Tadbir Urus Maklumat
- Risiko Sumber Luar
- Risiko Model

Pendekatan yang diambil oleh RMD adalah untuk menganalisis semua cadangan pembiayaan dan pelaburan, serta, menilai proses dan peristiwa operasi Kumpulan BIBD, dengan kerjasama erat dengan unit perniagaan masing-masing, untuk memastikan pendedahan Kumpulan BIBD kepada semua risiko difahami, dibincangkan, dan diuruskan secara proaktif, agar kepentingan semua pihak yang berkepentingan dilindungi.

Risiko kewangan dianalisis dengan melakukan ujian tekanan yang berbeza menggunakan senario ekonomi yang berbeza dalam ICAAP, Pelan Pemulihan dan ujian Tekanan lain setiap tahun seperti yang dikehendaki oleh Brunei Darussalam Central Bank ("**BDCB**"), ditambah dengan latihan khusus lain yang dibentangkan dalam ALCO.

BIBD menggunakan pendekatan proaktif dalam memantau risiko Kumpulan BIBD yang terdedah, dengan mempunyai Rangka Kerja Pengurusan Risiko Perusahaan yang mantap, ditambah lagi dengan Tadbir Urus Risiko Operasi yang kukuh yang menggunakan beberapa alat untuk sentiasa memantau risiko yang terhasil daripada Orang, Sistem, Proses dan faktor Luaran. Tanggungjawab Risiko Operasi terletak pada semua kakitangan BIBD, yang didorong kuat oleh latihan Kesedaran Risiko dan Budaya Risiko yang berterusan.

Peruntukan tanggungjawab berkaitan risiko di kalangan semua unit, dalam BIBD, diatur agar selaras dengan prinsip Tiga Barisan Pertahanan ("**LOD**"), di mana setiap barisan pertahanan adalah bebas di antara satu sama lain:

- a. Barisan Pertahanan pertama adalah dari unit perniagaan dan fungsi sokongan, selain daripada Barisan Pertahanan yang ke-2 dan ke-3 yang bertanggungjawab untuk mengenal pasti, dan mengurus risiko yang wujud dalam produk, aktiviti, proses dan sistem yang bertanggungjawab.
- b. Barisan Pertahanan ke-2 disediakan oleh fungsi pengurusan risiko dan pematuhan bebas. Fungsi utama pengurusan risiko bertanggungjawab untuk mengawasi aktiviti pengambilan risiko bank, ditambah pula dengan menjalankan penilaian risiko, dengan pelaporan bebas daripada Barisan Pertahanan Pertama. Fungsi pematuhan memantau pematuhan berkenaan dengan undang-undang, peraturan tadbir urus korporat dan dasar dalaman.
- c. Barisan Pertahanan ke-3 disediakan oleh fungsi audit dalaman bebas, yang bertanggungjawab untuk memberikan jaminan tentang keberkesanan Barisan Pertahanan pertama dan ke-2 bank.

Terdapat beberapa inisiatif daripada BDCB yang telah diterima pakai atau dalam proses diterima pakai oleh BIBD untuk menyelaraskan Sektor Perbankan Brunei dengan piawaian antarabangsa. Inisiatif tersebut termasuk:

- a. Garis panduan dan tadbir urus pengurusan risiko
- b. Garis panduan pengurusan risiko kredit
- c. Keperluan modal pengawalseliaan minimum
- d. Pelaksanaan model IFRS9
- e. Klasifikasi kemudahan kredit yang terjejas dan aset kewangan untuk tujuan peruntukan

- f. Garis Panduan Pengurusan Risiko Pasaran
- g. Garis Panduan Risiko IT dan Siber
- h. Basel II – Tonggak 3 Dokumen pendedahan awam
- i. Tadbir urus korporat untuk bank Islam
- j. Layanan berhemat terhadap aset bermasalah dan elaun kerugian kredit
- k. Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah
- l. Pengurusan Risiko Operasi
- m. Pengurusan Risiko Kecairan
- n. Rangka Kerja Kecukupan Modal
- o. Garis Panduan Penyumberan Luar
- p. Proses Penilaian Kecukupan Modal Dalaman ("ICAAP")
- q. Pelan pemulihan

Langkah Kawal Selia Sementara (COVID-19)

Pada 30 Jun 2022, BDCB telah menamatkan program pelepasan kecairan yang diperkenalkan untuk menyokong semua pelanggan Korporat dan juga Runcit yang terjejas oleh pandemik COVID-19. Program bantuan ini menyediakan penangguhan pembayaran pokok merentasi industri dan sektor yang dikenal pasti.

Menjelang April 2020, BIBD segera melaksanakan arahan baru, dengan menambah program ini ke dalam dasar kredit BIBD. Menjelang Disember 2022, program ini telah dilanjutkan beberapa kali oleh BDCB, seperti berikut: Sambungan pertama dilaksanakan dari April hingga

September 2021, berikutan lanjutan tambahan sehingga 31 Disember 2021 dan lanjutan terakhir sehingga Jun 2022. Semua lanjutan telah diluluskan oleh BDCB dan arahan yang dikemas kini dengan sewajarnya dalam dasar BIBD.

Penilaian Kredit *Standard & Poor*

Sebagai bukti pendekatan bijak BIBD terhadap pengurusan risiko, Bank telah disahkan semula dengan A- (Stabil) oleh salah satu daripada tiga agensi penarafan kredit antarabangsa yang besar, *Standard & Poor's ("S&P Global")*.

Pengurusan Risiko Material

Penekanan budaya pengurusan risiko yang kukuh adalah asas mekanisme kawalan Kumpulan BIBD. Ini melibatkan proses pengenalpastian, penilaian, kawalan, pemantauan dan pelaporan risiko material yang berterusan, yang dipanggil "Taksonomi Risiko" yang mempengaruhi prestasi objektif strategik Kumpulan BIBD, seperti berikut:

a. Risiko Kredit dan Penumpuan

Rangka kerja risiko kredit yang teguh adalah yang membenamkan garis panduan pembiayaan berhemat untuk mengurangkan keingaran dan kerugian kredit, sambil mengekalkan portfolio kredit yang berada dalam skop Pengurusan Risiko Kumpulan BIBD. Bank telah menyediakan beberapa sistem dan proses untuk mempunyai set kawalan dan skim pemantauan yang betul untuk meninjau keseluruhan semua risiko dalam pengurusan risiko BIBD.

Faktor penumpuan bagi setiap industri, had, obligor, dan produk adalah aspek penting dalam portfolio

Kumpulan BIBD dan dijejaki secara berterusan. Dalam spektrum Bukan Runcit, fokus portfolio industri Kumpulan BIBD kekal stabil dengan tumpuan tertinggi dalam industri minyak dan gas, yang telah menjadi trend bersejarah, disebabkan kepentingan hasil minyak dan gas domestik untuk Brunei. Dalam Portfolio Runcit, tiada penumpuan disebabkan oleh garis panduan kawal selia yang ditetapkan (Rangka Kerja *Capital Adequacy* bertarikh 13 Februari 2019), di mana setiap penanggung runcit tidak boleh mewakili lebih daripada 0.2% daripada jumlah portfolio runcit.

Portfolio Bukan Runcit

Dalam ruang bukan peruncitan, Bank melaksanakan sistem penarafan risiko dalaman daripada *S&P Global*, untuk membantu Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan membezakan tahap risiko, melalui pendekatan *probability of default*, merentas semua pembiayaan dan pelaburan untuk memudahkan proses membuat keputusan.

Di samping itu, terdapat proses penilaian sepanjang pendekatan analisis asas - semakan maklumat kualitatif dan kuantitatif - dan pembiayaan melebihi satu tahun mempunyai keperluan analisis tambahan, di mana unjuran dan andaian tertentu berlaku. Perlindungan cagaran pembiayaan adalah tinggi. Walau bagaimanapun, keputusan kredit sentiasa berdasarkan penjaan aliran tunai, sebagai sumber utama pembayaran balik, ditambah dengan struktur kemudahan yang sesuai, di mana semua kemudahan mempunyai had khusus bagi setiap jenis risiko (risiko Dibiayai, Tidak Dibiayai dan Prapenyelesaian). Terdapat skop pemantauan umum, termasuk dua proses khusus:

a) Akaun senarai pantau

Pendekatan ini meliputi semua akaun melebihi 1 Hari Tarikh Perlu Dibayar ("**DPD**") serta pergerakan dalam baldi DPD (1-30, 31-60, 61-90 dan ke atas 90 hari).

b) Akaun pemantauan secara dekat

Pendekatan ini hanya meliputi akaun semasa dengan isu kecil yang mungkin merosot jika tidak dipantau dengan betul.

Untuk akaun yang melebihi 30 DPD tetapi di bawah 90 DPD, Pendedahan secara *Default ("EAD")* mesti dipindahkan ke Peringkat 2 (IFRS9) dan apabila mencapai 90 DPD, mesti ditakrifkan sebagai terjejas dan EAD dipindahkan ke Peringkat 3 bersama-sama dengan Kredit Jangkaan Kerugian ("**ECL**") atau kemerosotan nilai.

Dalam Kumpulan Perbankan Korporat, Jabatan Aset Khas ("**SAD**") bertanggungjawab untuk terus membuat susulan dan menilai arah aliran untuk semua akaun dengan DPD melebihi 30 hari, untuk membuat penyelesaian. Pengurusan Risiko bekerjasama rapat dengan SAD, untuk mengurus semua usaha berkaitan serta tahap kemerosotan nilai yang betul.

Portfolio Runcit

Dalam ruang runcit, Bank mempunyai pendekatan portfolio untuk menilai jenis produk individu menggunakan model risiko dalaman di seluruh kad skor yang berbeza dan dalam beberapa kes, analisis kredit asas, untuk penilaian akhir dan kelulusan masing-masing. Semua kemudahan mempunyai had khusus bagi setiap jenis risiko (Risiko Dibiayai, Tidak Dibiayai dan Pra-penyelesaian).

Terdapat susulan berterusan pada arah aliran/tingkah laku pasaran dan analisis portfolio bagi setiap jenis produk di antara lainnya seperti bulan-bulan pada buku di bawah status berprestasi dan analisis pergerakan baldi DPD.

Dalam portfolio runcit, terdapat pembiayaan jaminan, di mana, cagaran meliputi sepenuhnya jumlah pembiayaan dan dengan penambahan penyerahan gaji. Untuk pembiayaan tanpa jaminan, tiada cagaran yang diberikan. Walau bagaimanapun, kebanyakan obligor mempunyai penyerahan gaji.

Kutipan dan Pemulihan

Jabatan Kutipan dan Pemulihan di bawah Ketua Pegawai Operasi bertanggungjawab untuk menjejaki semua DPD dan trend untuk menilai strategi yang sesuai untuk setiap jenis produk. Bahagian Pengurusan Risiko bekerjasama rapat dengan jabatan ini untuk memahami corak tingkah laku yang boleh digunakan untuk meningkatkan lagi polisi sedia ada.

Jangkaan Kerugian Kredit

BIBD telah mewujudkan proses IFRS9 yang membolehkan kami untuk mengira Jangkaan Kerugian Kredit atau kemerosotan kredit. Proses ini memberikan jangkaan kerugian kredit yang dijangkakan untuk sama ada 12 bulan *Probability of Default* ("PD") atau PD Sepanjang Hayat, berdasarkan data sejarah statistik berkenaan dengan PD portfolio BIBD, *Loss Given Defaults* ("LGD"), tindakan Makroekonomi dan Pendedahan pada "EAD".

Risiko Operasi dan Syariah

Perihal Risiko Operasi yang berpunca daripada Orang, Sistem, Proses dan Faktor Luaran yang boleh membawa kepada kerugian Kumpulan. Faktor-faktor ini sentiasa dipantau dan dilaporkan.

Sebagai langkah proaktif yang berterusan untuk menangkap semua kejadian yang berkaitan risiko operasi dengan lebih baik, Kumpulan telah memberikan penekanan yang kuat untuk menyediakan latihan secara berterusan kepada semua pekerja. Kumpulan telah menugaskan pekerja di semua Bahagian untuk bertindak sebagai Penyelaras Risiko ("RC"), yang bertanggungjawab untuk menangani sebarang isu risiko operasi, termasuk Risiko Syariah.

Bahagian Pengurusan Risiko juga telah melaksanakan beberapa alat dan proses untuk menyediakan pandangan risiko operasi secara holistik di seluruh Kumpulan. Sebarang Laporan Peristiwa Risiko dianalisis dengan teliti menggunakan metodologi *Root Cause* bersama-sama dengan faktor penyebab masing-masing untuk mengenal pasti penyelesaian yang betul dalam garis masa yang munasabah. Satu lagi alat utama yang digunakan untuk isu risiko operasi ialah penjejakan bulanan Penyata Selera Risiko ("RAS") dan Petunjuk Risiko Utama ("KRI") yang dilaksanakan oleh setiap unit, yang dipersetujui bersama Bahagian Pengurusan Risiko.

Risiko Pasaran, PRRBB, Pembiayaan, Kecairan, Negara dan Rentas Sempadan

Sebagai sebahagian daripada pemantauan dan pelaporan tetap pendedahan risiko pasaran BIBD, terdapat beberapa laporan yang dijejaki untuk memastikan pendedahan ini berada dalam parameter selera risiko yang diluluskan, pasukan Pengurusan Risiko sentiasa

mengikuti perkembangan pasaran di geografi yang berbeza, yang mungkin membawa impak kepada portfolio rentas sempadan dan garis panduan risiko khusus BIBD. BIBD mengekalkan aset cair berkualiti tinggi dan sumber pembiayaan yang pelbagai yang bertindak sebagai penampungan kecairan.

Satu lagi aspek risiko pasaran ialah pergerakan kadar faedah/keuntungan yang mempengaruhi prestasi buku perbankan dan kesan akibatnya ke atas pendapatan dan modal. Analisis ini dibentangkan dalam ALCO oleh Bahagian Pengurusan Risiko, setiap bulan.

BIBD menggunakan beberapa metodologi penilaian dengan bantuan pelbagai teknik analisis, untuk mengurus risiko yang berkaitan dan menyokong keperluan perniagaan tertentu:

- Proses Had Rakan Niaga menggunakan teknik kualitatif dan kuantitatif,
- Had Negara menggunakan analisis asas ekonomi, politik dan sosial,
- Analisis Risiko Merentas Sempadan meliputi risiko Nasionalisasi, Pengambilalihan, Keboleh Tukaran dan Keboleh Pindahan ("NECT").

BIBD juga menggunakan penarafan risiko *Country Sovereign International*, daripada *S&P Global*, Moody's dan Fitch untuk memastikan penjajaran selanjutnya dengan amalan antarabangsa.

Risiko Undang-undang, Kawal Selia, Pematuhan dan Reputasi

Kumpulan BIBD meletakkan keutamaan sepenuhnya pada pengawasan pematuhan berkenaan dengan garis

panduan tadbir urus antarabangsa dan tempatan. BIBD menyedari pelaksanaan semua prinsip pematuhan yang betul dan proaktif, untuk mengurangkan, memindahkan atau mengelakkan semua risiko yang berkaitan dengan undang-undang, kawal selia, pematuhan, dan kesan buruk kepada reputasi BIBD.

Risiko Siber dan IT

Semakan kerap naik taraf dan ujian semua sistem IT (perkakasan, perisian tengah dan perisian), serta infrastruktur siber BIBD, dilakukan untuk mengelakkan sebarang gangguan dalaman dan luaran yang boleh menjejaskan keupayaan am Kumpulan untuk beroperasi. Pendekatan ini membolehkan pengukuhan lagi keseluruhan keupayaan pengurusan risiko IT dan Siber BIBD, dengan melaksanakan amalan antarabangsa terbaik. Sebagai sebahagian daripada skop ini, rangka kerja risiko IT dan Siber dinilai dan disemak secara berkala sambil BIBD meneruskan pembangunan budaya pengurusan risiko ramalan.

Tadbir Urus Maklumat dan Risiko Penyumberan Luar

Lembaga Pengarah BIBD dan Pengurusan Kanan telah memberi penekanan yang ketara dalam memastikan risiko dapat dikurangkan dan dielakkan berkaitan dengan kualiti data, keselamatan data, pengurusan rekod dan privasi data pelanggan.

Kumpulan BIBD telah melaksanakan proses pemantauan penyumberan luar untuk memastikan perkhidmatan material dan data yang diterima oleh sumber luar boleh dipercayai dan pembekal mempunyai rekod prestasi yang kukuh dan terbukti.

Risiko Model

Ini merujuk kepada kerugian akibat penggunaan model, data, semakan model dan kemas kini perkhidmatan penyelenggaraan yang tidak sesuai. Kumpulan BIBD sedang membina senarai penjejakan inventori modelnya untuk mempunyai rekod komprehensif bagi semua model yang tersedia untuk membolehkan pengurusan, penyelenggaraan dan penjejakan yang betul.

Faktor Risiko yang Boleh Dijangka

Pada tahun 2022, dunia menyaksikan pergerakan tidak menentu dalam bekalan dan permintaan barangan dan perkhidmatan global, ditambah pula dengan sistem rantai bekalan di seluruh dunia yang telah terganggu. Situasi ini adalah akibat daripada kesan COVID-19, ditambah dengan pencerobohan Rusia ke atas Ukraine. Di samping itu, banyak negara antaranya AS menyuntik jumlah mudah tunai yang banyak, meningkatkan ekonomi masing-masing, mengakibatkan kesan gangguan selanjutnya di antara bekalan berbanding permintaan, menjana kesan inflasi di seluruh dunia, mendorong kenaikan kadar faedah dalam blok ekonomi utama dan dunia, secara amnya, dan menyebabkan ketidaktentuan pasaran yang berterusan.

Untuk 2023, kemelesetan ekonomi mungkin melanda blok ekonomi utama, dan kenaikan kadar faedah akan berterusan, walau bagaimanapun pada kadar yang berbeza, bergantung kepada spesifik negara yang dirujuk. Harga Minyak & Gas akan menjadi komponen penting dalam inflasi dunia, di mana perubahan iklim dan output pengeluaran akan menjadi elemen yang perlu ambil kira.

Dalam Negara (Brunei)

- o Permintaan agregat akan berkembang merentas ekonomi.

- o Projek utama kerajaan yang baharu adalah terhad, dalam tahun 2023.
- o Untuk tahun 2023, perbelanjaan domestik akan bertambah baik disebabkan oleh fasa Endemik COVID, yang berkuat kuasa sejak 1 Jun 2022.
- o Aktiviti yang lebih tinggi dalam sektor korporat.
- o Penumpuan masih lagi di dalam industri minyak & gas (Termasuk derivatif), menyumbang kepada 62.1% daripada GDP Dalam Negeri (Suku 3 22 – MOFE).
- o GDP untuk 2023 dijangka berkembang sebanyak 3.3% (IMF) dan Indeks Harga Pengguna dijangka berada pada 2.5% (IMF).

Antarabangsa

Dijangkakan bahawa ekonomi seluruh dunia akan mempunyai sedikit pengaktifan semula untuk tahun 2023. Walau bagaimanapun, adalah dijangka bahawa kekangan ekonomi yang biasa dan keadaan khusus industri akan terus memberi kesan merentasi semua blok ekonomi, seperti:

- o Inflasi Tinggi
- o Kenaikan kadar faedah
- o Ketidaktentuan di dalam pasaran saham, bon dan kadar pertukaran
- o Rantai bekalan masih sebahagiannya terganggu
- o Harga tenaga yang tidak menentu
- o Ketidakpastian pada varian Covid baharu dan kadar penularan untuk 2023.
- o Pencerobohan Rusia ke pembangunan Ukraine.
- o Ketegangan geopolitik lain.

10.9 Bahagian Audit Dalaman

Bahagian Audit Dalam ditadbir oleh Piagam Audit Dalaman. Bahagian Audit Dalaman BIBD melapor terus kepada Jawatankuasa Audit, Kewangan dan Risiko ("AFRC"), dan memberi jaminan bebas dan objektif kepada AFRC dan Lembaga Pengarah bahawa kawalan dalaman dalam BIBD dan anak-anak syarikatnya direka bentuk dan beroperasi dengan berkesan.

10.10 Bahagian Undang-Undang dan Setiausaha Korporat

Sebagai penyedia utama perkhidmatan undang-undang kepada Kumpulan BIBD, Bahagian Undang-Undang, Tadbir Urus Korporat dan Kesetiausahaan Korporat ("LCSD") berusaha untuk menyediakan perkhidmatan Undang-undang, Tadbir Urus Korporat dan Kesetiausahaan Korporat yang cekap, berkesan dan tepat pada masanya kepada Kumpulan BIBD dan untuk memastikan pematuhan Kumpulan BIBD terhadap keperluan undang-undang dan peraturan yang berkenaan.

Inisiatif Utama pada tahun 2022

- Piagam Lembaga Pengarah ("**Lembaga**") BIBD, yang diluluskan oleh Lembaga pada 21 Jun 2022, dan berfungsi sebagai panduan bagi Lembaga dalam peranan pengawasannya dalam menetapkan hala tuju, pengurusan, kawalan, strategi, nilai dan objektif kewangan Kumpulan BIBD untuk pertumbuhan jangka panjang dan mampan serta keupayaannya yang berterusan untuk memberikan nilai kepada pemegang sahamnya.
- Rangka kerja Kod Etika Kumpulan BIBD ("**Kod**") yang diluluskan oleh Lembaga pada 21 Jun 2022, dan berfungsi sebagai panduan mengenai tingkah laku etika yang diharapkan daripada ahli-ahli Kumpulan BIBD dan untuk menggalakkan tindakan dan keputusan yang bertanggungjawab. Kod ini juga mewujudkan kesedaran tentang kepentingan menerapkan budaya kerja beretika dalam Kumpulan BIBD.
- Rangka kerja tadbir urus korporat Kumpulan BIBD ("**Rangka Kerja**") yang diluluskan oleh Lembaga pada 2 Disember 2022, dan menghitung struktur organisasi dan kepimpinan BIBD, pengawasan, sistem akauntabiliti dan jaminannya, dan nilai-nilai di mana BIBD menjalankan operasi dan aktiviti perniagaannya. Secara kolektif mereka membentuk asas-asas eko-sistem tadbir urus korporat BIBD.
- Memulakan rangka kerja Dasar Maklumat Sensitif Harga ("**Dasar**") yang diluluskan oleh Lembaga pada 21 Jun 2022, dan Dasar ini menetapkan garis panduan dalam menentukan Maklumat Sensitif Harga dan untuk memastikan pendedahan awam yang betul dan teratur mengenai Maklumat Sensitif Harga mengikut undang-

undang dan peraturan yang berkenaan menurut Seksyen 135 Perintah Pasaran Sekuriti, 2014 ("**SMO**") dan Peraturan 24 Peraturan Pasaran Sekuriti, 2015 ("**SMR**").

- Rangka kerja Manual Perundangan LCSD. Manual Undang-Undang yang diluluskan oleh Lembaga pada 1 November 2022, dan merangkumi rangka kerja, proses, prosedur, garis panduan dan amalan terbaik yang digunakan oleh LCSD untuk mengurus, menangani dan mengurangkan risiko, isu dan implikasi undang-undang yang timbul daripada atau berkaitan dengan pengurusan, kewangan, operasi, perniagaan dan tadbir urus BIBD dan, jika berkenaan, anak-anak syarikatnya.
- Rangka Kerja Pengurusan Peguam Cara Luar dikuatkuasakan pada 1 November 2022 yang menetapkan proses, prosedur dan standard tadbir urus yang berkaitan serta garis panduan bagi pelantikan peguam cara luar serta pemantauan aktiviti panel dan peguam cara bukan panel.

Matlamat dan Bidang Tumpuan untuk 2023

- Untuk meningkatkan kesedaran Kumpulan BIBD mengenai budaya etika dan tingkah laku dengan memulakan pameran bergerak, e-pembelajaran dan lain-lain)
- Pemantapan pendigitalan bagi Lembaga dan Jawatankuasa Lembaga melalui portal atau perisian.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

- LCSD telah berusaha ke arah pendigitalan dengan mengurangkan pencetakan dokumen dan menyimpannya ke dalam *cloud server* dan mengadakan mesyuarat tanpa kertas untuk mesyuaratmesyuarat dalaman serta mesyuarat Lembaga dan Jawatankuasa Lembaga..
- LCSD telah melaksanakan Sistem Pengurusan Dokumen ("DMS") yang merupakan sistem cloud-based di mana semua perjanjian dan dokumen hendaklah disimpan dan dipantau.

10.11 Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas

Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas (GRSP) meneruskan komitmennya dalam memaksimumkan potensi Bank melalui kerjasama dan perkongsian dengan pihak berkepentingan strategik utama dan rakan kongsi.

Bahagian GRSP terdiri daripada Unit Kemudahan & Keselamatan, Unit Perolehan & Repositori Data dan Unit Pengurusan Perhubungan Strategik.

Unit Kemudahan & Keselamatan (FMSU)

Fungsi utama FMSU adalah, antara lain:

- Untuk memberikan ketelusan dan konsistensi dalam pelaksanaan keselamatan fizikal, dan komunikasi dasar dan prosedur Bank,
- Untuk terus mengekalkan pengurusan kemudahan dan harta benda Bank yang betul, dan
- Untuk memastikan keselamatan kakitangan, pelawat, pelanggan, penyedia perkhidmatan, kontraktor, dan untuk melindungi dan mengekalkan persekitaran yang selamat – yang akan menyumbang kepada keberkesanan dan kecekapan operasi Bank.

Unit Perolehan & Repositori Data

Fungsi peringkat atas PRDU termasuk:

a. Perolehan

Memperoleh barangan, perkhidmatan dan kerja yang diperlukan oleh Bank. Ia melibatkan proses memilih vendor, menetapkan terma pembayaran, tapisan, rundingan kontrak, pembelian barangan, perkhidmatan, dan kerja selaras dengan Dasar Pengurusan Perolehan dan Bekalan Bank.

b. Surat Menyurat

Bertanggungjawab memberikan sokongan pentadbiran kepada pihak berkepentingan dalaman dalam menguruskan semua surat atau bungkusan yang masuk dan keluar, termasuk mengumpul surat atau bungkusan daripada Perkhidmatan Pos Kerajaan dan agensi lain untuk diedarkan kepada semua bahagian dan pelanggan Bank.

c. Arkib

Bertanggungjawab untuk menyediakan sokongan pentadbiran dan memastikan keberkesanan dan kecekapan dalam pengurusan rekod sepanjang kitaran hayatnya, dari masa penciptaan hingga pelupusan akhirnya, dan untuk memudahkan apa jua rujukan untuk tujuan undang-undang, audit dan pengurusan risiko.

Unit Pengurusan Perhubungan Strategik (SRMU)

Bahagian Perhubungan Kerajaan dan Projek Khas (GRSP) melalui Unit Pengurusan Perhubungan Strategik (SRMU) meneruskan komitmennya dalam memaksimumkan potensi Bank melalui kerjasama dan perkongsian dengan pihak berkepentingan strategik utama dan rakan kongsi.

Bahagian ini akan memastikan semua kerjasama dan aktiviti yang diselaraskan oleh Bank dan rakan strategiknya (sektor Kerajaan, Korporat dan Swasta) sejajar dan menyokong inisiatif strategik peringkat kebangsaan melalui:

- Wawasan Brunei 2035
- Pendekatan Whole of Nation
- Maqasid Al-Syariah
- Brunei Smart Nation dipacu oleh Kerajaan Digital, Ekonomi Digital, dan Masyarakat Digital
- Rakan kongsi BIBD sedang berjalan

Kesemua inisiatif ini akhirnya akan menyumbang kepada hasil jangka panjang dan mampan bagi semua pihak yang terlibat.

Keutamaan dan Bidang Tumpuan

Meningkatkan Nilai Keseluruhan dan Reputasi Bank

GRSP komited dalam memastikan hubungan perniagaan dalaman dan luaran pengurusan perhubungan pelanggan luaran (misalnya pihak kerajaan, korporat, agensi swasta, dan pengawal selia) akan meningkatkan nilai, reputasi, dan sumbangan Bank secara keseluruhan ke arah mencapai strategi Bank dan usaha peringkat kebangsaan di bawah pelbagai inisiatif seperti yang disenaraikan di bawah.

Hala tuju strategik GRSP sepanjang tahun lalu termasuk usaha-usaha berikut:

- Mewujudkan peluang perniagaan dan meningkatkan sumbangan dan reputasi pihak berkepentingan sendiri melalui pelbagai inisiatif di bawah pendekatan Whole of Nation dan kerjasama Rakan Kongsi Kemajuan BIBD.
- Untuk terus mengekalkan dan meningkatkan reputasi Bank dengan menyokong agenda/ inisiatif nasional yang disokong oleh agensi-agensi strategik utama kerajaan, memelihara penjenamaan BIBD, serta menjadikan BIBD sebagai Bank of Choice di dalam dan luar negara, dengan menekankan pendekatan dan inisiatif berikut:
 - o Wawasan Brunei 2035
 - o Pendekatan Whole of Nation
 - o Maqasid Al-Shariah
 - o Rakan Kongsi Kemajuan

Pengurusan Kemudahan Bank yang Betul

Bahagian ini memastikan penyelenggaraan dan pengurusan kemudahan dan harta benda Bank dengan baik. Antara fokus utama adalah untuk menyediakan sokongan yang tepat pada masanya dan berkesan kepada pihak berkepentingan dalaman ke arah memastikan strategi pengurusan aset jangka panjang dan mampan, dengan memastikan semua kemudahan Bank diselenggara dengan baik bagi mengelakkan gangguan kepada operasi Bank

Tadbir Urus dan Prosedur Operasi Standard

Bahagian ini juga terus mengutamakan dasar dan prosedur terutama yang berkaitan dengan fungsi arkib dan dasar pemusnahan dokumen.

Inisiatif Utama pada tahun 2022

Memastikan Kesihatan dan Keselamatan Kakitangan semasa Pandemik COVID-19

GRSP melalui FMSU menambah baik proses penghantaran kit PPE dan ART kepada kakitangan dengan pantas dan mengurangkan pergerakan antara pekerja dari lain-lain bahagian semasa COVID-19.

Bahagian ini juga menjalankan langkah-langkah keselamatan berikut untuk melindungi kakitangan BIBD dan pelanggan daripada COVID-19:

- Mengembalikan semula perkhidmatan pembasmian kuman untuk cawangan yang terjejas
- Menggunakan pensanitasi tangan dengan pengisian semula ke semua tapak ATM BIBD untuk kegunaan awam
- Mendapatkan dan mengedarkan peralatan PPE untuk semua kakitangan BIBD
- Mendapatkan dan mengedarkan kit ART kepada semua kakitangan BIBD

Membolehkan Pengurusan Kemudahan Bank

Sebagai usaha untuk memastikan permintaan dipenuhi tepat pada masanya, Bahagian ini juga memperkenalkan sistem SharePoint untuk menguruskan permintaan pembaikan dan penyelenggaraan bank secara meluas. Sistem ini telah dilaksanakan oleh Cawangan Operasi

Perbankan & Perkhidmatan (BBOS) di bawah Bahagian COO secara percubaan. Sejak pengaktifan sistem, ia telah membantu BBOS untuk mengemukakan isu-isu kepada FMU dengan cepat dan membolehkan mereka memantau kerja-kerja pembaikan dan penyelenggaraan sehingga selesai.

Mempamerkan Tenaga Boleh Diperbaharui

GRSP menyelia pemasangan TV LED luaran yang dikuasakan oleh panel solar di BIBD HQ. BIBD dapat menjimatkan kos dengan mengurangkan penggunaan elektrik dan menggunakan kuasa dari matahari, sebagai sebahagian daripada usaha kami untuk mengetengahkan penggunaan tenaga boleh diperbaharui dan bersih.

Memudahkan Berkesan dan Proses Perolehan yang Cepak

Sepanjang wabak COVID-19, Bahagian ini juga berusaha untuk memastikan bahawa Pesanan Pembelian, *Blanket Purchase Order* dan Invois Pembekal diproses tepat pada masanya untuk mengurangkan risiko operasi.

Kami bekerjasama rapat dan menyokong Jabatan Kualiti Perkhidmatan, Bahagian COO, dan pihak berkepentingan dalaman yang lain, dalam memperkemas dan meningkatkan proses perolehan dalaman kami untuk sokongan dan perkhidmatan yang tepat pada masanya dan lancar, selaras dengan Standard Antarabangsa.

Walaupun terdapat cabaran, pencapaian yang ketara termasuk:

- Memperkemas proses dalaman seperti mewujudkan kontrak dengan vendor utama untuk meningkatkan kecekapan dan produktiviti dalam mendapatkan barangan, perkhidmatan, dan kerja.
- Memacu inisiatif penjimatan melalui pelaksanaan aktiviti perolehan yang betul dan sistematik.
- Mengadakan libat urus berterusan dengan pihak berkepentingan dalaman untuk memberikan maklumat dan panduan yang relevan untuk proses perolehan barangan, perkhidmatan dan kerja yang baru dan mencabar.

Inisiatif Pemeraksanaan Jaringan Sosial

GRSP bekerjasama rapat dengan Kementerian Hal Ehwal Ugama dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dalam inisiatif pemeraksanaan mereka, yang bertujuan memberi peluang pendedahan dan platform kepada PMKS untuk menjana pendapatan daripada industri kotej / perniagaan rumah mereka. Bagi tahun 2022, Bahagian ini telah memberi nasihat dan sokongan kepada peserta dan Pusat Dakwah Islamiah dalam Ekspo Souq Al- Qudwah 3.0 anjuran Kementerian Hal Ehwal Ugama.

Perkongasian Ilmu

Ahli-ahli utama Bahagian telah dijemput sebagai ahli panel bagi forum Program Pendidikan Eksekutif (BEE) Lembaga Pengarah bertajuk “Peranan Lembaga dalam Memastikan Amalan Tadbir Urus dan Kelestarian yang Baik” anjuran Institut Kepimpinan & Kewangan Islam Brunei (BILIF). GRSP juga telah dijemput untuk menyampaikan pembentangan bertajuk “Pembangunan Kemahiran Kepimpinan - Kepimpinan dalam Mengurus Perubahan Masa Kini & Masa Depan” kepada Ketua-Ketua dan Pegawai-Pegawai Kanan Jabatan Penjara di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri.

Peranan Penasihat

SMRU, di bawah kepimpinan dan bimbingan Ketua GRSP, telah mengambil bahagian dalam beberapa inisiatif antaranya:

- Menjadi penasihat dan *focal point* dalam penubuhan dan pelaksanaan Projek TUNAS, sebuah program keusahawanan yang menyediakan platform untuk menjalankan aktiviti perniagaan bagi PKS, melalui Pendekatan Whole of Nation antara BIBD dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri.

- Bertindak sebagai penasihat dan focal point dalam penubuhan dan pelaksanaan Gabungan Usahawan 1K1P, yang bertujuan untuk mewujudkan sinergi dalam pengeluaran produk berkualiti tinggi dan mewujudkan ekosistem perniagaan yang mampan, berdaya maju, berdaya tahan dan berdaya saing.

- Menubuhkan Platun Korporat BIBD dan Duta Kesihatan BIBD.

Selain itu, GRSP juga merupakan penasihat kepada projek-projek utama di bawah Program Pembangunan Eksekutif

untuk Pegawai Pengurusan Pertengahan (EDPMO), iaitu:

- Persatuan Gerakan Ibu Tunggal (PGIT) – berkongsi maklumat dalam penubuhan dan pengurusan perniagaan/pasukan/ahli kerja.
- Satu Sekolah Satu Ladang – khidmat nasihat dalam penubuhan dan pengurusan perniagaan bagi sebuah projek sekolah di bawah Jabatan Pengajian Islam, Kementerian Hal Ehwal Ugama.

Matlamat dan Bidang Tumpuan pada tahun 2023

Antara matlamat utama pada tahun 2023 adalah untuk:

Pembangunan Kapasiti Insan

Meningkatkan dan meningkatkan kemahiran aset manusia kita akan menjadi keutamaan utama pada tahun akan datang, terutamanya dalam bidang:

- Pengurusan Projek, untuk melengkapkan kakitangan GRSP dengan pengetahuan untuk memastikan projek dapat dirancang, dilaksanakan dan diselesaikan mengikut masa, kos projek dan sumber yang diperuntukkan.
- Latihan HSE, untuk meningkatkan lagi kecekapan kakitangan dalam kesihatan dan keselamatan, dan dapat berkhidmat kepada pelanggan dalaman dan luaran FMSU dengan mengutamakan keselamatan.
- Kemahiran rundingan dan pengetahuan industri - pemahaman tentang kos bahan dan keupayaan pembekal. Keupayaan dan pengetahuan ini akan

memudahkan unit masing-masing dalam rundingan dan perbincangan, untuk mendapatkan tawaran dan nilai terbaik untuk wang, perkhidmatan, dan kerjakerja yang akan memberi manfaat kepada Bank.

Pendigitalan

Mengguna pakai cara digital untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan, khususnya:

- Untuk melaksanakan Sistem SharePoint Pengurusan Fasiliti, untuk membolehkan unit masing-masing menerima pesanan dan menguruskan pembaikan dan kerja-kerja dari papan pemuka berasaskan sistem.
- Untuk meningkatkan keupayaan kami dalam penggunaan sistem ERP untuk meningkatkan lagi kecekapan, produktiviti, keterlihatan perbelanjaan dan meminimumkan downtime dalam pemprosesan hujung ke hujung.

Tadbir Urus dan Penglibatan Pihak Berkepentingan

Bahagian ini komited untuk terus mengenal pasti peluang penambahbaikan dengan mengkaji proses dan prosedur semasa dan mengikuti perkembangan trend dan amalan, yang dapat memberi manfaat kepada perniagaan.

Kami percaya bahawa proses utama juga dapat dipermudahkan dengan memanfaatkan pengurusan hubungan pembekal untuk meningkatkan lagi kepercayaan, kejujuran, komunikasi terbuka, dan amalan perniagaan etika, dan memberikan perkhidmatan pelanggan yang cekap, harga menarik yang selamat, dan faedah lain.

Membina Perikatan Utama

GRSP akan terus mengukuhkan reputasi Bank dan menjadi penyokong utama kepada Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan rakan-rakan sekutunya melalui Whole of Nation Approach dan prinsip Rakan Kongsi Kemajuan dalam sama-sama membimbing, menyokong, memimpin/ memandu, dan mencapai aspirasi dan matlamat strategik Kerajaan Brunei berhubung dengan Wawasan Brunei 2035, Pelan Induk Digital, Maqasid Al-Shariah, dan pemacu SDG.

Menyokong Rangka Kerja Kemampanan BIBD

Kerjasama dan hubungan Bahagian dengan pembekal utama dan relevan akan menekankan kepentingan memelihara Alam Sekitar, sebagai vendor yang bertanggungjawab secara sosial, beretika dalam menguruskan perniagaan Bank melalui Tadbir Urus (ESG) yang komprehensif, sekali gus memimpin semua pihak yang terlibat ke arah perniagaan dan kestabilan kewangan yang lebih mampan.

Selain itu, GRSP juga menyokong pelbagai inisiatif dengan kerjasama rakan strategik utama yang akan menangani Matlamat Pembangunan Mampan tertentu, seperti:

SDG 3 - Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik

- o Kerjasama dengan Kementerian Kesihatan dan Pusat Pakar Pantai Jerudong mengenai inisiatif berkaitan untuk menggalakkan dan gaya hidup sihat.
- o Latihan Pertolongan Cemas, Kesejahteraan dan Kesihatan Mental melalui Persatuan Bulan Sabit Merah Brunei.

SDG 4 - Pendidikan Berkualiti

- o BIBD menyokong Pusat Ehsan Al-Ameerah Al-Hajah Maryam dengan menyumbang kepada pembinaan sebuah bilik darjah untuk Sekolah Al-Ameerah Al-Hajjah Maryam yang baharu, sebuah sekolah berkeperluan khas yang pertama seumpamanya di Brunei yang menyediakan peringkat Sekolah Rendah, Tadika dan Penerimaan, dalam memenuhi keperluan pendidikan kanak-kanak/individu berkeperluan khas.

SDG 9 - Industri, Inovasi dan Infrastruktur

- o BIBD menyokong kerjasama UTB dengan Jabatan Pertanian, Kementerian Sumber-sumber Utama dan Pelancongan dalam teknologi inovatif dalam penanaman benih padi untuk edaran Negara Brunei Darussalam.

SDG 17 - Perkongsian untuk Matlamat

- o GRSP mengukuhkan perkongsiannya dengan pihak berkepentingan kerajaan seperti Kementerian Hal Ehwal Ugama, Jabatan Perdana Menteri, Kementerian Kesihatan, Kementerian Kewangan & Ekonomi, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dan Yayasan Sultan Haji Hassan Bolkiah, dalam penyelarasan dan pelaksanaan inisiatif utama berkepentingan negara, khususnya dalam bidang pemerkasaan dan keusahawanan. Ini termasuklah:
 - Souq Al Qudwah dan Asnafpreneurs, Kementerian Hal Ehwal Ugama
Ini adalah acara tahunan di mana pasaran ditubuhkan untuk mempromosikan dan menjual produk segmen dan aktiviti yang disasarkan yang berkaitan dengan mewujudkan kesedaran dan mempromosikan pengajaran Islam
 - Projek Tunas, Kementerian Dalam Negeri
Pasaran tetap untuk mempromosikan dan menjual produk segmen yang disasarkan, bagi mereka untuk memperoleh pendapatan yang konsisten.

- Pembangunan Perniagaan dan Produk, Pusat Bahagia, Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan
Memberi khidmat nasihat dan bimbingan bagi inisiatif keusahawanan Pusat yang dibuat oleh individu berkeperluan khas, yang boleh dikomersialkan dan memberi pendapatan kepada pengeluar.

Bruneian at Heart

Lot 159, Jalan Pemancha,
Bandar Seri Begawan, BS 8711,
Negara Brunei Darussalam
Tel: (673) 223 8181
www.bibd.com.bn

BIBDBRUNEI

Company Registration: RC00006420